Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Gjørup, Michael.; M. Gjørup.
Titel | Title:	Sorte Ploug : historisk Fortælling
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Carl F. Hammer, 1888
Fysiske størrelse | Physical extent:	379 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

5F.-137.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023487501

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Obs. Pris pr. Dobbelthefte med Præmiebillede 26 Øre.

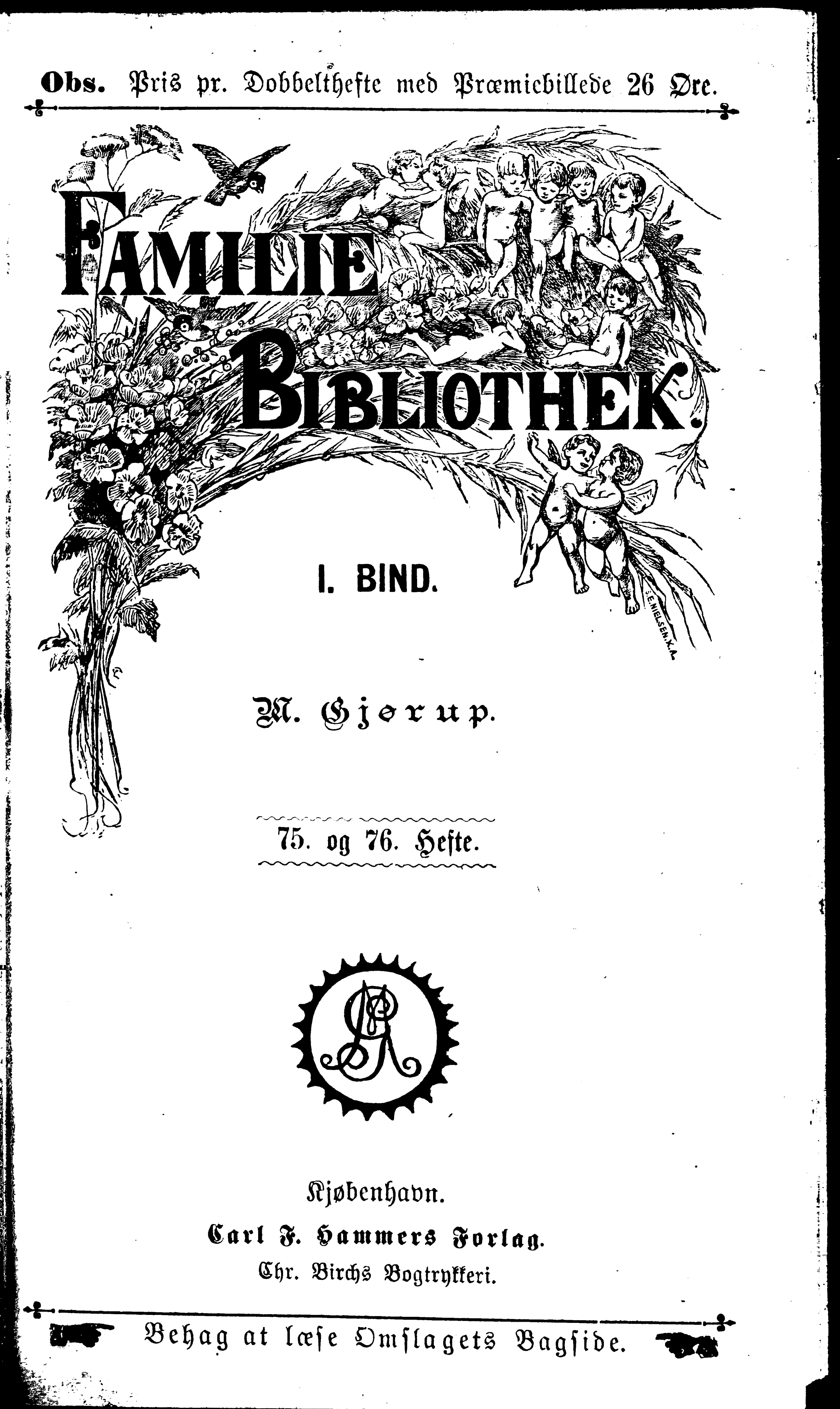

I. BIND.

A. Gjerup.

75. og 76. Hefte.

Kjøbenhavn.

Carl F. Hammers Forlag.

Chr. Birchs Bogtrykkeri.

Behag at læse Omslagets Bagside.

Sorte Plong.

M. Gjørup.

Sorte Plong.

Historisk Fortælling.

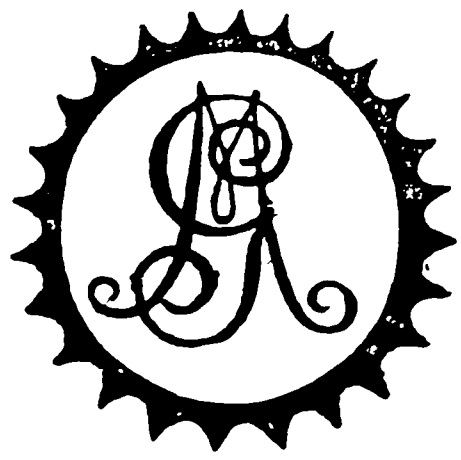

(Eftertryk forbydes.)

Kjøbenhavn.
Carl F. Hammers Forlag.
Chr. Birchs Bogtrykkeri.

Første Bog.

Erik og Harald.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Første Kapitel.

Hjemkomsten.

Det var tredie Pintsedag i det Herrens Aar 1134, at en Pilegrim vandrede fra Lavningerne ved Vejen Aa for at naae op paa Højderne, hvor den dengang uanseelige Læborg Trækirke laa. En sid Hat skjulte en Deel af hans Ansigt, den lange, mørke, med Muslingeskaller besatte Kjortel hans Figur, og i Haanden bar Pilegrimmen en hvid Stav. Han saae hverken til Højre eller til Venstre, men styrede ligefrem mod sit Maal, og da han havde naaet det, traadte han ind i den tomme Kirke, kastede sig paa Knæ foran Altret og forrettede sin Andagt.

Da han rejste sig, saae han sig om i den lille Kirke og skred derpaa med hurtige Skridt mod Udgangen. Solen var ved at gaae ned bag Skovene

mod Vest og sendte til Godnat sit funklende Guld over den gamle Gaard Hundsbæks Træmure, grønne Vold og sivbevoxede Grav. Pilegrimmen holdt Haanden for Øjnene; thi Solen forhindrede ham fra at see ned mod den gamle Gaard, og netop den fængslede hans Opmærksomhed fremfor alt Andet i Landskabet.

Nu dalede Solen helt ned bag Skovene, Himlen blev et Hav af Purpur og Guld, højt oppe i Luften sang Lærken sin Aftensang, og Storken hastede hjem fra Mosen med Føde til sin Mage, der laa paa Æg i Reden nede paa Hundsbæks Tag. Af og til hørte man en Ko brøle eller et Lam bræge. Pilegrimmen stod foroverbøjet og støttede sig til sin lange, hvide Stav, som han holdt omfattet med begge Hænder. En let Brise fra Vest havde rejst sig ved Solens Nedgang, den tog fat i Fligene af hans vide Kjortel, de fløj engang imellem tilside og forraadte derved, at han under Pilegrimsdragten bar Sværd og Brynje.

„See," sagde han, „der flyver Storken hjem til sin Mage paa Hundsbæks Tag, hvor den er velkommen; Magen løfter Næbbet i Vejret og knebbrer. Men vil jeg blive velkommen, naar jeg iaften møder under dette Tag? Der har jeg henlevet min Barndom, der har jeg leget med Regnald, og der have vi sammen, da vi voxede til, jaget Hjort og Ræv, Hare og Grævling og sat Snarer ud for de vilde Fugle. Hvorofte have vi Brødre ikke med Moder

ventet paa Fader, naar han var dragen bort for at hjælpe en Ven i en Fejde? Og blev han længe borte, spurgte vi hinanden: „Kommer han mere tilbage? Er han ikke falden?“ I fire Somre har jeg været hjemmefra i fjerne Lande, jeg drog bort som tyveaarig Yngling og vender tilbage som Mand. Jeg har bedt saa inderligt til den Herre Christ og alle gode Helgene, at min Fader idag vil modtage mig vel og tilgive mig, at jeg har været ulydig mod hans Bud; jeg kunde ikke Andet.“

Pilegrimmen begav sig med hurtige Skridt paa Vejen til Hundsbæk. Han var ikke gaaet langt, før han hørte en Hund gjøe heftigt bag ved sig. Han vendte sig hurtigt om og fik Øje paa en ældre Mand, der bar Bue og Piil og havde et fældet Daadyr kastet over Skuldren. Pilegrimmen gjorde Holdt og raabte til Hunden:

„Kjender Du mig ikke Hvasse?“

Hunden løftede forundret Hovedet i Vejret, snuste, begyndte at logre med Halen og endte med at springe op ad Pilegrimmen med et Glædeshyl.

„Jeg vidste jo nok, Du kjendte mig,“ sagde Pilegrimmen og klappede den. „Kjender Du mig Ask?“

Den Tiltalte saae paa den Fremmede, studsede og sagde:

„Skulde jeg ikke kjende Husbonds Søn, hin unge Ulf, som for fire Aar siden rejste til Klerkene i Paris, for selv at blive opdragen til Klerk? Er Du nu færdig med Skolen, og kan vi snart høre

Dig læse den hellige Messe? Det vil glæde Fru Bodild."

„Du vil ingensinde høre mig læse den hellige Messe," sagde Ulf alvorlig, „thi jeg er løben af Skolen."

„Er Du løben af Skolen?" raabte Ask. „Hør Ulf, jeg vilde have gjort det Samme i dit Sted; thi det er bedre at drage i Leding end at læse den hellige Messe."

„Du taler bespotteligt," sagde Ulf strengt.

„Aa, Du har endnu ikke faaet Klerken helt rystet ud af Ærmet," brummede den Gamle. „St. Knud skal vidne, at jeg bestandigt holder mine Fastetider, det vil da sige, naar vi om Fredagen kunne faae Fisk, og jeg skriftede igaar, efterat Præsten fra Andst havde messet i Læborg Kirke, og han gav mig Syndernes Forladelse. Da nu mit Regnebrædt er blevet aldeles rent, kan det vel ikke skade stort, om der kommer en ganske lille Synd derpaa?"

„Jeg vil tale med Dig om andre Ting. Er Fader i Leding?"

„Ja, han og Regnald ere dragne over for at hjælpe Kong Erik."

„Kong Erik," raabte Ulf. „Hvad ville de hos ham? Har jeg ikke hørt paa hele min Vandring fra Ribe hertil, at det er Jyderne under Niels og Magnus, der kæmpe mod Sjællænderne og Skaaningerne under Erik! Hvorfor staae Fader og Regnald ikke paa Jydernes Side?"

„Jeg kan mærke, Du er kommen gjennem Egne, hvor Thorgils Stensen, som de ogsaa kalde Ploug, har Magten. Han holder til med Niels og Magnus, ikke for de to Kongers Skyld, men fordi han er Jyde og forlanger, at vi Jyder skulle herske over de andre Danske."

„Det forekommer mig ikke at være noget ubilligt Forlangende," mente Ulf, „det har jo hidtil været Jyderne, som ere gaaede forrest? Hvad vilde Riget være uden Jylland?"

„Det er ikke heldigt for Slægter, som have Jordegods baade i Jylland og paa Sjælland, at Landsdelene bekrige hinanden."

„Vi have kun Jordegods i Jylland."

„Hører Du ikke paa mødrene Side til Hvideslægten? Og den har Gods baade i Jylland og paa Sjælland."

„Men mest paa Sjælland."

„Javist, men Du er nok ogsaa en Smule i Slægt med Svend Trundsens Sønner, og deres Broder er Erkebisp i Skaane. Naar Du nu har Valget mellem at følge Jyderne eller din Slægt, saa tænker jeg, at Du ligesom din Fader følger din Slægt."

„Du kan have Ret," mente Ulf, „men ilde vilde det være, hvis vor Slægt for Sjællændernes Skyld kom i Fejde med Jyderne."

„Saavidt vil det aldrig komme," sagde Ask, „nej, det forbyde den hellige Jomfru!"

De vare under denne Samtale komne i Nærheden af Gaarden. Da standsede Ulf og spurgte:

„Min Moder er altsaa alene hjemme paa Gaarden."

„Ja, det vil sige, din Broders Fæstemø er hos hende."

„Har Regnald faaet sig en Fæstemø?"

„Du veed ikke det!" raabte Ask forundret.

„I over et Aar har jeg Intet hørt hjemmefra," svarede Ulf.

„Da skal Du vide, at han i Vinter blev trolovet med Borghild, hun er eneste Barn af Gram Ovesen til Estrup."

„Borghild, lad mig huske mig om. Rigtigt, jeg har kjendt hende som Barn, vi kaldte hende Borghild den Tvære, fordi hun ikke holdt af at lege med os Drenge og tidt surmulede. Mon hun har faaet et lettere Sind?"

„Det veed jeg ikke," svarede Ask.

Det var i den dejlige, lyse Skjærsommertid, da Aftensol og Morgenrøde mødes, derfor var der endnu helt lyst, da Pilgrimmen traadte ind i den gamle, sodede Hal og bod Gudsfred. Alle Luger paa Bjælkehuset vare aabne, hvorfor man inde i Hallen tydeligt kunde see hinanden. Ulf stod overfor sin høje, kraftige Moder, og bag hende saaes Borghild.

„Hvor kommer Du fra?" spurgte Moderen.

„Jeg kommer langvejs fra."

„Har Du været i Rom eller maaskee ved den hellige Grav?"

„Nej, saa langt har jeg ikke været. Men jeg har været i Paris."

„I Paris!" raabte Moderen. „Pilegrim, sæt Dig ned, Du skal faae Mad og Drikke; Borghild, bring os ind baade Sul og Øl! Saa Du har været i Paris? Har Du der seet en ung, dansk Mand, som kalder sig Ulf Brodersen? Det er min Søn, hans Fader hedder Broder Regnaldsen og ejer Hundsbæk."

„Skulde jeg ikke kjende mig selv!" raabte Ulf og kastede Pilegrimsdragten.

„Ulf!" raabte Moderen glad.

Foran hende stod en smuk og velskabt, ung Mand, iført en let Ringbrynje og med et Sværd ved sin Side. Dragten, der sad snevert om ham, var af mørkeblaat, flandersk Klæde, og ved Beltet hang en Hue, som han nu løsnede og tog paa. Borghild traadte i det Samme ind med et stort Sulefad, hun blev staaende aldeles forbauset og spurgte:

„Hvem er denne Fremmede, og hvor er Pilegrimmen?"

„Hvad er dette!" raabte Moderen. „Du er jo ikke klædt som en ærbar og from Klerk, men som en fornem Herres Svend."

„Det er jeg, Moder, men derfor haaber jeg at være Dig lige velkommen. Borghild, sæt kun Sule-

fadet paa Bordet, jeg er baade sulten og tørstig. Ja, Du husker mig vel nok, Borghild?"

„Jeg husker Dig," sagde Borghild og stirrede paa ham.

Borghild var af Middelhøjde med et fyldigt, askeblegt Haar og med skarpe, dog ikke uskjønne Ansigtstræk, kun Læberne vare for smalle, og ved Munden havde hun et uskjønt, spodsk Træk. Hendes Gang var langsom og noget klodset.

„Hvorfor have vi ikke i et helt Aar hørt fra Dig?" spurgte Moderen. „Vi troede, at Du var død. Din Farbroder Sybrand, Præst ved St. Peders Kirke i Ribe, har ladet indhente Efterretninger om Dig, men han har Intet faaet at vide."

„Det er let forstaaeligt; thi jeg har ikke i det sidste Aarstid været i Paris."

„Har Du gjæstet en anden Højskole og ikke underrettet os derom?"

„Nej Moder, i tre Aar holdt jeg ud i Paris, jeg hørte Forelæsninger om Plato og Aristoteles, jeg var med at forkjættre Realisterne, og bagefter forkjættrede jeg Nominalisterne, jeg har hørt Peter Abælard, og jeg har hørt Hugo af St. Victor, og tilsidst sagde jeg Farvel til den hele Skolastik og drog til Hertug Henrik af Baiern."

„Hvad vilde Du hos ham?" spurgte Moderen.

„Lære at blive en dygtig Stridsmand."

„Guds Moder see i Naade til os, Du har opgivet den gejstlige Stand! Hvad vil din Fader sige dertil?"

„Det vil jeg faae at høre, naar han kommer hjem," sagde Ulf, „Borghild, Du har glemt at bringe mig Ølkruset."

Borghild havde hidtil som en Drømmende staaet og hørt paa Ulfs Beretning, nu vaagnede hun og løb ud efter Øllet. Da hun kom tilbage, satte Ulf Kruset for Munden og drak med Begjærlighed, dernæst sagde han:

„Jeg var endnu bleven nogle Aar hos Hertugen, hvis ikke Noget var hændet, der bragte mig til at forlade min stolte og strenge Herre. Jeg og to andre Svende rede en Dag i Hertugens Ærende til Augsburg, da indhentede vi en Kjøbmand, som med sine Varer ogsaa agtede sig til den By. Varerne vare læssede paa en stor Vogn og laae under et Lærredstelt. Ved Siden af red Kjøbmanden og tre bevæbnede Svende. „En god Fangst!" raabte mine to Ledsagere og droge deres Sværd. I fuldt Fiirspring satte de ind paa Kjøbmandens Svende, som ikke vare forberedte paa dette uformodede Overfald, og efter en kort Kamp bleve de To af dem nedhuggede. Jeg raabte til mine Ledsagere, at det var Stimandsfærd, da truede de mig med at ville hugge mig ned, hvis jeg ikke stod dem bi. Forbittret drog jeg mit Sværd og hjalp Kjøbmanden og hans endnu kæmpende Svend, og de to Stimænd laae efter en kort Kamp paa deres Gjerninger. „Forræder!" raabte den Ene, før han opgav Aanden. „Rygtes dette i Hertugens Gaard, vil Du være dødsens." — Kjøbmanden takkede mig meget,

fordi jeg havde frelst hans Liv, og vi fulgtes ad til Augsburg. Vi talte undervejs om det Forefaldne, og han var af den Mening, at jeg gjorde bedst i snarest muligt at rejse ud af Landet; thi Hertugens Svende vilde tage det meget ilde op, at jeg havde handlet som jeg gjorde; de saae intet Ondt i at overfalde Enhver, som rejste uden Lejde fra deres Herre. Jeg fandt, at Kjøbmandens Raad vare gode, og da vi kom til Augsburg, bad han mig om at overnatte i sin Bolig. Jeg spiste om Aftnen sammen med ham og hans Hustru, der med Taarer i Øjnene takkede mig, for min Daad. Da jeg næste Morgen skulde rejse, sagde Kjøbmanden: „Du har sagt mig, at Du vil rejse hjem til Danmark, Du skal da ride mod Vest til Flandern, der vil Du letteligt finde et Skib, som kan bringe Dig hjem. Du skal kjøbe Dig en bedre og stærkere Hest; thi Vejen er lang, og maaskee trænger Du til andre Ting. See, her er en Pung med Guldstykker, den er din." Han rakte mig en vægtig Pung og ønskede mig en lykkelig Rejse. Hans Ønske blev opfyldt; uden Uheld kom jeg gjennem mange Lande til Flandern og tog derfra med en Kjøbmandssnekke til Ribe. Og nu skal Du vide, at jeg har saa meget Guld, at jeg ikke behøver at bede Fader om Penge til min Udrustning, hvis jeg kan opnaae en Plads i en Konges eller en Hertugs Hird. Jeg har efterladt i Ribe mine bedste Vaaben og en ny Dragt."

„Det var smukt handlet af Dig, at Du frelste Kjøbmandens Liv," sagde Moderen, „ja, ja, derude

i Sachsernes Land skal man være endnu mindre sikker paa sit Liv end her."

„Har Du virkeligt frelst en Kjøbmands Liv?" spurgte Borghild. „Har Du ikke selv slaaet ham ihjel og taget hans Penge?"

Ulf foer forbittret op fra Bænken, valtede Kruset og raabte:

„Var Du ikke min Broders Fæstemø, vilde jeg slaae Dig paa din Kind, Du, Borghild den Tvære."

„Du har Grund til at være vred, Ulf," sagde Moderen. „Skam Dig, Borghild, for den Mistanke, Du har til min Søn."

„Ej vilde jeg have anseet Ulf for en mindre Mand, hvis han havde slaaet Kjøbmanden ihjel," svarede Borghild, „han havde da ikke gjort Andet end saa mangen Adelsbonde herhjemme, der i Nattens Mørke overfalder sin Uvens Gaard, udplyndrer den og dræber Ejeren, hans Hustru og Børn."

„Det er en ærlig Fejde at slaaes med en Fjende, men ikke med en vejfarende Mand," mente Fru Bodild.

„Hvor mangt Kjøbmandsskib," sagde Borghild, „bliver ikke udplyndret paa aaben Sø og naaer aldrig Havn?"

„Hellig Knud hængte Blod-Eigil i en Galge, fordi han havde gjort dette," sagde Fru Bodild.

„Jeg skal hente Dig mere Øl," sagde Borghild til Ulf, „Du har i din Hidsighed væltet Kruset. Havde Du slaaet mig paa Kind, skulde det have

kostet dit Liv. Jeg vilde ellers ikke have fornærmet Dig, jeg gjorde mit Spørgsmaal; thi jeg syntes, at det var mange Penge, den Kjøbmand havde givet Dig, fordi Du reddede hans Liv. Herhjemme har Livet ikke saa stort Værd."

„Hvad der er mange Penge for os," svarede Ulf, „er kun en ringe Sum for de rige Kjøbmænd i Augsburg og Frankfurt."

Da Borghild var gaaet ud af Hallen, sagde Ulf:

„Det synes mig, at Regnald kunde have faaet sig en bedre Fæstemø."

„Hun er rig," svarede Moderen, „Tiderne ere strenge, og det koster meget at drage i Leding. Borghild er dygtig ved Væven, og Ingen paa Egnen brygger bedre Øl end hun."

Nu kom Borghild tilbage med Kruset, satte det foran Ulf og sagde:

„Fornærm mig ikke mere Ulf, for det taaler hverken Regnald eller jeg, og jeg vil nødigt være Aarsag til Ufred mellem Brødre."

„Det var Dig, som ved lav Mistanke fornærmede mig," svarede Ulf, „Du skal vide, at jeg ikke er nogen ussel Stimand."

Fru Bodild lagde sig nu imellem, og da Maaltidet var endt, begave de sig til Hvile. Dengang gik man tidligt tilsengs og stod op med Solen.

Den næste Dag sagde Fru Bothild til sin Søn:

„Hvorfor besøgte Du ikke din Farbroder i Ribe, da Du var der i Byen?"

„Fordi jeg først ønsker at tale med Fader om den Sag, der ligger mig saa meget paa Sinde. Ham kan jeg maaskee omstemme, men vanskeligere bliver det med Farbror Sybrand, der ønsker, at jeg skal blive hans Vikar.“

„Du har været tre Aar ved Højskolen i Paris, Du maa vide mere end de fleste Klerke herhjemme, det er Synd, at saa megen Lærdom skal gaae tilspilde.“

„Ej hvad, bliver jeg engang en Konges eller Hertugs Ven, vil min Lærdom komme ham til Gode.“

„Du sigter højt.“

„Derfor vil jeg ikke være Klerk; thi hvor mangen Klerk naaer at blive Bisp? Kan Du love mig en Bispestol, Moder, skal jeg endnu idag rejse til Ribe og blive Farbroders Vikar.“

„Domprovst eller Erkedegn kan Du vel vorde, og er Du en meget from Mand, er det vel heller ikke umuligt, at Du kan faae Hyrdestaven.“

„Jeg vil aldrig blive en meget from Mand,“ svarede Ulf, „jeg holder ikke af at spæge mit Kjød og at hudstryge min bare Krop med Haarsvøben. — Men fortæl mig nu lidt om, hvad der er skeet i de Aar, jeg har været hjemmefra.“

Hertil var Moderen meget villig, og Ulf var en opmærksom Tilhører. Da hun havde endt, sagde Sønnen:

„Hertug Knuds Mord er rygtedes over Alverden, og jeg vil haabe, at hans Mordere maae

faae deres fortjente Straf. Nu skulle jo Hærene mødes østerpaa ovre i Skaane, mon Erik vil holde Stand og ikke løbe sin Vej som ved Onsildbro og ved Værebro? Gjør han det, hvem skal saa hævne hans Broders Mord? Hør Moder, jeg tænker, at jeg endnu idag vender tilbage til Ribe, iører mig min Rustning og drager til min Fader og Regnald."

„Det kan Du ikke," svarede Moderen, „thi Fjendens Hær staaer mellem Dig og dem. Bliv her paa Gaarden, til vi spørge Nyt fra Kongerne eller drag til Ribe og tal med din Farbroder."

„Jeg bliver her," svarede Ulf, „thi det kan neppe vare længe, inden vi spørge Nyt fra Skaane."

Sammen med Ask jagede Ulf den største Deel af Formiddagen, hans Tanker vare dog bestandigt hos Faderen og Broderen, som maaskee kæmpede en haard Strid. Solen brændte, han var badet i Sved, men mærkede det ikke, han foer op ad Højder og gjennem Moser, hvorfor Ask tilsidst bad ham om at gaae mere langsomt frem, „thi mine Been ere gamle," sagde han.

„Det er ærgerligt," sagde Ulf, „at vi blot ere i Stand til at jage de vilde Dyr, naar en ganske anden Jagt finder Sted ovre ved Øresund. Hvor mange Svende havde min Fader med sig, da han red bort."

„Han havde ti veludrustede Svende."

„Havde jeg blot været en af dem!"

Atter begyndte Jagten, og Ask var glad, da den var endt ved Middagstid.

Da Gaardens Folk nu sade ved Bordet, Fru Mette, Borghild og Ulf øverst og dernæst Tyendet efter sin Stilling, sagde Borghild til Ulf:

„Du har nu gode Dage, Ulf, Du kan pleje din Magelighed, mens din Fader og Regnald maa kæmpe en haard Dyst."

„Gjerne vilde jeg have været hos dem," svarede Ulf, „men Du veed, at Kong Niels staaer med en Hær mellem mine Frænder og mig."

„En modig og snild Mand vilde vel forstaae at overvinde den Hindring," svarede Borghild spydsk.

„Du taler daarligt," svarede Moderen.

„Hvorfor har Ulf ikke sine Vaaben med? Hvilken Svend forlader sine Vaaben?" spurgte hun.

„Det har jeg jo sagt Dig," svarede Moderen, „han vil tale med sin Fader, før han tager en Beslutning."

„Det er altsaa ikke endelig afgjort, om Ulf skal være Klerk?" spurgte Borghild.

„Det er afgjort, at jeg ikke vil være det," svarede Ulf bidsk, „men Du har Ret, jeg burde have taget mine Vaaben med, og jeg burde strax have afgjort Sagen med Farbroder Sybrand."

„Jeg har ikke Noget imod dit Selskab," svarede Borghild.

„Da tyder din Tale derpaa," var Svaret.

Skjøndt vred paa Borghild, maatte Ulf indrømme, at han ligesaa godt kunde tage til Ribe og hente sine Vaaben som blive paa Hundsbæk og jage

med Ask. Da det kunde vare længe, inden Faderen kom fra Leding, var det vistnok bedst, at Ulf fik talt med Sybrand. Præsten vilde fremkomme med en Mængde Indvendinger imod, at Brodersønnen opgav den gejstlige Stand, og de vilde neppe blive saa lette at slaae af Marken nu, da Ulf ikke kunde sige, at Faderen billigede Sønnens Beslutning.

Henimod Maaltidets Slutning meddelte Ulf sin Moder til hendes og Borghilds Overraskelse, at det var hans faste Beslutning samme Dag at ville tage til Ribe, og at Gaardens Drenge derfor maatte indfange ham en af de halvt vilde Heste, der græssede i Skoven. Borghild sagde Intet til, at Ulf vilde rejse, men Moderen mente, at han dog helst burde være bleven ved sin første Beslutning og have afventet Efterretning fra Faderen.

Dagen efter red Ulf ind i Ribe og standsede foran et stort Herberg, udenfor hvilket en Deel vejrbidte Sømænd sade og drak tydsk Øl eller Viin. Dansk, Plattydsk og Flamsk hørtes mellem hinanden, og hist og her stod en Riber Kjøbmand og talte med en Skipper. Ulf skænkede ikke Alt dette nogen Opmærksomhed. han steg af Hesten, førte den selv ind i Stalden og sørgede for, at den fik Foder og Vand. Dernæst gik han til Værten og spurgte efter sine Vaaben og andre Ejendele. De vare i god Behold. Af et Egetræesskriin udtog Ulf to Pergamentruller, og med dem under Armen vandrede han til sin Farbroder Sybrand.

Han fandt ham ifærd med at bøde paa et Fiskegarn; thi Præsten var en ivrig Fisker. Da Ulf traadte ind, saae han et Øjeblik op fra sit Arbejde og spurgte:

„Bringer Du mig Efterretninger fra Bisp Thore? I fjorten Døgn have vi Intet hørt fra ham?"

„Jeg bringer ingen Efterretninger fra din Bisp."

„Hvad vil Du mig da, Ungersvend? Har Du slaaet en Medbejler til en Jomfru ihjel og vil nu staae Skrifte og have Syndsforladelse?"

„De unge Jomfruer have hidtil ikke daaret mit Sind."

„Hvad vil Du mig da? Du seer mig for velklædt ud til at ville bede om Almisse."

„Jeg er ikke kommen for at bede, men for at give," svarede Ulf. „Du er en lærd Mand, og jeg veed, at Du vil sætte Priis paa et Par Skrifter, som jeg har hjembragt fra mine Rejser i Frankrig og Tydskland."

„Hvem tænker paa at forære mig Skrifter? Hvorledes kan en læg Mand falde paa at gjøre det? Besynderligt."

„Vil Du ikke have dem Præst, tager jeg dem med mig igjen."

„Lad mig see," sagde Præsten, „undertiden kan blind Høne finde et Guldkorn."

Ulf rakte sin Farbroder de to Pergamentruller. Præsten rystede paa Hovedet og løste Silkesnorene, hvormed de vare ombundne. Da stak han pludselig Næsen helt ned paa de gule Pergamentruller, kastede

derefter hurtigt Hovedet tilbage, saae forskende paa Ulf, og spurgte:

„Er Du kommen for at faae Syndsforladelse, fordi Du har røvet disse Skrifter og maaskee meget Mere fra en lærd Mand?"

„Vilde jeg faae Syndsforladelse, hvis jeg havde gjort det?" spurgte Ulf med et Smiil.

„Det vilde komme an paa Omstændighederne," mente Præsten, „i Sandhed, ikke har jeg nogensinde drømt om, at et Skrift af den berømte Hugo fra Klostret i St. Victor skulde komme i mit Eje, og her har jeg hele to, det berømmelige Summa sentatiarum og det ikke mindre berømmelige de sacrementis."

„Du vil altsaa give mig Syndsforladelse?"

„Hvis Du har slaaet den lærde Mand ihjel, kan jeg ikke gjøre det, nej, det kan jeg i Sandhed ikke, har Du derimod blot berøvet ham disse Skrifter og maaskee, som sagt, noget Mere, kan jeg maaskee lade Dig slippe med en streng Bod og med at give nogle Voxlys til min fattige Kirke."

„Jeg har Intet gjort af Alt dette. Jeg vil have Syndsforladelse, fordi jeg har skuffet en Mands Haab."

„Hvor mangt et Haab skuffes ikke? O, derfor vil det vorde mig let at give Dig Syndsforladelse. Maaskee har en anden Præst haabet, at Du skulde bringe ham disse Skrifter, hahaha, og saa har Du bragt mig dem. Syndsforladelse, Du har den."

„Tak, Farbroder Sybrand," sagde Ulf, „kjender Du mig ikke igjen?"

„Hvad — hvad — er det Ulf!" raabte Præsten.

„Det er mig selv. Husk nu paa, at Du har givet mig Syndsforladelse for et skuffet Haab. Det er dit Haab, jeg har skuffet, jeg vil ikke være Klerk."

„Hvad siger Du!" raabte Præsten forbittret.

Det var en lille, undersætsig Mand, der saae ud til at have Kæmpekræfter. Saavel Næse som Mund vare uforholdsmæssigt store, og under de lyse, buskede Bryn sad et Par godmodige Øjne.

„Du har jo givet mig Syndsforladelse," sagde Ulf, „derfor maae vi kunne tale i Ro om Sagen."

„Du skal være Klerk! Jeg skal tvinge Dig til at blive Klerk!" raabte Sybrand. „Jeg sætter Dig i Kirkens Ban, hvis Du ikke paa Stedet bliver Klerk."

„Hvorledes kan Du sympathisere med den stille og inderlige Hugo, naar Du kan tale saaledes til mig?" spurgte Ulf. „Dersom han hørte Dig, vilde han vende sig bort fra Dig."

„Har Du hørt og seet Hugo, den fortræffelige og fromme Munk?"

„Ja, jeg har."

„Du skal være Klerk! Du maa blive Klerk! Jeg gjør Dig strax til min Vikar. Du maa lære at fiske, Du maa have Plads i min Baad, og naar vi saa sejle ned ad Strømmen, kunne vi dele vor Tid mellem at sætte Garnene ud og at tale om Hugo af St. Victor."

„Du har jo givet mig Syndsforladelse for, at det Haab ikke gaaer i Opfyldelse. — Jeg er ikke skabt til Klerk, jeg er skabt til Daad, til Krigerdaad; hvor Sværdene klinge mod Staalhjelmene, der er det værd at leve."

„Det Ønske skal Du i fuldt Maal faae opfyldt, naar Du bliver Præst," raabte Sybrand. „Bisp Thore er i fuld Rustning dragen til Kong Niels og har taget tyve af de stærkeste Præster med sig. Alle Landets Bisper, med Undtagelse af Svend i Viborg, ere ved Hæren for at kæmpe og mange Præster. Ulf, jeg sender Dig med et Anbefalingsbrev til vor Bisp, han skal nok sørge for, at Du i Slaget kommer til at bruge dit Sværd. Bisp Thore er en vældig Stridsmand; det var ham, der for nogle Aar siden var Skyld i, at Kong Erik derude paa Korsvejen paa Heden Øst for Jellinge blev overrumplet og slaaet af Kong Niels."

„Det er Præstens Kald at læse den hellige Messe, at hjælpe de Syge og de Fattige og at høre vort Skriftemaal," sagde Ulf, „forlader han dette Kald, bliver han ikke mere en hellig Mand. Naar en Præst kæmper i Slaget og udgyder Blod, griber han ind i Krigerens Haandværk, og da kunde jo Krigeren ogsaa engang falde paa at ville udøve Præstens Kald og at læse den hellige Messe."

„Du taler bespotteligt!" raabte Sybrand.

„Jeg kommer tilbage til, at Du har givet mig din Syndsforladelse," sagde Ulf.

„Det var ved List, Du fik den."

„Anvendte Jacob ikke List mod Esau?"

„Det var i de Tider."

„Hør nu Farbroder, lader os ikke skilles som Uvenner. Du kan ikke rokke min Beslutning. I de fire Aar, jeg har været borte herfra, har jeg oplevet en Deel, det skal Du faae at vide, naar vi roligt kunne tale derom ved en Ret Fisk."

„Jeg har idag fanget nogle udmærkede Ørreder," sagde Præsten. „Du er maaskee sulten, hvorfor sagde Du ikke det tidligere?"

Sybrand blev stærkt greben af den Tanke, at Brodersønnen kunde være sulten, han sagde derfor, at han strax vilde sørge for, at en god Ret Ørreder bleve kogt, og han gjorde Undskyldning for, at han havde ladet det mangle paa Gjæstfrihed.

„Ja ja," sagde Sybrand, „først var det Hugo af St. Victor, som fik mig til at glemme, at Du har gjort en lang Rejse, og dernæst var det Dig selv, da Du talte om Syndsforladelse for et skuffet Haab."

„Du behøver ikke at gjøre de mange Undskyldninger," svarede Ulf, „mens Ørreden bliver kogt, henter jeg et lille Anker Moselviin, som jeg har medbragt, et Bæger af den vil smage godt til Fisken."

„Har Du Moselviin!" udbrød Sybrand. „Jeg har ikke smagt den, siden jeg i min Ungdom var i Bremen. Ja, hent den og tøv ikke dermed."

Da Ulf vendte tilbage med Moselvinen, fandt han Præsten siddende i sin Huusdør, ganske fordybet

i Læsningen af en Pergamentrulle. Der var kommet dyb Mildhed og Ro over de grove Træk, han mærkede ikke Brodersønnens Nærværelse, men fortsatte Læsningen. Et Par Gange maatte Ulf nævne ham ved Navn, før han vendte tilbage til Omverdenen.

„Jeg har rent glemt Dig og Ørrederne," sagde Præsten og rejste sig. „Jeg seer, Du har Moselvinen med, det vil blive et herligt Maaltid."

De begave sig ind i Huset, hvor kort efter en gammel Svend satte de dampende Ørreder paa Bordet. Under Taushed fra begge Sider begyndte Maaltidet, men da Præsten fik den herlige Moselviin at smage, løstes hans Tunge, og han begyndte igjen paa at overtale sin Brodersøn til at blive en Kirkens Tjener.

„Jeg har sagt Dig min Mening," svarede Ulf, „jeg er ikke skabt til at arbejde for Kirken, jeg vil arbejde for mig selv; mit Gods vil jeg selv beholde, og det skal gaae i Arv til mine Børn. Om I, Klerke, kan man sige: Sic vos non vobis fertis aratra boves."*)

„Til Gjengjæld hjælper Kirken os let gjennem Skjærsilden."

„Vivere est militare!" sagde Ulf.

„At leve er at kæmpe," oversatte Sybrand, „men kæmpe vi ikke ogsaa i Kirken, ikke alene med Sværd og Landse, men ogsaa med Aandens Vaaben?

---

*) Saaledes trække I Ploven, I Oxer, ikke for Eder selv.

Du, der har besøgt Højskolen i Paris, maa vide det bedre end jeg."

„Jeg duer ikke til den Kamp, jeg gjentager det atter og atter, og for at Du tilfulde skal kunne indsee dette, saa hør da, hvad der er hændet mig i de Aar, jeg har været borte fra Danmark."

Ulf gav sin Farbroder en Skildring af sit Pariserliv og Opholdet hos Hertugen af Bairen. Sybrand lyttede opmærksomt til og glemte paa samme Tid ikke at tømme Bægret med den gode Moselviin. Mere og mere velvilligt lyttede han til, hvad Brodersønnen fortalte, og tilsidst begyndte han at synge med en Tordenstemme:

„Der ligger et Kloster foroven den Skov,
Den bærer forgyldte Fløje,
Der ligger for de Kæmper tolv,
De vilde det Kloster forøde.

Der ligger for de Kæmper tolv,
De vilde det Kloster forøde,
De sloge ihjel baade Øxne og Køer,
Som de Munke skulde have til Føde."

Ulf stemte strax i med, og det endte med stor Lystighed.

Da Rusen næste Morgen var sovet ud, sagde Ulf til sin Farbroder:

„Jeg venter, at Du som hidtil vil være min Ven, og at Du, naar Du taler med min Fader, vil godkjende, at jeg har forladt den gejstlige Stand.

Du husker vel nok, at Du lovede mig det iaftes ved Bægeret? Nu er det min Agt at rejse tilbage idag til Hundsbæk, men da jeg har flere Sager med end en Hest kan bære, maa Du laane mig en Svend og en Hest."

Præsten opfordrede sin Brodersøn til endnu at blive nogle Dage i Ribe og gjorde opmærksom paa, at det lille Viinanker endnu ikke var tømt, men Ulf lod sig ikke overtale og sagde:

„Ankeret kan Du tømme alene, det vil maaskee hjælpe Dig over et eller andet vanskeligt Sted hos Hugo."

Præsten og Ulf skiltes i den bedste Forstaaelse, og et Par Timer efter Solopgang var den Sidste, ledsaget af en gammel Svend, paa Tilbagevejen til Hundsbæk.

Andet Kapitel.

Paa Hundsbæk.

Ulf havde iført sig den prægtige Rustning, han havde kjøbt i Flandern, den funklede i Morgensolens Glands. Ved Sadelknappen hang hans Hjelm, og i Stedet for den bar han for Bekvemmeligheds

Skyld en Klædeshue. Skjoldet bar han i en Rem paa Ryggen, her var jo ingen Udsigt til Kamp, det gjaldt blot om at faae Udrustningen bragt til Hundsbæk. Den gamle, graahaarede Svend red en stor og stærk, jydsk Hest, som bar de mange andre Sager, Ulf havde ført med sig fra Udlandet. Ligeledes var der pakket paa Hesten Foder til den selv og Føde til Ulf og Svenden; det vilde blive en lang Dagsrejse gjennem tidt uvejsomme Egne, en Rejse paa over fem Miil; de tilbagelagdes ikke dengang saa let som i vore Dage.

Efterat have gjort et Rast ved Kalvslund, rede de videre op ad Foldingbro til. Da mødte de en Jomfru, ledsaget af en Terne og to gamle Svende. Ulf havde allerede seet den lille Skare langt borte og spurgt sin Svend:

„Kjender Du dem, der komme os imøde?"

„Ja, det er Gudborg Torgilsdatter. Jeg tænker, at hun er paa Rejse til en af Faderens Gaarde."

„Er Faderen ikke ham, de kalde Ploug?"

„Jo, han er Sysselmand i Varde Syssel og en meget rig og mægtig Mand. Foruden Datteren har han en Søn, Sten, som de kalde sorte Ploug, fordi han er mørk i Huden. Fader og Søn ere ude at kæmpe for Kong Niels, og Datteren sidder alene hjemme paa Gaardene."

De vare nu komne Jomfru Gudborg og hendes Følge nærmere. Med sit Falkeblik saae Ulf, at hun

var en smuk og velskabt Jomfru, der styrede sin vælige Ganger med stor Lethed. Det fyldige, mørkebrune, krøllede Haar rullede hende ned ad Nakken, de livlige Øjne saae spørgende den fremmede Krigsmand i den smukke Rustning imøde, Næsen var lige, Munden velformet og Hagen lille og rund. Da Ulf red forbi, hilste han paa hovisk Viis, som han havde lært i Udlandet. Jomfruen besvarede rødmende hans Hilsen, hendes Ledsagere stirrede forundrede paa ham eller rettere paa hans prægtige Rustning. Da Ulf var reden forbi, sagde han til Svenden:

„I Sandhed, sjelden har jeg seet smukkere Jomfru."

Han vendte sin Hest og saae efter hende, og nu vilde Skjæbnen, at Jomfru Gudborg og hendes Ledsagere ogsaa havde vendt deres Heste for at see efter ham. De bleve noget forlegne, da Ulf vendte sin Hest, men han lo, red dristigt tilbage til Jomfruen og sagde:

„Undskyld, at jeg vendte min Hest og saae efter Dig, men aldrig tykkes jeg at have seet vænere Jomfru."

Hun rødmede og svarede:

„Jeg saae ikke efter Dig, men efter din smukke Rustning."

Ulfs Forfængelighed blev saaret, alligevel svarede han:

„Havde Du havt en Gyldenstykkes Dragt paa, jeg havde dog ikke seet paa den, men paa Dig. Du

viser mig Rigtigheden af det latinske Mundheld: Duo quum faciunt idem, non est idem."

„Du taler Latin," sagde Gudborg, „vil Du tale daarligt om mig, uden jeg forstaaer det?"

„Det være langt fra mig. Latinen faldt mig saadan ud af Munden, paa Dansk vil det lyde: Naar To gjøre det Samme, saa er det dog ikke det Samme. Nu vil jeg ride min Vej, og jeg vil love Dig ikke mere at see mig tilbage."

Ulf hilste høvisk og red bort. Han holdt sit Løfte og saae sig ikke tilbage, men han kunde ikke lade være med at tænke paa Jomfru Gudborg. Tilsidst bod han Svenden ride op ved sin Side og spurgte ham, om han kunde fortælle ham Noget om Torgils Stensen. Jo, det kunde Svenden; der var meget at fortælle. Der gik det Sagn paa Egnen, at Torgils nedstammede fra en af de Under-Konger, som havde været her i Landet før Gorm den Gamles Dage, og at hans Kongerige netop havde været det Syssel, hvorover han nu var Sysselmand, der var da ogsaa Nogle, som kaldte det Plougsyssel.

Torgils selv var en meget grum Mand mod sine Fjender, han var bleven bitter i sit Sind paa Grund af en Sorg, der var overgaaet ham i hans Ungdom. Han var dengang trolovet med en Jomfru i Almind Syssel. Før Bryllupet skulde staae, rejste han til det hellige Land, man siger, at hans Fylgje havde opfordret ham dertil."

„Jeg havde troet, at Christendommen havde forjaget alle Fylgjer."

„Alle sige dog, at Torgils har sin Fylgje, og at hun følger ham overalt. Han skal slet ikke lægge Skjul derpaa, naar man spørger ham derom."

„Er han en god Christen?"

„Jeg veed ikke Andet. — Jeg har forresten kjendt mere end een Bonde, som havde sin Folgekone. Undertiden paatog hun sig Bondens Skikkelse, og saa sagde man, at han var en Dobbeltgjænger."

„Kom saa Torgils til det hellige Land?"

„Det gjorde han, i Selskab med mange, andre fromme Stridsmænd. Da han havde været et Aar borte, gik Rygtet, at han var død, og saa bejlede en anden Herremand til Jomfruen. Hun bad ham vente endnu et Aar, og da Torgils ikke var kommen hjem til den Tid, holdt de Bryllup. Men Bryllupsdagen kom Torgils hjem, og med sine Svende foer han ind i Brudehuset og slog baade Brud og Brudgom ihjel. Siden den Nat er det Hvide i hans Øjne rødt, naar han bliver hidsig."

„Fik han Syndsforladelse for den gruelige Gjerning?" spurgte Ulf.

„Det fik han nok, men han maatte betale mange Mark Sølv til Ribe Kirke. Kong Niels har ellers altid været ham god."

„Han har Børn, han har altsaa giftet sig efter det gruelige Mord?"

„Ja, han giftede sig med Thyra, en Datter af Aage, der ejede Spandetgaard. Da Faderen døde, arvede hans eneste Barn Gaarden. Fru Thyra

døde, efterat have skænket Torgils en Søn og en Datter, I saae Datteren nys."

„Er hun trolovet?"

„Nej, ikke det, jeg veed af."

Der hændte ikke Ulf videre Mærkeligt paa Rejsen, og noget før Solens Nedgang kom han tilbage til Hundsbæk. Saavel hans Moder som Borghild stode udenfor Gaarden og toge imod ham. Begge beundrede hans pragtfulde Rustning, og Moderen var helt stolt af sin smukke Søn. Inden han var kommen saa nær, at de kunde skifte Ord sammen, sagde Borghild:

„Den Rustning maa have kostet mange Penge."

„Det troer jeg ogsaa," sagde Fru Bodild, „men han fik jo mange Penge af den tydske Kjøbmand."

„Den har flere nye Forbedringer," sagde Borghild, „see engang paa Halskraven og Armskinnernes Sammenføjning ved Albuerne."

„Jeg er ikke saa kyndig i Sligt som Du," mente Bodild. „Hesten, der følger ham, har en stor Byrde at bære. Ulf har bragt mange Sager med hjem fra Flandern."

Han var nu kommen nærmere og tilraabte de to Kvinder:

„Guds Fred! Jeg bringer mange Hilsener fra Farbroder Sybrand. Han og jeg skiltes imorges som de bedste Venner."

„Det var glædeligt. Har Du og han været Uvenner?" spurgte Bodild.

„Aa nej, men jeg havde nogen Møje med at faae ham til at forstaae, at jeg ikke duer til at være Klerk, tilsidst forstod han det og lovede mig, at han ikke hos Fader vilde beklage sig over, at jeg har valgt Vaabenhaandværket.“

„Saa mener jeg, at den Sag har fundet sin Afgjørelse,“ sagde Moderen. „Hvordan mon det forresten er gaaet Broder og Regnald? En vejfarende Mand, som kom her forbi i Eftermiddag, fortalte os, at der i Kolding gik Rygter om, at der havde staaet et stort Slag, og at Kong Erik var falden med Mange af hans Hær.“

„Alle Helgene forbyde det!“ raabte Ulf.

„Ja,“ sagde Moderen, „Rygtet har ikke ængstet mig; thi jeg har saa mange Gange oplevet, at Rygter have løjet. Men gjerne troer jeg, at der har staaet et Slag mellem Kongerne.“

Ulf var staaet af Hesten og bød nu Svenden læsse de Sække af, han havde paa sin Hest. Han tren derefter ind i Hallen og spurgte Moderen, om hun vilde hjælpe ham Rustningen af.

„Det skal jeg gjøre,“ sagde Borghild, „jeg kan da ret komme til at see din Rustnings enkelte Stykker.“

Mens Borghild hjalp Ulf Rustningen af, kom Svenden ind i Hallen med Sækkene.

„Hvad er der i de Sække?“ spurgte Moderen.

„Der er mange Sager. For at see paa Rustningen, glemte Du at lægge Mærke til den smukke Sadel, jeg havde paa min Hest.“ Han henvendte

sig til Svenden og sagde: „Sadlen kan Du tage af og bringe herind. — Saa har jeg medbragt en ny Dragt til mig selv og Klæde til Dig og nogle gode Pilespidser til Fader. Tak Borghild, fordi Du har hjulpet mig min Rustning af, Du skal faae en Foræring derfor."

Han løste en af Sækkene og udtog et smukt Beltespænde af Sølv, som han rakte Borghild. Hun holdt beundrende Smykket i sin Haand og kunde ikke strax tale af Glæde.

„Et saa smukt Spænde har jeg ikke seet før," sagde hun. „Tak skal Du have."

„Siden dette Spænde gjør Dig saa glad, skal Du faae et Par Skospænder med," sagde Ulf og gav hende dem.

„Jeg glemmer aldrig Den, der er god imod mig," sagde Borghild og saae usædvanlig mild ud.

Moderen fik det flanderske Klæde, som Sønnen havde omtalt, og et Kors af Guld til at bære som Smykke paa Brystet. Hun havde Taarer i Øjnene af Glæde. Derefter fremviste Ulf sin egen, kostbare Dragt, og Moderen sagde:

„Ingen Hirdmand har en bedre Dragt."

„Du veed Moder, at jeg attraaer at komme i Hirden," svarede Ulf.

Vel fornøjede satte de Tre sig til at spise deres Nadvere. Talen drejede sig om de mange skjønne Sager og om i hvilke Byer, de vare blevne kjøbte. Tilsidst sgde Ulf:

„Jeg vil tale om det Rygte, der gaaer om et stort Slag mellem Kongerne; hvis det er sandt, kan det faae megen Indflydelse paa vor Skjæbne. Hvem talte med den vejfarende Mand?"

„Det gjorde jeg og Borghild," svarede Moderen. „Han vidste ikke mere end jeg allerede har fortalt, at Kong Erik var falden med mange af sine Mænd."

„Naar skulde det være skeet?"

„Rygtet siger anden Pintsedag," svarede Borghild, „vi maae vel snart høre Noget derom. Er Kong Erik falden og hans Mænd paa Flugt, ville vi neppe med det Første høre Noget fra Broder og Regnald, men min Fader kan sende os Bud."

„Din Fader?" spurgte Ulf.

„Kong Niels udbød Leding, og saa maatte jo Fader støde til Kongens Hær, hvis han ikke vilde dømmes til at betale store Bøder. Du veed, hvor store Bøderne vare, som hellig Knud idømte Jyderne."

„Din Fæstensmand staaer i den ene Hær og din Fader i den anden," sagde Ulf, „give Gud, at de To ikke maae møde hinanden under Slaget."

„Min Fader," vedblev Borghild, „har aldrig taget Parti for nogen af Kongerne, men kun seet paa sin egen Fordeel. Dersom han var gaaet til Kong Erik, vilde Kong Niels efter Sejren have ladet vor Gaard afbrænde over Hovedet paa os. Det er en anden Sag med Broder; thi han hører til de store Slægter, og Niels frygter for at lægge

sig ud med dem. Har han sejret, og Erik er falden, vil han søge at vinde Skjalm Hvides og Svend Trundsens Slægter for sig, for at der kan blive varig Fred her i Landet."

„Du taler klogt," sagde Ulf. „Jeg har været saa længe borte fra Jylland, at det kan vare Noget, inden jeg ret forstaaer Forholdene herhjemme. — Men saa meget seer jeg, at de nærmeste Dage ville give os Meget at tænke paa."

Den næste Morgen red en Bonde fra Andst forbi, han holdt stille ved Hundsbæk og fortalte, at der anden Pintsedag havde staaet et Slag mellem Kongerne, at Kong Erik var slagen paa Flugt, men Kong Magnus var falden.

„Det lader til," sagde Ulf til sin Moder, „at der anden Pintsedag har staaet et Slag, og at Rygtet herom ej har løjet. En af Kongerne er vistnok falden, men om det er Erik eller Magnus, veed Ingen endnu med Bestemthed. Rygtet vedbliver at holde fast ved, at Kong Niels har sejret."

Den følgende Dag kom Ingen forbi, og man hørte Intet om Slaget. Ud paa Eftermiddagen var Ulf kommen helt ned ad Landsbyen Vejen til for at jage, da saae han en Skare Mænd trætte og mødige komme over Heden, i Spidsen gik en ældre Mand og saae ned mod Lyngen. „De ligne Folk, der komme fra Leding," tænkte Ulf, „jeg vil gaae dem imøde, maaskee kunne de fortælle mig Nyt fra Slaget."

Han vandrede hurtigt, fulgt af Hunden Hvasse, hen mod de trætte og tause Stridsmænd. Over dem hvælvede Junihimlen sig høj og blaa, Lærkerne sang, og Svalerne kredsede over Lyngen. Da Ulf kom nærmere, gjenkjendte han i Skarens Anfører Gram Ovesen, Borghilds Fader. Han skyndte sig hen imod ham og sagde:

„Kjender I mig? Jeg er Ulf Brodersen fra Hundsbæk."

Gram og hans Mænd standsede, hvilende sig paa sit Spyd, saae han paa Ulf og sagde:

„Jeg har kjendt Dig som Dreng, i mange Aar har jeg senere ikke seet Dig. Hvor staaer det til paa Hundsbæk, lider Fru Bodild og Borghild vel?"

„De lide Begge vel. Komme I og Eders Mænd fra Slaget?"

„Ja, vi have kæmpet ved Fodevig i Skaane."

„Hvem vandt?"

„Det gjorde Kong Erik."

„Kong Erik! Man har fortalt her paa Egnen, at han var falden og havde tabt Slaget."

„Kong Magnus er falden. Det var et bedrøveligt Slag, ja, til stor Spot og Spee for Kong Niels og for Jyderne. See, mine Svende her bagved, de løbe ud af Slaget af Frygt for Rytterne," raabte Gram harmfuld.

„Præsterne havde sagt os, at det var Synd at udgyde Blod paa en høj Helligdag," raabte Svendene.

Gram og hans Mænd begyndte atter deres Vandring, og Ulf fik en Beskrivelse af Slaget, dog kunde Gram kun fortælle, hvad han selv havde seet, og tilføjede, at der var meget Mere at berette.

„Saae Du Noget til min Fader og Regnald?" spurgte Ulf.

„Nej, vi kom ikke langt frem, den Skare, som fulgte Kong Niels og Harald Kesia paa Flugten, reve os med sig. Henrik Skatelar skal ogsaa være falden og mange gejstlige Mænd. Med vor Snekke ere vi styrede Nord om Sjælland og ind i Kolding Fjord. Mange andre Snekker satte som vor Koursen efter Jylland."

„Hvad er der bleven af Kong Niels?"

„Jeg veed det ikke. Han er maaskee ogsaa kommen her til Jylland."

„Hvis Kong Erik forfølger ham skarpt og gjør Landgang herovre, maa jeg snart kunne høre Nyt fra mine Frænder."

Da de skiltes, lovede Ulf, at han den følgende Dag sammen med sin Moder og Borghild vilde besøge Gram.

I den følgende Tid drejede nu al Samtale sig om det store Slag ved Fodevig. De Fleste udtalte den Mening, at Kong Niels efter sin Søns Død ikke vilde være i Stand til at rejse nogen Modstand af Betydning mod Kong Erik. Imidlertid rygtedes det, at Kong Niels var kommen til Jylland og havde givet Harald Kesia Kongenavn og den østlige Halvdeel af Riget. Kong Eriks Broder

Harald var den mest forhadte af alle danske Prindser, det var derfor forstaaeligt, at hans Ophøjelse til Konge vakte megen Uvillie blandt en Deel af Kong Nielses Tilhængere, ja, der fortaltes i Hundsbæk, at Torgils var vendt hjem til sit Syssel og havde sagt, at han ikke vilde være med til at hylde til Konge en Mand, der burde hænges i den højeste Galge.

Der var kommet stor Uro over alle Sind, og den formindskedes ikke ved Rygtet om, at Kong Erik vilde lande i Jylland med en stor Hær af Sjællændere, Skaaninger og Hallandsfarere og grumt straffe alle Tilhængere af Kong Niels. Man vidste, at Kong Erik allerede laa med en stor Flaade under Sejerø, og at den blev større Dag for Dag.

Ulf var ofte hos Gram i Estrup, de talte altid om Slaget og om dets Følger. Men naar Ulf var alene, kunde der jevnligt i hans Tanker opdukke en smuk Kvindeskikkelse, det var Jomfru Gudborgs. Mon han atter skulde see hende? Dersom det var sandt, at hendes Fader havde forladt Kong Niels i Uvenskab, var der jo en Mulighed for, at han vilde slutte sig til Kong Erik, og maaskee kunde Torgils og Ulf saa engang mødes, naar de havde Tjeneste i Kongens Hird. Men hvad var der alligevel vundet derved? Og var Gudborg mon ikke allerede lovet bort til en Anden?

Det var en Dag i Begyndelsen af Juli, at Ulf opdagede en Krigerskare komme ridende ned over Fru Mettes Bjerg. Solen spejlede sig i Skjolde

og Brynjer. I Spidsen red en kraftigt bygget Herre med et stort, graasprængt Skjæg, der faldt ham ned over Halskraven. Da Ulf kom nærmere, gjenkjendte han sin Fader. Men hvor var Regnald? Han var ikke i Skaren; Ulf formodede derfor, at han var bleven hos Kongen. Men hvorfor var Faderen ikke ogsaa bleven der? Var et nyt Slag maaskee blevet kæmpet, og Kong Niels flygtet ud af Landet? I saa Tilfælde kunde Kong Erik have givet en Deel af sin Hær Orlov.

Mens Gram med sin Skare var kommen træt, nedbøjet og tilfods ud af Slaget, kom Broder ridende stolt og uden Spor af Træthed, men Ulf saae, at dyb Alvor hvilede over hans Ansigt. Dette forurolligede ham; thi han vidste, at aldrig var Faderen gladere end naar han efter en længere Fraværelse gjensaae sit kjære Hundsbæk.

„Velkommen hjem med Sejr," raabte Ulf Faderen imøde.

„Det er jo Ulf," sagde Faderen. „Du er altsaa nu vendt hjem fra Paris. Derom ville vi senere tale. Ja, jeg kommer hjem med Sejr og med store Nyheder, men jeg kommer ogsaa hjem med Budskab om, at Regnald er falden."

„Er Regnald falden!" udbrød Ulf.

„Han faldt i Slaget, da vi kæmpede mod Kong Magnus, der forsvarede sig med stort Mod. Han hviler nu derovre paa Kirkegaarden i Lund, og Præster læse Messer for hans Sjæl. Han kom ikke

mere til at gjensee sin Fædrenegaard, som han holdt saa meget af."

„Det vil blive en stor Sorg for Moder og Borghild."

„Det vil det," sagde Faderen, „og jeg kan kun blive kort hos dem og trøste dem."

„Hvor drager Du da hen?"

„Du skal vide, at Kong Niels den 25de Juni er bleven myrdet af Borgerne i Slesvig. Derfor er nu al Krig foreløbigt forbi; thi Kongens Broder Harald er flygtet ud af Landet. Kong Erik er paa Vejen til sine tro Borgere i Slesvig, Flaaden ved Sejerø er hjemsendt, og jeg er bleven Befalingsmand paa Riberhuus."

„Har Kongen betroet Dig den nye, mægtige Borg!" raabte Ulf.

„Ja, og jeg maa være paa Riberhuus saa snart som muligt; thi Beboerne i Varde Syssel have været Kong Niels hengivne."

„Man fortæller, at Sysselmanden Torgils har forladt Kong Niels i Uvenskab."

„Deraf følger ikke, at han vil slutte sig til Kong Erik. — Havde nu Regnald levet, kunde han have boet paa Hundsbæk og giftet sig med Borghild, mens jeg havde Disk og Dug i Ribe. Det skulde nu ikke være saaledes," sagde Faderen med et Suk.

„Jeg mente, at Regnald i ønskede at tjene i Kongens Gaard."

„Nej, nej, Regnald var Kongens Hirdmand som saa mangen Anden, der til visse Tider maa ride

Kongens Ærender og kæmpe mod hans Fjender, men han har aldrig ønsket at tjene i Kongens Gaard."

„Det ønsker jeg," sagde Ulf.

„Du?" spurgte Faderen. „Du skal jo være Præst!"

„Nej, nej," svarede Ulf, „jeg har sagt Farvel til den gejstlige Stand, jeg duer ikke til at læse Messe. Min Hu staaer til Krigerdaad."

„Herom vil jeg siden tale med Dig og din Moder og, naar jeg kommer til Ribe, med Sybrand."

„Ham har jeg allerede talt med, og han vil fortælle Dig, at han billiger min Beslutning."

„En saadan Beslutning kan ikke tages uden min Tilladelse," sagde Broder strengt.

Ulf svarede ikke herpaa. De vare nu i Nærheden af Gaarden, hvis Beboere forlængst havde seet deres Hunsbond komme, og Bodild og Borghild vare gaaede ham imøde. Den Første brast i stærk Graad, da hun erfoer sin Søns Død, den Sidste blev bleg, skjælvede og klemte Ulf haardt i Armen.

„Det gjør ondt," sagde Ulf.

„Det Andet gjør ondt i mit Hjerte," sagde hun.

Saa kom de ind i Hallen. Broder fortalte om hans og Sønnens Deeltagelse i Slaget ved Fodevig. Bodild hørte hulkende til, men Borghild stirrede ufravendt paa Fortælleren og gjorde engang imellem et Spørgsmaal.

„Det var altsaa et Øxehug, der kløvede hans Hovede?" spurgte hun.

„Ja, og Den, som fældede ham, blev senere fældet i Kampen."

„Det var da en Trøst."

Hun gik stille ud af Hallen og kom bagefter ind og dækkede Bord for Broder og hans Mænd. De vilde blive Natten over paa Hundsbæk, næste Morgen skulde Rejsen fortsættes til Ribe. Borghild havde sendt et Bud til Estrup og underrettet sin Fader om, at Regnald var falden.

Hen paa Eftermiddagen kom derfor Gram til Hundsbæk og talte med Broder om, at det vel nu var bedst, at Borghild vendte tilbage til sin Faders Gaard. Dette fandt Broder var rigtigt; thi Bodild skulde boe paa Riberhuus, og Hundsbæk bestyres af en Bryde.

„Skal Ulf ikke styre Gaarden?" spurgte Borghild.

„Ulf," udbrød Broder, „ham har jeg rent glemt at tale med. Han er ikke herinde. Vil Du hente ham, Borghild."

Hun gik ud og fandt Ulf i Samtale med Faderens Svende, hvem han udspurgte om Slaget.

„Din Fader vil tale med Dig," sagde Borghild. „Han vil maaskee have Dig til at styre Gaarden, naar han rejser til Ribe."

„Det gjør jeg ikke," sagde Ulf.

„Du skulde dog gjøre det."

„Nej."

„Du er maaskee bange for, at din kjønne Rustning vil faae Rustpletter?" spurgte hun spodsk.

„Ja, det er jeg bange for.“

Dengang Ulf kom ind til sin Fader, maatte han udførligt fortælle, hvad der var hændet ham i de Aar, han havde været i fremmede Lande. Faderen hørte opmærksomt til, uden at afbryde sin Søn, der ogsaa havde Gram til Tilhører. Efterat Ulf havde endt, sagde Faderen:

„Du veed at belægge dine Ord godt, man mærker, at Du har været i Skolen i Paris; da Du senere har tjent Hertugen af Bairen, maa Du vel sagtens saa nogenlunde kunne føre Sværd og Landse. Det var rigtigt handlet af Dig, at Du frelste den Augsburger Kjøbmands Liv, og det er ham til Ære, at han belønnede Dig rigeligt derfor. Din Moder har fortalt mig, at Du har kjøbt smukke Vaaben for Pengene, viis mig dem, jeg vil af dit Kjøb kunne skjønne, om Du har Forstand paa Vaaben.“

Ulf skyndte sig at hente Vaabnene, Sadlen og Bidslet. Med uforstilt Beundring saae Gram paa disse Vaaben, Faderen betragtede dem helt nøje og sagde tilsidst:

„Det er gode Vaaben, bedre end vi kunne faae dem herhjemme. Da Du nu har faaet dem, min Søn, saa brug dem med Kraft og Forstand mod din Konges Fjender og til Gavn for enhver god Sag. — Jeg vilde maaskee ikke have talt saaledes, dersom din Broder havde levet; thi godt er det for en Slægt at have en Søn, der tjener den hellige Kirke.“

Ulf takkede glad sin Fader for disse Ord.

„Skal Ulf blive her paa Hundsbæk?“ spurgte Gram. „Skal han træde i sin Broders Sted?“

„Ej staaer min Hu til at blive herhjemme,“ svarede Ulf, „men at tjene i Kongens Gaard. Kong Erik har udnævnt min Fader til Befalingsmand paa Riberhuus, det er en stor Tillid, han derved har viist ham, og ej vil han vel derfor nægte Sønnen at tjene i hans Gaard.“

„Jeg har ikke Noget at indvende herimod,“ sagde Broder, „en ung Mand, der som Du har lært høviske Sæder i fremmede Lande, egner sig til at tjene i Kongens Gaard. Men din Stilling vil ikke blive let; thi, skulde Du vinde Kong Eriks Gunst, vil Du faae mange Misundere.“

„Maa jeg faae et Anbefalingsbrev med fra Dig til Kong Erik?“

„Det maa Du; naar vi komme til Ribe, kan Sybrand skrive det for mig. Du maa holde Dig beredt til at følge med mig imorgen til Ribe.“

Saaledes blev den Sag afgjort til Ulfs Tilfredshed. Der blev ikke talt mere om den, og Broder anvendte Resten af Dagen til at trøste sin sørgende Hustru. Borghild kom hen til Ulf, der stod udenfor Hallen, og sagde:

„Jeg hører, at Du imorgen drager med din Fader til Ribe.“

„Saaledes har min Fader besluttet,“ svarede han. „Du græder Borghild, før græd Du ikke.“

„Dengang kunde min Sorg ikke faae Luft,“

sagde hun. „Om faa Øjeblikke drager jeg hjem med min Fader. Jeg siger Dig derfor Farvel, Ulf."

„Det gjør mig ondt, Borghild, at Du skal forlade os. Jeg havde gjerne seet, at Du var bleven Huusfrue paa Hundsbæk."

„Mener Du det Ulf? Jeg troede ikke, at Du var mig god, Du kalder mig Borghild den Tvære."

„Glem, hvad jeg har sagt i Hidsighed, naar Du har tirret mig. Jeg skal herefter kalde dig Borghild den Sorgfulde."

„Ja, kald mig saaledes," sagde hun. „Jeg er fra idag den Sorgfulde."

„Borghild!" lød hendes Faders Stemme.

„Nu maae vi skilles," sagde hun, „Farvel Ulf, gid Lykken maa følge Dig paa alle dine Veje. Og naar Du kommer i Kongens Gaard, tænk da engang imellem paa . . . ja, tænk paa Hundsbæk."

Hun gik og havde sagt det Sidste med en saa blød Stemme, at det var Ulf paafaldende. Han saae efter hende og spurgte sig selv: „Mon Sorgen har forædlet hende?"

Tredie Kapitel.

Ulf taler med Gudborg.

I ældre Dage var Danmark inddelt i Sysler, hvoraf hvert omfattede et vist Antal Herreder. Saaledes havde Jylland 11 Sysler; de to sydligste vare Vardesyssel og Almindsyssel (Warwithsysæl og Almundæsysæl). Sysselthinget var et højere Thing end Herredsthinget, det holdtes i den By, hvorefter Syslet var opkaldt, ligesom samme By var Modestedet for Herredernes Krigsmagt, naar Leding var udbudt. Ethvert Syssel havde en Sokyst.

Sysselmanden var Kongens Ombudsmand, det hedder saaledes, at dengang Magnus den Gode tiltraadte Regeringen i Danmark, indsatte han Ombudsmænd i alle Sysler og Herreder; Ombudsmændene i de Sidste have vistnok været Bønder, derimod er det ikke usandsynligt, at Sysselmændene have været Herremænd; om Ploug i Varde-Syssel siges der, at han henhørte til Kongens Hird. Hans Slægt maa have havt stor Anseelse i Varde-Syssel, hvoraf i det mindste en Deel blev kaldet Ploug-Syssel.

I det nu skovløse Gjørding Herred sandtes i Fortiden mægtige Skove, der lunede for Landsbyer og eenligt beliggende Gaarde, og en saadan Gaard laa i

Nærheden af den lille By Plougstrup ved Kongeaaen. Her boede Torgils, ogsaa kaldet Ploug, naar han ikke var i Leding, paa Rejser i sit Syssel eller holdt Thing i Varde. Det var en høj, sværlemmet Mand, bekjendt for sin Strenghed. Den Svend, der ledsagede Ulf fra Ribe til Hundsbæk, gav, som vi vide, en Skildring af Torgils Stensen og af de Rygter, der vare i Omløb, at han stod under Indflydelse af en Fylgje. Almuen frygtede ham, og et Par Gange havde en Piil, naar han red gjennem en Skovtykning, suset forbi ham, uden dog at træffe ham. Paa den anden Side var han ivrig for at opretholde Retssikkerheden i sit Syssel, og man kunde ved de mest befærdede Veje see Forbrydere hænge og dingle i høje Galger eller maaskee paa de gamle Egetræers Grene. I Slaget var han en vældig Helt, men havde ved Fodevig ikke kunnet komme til at vise dette; thi de flygtende Skarer reve hans Folk med sig paa Flugt.

Hans Søn Sten havde været med i Slaget, men heller Intet kunnet udrette. Det var en ung Mand paa Ulfs Alder og velseet paa Egnen. Han havde ikke Faderens Højde og efter Moderen arvet et mildere Sind, derimod var han ligesaa mørk i Huden som sin Fader. Torgils havde ikke tilladt, at Sønnen tog Tjeneste i nogen Konges Gaard, før det blev endeligt afgjort, hvem der skulde være Konge i Danmark. Sten havde hørt megen Tale om Kong Magnuses muntre Hof og ønsket at drage derhen, men havde maatte nøjes med kun at aflægge

det et kort Besøg, da Torgils, sammen med sin Søn, efter Slaget ved Værebro gjæstede Kong Magnus nogle Dage i Roeskilde.

Faderen havde overdraget Sønnen at bestyre Spandetgaard nede i Hvidding Herred, og her opholdt Sten sig for det Meste og havde ofte Besøg af sin Søster, der ikke yndede Opholdet paa Plougstrup hos den strenge, alvorlige Fader.

Torgils og Sten vare for kun faa Dage siden komne hjem fra Fodevig Slaget; thi de havde med deres Snekker sejlet gjennem Limfjorden og ned langs Jyllands Vestkyst. Torgils var i saare ondt Lune; thi den Maade, hvorpaa Slaget var blevet tabt, harmede ham. Han havde med sin Øxe nedhugget et Par af de Flygtende, for at bringe de Andre til at staae, men ikke havde det hjulpet. Ogsaa Sten var nedbøjet, alt Haab var jo ude om, at Kong Magnus vilde blive Konge i Danmark, Sten kunde ikke mere komme til det muntre Hof. Hjemme vilde han ikke blive, han vilde see sig om i Verden, og han begyndte at overveje, om han ikke skulde bede sin Fader om at maatte rejse til det hellige Land og kæmpe mod de Vantro; Enhver, som havde deeltaget i en saadan Kamp, nod stor Anseelse efter sin Hjemkomst.

Der kom Mange til den mægtige Sysselmand for at tale med ham om Egnens Anliggender, og da Rygtet om, at Kong Niels var dræbt, naaede til Kongeaaen, hengik der ikke en Dag, uden at

Hallen var fuld af Gjæster, som Alle bleve rigeligt beværtede.

„Kong Erik har ikke Medbejlere, som kunne gjøre ham Thronen stridig," sagde Sysselmanden til sine Gjæster, „derfor ere vi nødte til at hylde ham. Vel har han sejret ved Skaaningernes og Sjællændernes Hjælp, men han vil forstaae, at han maa søge Jydernes Venskab, for at det ikke skal gaae ham som det gik hans Farbroder Knud Konge. Det er mit Raad, at vi forholde os rolige og afvente Begivenhedernes Gang."

„Det er et klogt Raad," svarede Gjæsterne. „Kjender Du Noget til Kong Erik?"

„Nej," svarede Torgils, „end ikke i Slaget har jeg seet ham. Fra en ubekjendt Jarl har han ved Begivenhedernes Magt svunget sig op til at blive Konge. Nogle sige, at han ligner sin Fader Erik Ejegod, Andre mene, at han vil blive en streng Konge, men værst mod sin egen Slægt, der ikke har været ham god. Vi ville snart faae det at vide."

Saaledes talte Torgils til sine Gjæster. Han viste en Ro, som han ikke besad; thi det var jo muligt, at Kong Erik vilde fare haardt frem mod Sysselmændene og andre ansete Mænd, som ivrigt havde taget sig af Kong Nielses Sag. Hvis det skulde skee, overvejede Torgils ved sig selv, om der ikke skulde rejses et Oprør, og Harald Kesias berømte Søn Bjørn Jernside udraabes til Konge. Imidlertid skulde det ikke vare længe, inden han fik sine Tvivl hævede.

En smuk Sommerdag legede Jomfru Gudborg med sine Terner paa en blomstersmykket Eng, da stod hun pludselig stille og saae mod Skoven. Udaf den kom en Flok Krigsmænd, i hvis Spidse en ældre Herre red, og ved hans Side den unge Svend i den prægtige Rustning, som hun huskede saa godt. Ja, ofte havde hun i sin eensomme Tilværelse tænkt paa hint Møde med den Ubekjendte, og hun havde atter og atter spurgt sig selv: „Hvem monne han dog være?“ Nu saae hun ham igjen, og hendes Hjerte begyndte at banke. Hun tænkte først paa at løbe tilbage til Gaarden, men betænkte sig og oppebiede Skarens Ankomst, det var jo tydeligt, at den vilde til Plougstrup og besøge hendes Fader.

Da Broder om Morgenen havde forladt Hundsbæk, havde han meddelt sin Søn, at Rejsen ikke gik lige til Ribe, men at Vejen skulde lægges forbi Plougstrup; thi Kong Erik havde paalagt sin Befalingsmand paa Riberhuus at udforske den mægtige Sysselmands Sindelag og om muligt at vinde ham. Denne Meddelelse havde i høj Grad glædet Ulf; thi den lovede ham Udsigt til at gjensee den skjønne Gudborg.

Nu øjnede han hende paa Engen. Han meddelte sin Fader, at det var Sysselmandens Datter. „Kjender Du hende?“ spurgte Broder. Ulf maatte nu fortælle, hvor han havde mødt hende.

„Rid da hen og spørg hende, om hendes Fader er hjemme.“

Denne Opfordring efterkom Ulf med Glæde, Gudborg saae med Forundring, at den unge Svend skilte sig fra Rytterskaren og red ud i Engen. Hun blev en Smule ængstlig tilmode; thi Jomfrurov var dengang ikke ualmindeligt. Det var nu forsildigt at flygte; hun paatog sig derfor en rolig og ubekymret Mine og gav sig til at plukke Blomster.

Da Ulf var kommen hende nær, holdt han sin Hest an, hilste hovisk og spurgte:

„Ædle Jomfru, vil Du sige mig, om din Fader er hjemme paa sin Gaard?"

Gudborg holdt op med at plukke Blomster, saae paa Ulf og svarede:

„Min Fader er hjemme."

„Tak for god Underretning," sagde han.

Deres Øjne mødtes, Gudborg slog sine ned og rødmede. Ulf hilste med Haanden, vendte sin Hest og red tilbage til sin Fader. Hun saae efter ham og syntes aldrig at have seet en Mand, der sad bedre tilhest.

Torgils blev noget forundret ved at see Broder, om hvem han vidste, at han hørte til Kong Eriks Parti. De to Herremænd havde kjendt hinanden fra deres Ungdom og engang imellem talt sammen paa Thinge, men aldrig havde den Ene endnu gjæstet den Anden. Broder bad Torgils om en Samtale i Lønkamret, og dette blev ham strax tilstaaet, imens sørgede Sønnen Sten for, at Broders Følge blev rigeligt beværtet.

„Jeg rider i Kong Eriks Ærende," sagde Broder, da han befandt sig i Lønkamret med Torgils. „Han har bedt mig spørge Dig, om Du vil være hans Mand."

„Et ligefremt Spørgsmaal kræver et ligefremt Svar. Jeg har holdt til med gamle Kong Niels, fordi han var Landets retmæssige Konge og i sin Tid var bleven hyldet paa Isøre og de andre Thing. Desuden var han Jydernes Ven, mens Erik var Skaaningernes og Sjællændernes."

„For Kong Erik ere Jyder og Skaaninger og Sjællændere lige gode," svarede Broder. „Han er Konge over dem alle."

„Du kjender Kong Erik, kan man stole paa hans Løfter?"

„Det kan Du, Thorgils. Han lignede engang meget sin Fader Erik Ejegod, men den Modgang, han har havt at kæmpe med, har gjort hans Sind haardt. En saadan Mand maae vi have til Konge, hvis Danmark skal gjenrejses efter den sørgelige Broderkrig."

„Jeg vil ikke benægte dette, men er han for haard, kan det komme til at gaae galt; thi vi Jyder ere vante til at sætte Haardt imod Haardt. Selv er jeg en haard Mand, og jeg frygter for, at det gamle Mundheld vil kunne blive anvendt paa Kong Erik og mig: to haarde Stene male ikke godt sammen. Imidlertid skal han ikke kunne sige, at jeg har afslaaet den Haand, han har tilbudt mig.

Sysselmanden i Varde Syssel lover at tjene Kong Erik ligesaa tro som han har tjent Kong Niels."

„Vil Du give mig din Haand derpaa?"

„Ja, jeg vil."

Han rakte Broder Haanden.

„Jeg takker Dig," sagde Broder, „fordi Du har overvundet al Betænkelighed og er bleven Kong Eriks Mand. — Men hvad er det? Din Arm rister?"

„Aa, det er maaskee et daarligt Varsel for mig, et Budskab fra min Fylgje," svarede Torgils mørk.

„Troer Du endnu paa sligt Hedenskab?" spurgte Broder.

„Det er ikke Hedenskab," svarede Torgils. „Det kan godt forliges med Kristendommen! Paakalde vi ikke Helgene og gjøre dem til vore Skytsaander? Hvad er en Fylgje Andet end en slig Skytsaand? Ethvert Menneske har sin Fylgje, men hun viser sig kun for dem, der troe derpaa."

„Jeg vil ikke tvistes med Dig om den Sag. Jeg har aldrig tænkt derover. Naar jeg kommer til Ribe, vil jeg tale med min Broder Sybrand herom, han er Præst ved St. Peders Kirke."

„Drager Du herfra til Ribe?"

„Kong Erik har gjort mig til Befalingsmand paa Riberhuus."

„Saa maa han have sær Tillid til Dig. Folmar var en Ven af Kong Niels og gammel som han; paa Riberhuus havde han siddet, siden Niels byg-

gede den stærke Borg, saa drog han med Kongen til Fodevig, slap bort fra Slaget, men da han i Slesvigs Gader vilde forsvare sin Herre mod Gildesbrødrene, faldt han."

„Hans Troskab til Døden mod hans Konge har givet ham et hædret Navn og vil lade ham leve længe i Eftermælet."

„Du har Ret," svarede Torgils. „Ikke blot Befalingsmanden paa Riberhuus er falden, men ogsaa Bispen i Ribe. Veed Du, hvem der vil blive hans Efterfølger?"

„Jeg har hørt, at det bliver Nothold; der er Kapellan hos Kongens Halvbroder Peder Bodilsen."

„Den Klerk har jeg aldrig hørt omtale. Det er vel sagtens en Englænder."

„Jeg kjender ham heller ikke," svarede Broder. „Mange Bispedømmer blive at besætte; thi næsten alle Rigets Bisper faldt i Slaget."

„Det er nu min og Andres Mening," sagde Torgils, „at en Bisps Krumstav aldrig bør ombyttes med et Sværd, og den hellige Krist er vistnok af samme Mening, derfor har han ladet saa mange Bisper falde i Slaget."

De talte længe om Landets Sager, tilsidst kom de ind paa deres egne. Torgils erfoer, at Broder havde mistet sin ældste Søn, og at den yngste ønskede at komme til at tjene i Kongens Gaard.

„Det er en god Skole for en ung Mand," sagde Torgils. „Jeg vil lade min Søn følge med din til Kong Erik."

„I Sandhed," sagde Broder, „hvis Du gjør dette, vil Kongen deri see et Beviis paa, at Du vil tjene ham tro og har glemt al Uvenskab."

„Steen havde ønsket at komme til at tjene i Gaarde hos Kong Magnus; dette kan nu ikke skee, og det er mig kjært. Dronning Richiza havde saa mange Jomfruer ved sit Hof, baade danske og polske, og de kunde let have fordrejet Hovedet paa Ungersvenden."

„Jeg mener dog," svarede Broder, „at en Svend i Frueselskab lærer høviske Sæder."

„Hvortil behøves høviske Sæder?" spurgte Torgils haanligt. „Den Brud, som skal vindes ved høviske Sæder, duer ikke."

Broder indvendte Intet herimod, han erindrede, at Torgils i sin Ungdom havde havt en stor Kjærestesorg.

Imens de to mægtige Herrer taltes ved, havde Sten sørget for, at Broders Mænd vare blevne beværtede paa det Bedste. Sten og Ulf havde gjort hinandens Bekjendtskab, og Ulf ønskede at behage den smukke Gudborgs Broder. Dette lykkedes ogsaa.

Da Ulf var bleven mæt, rejste han sig og gik ud af Hallen, fulgt af Sten.

„Jeg holder mere af at være i det smukke Solskin end i den lumre Hal," sagde Ulf. „Det er ingen ringe Gaard, din Fader har."

„Aa nej, og han har fire til, der er ligesaa

store, ja, større. Du skulde engang besøge mig paa Spandetgaard, som jeg bestyrer."

I det Samme kom Gudborg gaaende forbi, det var just ikke ganske tilfældigt; hun havde seet sin Broder tale med den fremmede Svend og vilde gjerne have Noget at vide om ham.

„Der kommer min Søster Gudborg," sagde Sten, „Du skal lære hende at kjende. Gudborg, denne Svend er Ulf, Søn af Broder, Hundsbæks Ejer."

„Jeg har allerede mødt Ulf før," svarede Gudborg, „men ikke vidst, hvem han var."

„Har Du mødt ham før?" spurgte Sten forundret.

Gudborg fortalte nu, hvor det var skeet og sagde:

„Han talte Latin som var han en Klerk."

„Taler Du Latin?" spurgte Sten forundret og saae paa Ulf.

Lærdom stod dengang i meget høj Anseelse hos Alle.

Ulf fortalte, at han først havde været bestemt for den gejstlige Stand og havde studeret i Paris.

„Saa har Du seet Dig mere om i Verden end jeg," sagde Sten, „og jeg misunder Dig."

„Har Du talt med franske Fruer og Jomfruer?" spurgte Gudborg.

„Baade med franske og sachsiske, men de danske behage mig mest."

„Vel talt," svarede Sten.

„Gifter jeg mig engang, skal det være med en jydsk Jomfru," sagde Ulf og saae paa Gudborg.

„Hvorfor en jydsk?" spurgte Sten. „Kommer Du til Sjælland, kan det jo være, at Du der træffer en Jomfru, der daarer dit Sind."

„Veed Du Sten, om ikke alt en jydsk Jomfru har daaret mit Sind?" spurgte Ulf og saae paa Gudborg, der slog Øjnene ned.

„Det veed jeg rigtignok ikke," svarede Sten leende. „Mig skal ingen Jomfru daare saa let."

Sten gik et Øjeblik ind for at see, om der var Øl nok til Gjæsterne i Hallen. Ulf og Gudborg bleve alene.

„Det gjør mig ondt, Gudborg," sagde han, „at jeg saa snart skal forlade Dig, jeg kunde ellers have fortalt Dig saa meget om fremmede Lande."

„O, derom hører jeg gjerne tale. Kommer Du ikke snart tilbage?"

„Det gjør jeg neppe; thi jeg venter at komme til at tjene i Kongens Gaard. Men enhver Hirdmand kan faae Orlov, og saa kommer jeg til Ribe og Hundsbæk."

„Vi Kvinder ere som Fuglene stængede ind i Bure," sukkede hun. „Aldrig faae vi ret meget at see af den store, skjønne Verden."

„Hvad siger Du saa til Nonnerne?" spurgte Ulf.

„Deres Fromhed lader dem vel finde Behag i at blive i Buret," svarede hun.

Sten blev længere borte end de havde ventet; thi han havde mødt sin Fader i Hallen og faaet

at vide, at han strax skulde gjøre sig rejsefærdig; thi det var Torgils Villie, at Sønnen skulde tjene i Kong Eriks Gaard. Sten havde studset ved at høre dette, men bagefter ikke været utilfreds med den af Faderen tagne Beslutning, han kom jo hjemmefra og ud at see sig om i Verden.

„Hvor bliver dog Sten af?" spurgte Gudborg.

„Kjeder Du Dig ved mit Selskab?"

„O nej, jeg finder tvertimod Behag deri."

„Sten kommer nok. Han vilde blot ind at see til Gjæsterne."

I det Samme kom Sten hurtigt forbi; han vilde ud og selv sadle sin Hest. I faa Ord fortalte han, at han sammen med Broder skulde forlade Plougstrup, og derefter søge om at faae en Plads i Kongens Gaard.

„Naar Sten er rejst, vil jeg neppe faae mangen lystig Time," sagde Gudborg. „Fader er saa alvorlig og ynder ikke Spøg."

„Det Liv misunder jeg Dig ikke. Kjendte Du min Moder, kunde Du besøge hende paa Riberhuus."

„Paa Riberhuus! O, hvor meget ønsker jeg at see den stærke Borg, hvor Kongen boer, naar han er her paa Egnen! Der skal være Kamre, som ere dragne med kostelige Tapeter, hvori Jæger og Hund, Hjort og Vildsviin ere baldyrede."

„Disse Tapeter blive ikke ophængte, uden Kongen er tilstede. Men Riberhuus er vel værd at see, og Ribe er et lystigere Opholdssted end Plougs-

strup. Naar Du kommer til Ribe, bed da din Fader om, at maatte komme op paa Borgen."

„Jeg rejser næsten aldrig med Fader."

„Naar Du kommer der alene, gaa da dristigt til min Moder, hun hedder Bodild, og siig hende, hvad vi her have talt om, og at din Broder tjener sammen med mig i Kongens Gaard."

„Er din Fader ikke en streng Mand som min?"

„Han kan ogsaa være mild og spøge."

„O, kunde blot min Fader det!"

„Gudborg, Tiden nærmer sig til, at jeg maa sige Dig Farvel. Jeg vilde gjerne have talt længer med Dig; thi aldrig har jeg i fremmede Lande truffet vænere Jomfrn end Du."

„Du smigrer!" udbrød Gudborg rødmende.

„Hvad jeg her har sagt, vil jeg bryde en Landse for. Ridderen i fremmede Lande udbeder sig af sin Dame, at han maa bære den Farve, hun holder mest af. Gudborg, maa jeg bære din Farve?"

„Det er en underlig Bøn."

„Er den for stor?"

„Aa nej; jeg indseer ikke, hvad Glæde Du kan have af at bære den Farve, jeg ynder mest."

„Jeg tjener Dig da, Du kan byde over mig, naar Du ønsker det. Og kommer jeg i Strid, vil jeg sørge for, at din Farve altid vinder Sejr."

„Det er et stort Løfte."

„Som jeg vil bestræbe mig for at holde."

Gudborg gik hen til en ung Eg, som stod i Nærheden, afbrød en Kvist og sagde:

„Vaarens og Somrens Farve er ogsaa min. Jeg ynder det Grønne, der omgiver os i Aarets skjønneste Tid. See her, tag denne grønne Kvist, den bærer min Farve."

Ulf tog henrykt mod Kvisten, bøjede Knæ, greb Gudborgs Haand og kyssede den.

„Hvad gjør Du der!" raabte Gudborg blussende rød og trak sin Haand tilbage.

„Jeg følger den Sæd, jeg har lært i Udlandet, jeg bringer i Ydmyghed min Dame Tak for den Gunst, hun har viist mig."

„Din Dame? Hvad vil det sige? Herhjemme have vi Fruer og Jomfruer, men ingen Damer."

„Det er et Fællesnavn for alle ædle og fribaarne Fruer og Jomfruer."

„Jeg er en jydsk Jomfru," sagde Gudborg, „kald mig ikke mere Dame, jeg lider det ikke. Du maa gjerne bære min Farve, men jeg vil ikke være din Dame."

„Lader os ikke trættes om Ord," sagde Ulf, „men det vil jeg sige Dig, at, bærer jeg nu din Farve, skal Du aldrig komme ud af mine Tanker. Og denne Egekvist skal være mit skjønneste Hjelmsmykke."

Gudborg fik ikke svaret herpaa; thi Sten kom nu og manede til Opbrud. Ikke længe efter red Broder med sine Mænd, hvortil nu ogsaa Sten og en Svend fra Gaarden havde sluttet sig, bort fra

Plougstrup. Sysselmanden saae længe efter Skaren og talte med sine Mænd om Broder og Ulf. Gudborg hørte ham sige:

„Den unge Ulf synes mig at høre til den Slags unge Mænd, der komme frem i Verden. Jeg vil Intet have imod, at han og min Søn slutte Venskab sammen."

Gudborgs Hjerte tog til at banke, da Faderen talte saaledes.

Paa Rejsen til Ribe forefaldt intet Mærkeligt. Broder talte meget med Sten om Slaget ved Fodevig, hvori de Begge, hver paa sin Side, havde deeltaget. Ulf havde pyntet sin Hjelm med Gudborgs Egekvist og drømte om, hvorledes hun vel engang kunde blive hans Hustru. Først efterat Mørket var faldet paa, ankom de til Ribe og rede gjennem Byen for at naae til Riberhuus, der laa paa en Holm i Ribeaa, paa Byens vestlige Side.

„Denne Borg minder mig Noget om Harald Kesias Haraldsborg ved Roeskilde," sagde Broder, „men Haraldsborg forholder sig til Riberhuus som en Kalv til en Tyr. Det var vel betænkt af gamle Kong Niels at bygge denne stærke Borg."

„Overalt i Udlandet," sagde Ulf, „har man saadanne Borge, nu begynder man først at bygge dem i Danmark. Jeg har hørt, at af alle Borge ere Normannernes de stærkeste."

„Kong Niels lod en Bygmester komme fra England for at bygge Riberhuus," sagde Broder.

„Vi have her i Riget," sagde Sten, „engelske Klerke, engelske Myntmestre, og nu begynde vi at indkalde engelske Bygmestre. Forbindelsen mellem Danmark og England vedvarer uafbrudt. Mon ikke engang en ny Knud den Store igjen vil samle de to Riger? Tænker Kong Erik ikke derpaa?"

„Hans Farbroder Knud den Helliges Skjæbne afholder ham derfra."

„Forholdene ere anderledes nu," mente Sten. „Der er ingen Olaf Jarl mere i Danmark."

„Men der er en Harald Jarl, som endogsaa af Kong Niels efter Fodevig Slaget fik Kongenavn. Han er nu landflygtig, men troer han, at Omstændighederne blive ham gunstige, vil han vende tilbage."

De holdt nu ved Vindebroen, der førte over Borggraven. Broder raabte til Kuren paa Taarnet, hvem han var, og strax gik Broen ned.

Den følgende Dag vandrede Ulf til sin Farbroder Sybrand og bad ham komme op paa Riberhuus for at skrive nogle Breve for sin Broder. Sybrand, der ikke havde hørt før, at hans Broder var bleven Befalingsmand paa Riberhuus, glædede sig meget derover og udbrød:

„Nu kan jeg i ham faae en Støtte overfor vor nye Bisp, om hvem Rygtet ikke taler godt. — Men hvorfor kan Du ikke skrive Brevene for din Fader?"

„Det kunde jeg vel nok, men jeg kan da ikke skrive et Anbefalingsbrev til Kongen for mig selv?"

„Nej, det kan Du ikke. Saa Du bliver ved din Beslutning ikke at ville tjene Kirken? Har din Fader virkeligt givet sit Minde dertil?"

„Ja, den Sag er afgjort. Den bør Du ikke berøre, Du har jo lovet, at Du vil sige til Fader, at min Beslutning er god og fornuftig."

„Det var din Moselviin, som gjorde mig blød om Hjertet."

„Er der mere af den tilbage?" spurgte Ulf.

„Ikke en Smule. Men jeg forstaaer ikke, hvorledes det er gaaet til, at Du har faaet din Faders Samtykke."

„Han gav det efter kun kort Betænkning; thi Regnald faldt ved Fodevig."

„Er din Broder falden!" udbrød Præsten bedrøvet. „Jeg skal læse Messer for hans Sjæl. O, hvilken Sorg!"

„Ja, det er en stor Sorg, især er min Moder dybt bedrøvet."

„Hans Trolovede er det vel ogsaa? Jeg har aldrig seet hende, men det skal være en god Pige. Hm, hm, hvilke Nyheder! Min Brodersøn falden og min Broder Befalingsmand paa Riberhuus. See Du til, at Du engang kan blive hans Efterfølger, og at man vil kunne tale om Riber Ulf, skulde det komme til nye Kampe."

„Christ give, at min Fader maa leve længe!"

„Den Bøn beder jeg med af mit ganske Hjerte. Det var saa Forsynets Villie, at Du ikke allerede havde faaet den præstelige Indvielse, inden din

Broder faldt; thi Du skal forplante Slægten. Men faaer Du flere Sønner, maa Du love mig, at En af dem kommer til at tjene Kirken."

„Du seer langt ud i Fremtiden, Farbroder Sybrand. Hvo veed, om jeg ikke ligesom min Broder i en ung Alder falder paa en Valplads."

„Jeg vil anraabe den Herre Christ og alle Helgene om, at det ikke skeer."

Under deres Samtale vare de komne til Riberhuus, og de to Brødre gjensaae hinanden med Glæde. Samme Aften rede Sten og Ulf, hver ledsaget af en Svend, ud af Borgen, de vilde gjæste Kong Erik, der endnu opholdt sig i Slesvig.

Fjerde Kapitel.

Kong Erik i Slesvig.

Kong Erik opholdt sig paa den gamle Kongsgaard i Torvestræde i Slesvig By. Han var en Aften i Begyndelsen af Juli uventet ankommen til Byen, ledsaget af en Mængde Stridsmænd og to Fanger. Borgerne havde hilst hans Ankomst med Jubel, og Gildesbrødrene vare strax traadte sammen for at raadslaae om, at nogle af Gildets betydeligste Mænd næste Dag skulde hilse paa Kongen og

lykønske ham til, at han havde vundet Danmarks Throne. Kongen havde den Aften ikke beskjæftiget sig med Statssager, men strax sat sig til Drikkebordet med sine Mænd, og det var gaaet meget lystigt til.

Kongen var en Mand i sine bedste Aar, velvoxen og kraftigt bygget. Hans Pande var høj, og tvers over den saaes en Fure, som Hjelmen havde trykket. Hans Blik var skarpt, men kunde blive uroligt og vildt, naar Nogen modsagde ham, hans Kinder vare kun lidet bevægelige og gave derved Ansigtet et haardt Udtryk, forøvrigt var en Deel af Kinderne og Munden skjult af Skjæg. Han holdt af at sidde ved et godt Drikkelag med sine Mænd, men de maatte vogte paa sig selv; thi Kongen var mistænksom og erindrede Alt, hvad der blev sagt under en Ruus.

Efter Slaget ved Fodevig vilde Nogle allerede have bemærket, at han fordrede større Ærbødighed end før af sine Omgivelser; han talte om at give Kongeværdigheden større Glands og Anseelse, Noget, som han i sit stille Sind mente, kun vilde kunne skee ved at forøge Kongemagten og at bruge den til at indgyde Alle Frygt. Især vilde han vise Almuen, at han ikke som Kong Niels frygtede Rigets Stormænd og lod sig lede af dem. En vis Godmodighed, som han havde besiddet i tidligere Dage, var bleven tilbagetrængt under Livets Kampe, men kunde dog ved enkelte Lejligheder trænge sig frem, saaledes den første Aften han opholdt sig i Slesvig.

Dengang Kong Erik laa med sin Flaade ved Sejerø, vare to af Harald Kesias Sønner komne til ham, nemlig den berømte Bjørn Jernside og Diakonen Erik. Den Første havde kæmpet tappert for Kong Erik, indtil Faderen gik over til Kong Niels. Nu kom han og Broderen tilbage og bade Erik tage dem til Naade. Dette gjorde Kongen, men en Nat fik de Bud fra deres Fader og taug dermed. Kongen havde imidlertid erfaret, hvad der var skeet, og da de nu ikke, som han havde ventet, meddelte ham, at Harald Jarl havde sat sig i Forbindelse med dem, lod han dem kalde til sig og bebrejdede dem paa det Heftigste, at, neppe havde han taget dem til Naade, før de strax vare ham utro. De svarede Kongen, at deres Fader havde spurgt dem tilraads om, hvad han skulde gjøre, og at de havde raadet ham til at flygte til Norge; de havde ikke villet sige det til Kongen, før de saae, om han fulgte dette Raad. Erik vilde ikke første Lid til deres Udsagn, skjøndt det var sandt, og han tog Brødrene med sig til Slesvig som Fanger.

Efterat Kongen havde drukket med sine Mænd, fik han Lyst til at vandre ud i Abildgaarden; da han forlod Hallen for at naae dertil, mødte han Bjørn og Erik, betyngede med Lænker og ledsagede af Vagt. Da de saae Kongen faldt de paa Knæ og anraabte ham om Naade.

„Vi ere uskyldige," sagde Erik grædende, „see, vor Fader er jo flygtet til Norge."

„Husker Du Kong Erik," spurgte Bjørn, „at jeg i Slaget ved Onsild Bro reddede dit Liv?"

„Jeg husker det," svarede Kongen, „det var et slemt Slag."

„Vil Du ikke skaane Den, der har reddet dit Liv?" spurgte Bjørn.

„Hvorfor skulde jeg ikke skaane Dig?"

„Byd da, at disse Lænker tages af os."

„Det er sildigt. Du maa vente til imorgen. Ja, imorgen vil jeg undersøge din Sag."

„Herre, lad ikke Solen gaae ned over din Vrede," sagde Erik. „Giv os fri."

„Jeg skal give Befaling til, at I Begge skulle blive godt beværtede. Ja, det skulle I. Jeg har ondt af Eder, I ere maaskee ikke saa slemme som Eders Fader. Han vil være Konge i Danmark. Jeg skal sørge for, at han aldrig bliver det. Han har holdt til med min Broders Morder, Kong Magnus, han har kæmpet mod mig ved Fodevig, men han rømte nok ud af Slaget. Det var hans onde Samvittighed, som slog ham; thi ellers er Harald en tapper Mand. Jeg frygter ham ikke, ved St. Knud og St. Alban jeg frygter ham ikke. — Nu, der ligge I endnu."

„Ja, vi vente paa, at Du vil lade os løse af disse tunge og forsmædelige Lænker," sagde Bjørn.

„Herre Konge, husk, at vi ere dine Brodersønner," stønnede Erik.

„Det skulde Du ikke have husket mig paa," sagde Kongen, „vare I ikke mine Brodersønner,

skulde I strax faae Eders Frihed. Hvad var det, Du sagde om Onsild Bro, Bjørn? Du frelste mit Liv. Javist gjorde Du saa. Gaa nu i Eders Fængsel, imorgen tales vi atter ved. Naar I virkeligt ikke have løjet for mig, skulle I imorgen blive satte i Frihed."

Han nikkede venligt til dem og gik videre. De to Brødre rejste sig og saae efter ham.

„Mon han imorgen vil holde, hvad han iaften har lovet i en Ruus?" spurgte Erik.

„Jeg tænker det," svarede Bjørn. „Der var engang, at han godt kunde lide mig."

Da Kongen vaagnede næste Morgen, huskede han strax paa sine Brodersønner; det var hans Agt at give dem fri; thi, naar Alt kom til Alt, havde de jo frivilligt overgivet sig til ham. Dog vilde han først i Kirke til Ottesangen. Han gav en Hirdmand Befaling til, at Bjørn og Erik skulde uden Lænker stedes for ham, naar han kom fra Kirke. Dette rygtedes paa Slottet, og da Kongen vilde gaae til Ottesang, gik Christiern Svendsen imod ham og bad om en vigtig Samtale.

„Ej kan jeg nægte Dig en saadan," sagde Kongen og traadte med Christiern ind i Lønkamret.

Det var den mægtige Svend Trundsenske Slægt, som havde hjulpet Kong Erik til at sejre. De Første i Slægten vare Erkebisp Asker og hans Broder Christiern, kaldet den Gamle. Han var i Aaret 1132 draget med en Hær mod Kong Niels, men var bleven slagen ved Rønbjerg i Jylland og tagen

til Fange; Niels havde ladet ham udholde et meget haardt Fangenskab i Slesvig, hvilket i høj Grad havde forbittret hans Sind og stemt ham til Grumhed mod den myrdede Konges Tilhængere.

„Hvorfor hindrer Du mig fra at gaae til Ottesang?" spurgte Kongen.

„Fordi din Godmodighed har overvundet din Klogskab. Du har iaftes i Drukkenskab givet din Krone bort."

„Hvad forekaster Du mig der, Christiern!"

„Du har jo lovet at give Erik og Bjørn fri."

„Ja, hvad kan Du have derimod?"

„Jeg har det at indvende derimod, at de ville tage Hævn og hjælpe deres Fader til at blive Konge i Danmark."

„Harald er flygtet til Norge."

„Du flygtede ogsaa engang til Norge, det saae ud som Riget for bestandigt var tabt for Dig. Men Du kom tilbage, det er ikke saa længe siden, og nu sidder Du i Slesvig By som Sejrherre."

„Det er sandt. Hm, ja, min Broder kan vende tilbage . . ."

„Vær sikker paa, at han vil vende tilbage, og da ville hans Sønner hjælpe ham til at samle en Hær. Harald er vel ilde lidt, men Bjørn Jernside nyder megen Folkegunst, han har i Modsætning til sin Fader altid ført et dydigt Levnet."

„Forlanger Du, at jeg skal lade dem blive i deres Fængsel?"

„Jeg forlanger, at Du lader dem dræbe."

„Dræbe!" raabte Kongen. „Jeg skulde lade mine Brodersønner dræbe! Hvad vilde Folket sige dertil? Ja, hvad vilde din Broder Erkebispen sige?"

„Kong Erik, dit Sværd har frelst Danmarks Kirke fra at komme under Erkebispen af Bremen, nu vil forhaabentligt Paven i Rom for bestandigt godkjende, at Danmark er et eget Erkebispedømme. Dine Fortjenester af Kirken vil Asker aldrig glemme, og han ønsker, at Du i mange Aar maa vedblive at være Danmarks Konge, og at Kronen maa gaae fredeligt i Arv til din Søn."

„Alt dette ønsker jeg selv, men behøver jeg derfor at lade mine Brodersønner dræbe?"

„Det gjør Du, Kong Erik. Du maa udgyde meget Blod, skal Danmark blive lykkeligt."

„Christiern, Du er bleven blodtørstig som en Tiger."

„Vil Du være en virkelig Konge," sagde Christiern, „da skal Du ikke spørge dit Hjerte, men din Forstand, og kun tage Hensyn til din Fordeel. Alle danske Kongesønner, fra den yngste til den ældste, mene, at de have ligesaa megen Ret til det danske Rige som Du. De tragte derfor nu eller i Fremtiden efter at styrte Dig fra Thronen, ja, de ønske maaskee at tage dit Liv, saaledes som Kong Magnus tog din Broder, Hertug Knuds."

„Du kan have Ret," svarede Kongen alvorlig.

„De have for Øjeblikket ikke Magt til at tage dit Liv," sagde Christiern, „men Du har Magt til at tage deres. Foruden Erik og Bjørn har din

Broder Harald endnu mange Sønner, hvoraf nogle ere ganske smaa. De ville kunne fremkalde stort Oprør i Landet, naar din Søn, deres Jevnaldrende, engang bliver Konge."

„Hvad hjælper det, at jeg lader Erik og Bjørn dræbe, naar alle de Andre blive tilbage?"

„Du skal ogsaa lade de Andre dræbe, naar de engang komme i din Magt; var Magnus's lille Søn Knud endnu her i Landet, burde Du lade ham dræbe."

„Christiern, alt dette Blod vil aldrig lade min Sjæl komme ud af Skjærsilden."

„Du veed, Kong Erik, at Du ikke har nogen bedre Ven end jeg, og ikke vilde jeg give Dig et saa blodigt Raad, hvis det ikke var godt. Hver Konge fik sine Byrder at bære og Du dine. Gjør imidlertid som Du vil, jeg har nu sagt Dig min Mening, og ikke vil jeg skjule for Nogen, hvad jeg her har sagt Dig."

„Vil Du ikke!" udbrød Kongen.

„Du har Vanskelighed ved at tage en Beslutning."

„Det var Folkets Harme over min Broder Knuds Mord, der skaffede mig saa stort Tilhæng, men vil denne Harme nu ikke vende sig imod mig?"

„Frygt ikke derfor; thi Knud var en berømt Mand og meget yndet, han var Folkets Haab, men Ingen har endnu tænkt paa, at Bjørn Jernside skal være Konge, dog, man kan jo ikke vide det. Han

er den Eneste, som i dette Øjeblik med nogen Udsigt til Held kan stilles op som din Modkonge."

„Du har Ret, han er den Eneste. — Jeg begynder at indsee, at dit Raad er klogt; jeg maa lade Erik og Bjørn dræbe, men videre vil jeg ikke gaae, jeg lader de andre Kongesønner leve, hvis jeg skulde faae dem i min Magt. Endnu idag skulle Sværdene gjøre Ende paa mine to Frænders Liv."

„Nej, Kong Erik, Du lader dem ikke dræbe med Sværd. Naar Mørket falder paa, lader Du dine Mænd roe Erik og Bjørn ud i Fjorden. Hver af dem faaer en Møllesteen om Halsen og kastes ud i Bølgerne."

„En forsmædelig Død for en Helt som Bjørn," mente Kongen.

„Du maa lære Kong Erik at være hensynsløs og at sætte alle Betænkeligheder tilside. Havde Kong Niels gjort dette, havde han maaskee endnu været Konge i Danmark. Dersom din Broder Harald kunde rydde Dig af Vejen, vilde han gjøre det, for at kunne blive Konge. Din Haand maa være løftet mod Alle, saaledes som Du kan vente, at Alles Hænder ville være løftede mod Dig."

Saaledes gav Kong Erik modstræbende efter. Han indsaae, at Christierns Raad vel kunde styrke og befæste hans Stilling overfor de andre Kongsemner, men han følte, at Raadet var ondt, hans bedre Natur havde derfor strax sat sig derimod, men han stod overfor en Villie, som var stærkere end hans egen.

Det skumle Mord i Nattens stille Timer rygtedes snart saa viden om, og Sangen derom lød saaledes:

Det er saa stille en Sommernat,
De Bølger veemodeligt rulle,
Og Vinden dem kysser saa varm, saa mat,
Som vil den i Søvn dem lulle.
Ej sover den Herre, Kong Erik.

Og Maagen sidder saa taus paa Ø,
Og Ræven paa Kysten sig lister,
Men svømmer den over den blanke Sø,
Da Maagen sit Liv vel mister.
Ej sover den Herre, Kong Erik.

Fra Stranden skyder en Baad sig ud,
Der høres i Baaden stor Klage,
Og Erik han raaber: „Forbarm Dig, Gud,
Vort unge Liv vil de tage!“

Men Bjørn, som sidder sin Broder nær,
Han kunde ej græde af Harme,
Han raabte: „Sligt kaldes en Niddingsfærd,
Man lovede Fred os, Arme.“

Behag ej Bødlen i Talen fandt,
Han vilde dem denne formene,
Hans Svende om Halsen paa Brødrene bandt
De Lænker med Møllestene.

Nu knæled Erik, nu knæled Bjørn,
Nu havde de Døden ivente;
„Vor Brøde kun er, vi er Faders Børn,
Vi selv ingen Brøde kjendte.“

De græd og bad til den kjære Gud,
At ynkes man maatte derover,
Og Bødlerne kasted de Brødre ud
I Slifjordens stille Vover.

De Fiske, som mødte de tvende Lig,
Ej legede meer med Finne,
Og Maagen vaagnede med et Skrig,
De Stjerner glemte at skinne.
Ej sover den Herre, Kong Erik.

Lidt over hundrede Aar efter lod Hertug Abel sin Broder Kong Erik drukne i Sliens Vande, men det var ikke paa samme Sted, hvor Erik og Bjørn sænkedes i Bølgerne.

Kong Erik havde hele Dagen været travlt beskjæftiget med Statssager, om Aftenen sad han ved Drikkebordet sammen med Christiern og dennes Brødre Aage og Eskil og andre trofaste Mænd. Kongen var mod Sædvane ikke oprømt og lod Drikkehornet gaae sig forbi flere Gange. Christiern lagde Mærke dertil og spurgte:

„Fortryder Du maaskee, at Du i denne Nat lader to Fjender dræbe?“

„Om den Sag have vi To idag talt nok,“ svarede Kongen.

„Det skulde jeg ogsaa mene," sagde Christiern.

Talen faldt da paa, dengang Kongen sidst var i Slesvig. Det var, dengang den tydske Kejser havde lovet at hjælpe ham mod Kongerne Niels og Magnus, men Kejseren glemte sine Løfter og sluttede Forlig med de to Konger.

„Det var en slem Tid for mig," sagde Kongen, „jeg maatte liste mig ud af Slesvig By, som Kongerne holdt indesluttet. Gud hjalp mig dog tilsidst, Kong Magnus faldt i Slaget, og Kong Niels blev dræbt her i Torvestræde, men det skete ikke efter min Tilskyndelse. Er det snart Midnat?"

„Der er endnu over tre Timer til Midnat," sagde Christiern.

Kongen begyndte nu at drikke som de Andre, og en Time efter gik han ind i sit Sengekammer med en god Ruus. Christiern sagde da til sine Brødre:

„Han vil nu blive Redskabet til at befrie vort Land fra mange blodige Broderkrige som den, der nu er endt."

„Vil den Tid ikke komme," spurgte Aage, „at det udgydte Blod vil gjøre ham saa grum og saa selvklog, at han ikke lader sig raade? Han kunde maaskee være bleven en Erik Ejegod, men Du har ikke villet det, Christiern, og hvad bliver han nu?"

„Tiden vil vise det," sagde Christiern.

„Gid den Tid ikke maa komme, da Du og han maae blive Fjender," sagde Eskil.

„Saa taabelig er ikke Erik Emun, som Almuen jo kalder ham nu," sagde Christiern. „Det kunde

koste ham hans Throne, hvis han lagde sig ud med Asker og mig."

„Betænker Du Christiern, at det vil blive os vanskeligt at finde en anden Konge end han? Knud Lavards Søn Valdemar er endnu kun et Barn?"

Mens Svend Trundsens tre Sønner taltes saaledes ved, havde Kongen, fuldt paaklædt, kastet sig paa sin Seng og var strax sovet ind. Søvnen var urolig, han talte højt, og noget før Midnat vaagnede han. „Hvor her er mørkt," mumlede han, „min Kammersvend har lukket Øjen, skjøndt Natten er saa mild. Jeg vil aabne den. Mon det er Midnat? Christiern, Christiern, hvad har Du faaet mig til? De ville forbande mig i deres Dødsstund. — Nu er det skeet; Du har Ret, Christiern, de kunde have efterstræbt mit Liv for selv at komme paa Thronen. Jeg er Konge, jeg vil vedblive at være det, Magten er sød, jeg vil ikke dele den med Nogen. Christiern, jeg har idag fulgt dit Raad, jeg kan ikke undvære Dig endnu, men den Tid kan vel engang komme. — Mine Fjender ville rædde's, naar de høre, hvad der er skeet inat, de ville forstaae, at jeg ikke skaaner nogen Fjende, han være sig høj eller lav. Men mit Folk skal erfare, at jeg kan føre det til store Bedrifter, jeg skal gjøre Danmark mægtigt som det var i gamle Dage, og naar jeg saa engang gaaer til mine Fædre, vil man af Taknemmelighed mod mit Minde kaare min Søn Svend til min Efterfølger. Var dog denne Nat snart forbi! Naar jeg døer, vil jeg da

ikke møde de To? — Hvad, ere I staaede op af Sliens Vande? Ere I herinde? — Bort, bort! Javist, Du frelste mit Liv, Bjørn, og jeg har taget dit, gaae bort, jeg skal lade læse Messer for din Sjæl . . . De ere borte, aa, det var blot Gjøgle-billeder. Lad mig bede, maaskee faaer min Sjæl Ro. O, jeg kan ikke bede inat, jeg er greben af en Angst, som jeg ikke fordum har kjendt til. Jeg vil forsøge paa at sove, jeg kom jo herind med en Ruus, mine Tanker har forjaget den. — Dagen begynder allerede at grye, jeg vil søge mit Leje paany."

Dagen efter ankom Kongens Kapellan Ricco til Slesvig, han havde dvælet længere Tid i Lund for paa Kongens Vegne at underhandle med Erkebisp Asker om Besættelsen af de mange Bispestole, der vare blevne ledige ved, at Bisperne havde kæmpet med ved Fodevig og vare faldne.

„De nye Bisper have lovet at staae Eder bi med Raad og Daad," sagde Ricco.

„Det var jo Betingelsen for deres Valg," sagde Kongen. „Christierns Søn, Provst Eskil i Lund, er altsaa nu Bisp i Roeskilde. Hans Farbroder Asker er Erkebisp i Lund, og hans anden Farbroder Svend Bisp i Viborg. Mon Svend Trundsens Slægt fordrer flere Bispesæder?"

„Jeg troede, at I gjerne saae denne Slægt beklæde store Embeder i den danske Kirke?" spurgte Ricco studsende.

„Javist, javist. Det har glædet mig, at jeg har skaffet Nothold Ribe Bispedømme. Han har i mange Aar været min Halvbroder Peder Bodilsens Kapellan. Asker mente, at han ikke egnede sig til at være Bisp, at han vilde fare for grumt frem mod Præsterne og tvinge dem til at skille sig fra deres Hustruer. Heri seer hverken Peder eller jeg noget Ondt. Min gamle Ven og Lærer Illug kommer til Aarhuus, han er meget gammel, men ved god Sundhed. Sylvester bliver Bisp i Vendsyssel. — Hvorfor har Du ikke faaet et Bispedømme til Dig selv?"

„Fordi jeg mener, at I ikke kan undvære min Hjælp endnu."

„Det kan jeg ikke," sagde Kongen. „Jeg skal ikke glemme, at Du ved denne Lejlighed har tænkt mere paa min end paa din Fordeel. — Desuden, Adelbert her i Slesvig blev haardt saaret i Slaget, han lever neppe længe, naar han døer, skal Du blive Bisp i Slesvig."

„Jeg siger Eder mangen god Tak."

„Hvorledes lever Dronning Malmfred? Hun var ikke karsk, da jeg sidst hørte fra hende."

„Hun er det heller ikke endnu. Men Sygdommen er ikke af nogen farlig Natur, og hun kan være oven Senge. Eders Søn er karsk og gjør gode Fremskridt i boglige Kunster."

„Det er for ham, jeg arbejder, det er mit Maal, at sikkre ham Danmarks Throne, naar jeg engang døer."

„Gid I maa have Held med Eder i dette Foretagende!"

„Har Du talt med Christiern, inden Du talte med mig?"

„Nej, men jeg har Hilsen til ham fra hans Broder og hans Søn. Hvorfor spørger I mig derom?"

„Fordi jeg vilde vide, om han havde fortalt Dig, at jeg i denne Nat paa hans Tilskyndelse har ladet Haralds Sønner Erik og Bjørn drukne i Slien."

„Det skulde I ikke have gjort. Havde jeg været tilstede, jeg havde fraraadet det paa det Bestemteste. Jeg fatter fuldt ud Eders og Christierns Grunde dertil, men I kan jo ikke vedblive med at dræbe de Kongesønner, som staae Eders Søn i Vejen. Hvortil nytter da halvgjort Gjerning?"

Kongen saae utilfreds ud, han ledede Samtalen hen paa andre Emner og sagde blandt Andet:

„Denne Sommer vil jeg benytte til at berejse Landet og holde Thing med Bønderne. I min Forgængers Tid var Lov og Ret kommen i stort Forfald, de Mægtige troede at kunne gjøre, hvad de vilde. Nu er det min Agt, først, at Almuen hjemme kan leve fri for al Fortræd, og dernæst, at jeg adaare ved et Tog til Venden kan befrie vore Kyster for at blive hærjede af Sørøvere."

„Jeg har Intet at indvende mod Eders Hensigter, kun beder jeg Eder om ikke at gaae for haardt frem mod de store Slægter; thi de have dog Magten i Riget."

„Det er ikke dem, men mig, der skal have Magten", sagde Kongen, „og ved alle Helgene jeg skal faae Magten."

„Jeg ønsker oprigtigt, at det maa kunne skee."

Da Kongen sad ved Middagsbordet, bleve Ulf og Sten stedte for ham, de vare ankomne samme Dag. Kongen betragtede dem skarpt, hans Øjne dvælede med Velbehag ved Ulfs smukke og krigerske Skikkelse. Sten var ikke saa anseelig og noget mørk i Huden; mens Kongen talte med Ulf, havde Sten Lejlighed til med Opmærksomhed at beskue Sejrherren ved Fodevig. Han behagede ham ikke, han syntes, at han saae haard og grusom ud, men det kunde jo opvejes ved, at han forstod at besejre Landets Fjender.

„Jeg venter, at Du slægter din Fader paa," sagde Kongen til Ulf, „og at Du ligesaa tappert vil kæmpe for min Sag som han har gjort. Af Brevet, Du har givet mig, seer jeg, at Du tidligere har været bestemt for den gejstlige Stand, og at Du har studeret i Paris. Lærdom kommer altid en Hirdmand til Nytte. Har jeg Ret, Ricco?"

„Det har I," svarede denne.

„Sæt Dig nu hen ved Bordet," sagde Kongen til Ulf, „din Plads vil blive dig anviist af min Hirdstyrer; thi Du er fra idag optagen i Hirden."

Ulf gik, og Kongen henvendte sig nu til Sten.

„Det skal ikke blive Dig til Skade," sagde han, „at din Fader har hørt til mine Fjender. Han har

nu hyldet mig og beder mig om at optage Dig i min Hird, selv hører han jo til Hirden."

„Han tjente i Tinglith, til det blev ophævet af Kong Niels," sagde Sten.

„Kong Niels kunde have gjort noget Bedre end at ophæve Tinglith," mente Kongen, „det kan nu ikke gjøres om paany. Men," henvendte han sig til Christiern, „jeg vil, at de, som tjene i min Gaard, saavidt muligt skulle være de samme Love underkastede som de gamle Huuskarle. Det er gode Love, det er erkjendt af Mange; ja, de ere lagte til Grund for Brødrenes Gildesskraa her i Slesvig." Kongen henvendte sig atter til Sten: „Du skal være mig velkommen Sten Torgilsen, tjen mig tro og tilintetgjør alle onde Anslag af mine Fjender. Sæt Dig ved Bordet ved Siden af Ulf. Fra idag bære Du og han forgyldte Øxer og forgyldte Haandgreb paa Eders Sværd."

„Ogsaa det vil Du paany indføre?" spurgte Eskil. „Jeg har hørt, at ved den tydske Kejsers Hof bære Hirdmændene forgyldte Sporer."

„Det er ikke alle Hirdmænd, det er blot Ridderne," svarede Ricco, „og Riddere have vi endnu ikke i Danmark."

„Jeg har hørt tale om de fremmede Ridderordener," sagde Christiern, „de forekomme mig at være et Gildeslaug af Herremænd."

„Deri tager I fejl," svarede Ricco, „de ere noget Bedre og Skjønnere."

„Disse Ordener passe neppe for vort Land," mente Christiern.

„Deri kan Du have Ret," svarede Kongen, „thi Kongen skal være Danmarks eneste Ridder, han skal være en Hjælp og en Støtte for Kvinden og den Faderløse, og han skal staae de Forurettede bi."

„Det er mere end nogen Konge formaaer at overkomme," mente Christiern.

„Saa har han sine Hirdmænd til at hjælpe sig," sagde Kongen, „og derfor skulle de udmærkes ved skjønne Vaaben."

Natten efter holdt Sten og Ulf for første Gang Vagt paa Kongsgaarden sammen med ti ældre og yngre Hirdmænd. I Nattens Løb taltes der om Mangt og Meget og deriblandt Eriks og Bjørns sørgelige Død. Hirdmændene udtalte sig frit til hverandre, og der var Nogle, som i høj Grad fordømte Kongens Adfærd ved denne Lejlighed, Andre toge ham derimod i Forsvar og mente, at Knud Lavards Brodersønner, der havde holdt til med hans Morder, Kong Magnus, fortjente Døden. Sten og Ulf blandede sig ikke i denne Strid, henad Morgen traadte de ud paa Svalen og betragtede det smukke Landskab, der hvilede i Sommernattens Tusmørke.

„Ikke vil jeg skjule for Dig," sagde Sten, „at jeg fortryder, at jeg er kommen til at tjene i denne Konges Gaard. Mit Sind kommer i Oprør, naar jeg tænker paa, hvorledes han er faret frem mod sine Brodersønner."

„Det maa han forsvare for sin Samvittighed," mente Ulf, „vi ere Begge for unge, til at kunne dømme om Kongens Handlinger."

„Saaledes taler Du, der har studeret i Paris?" udbrød Sten. „Du har gransket i de hellige Skrifter, Du . . ."

„Netop derfor veed jeg at gjøre Forskjel mellem Klerken og Lægmanden. Lad Kongens Skriftefader dømme ham, jeg gjør det ikke."

„Alligevel Ulf, vil jeg sige Dig, at det er mig imod at tjene en Konge, der har uskyldigt Blod paa sin Samvittighed. Jeg har seet nøje paa ham, jeg kan ikke lide hans Blik, han vil ikke blive os en god Konge."

„Du bør overvinde det første Indtryk. Min Fader roser ham meget. Der er aldrig før blevet sagt Kong Erik noget Ondt paa, han har døjet og lidt meget, og mange af Landets bedste Mænd have støttet hans Sag."

„Og ment at støtte deres egen med det Samme. — Du skal see Ulf, at jeg ikke bliver gammel her i Gaarde."

„Det vilde bedrøve mig. Jeg havde forestillet mig, at Du og jeg, ved at tjene her i Kongens Gaard, skulde komme til Ære og Værdighed med hinanden."

„Nej, nej, i Kong Eriks Gaard vil jeg ikke finde min Lykke."

„Du taler saaledes inat, Du skal see, at Du

taler anderledes, naar Du har været her i længere Tid."

Ulf gik ind til de Andre, Sten blev alene paa Svalen. Han var af en stille, dyb Natur, som begejstredes for alt Stort og Ædelt, men hadede Alt, hvad der var Lavt og Skummelt. Han var en Søn af sin Tid, og mente han sig forurettet, tog han sig hellere selv til Rette end lod Sagen komme for paa Thinge; han overvejede nu, hvorlænge han vilde vedblive at tjene i Kongens Gaard, og indsaae, at han ikke kunde tage nogen Beslutning, før han fik talt med sin Fader.

Femte Kapitel.

Harald Gille.

Kong Erik var i August Maaned i Helsingborg, hvor den norske Konge Harald Gille kom til ham og forlangte Hjælp mod sin Medkonge Magnus Sigurdsen. Dengang Kong Erik efter Slaget ved Værebro flygtede til Norge, opholdt han sig hos Kong Magnus, der var gift med Knud Lavards Datter Christine. Efter nogen Tids Forløb fortalte hun sin Farbroder, at hendes Mand havde lovet Kongerne Niels og Magnus i Danmark at dræbe

sin Gjæst for en stor Sum Penge. Det lykkedes Kong Erik at flygte; men forbittret over, at Christine havde røbet hans onde Anslag, forskød Magnus sin Dronning.

Erik havde derfor al Grund til at nære et bittert Had til Magnus, og hertil kom, at han havde modtaget Harald Kesia vel.

Under sin Landflygtighed i Norge havde Erik holdt mere af Harald end af Magnus, der var gjerrig, haard og ubehagelig i Omgang. Harald Gille var høj og smekker, havde en lang Hals, et langt Ansigt, sorte Øjne og glat Haar, han var rask og let i Kroppen, forstandig og snedig. Han var kommen til Norge fra Syderøerne og foregav at være en Søn af Magnus Barfod, hvilket han fik Lov til at bevise ved Jernbyrd. Han talte saa daarligt Norsk, at Høvdingerne ofte udloe ham derfor.

Udenfor Byen gik nogle Trælle og afstak en Rendebane under Ulfs Tilsyn. Sten kom hen til ham og spurgte:

„Hvad skal her gaae for sig?"

„Jeg veed det ikke rigtigt. Kongen har paabudt, at denne Bane skal anlægges. Der er Nogle, som have talt om, at den norske Konge vil løbe omkap med en Hest."

„Er det en Konge værdigt?" spurgte Sten.

„Aa nej, hvis Kong Erik vilde begynde paa Sligt, vilde Almuen mene, at han var en Gjøgler og ikke en Konge."

„Jeg forstaaer ikke, hvorledes Normændene have kunnet tage denne Harald Gille til Konge," sagde Sten, „han ligner ikke en Normand; var han en Søn af Magnus Barfod, maatte der jo være noget norsk Blod i hans Aarer. Det er vist en fræk, forløben Irer, hvem Sulten har drevet fra Hjemmet, og saa har han narret Normændene til at gjøre sig til Konge. Ja, nu ere de blevne kjede af ham og have jaget ham bort."

„Kong Magnus skal være mere ond end Kong Harald, og saa nedværdiger han sig ved Gjerrighed. Han har opført sig som en Nidding mod vor Konge."

„Nu ja, jeg vilde ogsaa i Kong Eriks Sted hjælpe Kong Harald til Riget paany. En Konge, der for Guld har villet myrde sin Gjæst og sin Hustrus Frænde, fortjener ikke at herske. Sælsomt forekommer det mig, at en Mand som Harald Gille kan gaae for at være en norsk Kongesøn. Og saa bærer han sin gæliske Dragt, de korte Skjørter."

„Det er maaskee derfor, han kan løbe omkap med en Hest," mente Ulf.

Imens de to Hirdmænd talte sammen, sade Kongerne i Samtale med hinanden i en skyggefuld Abildgaard, hvorfra de havde Udsigt over Sundet og Kysten med de store Skove paa Sjællandssiden samt til den lille By Halør, ved hvilken der var anlagt en Borg, kaldet Flynderborg. Kong Erik havde den Dag lovet at forlehne sin Gjæst med

det Norge nærliggende Landskab Halland og at give ham otte Langskibe.

„For deres Udrustning maa Du selv sørge," sagde Kongen, „jeg er nyligt kommen til Riget og tør ikke paalægge Folket flere Byrder."

„Det vil ikke vare længe," mente Harald, „før Normændene ville strømme til mig, saa det vil blive mig let at faae Besætning til de otte Langskibe og maaskee flere til."

„Du mener, at det vil vorde Dig let at gjenvinde Norge?"

„I det Mindste Halvdelen af Riget, som tilkommer mig med Rette."

„Og hvad vil Du gjøre ved Magnus, hvis han kommer i din Magt?"

„Der er kun Plads i Norge for En af os," svarede Harald og skoggerlo.

„Du vil lade ham dræbe. Men han er jo din Halvbroder."

„En Konge kjender ikke til Broderskab overfor en Medbejler. Det skulde Du mærke Dig, Erik, hvis Magnus skulde hjælpe din Broder til at gjøre et Forsøg paa at berøve Dig Riget."

„Jeg skal mærke mig det," svarede Erik tankefuldt, „saa Du mener, at Harald vil faae Hjælp hos Magnus?"

„Ja," svarede Harald Gille snu, „hvis jeg ikke giver Magnus saa meget at bestille, at han faaer ondt ved at hjælpe sig selv."

„Det vil jeg haabe, maa kunne skee."

Der sejlede en Baad ud fra Halør, Kongerne fik Øje paa den, og Erik sagde:

„Der sidder en fornem Frue i Baaden med hendes to Terner, hvem mon det kan være?"

„Baaden har gunstig Vør og vil snart være herovre, saa ville vi faae det at vide."

Ulf traadte nu frem for Kongerne og meldte, at Rendebanen var færdig.

„Jeg takker Dig, Hirdmand," sagde Kong Harald.

„Vil Du virkelig løbe omkap med min Hest?" spurgte Kong Erik tvivlende.

„Du tvivler?"

Harald rejste sig hurtigt og sagde, at han strax vilde vise, at han kunde holde, hvad han havde lovet.

„Sørg for," sagde Kong Erik til Ulf, „at min bedste Hest bliver sadlet. Og hvis Kong Harald Intet har derimod, kunne Hirdmændene see paa, at Kongen løber omkap med min Hest."

Herimod havde Harald Intet at indvende.

En halv Time efter vare Hirdmændene tilstede paa Rendebanen for at see den norske Konge løbe. Kong Erik holdt for Banens Ende paa den sorte, fyrige Hingst, der havde baaret ham under Slaget ved Fodevig. Kong Harald var mødt tilfods i sin lette, irske Dragt med en irsk Filthat paa Hovedet og en Spydstage i Haanden. Han bad Erik om et Maal maatte blive afsat, Kongen gav Ulf Befaling

til at gjøre dette, og Harald raabte: „Gjør ikke Løbebanen for kort."

Kong Harald begyndte nu at løbe, og Kong Erik fulgte ham jevnsides tilhest, indtil de naaede Maalet.

„Kan Du see, at jeg stod mig!" raabte Harald.

„Ja," svarede Erik, „men Du holdt rigtignok i min Sadelrem og blev trukken af min Hest."

„Saa vil jeg løbe om igjen," sagde Harald leende.

De begave sig tilbage, og et nyt Løb begyndte, hvori Harald, uden at holde sig ved Eriks Sadelrem, naaede Maalet først, der kastede han sig paa Jorden, sprang op igjen, da Erik kom, og hilste ham. Da sagde Erik:

„Ikke havde jeg troet Sligt muligt."

„Jeg skal sige Dig," svarede Harald, „jeg har i min Ungdom lagt mig meget efter alle Slags Legemsøvelser, og saa drikker jeg ikke noget Øl, det gjør Kroppen tung og ubekvem."

Hirdmændene havde givet deres Bifald tilkjende med den norske Konges store Færdighed i at løbe, og der blev talt længe derom ved Kong Eriks Hof.

Da Kongerne vendte tilbage til Kongsgaarden, traf de der den fornemme Frue, som nys var kommen over Sundet. Det var Henrik Skatelars Enke Ingerid, der ikke havde ventet at træffe Kong Erik i Helsingborg.

„Ej, ej," udbrød Erik, da han saae hende,

„skulle vi mødes her, skjønne Frænke? Hvor agter Du Dig hen?"

„Jeg agter at gjæste mine Frænder i Gothland."

„Du rejser alene, Du har ikke dine Sønner med."

„De ere allerede i Skara."

„Er Du ræd for, at jeg skal gjøre dem og Dig noget Ondt?" spurgte Kongen.

„O nej, men der knytter sig for mig saa mange sørgelige Erindringer til Danmark," sagde Fru Ingerid med Taarer i Øjnene.

„Det lader til, at Du elsker Henrik højere, efterat han er død end dengang han levede. Han var min Fjende, og han faldt ved Fodevig som en tapper Mand. Har Du arvet hans Fjendskab til mig?"

„Hvor kan Du troe det, Frænde?"

„Hvad skulle dine Sønner i Sverrig? Skulle de der oplæres til at betragte mig som deres Fjende?"

„Hvor kan Du dog troe . . .?"

„Du har jo tre Sønner med Henrik. Jeg har glemt deres Navne."

„Magnus, Ragnvald og Buris."

„Jeg lover Dig, at der ikke skal skee dem noget Ondt, hvis de vende tilbage til Danmark."

„Tak, Herre."

„Du maa være træt af Rejsen, derfor kan Du overnatte paa Kongsgaarden. Der er maaskee Et og Andet, hvorom jeg vil tale med Dig, inden Du rejser videre."

„Du tillader mig da at rejse videre imorgen?" spurgte Ingerid.

„Det vil Du erfare imorgen."

Kong Harald havde under denne Samtale staaet afsides, men ufravendt betragtet Fru Ingerid. Da hun var gaaet, nærmede han sig Kong Erik og spurgte:

„Hvor kunde Du nænne at lade denne Frue forlade Dig med et saa nedbøjet Sind? Hun er en af de væneste Kvinder, jeg har seet. Er hun af fornem Byrd?"

„Hun er en Datter af den vest-gothiske Kong Inges Son, Ragnvald Jarl. Kong Nielses Dronning var hendes Faster," svarede Kong Erik.

„Og hun er Enke efter Henrik Skatelar?"

„Ja. Hun havde aabenbart ikke ventet at træffe mig i Helsingborg, og mit Spørgsmaal om hendes Sønner var hende ubelejligt. Jeg skal sige Dig, hun har Frygt for, at jeg skal lade dem dræbe som jeg lod Erik og Bjørn dræbe. Det er en taabe-Frygt; thi Drengene ere smaa, og deres Fader har ikke baaret Kongenavn. See, Erik Hagensen kommer ofte i min Gaard, han er ligesaa nær i Slægt med mig som Henriks Sønner, og jeg betragter ham som en af mine troeste Tilhængere."

„Er der ellers Noget at sige paa Ingerid Ragnvaldsdatter?"

„Kun dette, at hun engang løb bort med en ung Mand, men blev indhentet af Henrik. Han

tog hende til Naade igjen, vel sagtens for den store Medgift, hun havde bragt ham."

„Hun er altsaa rig!" sagde Harald. „Hvad mener Du Erik, om jeg bejlede til hende?"

„Jeg mener, at det vilde være klogt af Dig; thi dels bringer hun Dig Formue og dels kommer Du med hende ind i den svenske Kongeslægt. Og skulde hun forsøge paa at løbe bort fra Dig," sagde Erik og lo, „har Du idag viist, at Du kan løbe saa hurtigt, at Du let vil kunne indhente hende."

„Fra mig løber hun ikke bort," svarede Harald med Selvtillid," men gjerne saae jeg ellers, at Du sagde hende, at det var dit Ønske, at hun blev Dronning i Norge."

„Dit Ønske skal vorde opfyldt, og jeg lover Dig, at hun skal blive Din."

„Maa jeg takke Dig for al den Godhed, Du viser mig; jeg skal belønne den ved at besejre vor fælles Fjende Magnus og hævne alt Onde, han har forvoldt Dig."

Skjøndt Fru Ingerid og hendes to Terner bleve behandlede vel, var hun dog i stor Angst; thi hun frygtede for, at Kong Erik vilde holde hende tilbage i Danmark, ja, maaskee true hende med Fængsel, hvis hun ikke lod sine Sønner komme hjem fra Gothland. Det vilde hun ikke; thi hun frygtede for, som Kongen ganske rigtigt havde gjættet, at de vilde komme til at lide samme Skjæbne som Erik og Bjørn. Naar hun atter talte med Kongen, vilde hun optræde med stor Forsigtighed og love Alt,

hvad han ønskede, naar han blot vilde lade hende rejse til Sverrig.

Det kom ganske anderledes end hun ventede; thi da hun næste Dag stededes for Kong Erik, tog denne med stor Venlighed imod hende og sagde:

„Ædle Frænke, jeg har nøje overvejet en Sag, som vil kunne blive til stor Fordeel for Dig. Den norske Konge Harald Gille har hos mig anholdt om din Haand. Rigtignok er han fordreven fra Riget, men han er en snild Mand, og jeg har lovet at staae ham bi med at overvinde Kong Magnus, der ogsaa er min Fjende. Nu er det min Mening, at Du bør modtage Kong Haralds Tilbud."

„Hvad Du der siger mig Frænde, overrasker mig højligt."

„Du skal vide, at den Mand, Du igaar saae her i Hallen, var Kong Harald."

„Jeg lagde Mærke til en Mand, der igaar stod afsides og ufravendt betragtede mig. Han saae ikke ud til at være en Normand."

„Det er han dog. Hans Fader var Kong Magnus Barfod og hans Moder en irsk Kvinde."

„Kong Haralds Tilbud forekommer mig at fortjene Overvejelse," mente Ingerid, „og da han er her tilstede, vil jeg ikke modsætte mig, at han selv taler sin Sag."

„Du skal faae Kongen itale," sagde Erik. „Ogsaa dine Sønner vil det kunne blive til Gavn at faae en norsk Konge til Stedfader."

Der blev da forhandlet mellem Kong Harald og Fru Ingerid, og det blev bestemt, at deres Bryllup skulde holdes, naar Kongen atter kom i Besiddelse af Halvdelen af det norske Rige, hvorfra han var bleven fordreven. Da dette var blevet fast aftalt, drog Fru Ingerid til Gothland, men Kong Harald i de samme Dage til Halland for at tage sit Jarledømme i Besiddelse.

Kong Erik rejste til Kongsgaarden i Lund, hvor Fru Malmfred opholdt sig.

En smuk, varm Dag sad Dronningen i Abildgaarden med sine Jomfruer. Hun saae syg og lidende ud og smilede kun svagt til de mange Skjemtesord, der løde rundt om hende. Det var dog ikke lang Tid siden, at hun selv havde kunnet deeltage i Skjemten. Saalænge hun gik i den stærke Spænding, som Kampen mellem Kongerne forvoldte hende, var hun rask og rørig, men dengang Sagen var afgjort, og de fredelige Dage kom, sank hun sammen, blev hun mat og svag og begyndte at tale om Døden.

Kong Erik traadte ind i Abildgaarden, han bad Jomfruerne fjerne sig og var nu alene med sin Hustru. Kjærligt saae han paa hende og sagde:

„Da jeg imorges saae Dig efter en lang Fraværelse, var dit sygelige Udseende mig paafaldende. Lykken synes nu at føje mig i Alt, kun ikke i, at Du igjen vil vorde karsk og sund."

„I Ulykkens Tid var jeg stærk, og det var godt, nu har jeg Intet mod at døe; thi nu veed jeg, at

Maalet er naaet, og at Du til din Død vil være dette Lands Konge. Et Menneske kan bære mange Byrder, men tilsidst segner han dog under dem. Du veed, hvilken mørk Tid jeg havde, da jeg var gift med Kong Sigurd i Norge; thi han var undertiden ikke ved sin Forstand, og da slog han mig, endogsaa i sine Mænds Paasyn."

„Stakkels Malmfred, jeg maa ynkes over, hvad Du har maattet døje med din onde Huusbond."

„Tilsidst forelskede han sig i Cæcilia og lod sig skille fra mig, skjøndt det stred mod Kirkens hellige Love. Jeg vil sige Dig, at, saalænge Kong Sigurd levede, havde jeg en bestandig Frygt for at miste mit Liv. Alt dette har gnavet paa min Livsrod; de bedste Aar, jeg har havt, have været de, jeg har været din Hustru."

„Lad det blive mange Aar endnu!"

„Derfor raader ikke jeg, men den gode Gud. Du har kun forvoldt mig een Sorg, Erik, Du veed ikke, hvor jeg græd, da jeg erfoer, at Du havde ladet Harald Kesias to Sønner dræbe."

„Den Sag angik jo ikke Dig," sagde Kongen uvilligt.

„Alt, hvad der angaaer Dig, angaaer ogsaa mig. Det var en ond Gjerning, som lignede Kong Sigurd."

„Ti, jeg vil Intet høre derom," sagde Kongen heftigt.

„Erik, Erik, alle Helgene staae os bi! Du

vender i dette Øjeblik Øjnene i Hovedet ligesom Kong Sigurd, Erik, styr Dig selv."

„Malmfred, vogt paa din Mund!"

„Først vil jeg vogte paa Dig, og jeg vil sige Dig min Mening. Du skal gjøre Bod for den onde Daad; thi ellers drager Du Herrens Hævn over Dig. Hør mig ud, Erik. Det bæres mig for, at vi To ikke ville komme til at føre mange Samtaler som denne, men naar jeg er død, og Du er i Tvivl om Noget, skal Du spørge: Hvad vilde Malmfred have sagt, hvis hun nu havde levet? Du skal gjøre Bod, har jeg sagt, og den skal bestaae i, at Du skænker Jordegods til Kirken."

„Kan det være Dig en Trøst," sagde Erik, „skal jeg gjerne skænke Kirken Gods; jeg vil overlade til Dig ved Lejlighed at afgjøre, hvilket Gods der skal bortgives, og til hvem det skal bortgives."

„Jeg har tænkt, at Du stifter et Kannike-Embede her i Lund."

„Jeg skal lade Ricco komme til Dig, at Du kan tale med ham herom, saaledes at alle Dokumenter kunne være i Orden, til vi fejre den hellige Julefest."

„Tak Erik. Men lov mig saa, at tænke mere paa Kongens Pligter end paa Kongens Rettigheder."

„Hvilket sælsomt Forlangende! De høre sammen og kunne ikke adskilles," sagde Kongen.

„Det mener jeg heller ikke. Du har maaskee misforstaaet mig. Jeg vil da sige: Glem ikke, at

der er en Konge over Dig, og han vil kræve Dig strengt til Regnskab paa Dommedag."

„Dig, Malmfred, vil jeg sige til: Glem ikke at blive karsk; thi Du er mig meget kjær."

Han kyssede hende og forlod Abildgaarden, hun saae efter ham med Taarer i Øjnene og sukkede: „Han har begyndt at forandre sig."

Sjette Kapitel.

Truende Udsigter.

Om Vinteren var det let for Hirdmændene at faae Orlov; thi Kongen havde ikke megen Brug for dem. Sten havde faaet Orlov og begivet sig hjem til sin Fader i Plougstrup, hvor han agtede at fejre Julen. Fader og Søn havde ofte talt sammen om Kong Erik, som Ingen af dem yndede, men dog vilde tjene tro, fordi de ikke vidste, hvad der vilde blive af Danmark, hvis Kong Erik mistede Thronen.

Gudborg havde spurgt sin Broder meget ud om Livet i Kongsgaarden og om Ulf. Sten gav hende udførlig Besked og fortalte, at han havde lovet Ulf at besøge hans Forældre paa Riberhuus og overbringe dem en Hilsen. Da Gudborg yttrede stor

Lyst til at se Borgen, lovede Sten at ville tage hende med paa Besøget.

De bleve Begge saare vel modtagne af Broder og hans Hustru, og den Sidste fik Gudborg med til Fadebur, Spisekammer og Bryggers, som hun fremviste med Stolthed; thi de havde Bekvemmeligheder, man ellers ikke kjendte til.

Neppe vare Broder og Sten færdige med at besee den stærke Borg, før Bisp Nothold styrtede ind i det Kammer, hvor Borgfogden stod i livlig Samtale med sin Gjæst, og fortalte med vred Røst, at nogle af hans Præster havde gjort Oprør, og at Broder maatte give ham Svende til Hjælp til at tugte Oprørerne. Nothold var en lille, bredskuldret, undersætsig Mand med mørke, livlige Øine, en kraftig Stemme og hurtige Bevægelser. Et tæt, mørkt Skjæg skjulte en stor Deel af hans Ansigt.

„Jeg har sagt Eder før," sagde Broder, „at der intet Godt vilde komme ud af, at I gik for strengt frem mod de fattige Præster, som prædike for Bønderne og boe iblandt dem. I vil, ligesom der er forsøgt paa Sjælland, tvinge dem til at skille sig fra deres Hustruer. Det er et Slag ikke alene rettet mod Præsten, men ogsaa mod den Slægt, hvortil Hustruen hører, og det er vel heller ikke de stakkels Præster, som have gjort Oprør imod Eder, men Bønderne."

„Veed I da ikke, at Kong Erik ønsker, at Præsterne skulle leve ugifte, at han i saa Henseende er enig med sin Halvbroder Peder Bodilsen?"

„Alt dette veed jeg, og vil I have dette Præste-oprør straffet, da maa I henvende Eder til Syssel-manden Torgils paa Plougstrup. Hans Søn Sten staaer her. Selv kan jeg ikke overlade Eder en eneste Svend; thi det er urolige Tider. Man har i de sidste Nætter seet formummede Mænd saavel paa Ribe Gader som i Omegnen."

„Hvad siger I!" udbrød Bispen. „Det er bestemt nogle af Oprørerne, de pønse paa at angribe min Bispegaard og at dræbe mig."

„Dersom Eders Bispegaard skulde blive angreben, skal jeg strax komme Eder til Hjælp," lovede Broder. „Henvend Eder, som sagt, til Sysselmanden."

„I siger, at det er hans Søn, der staaer?"

„Ja, han er kommen hertil med sin Søster for at overbringe mig en Hilsen fra min Søn, der tjener i Kongens Gaard."

„Tjener I selv i Kongens Gaard?" spurgte Bispen og saae paa Sten.

Da denne gav et bejaende Svar, glemte Bispen sit Ærende for at spørge om Nyt fra Hoffet. Broder lod bringe Mjød, og Bispen lod under Samtalen til efterhaanden at glemme sin Vrede. Imidlertid blev Broder kaldt ud og blev længe borte. Bispen og Sten lagde ikke Mærke dertil. Endelig kom Borgfogden atter ind, hans Aasyn var ikke mere muntert, men mørkt og alvorligt.

„I vil gjøre klogt i, Bisp, at lade Eders Præster være i Ro," sagde han, „thi der forestaaer

en større Kamp. Der er kommet en Bonde til mig fra Fardrup, og han fortæller, at, da han inat saae nogle formummede Svende gjøre Holdt i Byen ligesom de ventede paa Nogen, listede han sig nærmere, og det fremgik af deres Tale, at de ponsede paa en af disse Nætter at overrumple Riberhuus. Der kom tilsidst en Herre ridende med to Svende, han nævnede en Kong Harald, og saa rede de Alle ad Ribe til."

„Hvad fortæller I der!" raabte Bispen. „Skulde det være Tilhængere af Harald Kesia? Skulde han tænke paa at komme herned fra Norge og rejse Oprørsfanen mod Kong Erik? Det er klogt udtænkt at ville spille det stærke Riberhuus i hans Hænder; thi da har han strax en fast Plads at tye til."

„Han skulde da vel ikke allerede have vovet sig til Danmark?" spurgte Sten.

„Saa maatte vi vel have hørt Noget derom," sagde Bispen, „jeg sagde nok i Sommer, at det var ilde betænkt af Kong Erik at lade de to Prindser dræbe, ikke at tale om, at det var en ugudelig Gjerning. Deres Fader brænder naturligviis af Længsel efter at hævne deres Mord, og der er Misfornøiede nok i Jylland, som ville slutte sig til ham."

„Jeg mener dog, at de Fleste have faaet nok af Krig," sagde Broder.

„Har I nogensinde seet dette Folk faae nok af Krig?" spurgte Bispen. „Slaaes det ikke indbyrdes, slaaes det med andre Rigers Konger og Fyrster."

„Jeg troer dog," sagde Sten, „at Broder har Ret. For Øjeblikket vil Folket have Fred."

„Imidlertid," mente Broder, „bør vi forberede os paa, at Harald gjør Landgang paa et eller andet Sted i Riget, maaskee her ved Ribe, skjøndt det Rimeligste vil være, at han gaaer i Land paa Jyllands Østkyst."

„Jeg kan indsee, at I under disse Omstændigheder ikke kan hjælpe mig," sagde Bispen, „jeg vil derfor henvende mig til Sysselmanden. Unge Mand, vil I tage et Brevskab om denne Sag med til Eders Fader?"

„Det skal jeg gjerne, Herre Bisp, men vilde det ikke være bedre, om vi ventede og saae, hvad den nærmeste Tid vil bringe os? Hvad har en Smule Præsteoprør at betyde, naar det gjælder om at kue et Oprør af Harald Kesia?"

„Det forstaaer I Eder ikke paa," raabte Bispen heftigt, „jeg vil have mine Præster kuede, jeg vil holde Disciplin i Ribe Bispedømme."

„Sagen angaaer strengt taget ikke mig, men min Fader," svarede Sten. „Jeg skal tage Eders Brevskab med."

Bispen tog nu Afsked og begav sig hjem for at skrive Brevet. Den korte Vinterdag var imidlertid saa langt fremskreden, at der ikke kunde være Tale om, at Gjæsterne begave sig paa Hjemvejen, de maatte love at overnatte paa Riberhuus.

Fru Bodild havde fundet megen Behag i Gudborg og havde fortalt hende om Opholdet paa

Hundsbæk, om Regnalds Død og om Borghild, tilsidst kom hun til at tale om Ulf, hvem hun roste meget. Gudborg hørte opmærksomt paa hende, og især fornøiede hende Alt, hvad Fru Bodild havde at sige om Ulf. Hendes Hjerte tog til at banke stærkere derved; thi den unge Hirdmand var ofte i hendes Tanker, og hun havde stor Længsel efter at gjensee ham.

Dengang Sten og Gudborg næste Dag, ledsagede af to Svende, rede bort fra Riberhuus, lagde de ikke Mærke til, at de bleve skarpt iagttagne af en Mand, der stod i Skjul bag det Borgen nærmest liggende Huus. Han var lidt over tredive Aar gammel, meget velbygget og med et klogt og bestemt Udtryk i sit ikke uskjønne Krigeransigt. Da Sten og Gudborg rede igjennem Byen, fulgte han efter dem; en Karl stod og saae døsigt ud af Porten paa en Kjøbmandsgaard.

„Følg efter og see, hvad Vej de tage," sagde den Ubekjendte til Karlen, over hvem der pludseligt kom Liv, og han fulgte efter Sten og Gudborg.

Den Ubekjendte, der var klædt som Bonde, gik hurtigt ind i en Stald, hvori der stod flere opsadlede Heste, han trak den bedste ud af Baasen, saae sig om og fik Øje paa en Mand, der lignede en Staldkarl.

„Er det Dig, Bent?"

„Ja, Herre."

„Du og Knud og Olaf skulde strax stige tilhest og følge mig. I aflægge Bondekoften, vi ride bevæbnede idag."

Den Ubekjendte kastede sin Bondedragt, og kort efter var han klædt som den Tids mere velstaaende Herremænd. Over sin Dragt havde han en Ringbrynje og paa Hovedet en Hjelm. Et stort Sværd hang ved hans Side. Mens han skiftede Dragt, vare Svendene komne tilstede. Ikke længe efter saae man en Herremand, som Ingen kjendte, og Ingen havde seet komme, ride ud af Ribe By, ledsaget af trende Svende. Udenfor Byen indhentede Herremanden den Karl, som han havde befalet at see efter hvilken Vej Sten og Gudborg toge.

„Jeg har faaet at vide, hvem de ere," sagde Karlen, „det er Sønnen og Datteren af Syssel-manden i Varde Syssel."

„Hvad siger Du mig der!" udbrød Herremanden.

„Sønnen er ikke ukjendt i Ribe, han har før bestyret Spandetgaard for sin Fader. Han vil vistnok idag ride hjem til Plougstrup."

„Saa har jeg dog taget Fejl," sagde Herremanden skuffet, „jeg troede, at den unge Mand var en Søn af Borgfogden paa Riberhuus. Jeg vilde have gjort ham til Fange og beholdt ham som Gidsel. Men maaskee er det dog alligevel bedst saaledes. Naar Du kommer til Ribe, Grein, da bed de Andre om at være aarvaagne og at holde sig fra Ølkruset."

Herremanden afskedigede Grein og red hurtigt afsted med sine Svende for at indhente Sten og Gudborg; han naaede dem en Miilsvej fra Ribe. Da Sten opdagede, at fire bevæbnede Mænd syntes at

forfølge ham, gav han sine Svende Befaling til at drage deres Sværd og at holde sig beredte til Kamp.

„Frygt ikke Gudborg," sagde han, „skjøndt vi kun er Tre mod Fire, haaber jeg at kunne overvinde dem."

„Jeg frygter ikke," svarede Gudborg, „tvertimod. Jeg har aldrig seet en Kamp og ønsker vel at være Vidne til en saadan."

„Talt som det sømmer sig er ædelbaaren Jomfru," sagde Sten.

Da de Fremmede kom nærmere, raabte deres Anfører til Sten:

„Vi ville ikke kæmpe, vi ere fredelige Rejsende, have I Noget imod, at vi slaae Følge med Eder?"

„Vi skulle neppe samme Vej," svarede Sten og frygtede en List.

„Vi skulle til Plougstrup," var Svaret.

Sten studsede og spurgte:

„Hvem er Du?"

„Jeg hedder Mogens og ejer Gods oppe i Jylland."

„Hvad vil Du paa Plougstrup?"

„Tale med Sysselmanden."

„Vil Du sværge en dyr Ed paa, at dine Hensigter ere fredelige?" spurgte Sten.

„Jeg vil sværge saa mange Eder, som Du ønsker."

„Saa vil jeg troe Dig. Jeg skal sige Dig, jeg er idag forsigtigere end jeg ellers vilde være, fordi jeg har min Søster at forsvare."

„Saa denne Jomfru er din Søster?" spurgte

Mogens og kastede et beundrende Blik paa Gudborg. „Ædle Jomfru," vedblev han, „frygt ikke, jeg er en fredelig, vejfarende Mand."

„Torgils Datter kjender ej til Frygt," svarede Gudborg stolt.

„I have været i Besøg paa Riberhuus?"

„Hvoraf veed Du det?" spurgte Sten.

„Fordi jeg saae Dig og din Søster ride ud af Borgen. Hvorledes lider Borgfogden? Han har gode Dage i disse rolige Tider."

„Kalder I Tiderne rolige?" spurgte Gudborg. „Der sniger sig formummede Mænd om og pønse paa at overrumple Borgen."

„Hvoraf veed Du det?" spurgte Mogens studsende.

„Fordi Borgfogden har fortalt mig det."

Mogens saae ærgerlig og skuffet ud.

„Saa holder han vel streng Vagt?"

„Ja," svarede Sten, „som Fjenden allerede laa udenfor Borgen. Men det er jo ikke Andet end hans Pligt."

„Jeg kommer til at tænke paa, at jeg har glemt Noget i Ribe," sagde Mogens, „jeg vil give en af mine Svende Befaling til at hente det."

Han vendte sin Hest, red til sine Svende, og strax efter sprængte En af dem tilbage til Ribe.

„Nu har jeg ikke flere Svende hos mig end Du," sagde Mogens, „man maa ellers være forsigtig og ikke ride for Faa i Følge i disse urolige Tider. Der gaaer Rygter om, at nogle jydske Stormænd

have kaldt Kong Harald tilbage til Landet; thi de kunne ikke glemme Jydernes Nederlag i Sommer ved Fodevig."

„Jeg har ikke hørt noget Rygte om, at jydske Mænd have kaldt Kong Harald tilbage, og jeg vil haabe for Landets Skyld, at det maa være usandt. Jeg var selv med ved Fodevig, jeg harmede mig over Jydernes Flugt, men Kampen er nu engang tilende; Kong Erik er bleven Konge i Danmark."

„Du tager fejl," sagde Mogens, „Kampen er langtfra tilende, Du skal see, at der forestaaer en blodig Fejde mellem Harald og Erik."

„Jeg antager, at de fleste Danske have faaet nok af Harald Kesia," mente Sten, „hans Liv har været en uafbrudt Forargelse."

„Han kan forandre sig, naar han bliver Konge og faaer gode Raadgivere. Er han ikke bleven haardt straffet for sine Gjerninger derved, at Kong Erik lod hans to Sønner dræbe? Du vil vel neppe tage ham i Forsvar for den Gjerning?"

„Nej, den var ond og grusom, og den berøvede mig Lysten til at tjene i Kongens Gaard."

Ved at høre, at Sten tjente i Kongens Gaard, studsede Mogens og blev urolig. Han spurgte ham nøje ud om Kong Erik og erklærede tilsidst, at han maatte billige, at Sten ønskede at faae Orlov for bestandigt. Derefter begyndte han at ville overbevise Sten om, at det vilde være til Landets Held, om det fik en anden Konge, men her modsagde Sten ham paa det Bestemteste. Da spurgte Mogens, om

Sysselmanden var af sin Søns Mening og lod forundret, da han fik et bejaende Svar. Han sagde da:

„Jeg mærker, at det ikke kan nytte at ride med Dig til Plougstrup; thi mit Ærende der var ellers at faae at vide, om Torgils vilde slutte sig til os, der ønske Kong Harald til Konge."

„Er det dit Ærende, vil Du komme til at ride forgjæves. Saalænge min Fader er Kongens Sysselmand, vil han tjene ham tro."

„Man har mere end een Gang seet en Sysselmand svigte en daarlig Konges Sag."

„Det vil Du ikke komme til at see i Varde Syssel," svarede Sten.

„Saa vil jeg sige Dig Farvel og ride tilbage," svarede Mogens. „Farvel, ædle Jomfru, maaskee sees vi en anden Gang, og naar Du igjen seer Høvedsmanden paa Riberhuus, kan Du sige ham, at havde han ikke faaet Nys om Sagen, skulde Borgen inat være bleven tagen af mig og mine Svende."

„Hvad fortæller Du der? Hvem er Du?" spurgte Gudborg.

„Naar vi sees næste Gang, skal Du faae at vide, hvem jeg er," sagde Mogens, vendte sin Hest og red hurtigt bort med sine Svende.

Sten og Gudborg saae efter dem. Sten sagde:

„Der foregaaer vistnok i dette Øjeblik Ting i Jylland, hvorom vi Intet vide. Det synes, at Nogle forberede et Oprør mod Kong Erik."

„Hvis et Oprør skulde udbryde, troer Du da, at Kongen vil kunne dæmpe det?"

„Ja, thi han har lært to Ting: at være hurtig og at være hensynsløs."

Da Sten og Gudborg kom til Plougstrup, erfoer de, at deres Fader allerede om Morgenen tidligt var dragen afsted med en stor Skare Svende; thi den foregaaende Aften var der fra flere Egne kommet Tilbud om, at Bønder, ophidsede af de gifte Præster, havde gjort Oprør i et Par Herreder, og at Hovedanføreren var en Præst Bikke, der ogsaa kaldte sig Josva.

„Bispen havde ikke behøvet at skrive," sagde Sten til Gudborg. „Jeg vil haabe, dette Oprør vil blive dæmpet inden Juul."

Torgils var borte nogle Dage, og da han vendte tilbage, var Oprøret dæmpet. Nogle Bønder vare blevne fældede i Kampen og et Par Præster fangne og sendte til Bisp Nothold. Hovedmanden Bikke var undsluppet og flygtet østpaa. Da Sten gav Faderen Bispens Brev, sagde Thorgils:

„Naar den Ribe Bisp lærer mig nøjere at kjende, vil han erfare, at hverken han eller Andre behøve at opfordre mig til at gjøre min Pligt."

Det lod ikke til, at Beboerne paa Plougstrup dette Aar skulde have en rolig Juul; thi Sysselmanden i Almind Syssel sendte Torgils Bud, at han havde erfaret for sikkert, at Harald Kesia var kommen til Jylland, og at han allerede havde faaet mange Tilhængere. Om faa Dage vilde han fremstille sig for Folket paa Urnehoved Thing.

„Der havde jeg vel Lyst til at tale et Ord

med," sagde Torgils. „Du Sten kan blive her og varetage Syslets Anliggender, mens jeg er borte. Ej, ej, saa Harald truer os med et nyt Oprør."

Noget over en Miil Sydvest for Aabenraa laa det gamle Urnehoved Landsthing. Paa Byen Bolderslev Mark var dengang en Høj, som nu er jevnet med Jorden, og her holdtes Thinget. Bolderslev skal have faaet sit Navn af Balder, og Sognet henfører det til den Balder, hvorom de gamle Vers sige:

„Balder, Rune aa hans Byv
Di ypped dem en stor Kyv,
Men aa Tohøj
Der slov Balder Rune døi."

Sognet og Byen hørte til Kongens Gods.

Det var en meget taaget og sludfuld Dag i sidste Halvdeel af December 1134, at Mænd i stor Mængde stævnede til Urnehoved Thing. Harald Jarl, hvem Kong Niels før sin Død havde givet Kongenavn, var vendt tilbage fra Norge og vilde spørge store og smaa Bønder, om de vilde hjælpe ham til at blive Konge. Ikke faa Adelsbønder vare fulgte med Kongen fra Jylland, og de havde i al Hemmelighed berejst Syslerne og ophidset Befolkningen mod Kong Erik.

Naar man bevægede sig mellem de bevæbnede Hobe, var det tydeligt at mærke, at Stemningen var for Kong Harald, og der løde Yttringer om, at han vel vilde vide at skaffe Jyderne Oprejsning for det forsmædelige Nederlag ved Fodevig. Stor-

mændene talte mellem sig om Kong Eriks tiltagende Herskesyge, hvoraf de frygtede det Værste, og Bønderne mente, at Harald for sin egen Person havde al Grund til at rejse et Oprør mod den Mand, der havde ladet hans to Sønner drukne i Slien, det var jo ikke Andet end en retfærdig Blodhævn.

Neppe var den graa og mørke Vinterdag begyndt, før Kong Harald med sit Følge begav sig fra Kongsgaarden i Boldersley til Thinghøjen. I Følget saaes et Par norske Høvdinge. Almuen hilste Kongen med Jubel og Vaabengny, og et tilfreds Smiil spillede om hans Læber. Harald var noget over et halvt hundrede Aar gammel, høj og smekker, hvorfor Almuen havde givet ham Tilnavnet Kesia, Spydet. Ovre paa Sjælland, hvor han havde boet paa Haraldsborg ved Roeskilde, var han i højeste Grad forhadt for sin Grusomhed og sit forargelige Frillelevnet. Jyderne havde ikke kjendt ham paa nært Hold, de vidste, at han i de sidste Aar havde kæmpet for gamle Kong Niels, der trods sine mange Fejl dog var vel lidt i Jylland. Kong Erik var bleven Konge ved at besejre Jyderne, kunde Harald mon ikke blive Konge ved at besejre Sjællænderne og Skaaningerne?

Der blev slaaet til Lyd for Kong Harald, der begyndte med at minde om de Begivenheder, der vare kjendte af Alle, og dernæst sagde han: „Jeg er ikke kommen for at føre en lang og blodig Kamp med Kong Erik, jeg er kommen for at fordre min Ret, Halvdelen af Riget. Naar der oppe i Norge

er to Kongesønner, faaer hver af dem sin Deel af Riget, saaledes bør det ogsaa være i Danmark, jeg fordrer Jylland for min Deel, hvis Jyderne ville vælge mig til Konge. (Hil, hil, Kong Harald! Det ville vi! raabte Tilhørerne.) Skulde Erik nægte mig min Deel af Riget, da maae Vaabnene dømme i den Sag. Jeg venter, at Udfaldet vil blive et andet og bedre til Sommer end ved Fodevig."

Da Harald havde endt, lød der Vaabengny og Bifald, men nu stod Torgils op og vilde tale.

„Hvem er det?" spurgte Mange.

„Det er Sysselmanden deroppe fra Varde," svarede Nogle, som kjendte ham, „de kalde ham Ploug."

„Lader os høre, hvad han har at sige," raabte Mængden.

„For dem, der ikke kjende mig," begyndte Torgils, „vil jeg begynde med at sige, at jeg altid har holdt til med gamle Kong Niels, hvis Sysselmand jeg var, og at jeg har kæmpet for ham til det Sidste. Det gjorde mig ondt, at vi Jyder saa skammeligt tabte Slaget ved Fodevig. Naar jeg nu ikke kan være med til idag at hylde Kong Harald paa dette Thing, da er det, fordi jeg ikke kan godkjende, at vi her i Danmark skulle følge norsk Sæd og Skik, nemlig, at Landet skal udstykkes mellem Kongesønnerne; thi da blev der snart intet Rige tilbage. Vort Land er et Hele fra Skaane til Jylland, de to Landsdele, tykkes mig, ere Landets Arme, og ej skal Kong Erik løbe med den ene Arm og Kong Harald med den anden. Nej, Landets Dele skulle

holdes sammen. Og naar nu Kong Harald siger, at han vil nøjes med Halvdelen af Riget, da mener jeg, at han ligner Kvinden, der roligt saae til, at Barnet paa Dommerens Befaling skulde deles i to Dele, medens dets rigtige Moder græd og slog Hænderne sammen. Jeg kan derfor ikke være med til at hylde Kong Harald paa dette Thing."

Torgils Tale blev modtagen med Mishag, hvori der dog ogsaa blandede sig Bifaldsyttringer. Da sagde Kong Harald:

„Det er for at undgaae Blodsudgydelse, at jeg vil nøjes med Halvdelen af Riget, men hvis Erik ikke giver mig det godvilligt, og det kommer til Fejde, da vil jeg fordre hele Riget."

Denne Tale vandt Bifald. Men Torgils forlod Thinget, og red med sine Svende tilbage til Plougstrup. Han var mørk i Hu og sagde:

„Gud holde nu sin Haand over Danmark!"

Syvende Kapitel.

Kong Harald myrdes.

Dagen efter at Harald Kesia var bleven hyldet paa Urnehoved Thing, brød en stærk Sneestorm løs, og med den indtraadte Vinteren i al sin Strenghed.

Al Forbindelse mellem Landsdelene ophørte, Fjorde og Belter begyndte at fryse til. Julen fejredes netop paa den Tid, og under Festen brød en ny Sneestorm løs, værre end den første.

Kong Erik fejrede Julen ovre hos sine kjære Skaaninger, der saa trofast havde kæmpet for ham. Skaane var blevet til Danmarks vigtigste Landsdeel, her boede jo ogsaa Nordens Erkebisp. Kongen havde paa Grund af den barske Vinter Intet erfaret om, hvad der var foregaaet i Jylland; han var glad og vel tilmode, kun Dronning Malmfreds tiltagende Sygelighed foruroligede ham. Som Bod for Drabet paa Haralds to Sønner havde han lovet at stifte et Kannikat i Lund, og det skete den 6te Januar 1135. Gavebrevet underskrev han selv, Dronning Malmfred og hans lille Søn Svend.

Dagen efter var Knud Lavards Dødsdag, og da plejede Erik at skrifte og at besøge den hellige Messe de Gange, den dagligt blev læst. Kongen var den Dag meget sørgmodig og talte om Knuds ædle Sind og mange og store Gjerninger. Der faldt en tæt Snee, men det stormede ikke. Ved Middagstid traadte en Mand ind i Kongsgaarden, han lignede en Sneemand og havde en vaklende Gang, han forlangte ufortøvet at faae Kongen i Tale.

„Hvem er Du?“ spurgte Ulf.

„Er Du Hirdmand i Kongens Gaard og kjender ikke hans Frænde, Erik Hagensen.“

„Han har jo gjort Dig til Høvedsmand i

Hedeby? Hvorledes er Du kommen hertil i den strenge Vinter?"

„Spild ikke Tiden med Spørgsmaal, men siig mig, hvor Kongen er."

„Han hører Messe, men kan snart ventes tilbage til Kongsgaarden. Du veed, at idag for fire Aar siden blev hans Broder skammeligt myrdet i Haraldsted."

„Du har Ret; jeg havde rent glemt, at det var Knuds Dødsdag. Men der seer jeg min Frænde komme."

Kong Erik studsede ved at see sin Frænde og spurgte urolig:

„Have Venderne fordrevet Dig fra Slesvig? I alle Helgenes Navn, hvad har bevæget Dig til at besøge mig i denne Vinter?"

„Paa Rejsen har jeg mange Gange været i Livsfare, men min Troskab mod Dig bød mig at vove et Forsøg paa at komme til Skaane og melde Dig, at Harald er i Jylland og er bleven hyldet paa Urnehoved Thing."

„Hvad melder Du mig der, Frænde? Harald i Jylland! Han skal ved alle Helgene snart komme ud af Landet igjen."

Kongen blev blussende rød af Vrede og sagde:

„Fortæl, hvad Du veed, Erik; mine Hirdmænd maae gjerne høre det."

Erik fortalte, hvad han havde hørt af de Spejdere, han havde sendt nordpaa. Kongen blev mere og mere urolig.

„Nu er der ikke mere Tid til at holde Gjæstebud," sagde han, „nu gjælder det at handle. Hør nu, hvad jeg har besluttet."

Han befalede en Deel af sine Hirdmænd at tage ud til de nærmeste Herreder og opbyde Bønderne til Leding mod Harald. Andre Hirdmænd skulde see at komme over Sundet til Sjælland, og der samle saa stor en Hær, som det i kort Tid var muligt. Kongen vilde møde dem i Kallundborg.

„Kun to Dage bliver jeg her," sagde han, „og venter paa Mandskabet fra Skaane. Saa drager jeg med det til Sjælland. — Ulf, Du maa see at naae Jylland og at finde Christiern Svendsen. Siig ham, at han strax støder til mig, naar jeg kommer til Jylland, med saa mange Svende, som han i Skyndingen kan faae opbudt. Du kan ogsaa rejse til hans Brødre Aage og Eskil, hvis han ikke selv har en paalidelig Mand at sende til dem. Rap Dig, raske Ulf, meget kan være afhængig af din Sendelse."

Ulf begav sig strax ud af Hallen, og de andre Hirdmænd forberedte sig paa Opbrud. Nogle mente, at den Frist, der var bleven sat dem, var for kort, herom vilde Kongen dog Intet høre. Erik Hagensen blev tilbage paa Kongsgaarden for at rejse med Kongen til Jylland.

„Har Du hørt Noget om, hvor min Broder opholder sig?" spurgte Kongen sin Frænde.

„Man har sagt mig paa Kongsgaarden i Jel-

linge eller paa hans egen Gaard i Skibet," var Svaret, „men noget Bestemt veed jeg ikke herom."

„Da han ikke er bleven hyldet paa Viborg Landsthing, er han neppe der eller paa Klejstrup. Bisp Svend i Viborg vil forhaabentligt gjøre Alt for, at Harald ikke hyldes i Nørre-Jylland."

Otte Dage efter vare nogle hundrede Mand samlede ved Kallundborg, hvis Fjord var begyndt at blive tillagt. Kongen lod Skibene blive førte over Isen, til aabent Vande naaedes. Selv holdt han sig ikke for god til at arbejde med de Andre. Vinden var østlig, og hurtigt naaedes Jyllands Kyst. Her vare Forholdene ugunstige; thi der var megen Is, og Vejle Fjord helt tillagt. Men Kongen vilde frem. Med Øxer blev der hugget Render i Isen, saa man kunde sejle, og længere inde, hvor Isen kunde bære, bleve Skibene skudte frem af Mandskabet. Endelig havde Hæren fast Grund under Fødderne.

Kongen havde været den mest Udholdende af Alle; der var ingen Træthed at mærke paa ham, hans Befalinger vare korte og bestemte, og hans Ord faldt hvasse, naar de ikke bleve hurtigt adlydte. Endnu havde han ikke talt med Nogen, ikke engang med Erik Hagensen om sine Planer. Da han hos Egnens Bønder forhørte sig om Kong Harald, kunde de strax fortælle ham, at Harald opholdt sig kun en Miilsvej borte i Landsbyen Skibet paa sin Gaard Haraldskjær, og at han havde sin Hustru og sine Børn hos sig, men ikke meget Mandskab; thi en stor Deel deraf var lagt i Vinterleje paa Kongs-

gaardene. Et Smil opklarede Kong Eriks Ansigt ved at høre dette.

Vejene vare ufremkommelige og Forbindelsen mellem Byerne afbrudt, men for Sikkerheds Skyld udstillede Erik dog Poster for at forhindre, at Nogen sneg sig ud af Byen for at fortælle Harald, at hans Broder var stegen i Land. Vejle Aa var dengang sejlbar til Landsbyen Skibet; den var nu fast tillagt, og Erik besluttede, naar Mørket faldt paa, at gaae paa Aaen op til Haraldskjær. Han tog kun sine Hirdmænd og hundrede prøvede Mand med sig, de Øvrige lod han blive tilbage i Vejle, dog forsømte han ikke at sende et Bud nordpaa for at opsøge Christiern Svendsen, som maaskee opholdt sig paa Aakjær ved Horsens.

Det var en stille Vinternat med funklende Stjerner, ikke en Vind rørte sig, og Jordens hvide Snetæppe begrændsedes paa flere Steder af store, mørke Skove. Kongen, med Erik Hagensen ved sin Side, gik i Spidsen for sine Mænd, men de kom kun langsomt frem paa Grund af den høje Snee, hvori de maatte vade. Alle vare tause; thi Kongen havde paabudt den største Stilhed. Endelig spurgte Erik Hagensen:

„Hvad tænker Du paa at gjøre, Frænde?"

„Jeg tænker paa at skaffe Danmark Fred."

„Det er rigtig tænkt af Dig. Men mit Spørgsmaal gjaldt egentligt, hvad vil Du gjøre ved Harald, hvis Du faaer ham i din Magt?"

„Det skal Du erfare, hvis jeg faaer ham i min Magt."

„Du er inat meget ordknap."

„Saa tal ikke mere til mig."

Erik Hagensen blev fortrydelig over Kongens Svar og taug. Ved Midnatstid naaede de Skibets lille Trækirke, ikke langt derfra, noget længere oppe ved Aaen, skimtede de Gaarden Haraldskjær. Nu gjorde Kongen holdt og sagde til Erik Hagensen:

„Mens jeg omringer Gaarden med mine Mænd, vil Du da, Erik, banke paa Porten og forlange at blive indladt. Min Broder kjender Dig jo godt. Du skal sige, at jeg venter herudenfor og ønsker at tale med ham. Skulde han vægre sig, maa han selv tilskrive sig Følgerne."

„Jeg skal gjøre som Du byder," svarede Erik, „men jeg beder Dig, naar han kommer til Dig, da at fare skaansomt frem imod ham og at huske paa, at han er din Broder."

„Jeg skal handle saa broderligt mod ham," svarede Kongen, „som han har handlet mod mig."

Dette Svar tilfredsstillede ikke Erik Hagensen, misfornøjet vandrede han til Haraldskjær og bankede paa Porten.

„Hvem banker saa sildigt paa Kongens Port?" spurgte en Vægter indenfor.

„Det gjør Kongens Frænde, Erik Hagensen."

„Du maa komme igjen imorgen."

„Jeg kommer i Kong Eriks Navn, og aabner

Du ikke Porten med det Gode, skal den blive aabnet med Stænger og Spyd."

„Nu gaaer jeg for at tale med Kong Harald," sagde Vægtren. „Du kommer altsaa i Kong Eriks Ærende?"

„Ja, han venter paa mig ikke langt herfra."

„Kong Erik er her i Nærheden! Christ og den hellige Jomfru hjælpe os!" sukkede Vægtren og gik.

Harald Kesia havde altid været en saare letsindig Mand og havde, saalænge Kong Niels levede, paa sin Viis havt Held med sig, idet han aldrig var bleven forulempet for sine mange onde Gjerninger. Skjøndt han var kommen til Jylland for at gjøre Fordring paa Halvdelen af Riget, havde han ikke forberedt sig paa, at hans Broder uformodet vilde kunne overfalde ham, hvilket forøvrigt ogsaa syntes usandsynligt, efterat den strenge Vinter var indtraadt.

Med sin Hustru Ragnhild, en Datter af den norske Konge Magnus Barfod, og med sine mange Børn tog Harald Kesia Ophold paa sin Gaard Haraldskjær og førte et lystigt Liv. Hvad han behøvede til sit Underhold, lod han hente fra den nærliggende Kongsgaard Jellinges velforsynede Forraadskamre. Enkelte Steder i Jylland vare hans Tilhængere allerede begyndte at fejde paa Kong Eriks trofaste Mænd, men Vinteren havde ikke begunstiget disse Fejder.

Uden at ane sin Broders Nærhed var Harald Kesia den Nat gaaet i Seng. Da vækkedes han

af Søvne ved, at hans Kammersvend styrtede ind og raabte:

„Kong Erik er her i Nærheden, han har sendt Eders Næstsødskendebarn Erik Hagensen hertil, han venter udenfor og fordrer, at der skal lukkes op for ham."

„Luk ham ind," sagde Harald og begyndte at klæde sig paa.

Da Erik kom ind til Harald, spurgte denne:

„Hvad er dit Ærende, Erik?"

„Det er, at Du kommer ud til din Broder, han vil tale med Dig."

„Han har inat fanget mig som en Rotte i en Fælde," sagde Harald, „nu vil han vel have mig til at frasige mig al Fordring paa Riget. Hvis jeg ikke gaaer ind derpaa, vil jeg blive kastet i Fængsel i en af de nye Borge i Slesvig eller i Ribe."

„Kong Erik har ikke fortalt mig, hvad han agter at gjøre."

„Han var vel i godt Lune over at have fanget mig?"

„Jeg kan ikke sige det; thi han har i denne Nat været meget ordknap."

„Frænde, før Du med mig gaaer ud til Erik," sagde Harald, „skal Du drikke et Glas Mjød med mig. Vintren er streng, og det synes inat at være en haard Frost."

Erik vilde ikke fornærme Harald ved at afslaae Tilbudet, Mjøden blev bragt og drukket.

„Skal Du ikke have din Rustning paa, naar Du gaaer til Mødet?“ spurgte Erik.

„Knud red ubevæbnet til Mødet i Haraldsted Ore med Magnus, jeg vil ligesom min Broder gaae ubevæbnet til mit Møde med Erik.“

„Ilde gik det Knud.“

„Frygter Du for mit Liv, Frænde? Endnu aldrig har nogen dansk Konge begaaet Brodermord.“

„Gid det heller aldrig maa skee,“ sagde Erik. „Lader os gaae, jeg mener, at din Broder venter.“

Harald Kesia trak en tyk Vadmelskofte over sin Dragt til Beskyttelse for Kulden. Samtalende med Erik, vandrede han udaf Porten. Men han var ikke gaaet mange Skridt, før han blev omringet og grebet af Kongens Hirdmænd.

„Hvad skal det betyde?“ raabte Harald. „Hvor er min Broder?“

Hirdmændene svarede ikke, de kastede ham til Jorden og afhuggede hans Hovede med en Øxe.

Forfærdet var Erik Hagensen ilet afsted for at opsøge Kongen; han traf ham paa den anden Side af Gaarden.

„Erik, Erik,“ raabte han, „de dræbe Harald!“

„De dræbe et nyt, farligt Oprør i Fødslen,“ svarede Kongen.

„Det er altsaa med din Villie, at din Broder dræbes.“

„Det skeer efter min Villie.“

„Erik, Erik, hvorledes vil det gaae din Sjæl, naar den engang forlader denne Verden?“

„Herom vil jeg tale med Præsterne og ikke med Dig," svarede Kongen haardt. „Jeg byder Dig nu at tage nogle af Hirdmændene med Dig og at gaae ind i Hallen og fange Ragnhild og alle min Broders Sønner. Du fører dem til Kongsgaarden i Jellinge, hvor jeg agter at tage Ophold."

„Jeg skal gjøre som Du byder," svare Erik, forfærdet over Kongens Ro.

Der lød Graad og høje Skrig inde i Gaarden, hvor det var rygtedes, at Harald var bleven dræbt. Kvinderne og Børnene saae med Forfærdelse Erik Hagensen træde ind i Spidsen for bevæbnede Mænd.

„Komme I ogsaa for at tage mit og Børnenes Liv, I, nedrige Bødler!" raabte Ragnhild. „Forbandet være Erik Eriksen! Magnus dræbte Knud, der var hans Sødskendebarn, men Erik har handlet endnu værre, han har dræbt sin Broder!"

„Du maa skynde Dig, Ragnhild," sagde Erik, „jeg skal bringe Dig og Børnene til Jellinge."

„Vil Erik ogsaa myrde os?"

„Hvad Kongen vil, veed kun han selv," svarede Erik, „men hvis han havde villet lade Eder myrde, var det vel skeet i denne Nat."

„Skulle mine Terner blive her tilbage?"

„Dine Terner maae gaae, hvorhen de ville."

„Da vil deres Rædsel ikke tøve med at forjage dem fra Gaarden," sagde Ragnhild og brast i Graad. „Farvel Allesammen, vi sees aldrig mere."

Mens denne Samtale førtes, havde Hirdmændene, der Intet havde faaet at spise, siden de

forlode Vejle, gjort sig til Gode med Mad og Drikke. Fire Terner havde imens benyttet sig af den givne Tilladelse og forladt Gaarden, hver bærende en Bylt med sine Ejendele. Ingen lagde Mærke til dem. Morgenen begyndte allerede at grye.

„Lader os skynde os bort, inden det bliver Dag," sagde den ene Terne, „at Morderne ikke see den Vej, vi tage."

„Aa," svarede en anden Terne, „fatte de Mistanke, ville de let finde os, ved at see vore Fodspor i Sneen."

„Vi tre Kvinder kunne ikke holde ud at vade ret langt i Sneen," sagde en tredie Terne. „Vi maae derfor snart skilles fra Dig, Olaf."

„Jeg siger Farvel," svarede Olaf, Harald Kesias sextenaarige Søn, hvem det var lykkedes at komme bort ved at iføre sig en Ternes Klæder, „jeg siger Farvel, naar vi have naaet Skoven derhenne."

„Stakkels Olaf," sukkede den første Terne, „hvorledes vil det gaae Dig i Skoven mellem de glubende Dyr?"

„Min Farbroder er mere glubende end Skovens Dyr," svarede Olaf. „Bed til Gud, at han sparer mit Liv, at jeg engang kan tage Hævn over denne Nats skrækkelige Daad."

„Jeg raader Dig til," sagde den første Terne, „at gaae vestpaa til Randbøl Hede. Jeg har der en Broder, som boer lige ved Kirken, han hedder Kjeld. Hils ham fra mig, han vil hjælpe Dig."

„Jeg skal følge dit Raad," svarede Olaf.

Da de naaede Skoven, toge de tre Terner Afsked med Olaf, hvem de saae efter, til han forsvandt i Skovtykningen.

„Den stakkels Dreng", sagde Ternerne og vendte grædende tilbage, dog ikke til Haraldskjær, men til Landsbyen Skibet.

Imidlertid havde Hirdmændene endt deres Maaltid, og Fru Ragnhild og Børnene maatte nu tilhest følge Erik og hans Hirdmænd til det nærliggende Jellinge. Før de droge bort, forlangte Ragnhild at see sin Mands Lig, men det tillod Erik ikke. Og da Solen steg op over Sneemarkerne, satte det sørgelige Tog sig i Gang til Jellinge.

Nu laa Haraldskjær stille og forladt; thi dets Beboere vare flygtede af Rædsel for de grumme Hirdmænd. Bønderne i Skibet saae Fru Ragnhild og Børnene ride bort, de ynkedes meget over dem, og kort efter saae de Ravnene kredse oppe i Luften over Haraldskjær. Da sagde en Bonde:

„De have vist faaet Øje paa Kong Haralds Lig. Jeg mener, at han ikke bør blive til Føde for Ravne og Ulve, han var dog en Kongesøn."

„Det mener jeg med, Morten," svarede en anden Bonde, „han holdt mere af os Fyder end hans Broder gjør."

„Tys, stille, Bjørn," sagde Morten. „lad Ingen høre Dig tale saadan; naar Kongen har behandlet sin egen Broder saa grumt, hvorledes vil han da behandle os Smaafolk, hvis vi sætte os op imod ham?"

De og nogle andre Bønder gik da til Haraldskjær, hvor de fandt Harald Kesia liggende med afhugget Hoved et halvt hundrede Skridt fra Porten.

„De have halshugget ham," sagde Bjørn.

„Det er et sørgeligt Syn at see," sagde en Bonde, „han er bleven halshugget ligesom Herodes lod Johannes den Døber halshugge. Den Dødsmaade have vi ikke før kjendt til her i Landet."

„Det er nu min Mening," sagde Morten, „at vi grave en Grav paa vor Kirkegaard og deri nedlægge Kongens Lig."

„Hvad skulle vi sige, hvis Kongens Hirdmænd komme og spørge efter Liget?" spurgte en Bonde.

„Det skulle vi sige," svarede Bjørn, „at vi begrov Harald Kesia, fordi vi syntes, at Kongens Broder ikke burde være Føde for de vilde Dyr."

De toge Liget og bare det til Kirkegaarden, hvor de grov en Grav og lagde det deri. Der var ingen Præst tilstede, der blev ikke læst nogen Bøn, i Taushed stode Bønderne om Graven, og Bjørn sagde:

„Farvel, Kong Harald Eriksen, Gud være din Sjæl naadig"

Kong Erik var efter sin Broders Drab vandret til Jellinge, ledsaget af de Hirdmænd, der havde forøvet Drabet. Han lod sig omstændigt berette, hvorledes det var gaaet til, og havde han før været ordknap, talte han nu meget og hurtigt.

„Ved Haralds Drab ere vi undgaaede en stor og blodig Fejde," sagde han. „En Mands Blod er

udgydt, og derved er forhindret, at mange hundrede Mænds Blod vil blive udgydt. Nu er der Ingen, der kan gjøre mig Thronen stridig."

Saa taug han lidt og sagde derpaa:

„Naar vi have udhvilet os, ville vi drage tilbage til Skaane, men nogle af Eder, mine Hirdmænd, maae blive her tilbage og paasee, at Sysselmændene gjøre deres Pligt og straffe paa Livet dem, som i denne Fejde have taget Haralds Parti. Der skal kun een Villie herske i Riget, og det er Kongens."

Dagen begyndte at grye, da sagde Kong Erik:

„Det bliver en herlig, frostklar Dag, men jeg vil ikke see meget til den; thi, naar jeg i Jellinge har drukket og spist, vil jeg sove; i tre Dage og Nætter have hverken I eller jeg faaet Søvn, vi have kæmpet med Isen og Bølgerne."

Da de kom til Jellinge, skete det, som Kongen havde sagt, efterat have spist og drukket, gik han og Hirdmændene hen for at sove, og derfor kunde Fru Ragnhild ikke faae Kongen i Tale, da hun og Haralds Børn kom til Jellinge. Hun maatte vente til Kongen vaagnede, og det var først sent paa Aftnen. Ogsaa Erik Hagensen og de Hirdmænd, der havde fulgt ham, lagde sig til at sove.

Efter Middag forandrede Vejret sig, og det begyndte at snee stærkt. Fru Ragnhild laa hensunken i Bøn, men Haralds otte Sønner vare efterhaanden komne sig af deres Skræk, og de Yngste begyndte at lege. Da gik den Ældste, som var en Frillesøn, hen til Fru Ragnhild og spurgte:

„Hvor er Olaf?"

„Jeg seer ham ikke, Sivard," svarede Ragnhild. „Maaskee er han ikke kommen med, eller skulde han være bleven myrdet?"

Hun søgte først med Øjnene sine egne Sønner Harald og Knud; derefter mønstrede hun de Andre, som vare Frillesønner, og hvis Navne vare: Sivard, Erik, Svend, Niels, Benedikt og Mistivint.

Hun sukkede og kom til tænke paa de tre andre Sønner, som allerede vare døde, nemlig Magnus, der var falden i Slaget ved Fodevig, og Erik og Bjørn Jernside, som Kong Erik havde taget af Dage.

„Der er dog Sønner nok til at hævne deres Faders Død," tænkte hun. „Men hvor er Olaf?"

Hun anede ikke, at den Snee, som faldt derude, skjulte Olafs Flugt, udslettede alle Spor.

Da det begyndte at mørkne, hørte hun stærk Tummel udenfor. Det var Christiern Svendsen, som med et halvt hundrede Mand kom til Jellinge Kongsgaard. Ulf Brodersen var med dem. Christiern sagde til en af de vagthavende Hirdmænd:

„Ledsag mig strax til Kong Erik."

„Han sover," svarede Hirdmanden."

„Hvad sover han!" raabte Christiern. „Ej er det Tid til at sove nu, vi skulle kæmpe."

Hirdmanden fortalte, at Kong Harald var bleven dræbt den foregaaende Nat, og at al Fejde derfor var forbi. Da sagde Christiern den Gamle:

„Længe er det siden, at jeg har modtaget et saa glædeligt Budskab. Ja, lad saa Kongen sove,

men jeg og mine Mænd ere trætte og hungrige, og vi ville gjøre Brug af Kongens Gjæstevenskab."

De rystede Sneen af sig og traadte ind i Hallen, i hvis Midte Flammerne blussede højt paa Arnestedet.

„Jeg befinder mig altid vel i denne gamle Hal," sagde Christiern, „den minder mig om vore henfarne, store Konger; paa dette Højsæde har Gorm den Gamle siddet og hist henne Dronning Thyra, her har Harald Blaatand og Svend Tveskjæg været og denne Kongeslægts raadsnare Stamfader Svend Estridsen. Med Guds Hjælp skulle endnu mange store, danske Konger sidde her i Hallen, og synke de gamle Egeplanker engang sammen af Elde, vil rimeligviis den Slægt, som lever til hin Tid, rejse en ny og varigere Kongsgaard paa Tomten."

Snart vare Christiern og hans Mænd bænkede i Hallen foran store Sulefade og mægtige Ølkrus. Ogsaa Ulf havde sat sig til Bordet, han var bleven højst forbauset over, hvad han havde hørt, og sad og tænkte over, om det var en saa roesværdig Handling, som Christiern mente, at Kongen havde ladet sin Broder slaae ihjel. Paa Højskolen i Paris vilde Sligt blive fordømt paa det Stærkeste, og hvad vilde Danmarks Gejstlighed sige dertil, særligt den fromme Bisp Eskil i Roeskilde? De Hirdmænd, der havde dræbt Kong Harald, havde kun været Kong Eriks Redskaber, han krævede blind Lydighed, og Ulf var glad over, at han ikke havde hørt til disse Hirdmænds Tal.

Mens de sad ved deres Maaltid, traadte Kongen

ind i Hallen. De rejste sig Alle, Kong Erik gik hen til Christiern og sagde:

„Velkommen til Jellinge. Jeg takker Dig, fordi Du er kommen med velbevæbnede Stridsmænd, men Du har vel hørt, at jeg ikke behøver deres Hjælp."

„Det har været et glædeligt Budskab for mig. Jeg har nu erfaret, at Du erkjender Rigtigheden af de Raad, jeg gav Dig i Sommer i Hedeby. Har Landet for mange Kongesønner at vælge imellem, vil det tilsidst gaae til Grunde."

„Ja, jeg har erkjendt Rigtigheden af dit Raad dengang."

„Naar man vil sikkre sin Hønsegaard for Maarens Besøg, er det ikke tilstrækkeligt, at man dræber den gamle Maar, men ogsaa udrydder Ungerne; thi de voxe snart til og blive da lige saa blodtørstige som den Gamle."

„Fru Ragnhild og alle Haralds Sønner ere i min Magt," sagde Kong Erik.

„Saa er din Sejr fuldstændig. Det vil da sige, hvad vil Du gjøre ved Drengene?"

„Jeg har endnu ikke taget nogen Beslutning herom."

„Vil Du lade Maarens Unger leve?"

„De ere for Øjeblikket uskadelige."

„Lige saa lidt som Du kan forhindre Maarens Unger fra at drikke Blod, lige saa lidt vil Du kunne forhindre Haralds Sønner fra at ville hævne deres Faders Død."

„Du kan have Ret. Men Sagen bør alligevel overvejes.“

Kongen satte sig til Bordet og spiste og drak med Christiern og hans Mænd. Da traadte Erik Hagensen ind i Hallen og meldte Kongen, hvorledes han havde røgtet sit Ærende.

„Du har røgtet det vel,“ sagde Kongen, „vil Du føre Fru Ragnhild og Børnene herind i Hallen.“

Kongen sad i det gamle Højsæde, og det var Skik, at her stedtes for ham de Folk, der havde Noget at andrage om. Der var saaledes intet Usædvanligt i, at han fra den Plads forlangte at tale med Fru Ragnhild.

Naar man kastede Blikket udover Hallen, kunde man fristes til at troe, at man endnu befandt sig i den hedenske Tid; den eneste Forskjel var en Forandring i Klædedragten hos Kongen og nogle af de Fornemmere. Sæderne vare endnu ikke blevne mildnede, og Interesserne vare hos Alle de samme som i Hedenold. Alle stirrede nysgjerrigt hen mod Hallens Indgang, da Fru Ragnhild og Harald Kesias otte Børn traadte ind. Erik Hagensen førte dem op til Højsædet.

„Vær hilset Fru Ragnhild,“ sagde Kongen, „jeg har ladet Dig komme for at sige Dig, at Du kan drage, hvorhen Du vil, og at Du skal faae rigelige Indkomster af det Krongods, som jeg vil henlægge til Dig. Hvad Børnene angaaer, beholder jeg dem hos mig.“

„Erik, jeg beder Dig om at lade mine Sønner Harald og Knud blive hos mig."

„Din Bøn kan jeg ikke opfylde," sagde Kongen. „Naar jeg rejser herfra til Skaane, tager jeg alle Haralds Sønner med mig."

„Du vil da ikke dræbe dem!" raabte Ragnhild, fuld af Angst.

„Saa lod jeg dem vel dræbe strax i denne Hal," sagde Kongen.

Dette Svar beroligede Ragnhild noget, og hun sagde:

„Kong Erik, man har før sagt om Dig, at Du kunde være barmhjertig, vær det nu mod mig og lad mig faae mine to Sønner med mig."

Kongen svarede ikke herpaa, men saae paa Børnene med et ondt Blik, derpaa spurgte han dem:

„Nu, I ere vel Allesammen komne med?"

Børne taug og saae forskrækkede paa Kongen.

„Ja, de ere Allesammen komne med," sagde Erik Hagensen.

„Nej, Olaf er ikke med," sagde en af Børnene.

„Hvad skal det betyde?" spurgte Kongen Ragnhild. „Hvorfor er Olaf ikke her?"

„Jeg veed det ikke," svarede Ragnhild.

„Du sagde Erik," henvendte Kongen sig til Erik Hagensen, „at Du havde faaet alle Børnene med, og nu opdager jeg, at Olaf mangler."

„Harald," sagde Erik Hagensen, „har havt saa mange Børn, at han maaskee ikke selv har vidst Tallet paa dem. Da jeg saae disse otte Drenge,

mente jeg, at det var saa mange, at han neppe kunde have flere."

Hirdmændene og de Andre i Hallen opsloge en høj Latter ved dette Svar, men Kongens Ansigt blev mørkt, og han sagde til Ragnhild:

„Du maa vide, hvorfor Olaf ikke er fulgt med de Andre."

„Jeg veed det ikke, først Børnene gjorde mig opmærksom paa, at han ikke var her."

„Det var mig, der sagde det til Fru Ragnhild," sagde Sivard.

„Var din Broder ældre end Du?" spurgte Kongen Sivard.

„Ja, et Aar ældre."

„Hvor gammel er Du?"

„Femten Aar."

„Og Du veed ikke, hvor din Broder er bleven af?"

„Nej. Jeg mente, at han var fulgt med os Andre. Jeg savnede ham først, efter at vi vare komne hertil; thi jeg græd og tænkte kun paa, at Du havde slaaet min Fader ihjel."

„Du er en ond Konge," raabte den otteaarige Svend. „Vent, til jeg bliver stor."

Da sagde Christiern:

„Kong Erik, nu sander Du vel, hvad jeg sagde Dig før om Maarens Unger."

Kongen befalede at føre Fru Ragnhild og Børnene ud af Hallen, derpaa vendte han sig mod Christiern og sagde:

„Hvad hjælper mig, at de Otte ere i min Magt,

naar den Niende og maaskee den Kløgtigste er undløben."

„Saa send Folk ud at finde ham," svarede Christiern, „i dette Vejr kan han ikke være løben langt bort. Over Beltet kan han ikke komme."

„Mine Mænd ere trætte," sagde Kongen, „og nu falder Mørket atter paa. Men jeg vil følge dit Raad, imorgen skal Jagten paa Olaf Haraldsen begynde. Du, Palle Bosen, drager med otte Svende mod Nord, Du er jo kjendt i de Egne; Du, Knud Svendsen, drager mod Nordvest, der er Du kjendt; og Du, Ulf Brodersen, drager mod Sydvest; thi i de Egne har Du henlevet din Barndom. I fange mig Olaf enten levende eller død, og strax sende I mig Bud til Lund, hvorhen jeg rejser, naar Vejret bedager sig!"

Efter at Kongen havde talt saaledes, satte han sig til at drikke med Christiern og de andre Mænd i Hallen. Han blev lystig og veltalende og gik i Seng med en god Ruus, paa den Maade forsøgte han paa at skyde Erindringen fra sig om den forrige Nats gruelige Gjerning.

Anden Bog.

Erik og Haralds Sønner.

Første Kapitel.

Paa Flugten.

Ved Landsbyen Jernved, noget over en Miil Nord for Ribe, var der i fordums Tid store Ege- og Fyrreskove. Som andre af den Tids Skove tjente de ofte til Opholdssted for Fredløse, Landstrygere, Landevejsrøvere og andet Pak. Omtrent en halv Miilsvej Nord for Byen laa en meget tæt Fyrreskov, og her havde i Begyndelsen af Aaret 1135 en lille Skare af vildt udseende Mænd og Kvinder slaaet Lejr. Af Træstammer var der blevet dannet smaa Hytter, ikke højere end et Par Personer kunde ligge ned i dem, disse Hytter vare blevne tilsøgne og lignede større Sneedriver. Tæt ved dem var der blevet gravet et stort Hul i Jorden, her brændte Ilden lystigt, og over Ilden hang en Lergryde.

Det var henad Aften og et dejligt, klart Vintervejr, omkring Baalet stode flere, vildtudseende Skik-

kelser, klædte i Dyreskind, og nærmest Gryden saaes nogle Kvinder, hvis Dragt ikke skilte sig synderligt fra Mændenes. Der blev ikke talt meget, Alles Øjne vare graadigt fæstede paa Gryden; thi baade Mænd og Kvinder vare sultne; det var det første Maaltid, de skulde have den Dag. Jagten havde været daarlig, og de vilde Jægere turde ikke vove sig for langt bort fra deres Skjulested for ikke at blive opdagede.

Den Bande, som her var samlet i Jernved Skov, hørte ikke til de værste; thi den bestod af den forløbne Præst Bikke, af et Par andre Præster og deres Koner og af nogle Bønder, som ikke turde vende tilbage til deres Hjem, fordi de under Præsteoprøret havde forsyndet sig saa stærkt mod Loven, at de upaatvivleligt vilde blive hængte af den strenge Sysselmand. I al Hemmelighed stode de i Forbindelse med Slægt og Venner, som advarede dem, naar der var Fare paafærde.

Saalænge Julen varede, havde Banden været nogenlunde tryg, men nu var Festen forbi, og Ploug, som de kaldte Sysselmanden, var dragen til Varde for at holde Thing. Hans Søn, sorte Ploug, jagede i Omegnen og kunde let en Dag overraske Banden, hvorfor den var betænkt paa om kort Tid at vandre til en anden Egn.

Bandens Anfører var Præsten Bikke. Den danske Kirke havde hidtil været temmeligt uafhængig af Rom; dens Bisper, hvoraf Alle paa Erkebispen og hans Broder Bisp Svend nær, vare faldne eller

blevne dødeligt saarede ved Fodevig, optraadte med stor Selvstændighed, og ikke Alle toge det nøje med, hvorledes det stod til med Ordets Forkyndelse for Bønderne, de vare derimod ivrige for at varetage Kirkens verdslige Interesser. Thure hed den forrige Bisp i Ribe, han var ivrigt optagen af Kampen mod Kong Erik. Han tog ikke saa nøje Hensyn til, hvem der blev beskikket til Præster og Lobepræster; disse Embeder vare ikke meget søgte, da Fortjenesten kun var saare ringe. Noget anderledes forholdt det sig med de Præster eller Kanniker, som vare ansatte ved Ribe Domkirke; engang imellem droge de eller deres Vikarer ud i Kirkebyerne for at holde Gudstjeneste. Disse Embeder søgtes af Rigets store Slægter, medens de andre bleve besatte med Sønner af Bønder. Munkevæsnet spillede endnu ikke nogen Rolle her i Landet, men Tiden var nær til, at det skulde skee.

Man vil derfor kunne forstaae, at der ikke var noget besynderligt i, at Præster i en saadan Tid løbe fra deres Embeder, og at de undertiden toge sig selv til Rette. Bikke havde altid været meget stridbar, og ligesom sin Bisp været med i Fodevigslaget, hvorfra han dog var undsluppen uden Skrammer. Det var en høj, smekker, men muskelstærk Skikkelse med rødt Haar og Skjæg og en lys Hudfarve. Han var klædt i Faareskind, men Benene fra Knæerne og nedad vare nøgne, paa Fødderne havde han Sko af ugarvet Skind. Hans Hustru, som stod henne ved Gryden, var klædt som Manden, men Benene vare iførte Been-

klæder af Skind. Hun var en Bondedatter fra Hunderup og af et ligesaa stridbart Sind som Manden, hvem hun havde opfordret til at modsætte sig Bispens Bud om, at Præsterne skulde leve i Celibat. Hun hed Gauthild og havde født sin Mand fire Sønner og en Datter, der nu vare hos hendes Fader i Hunderup. De to andre Præster hed Thorkil og Lodmund, deres Koner havde ogsaa fulgt dem. Der var endnu en Kvinde tilstede, hun var løben fra sin Mand, fordi han slog hende for ofte. Hun var den Yngste af Kvinderne og hed Asa. De fire Bønder vare høje og kraftige Mænd, de havde under Oprøret slaaet to af Plougs Svende ihjel og stukket Ild paa en af hans Gaarde, der bestyredes af en Bryde. Ham vilde de ogsaa have slaaet ihjel, for at han ikke skulde røbe dem; thi han kjendte dem, men han var undsluppen.

Henne ved de smaa Hytter laae Vaabnene: nogle Øxer og Spyd og en Bue, der tilhørte Bikke; af Sværd var der kun et, og det bar Bikke ved sin Side.

Det var blevet mørkt i den tætte Skov, og Ilden kastede sit Skjær paa de vilde Skikkelser, over hvis Hoveder den tiltagende Maane lyste. Nogle af dem begyndte at løbe om Ilden; thi de frøs.

Det var et stort Stykke Flæsk, som kogte i den store Jydepotte; en af Bønderne havde, med Fare for at blive greben, været i Jernved og faaet Flæsket af en gift Søster. Gauthild fortalte nu, at Flæsket

var blevet kogt, og Alle skyndte sig hen for at faae et Stykke deraf.

„Hvem der havde en Slurk Øl til," ønskede Præsten Lodmund.

„Det maa Du undvære," svarede Bikke, „er Du tørstig, da smelt noget Snee over Ilden."

„Hvorlænge skulle vi blive her?" spurgte en af Bønderne, „lader os komme til en fremmed Egn, hvor vi ikke have Frænder; thi der kunne vi bedre falde over Bønderne og tømme deres Forraadskamre."

„Naar vi blot kunne finde en Egn, hvor Bønderne have Noget i Kamrene," mente Bikke.

„Lige koldt er der overalt," sagde Gauthild. „Jeg mener, at enten skulle vi røve og plyndre, hvor vi kunne komme til, eller ogsaa skulle vi opløse os, og To og To vandre rundt for at tigge."

„Vi kunne jo gjøre begge Dele," lo Asa.

Da raslede det mellem Grenene, en Kvinde styrtede hen imod dem og raabte:

„Giv mig at spise, jeg døer af Sult."

„Hvor kommer Du fra?" spurgte Bikke.

„Jeg kommer langvejs fra, jeg er flygtet, fordi en ond Frænde vilde tage mit Liv."

Gauthild kastede nyt Ved paa Baalet for at faae det til at blusse op, hun vilde see den fremmede Kvinde ved Ildens Skjær.

„Nogle Levninger have vi endnu tilbage," sagde Bikke, „spiis dem, saa kunne vi bagefter tales ved."

Den unge Kvinde spiste med stor Graadighed.

Imens havde Gauthild faaet Baalet til at blusse

op. Hun stirrede og stirrede paa den fremmede Kvinde og raabte:

„Du er ikke nogen Kvinde, men en ung Mand."

„Du har Ret," var Svaret, „for at kunne flygte fra min Faders Mordere, maatte jeg iføre mig Kvindedragt."

„Din Faders Mordere," sagde Bikke, „er din Fader bleven myrdet?"

„Ja, han er bleven myrdet af sin Broder."

Da udstødte Kvinderne et Skrig af Forfærdelse, og Mændene raabte:

„Det var en Niddingsdaad."

„Jeg er vis paa," sagde Ungersvenden, „at min Farbroder lader søge efter mig overalt; thi han frygter for, at jeg engang skal tage blodig Hævn, og ved St. Knud det skal jeg."

Kvinderne saae med medlidende Blikke paa den Fremmede, Mændene, især Bikke, betragtede ham opmærksomt. Da sagde han til den unge Mand:

„Gaa lidt til Side med mig, jeg vil gjøre Dig et Spørgsmaal. Gauthild, kast mere Ved paa Baalet; thi det bliver koldt inat."

Bikke og den unge Mand gik ind mellem Fyrrestammerne, og der sagde Bikke:

„Jeg var med Bisp Thure ved Fodevig, i flere Dage før Slaget vare vi sammen med Harald Jarl og hans Mænd, og jeg vil sige Dig, at Du ligner Jarlen meget."

„Hvad mener Du dermed?"

„At Du er hans Søn."

„Du tager fejl, troer Du, en Jarlesøn i denne Vinter flakker Landet om som jeg?"

„Du fortalte nys, at din Fader var bleven dræbt af sin Broder."

„Ja, men hermed har jeg ikke sagt, at Kong Erik har ladet min Fader dræbe."

„Dit Svar røber Dig. Betro Dig til mig; jeg skal hjælpe Dig, saagodt jeg formaaer. Jeg hader Kong Erik, jeg har kæmpet imod ham, han har sendt os en ny Bisp til Ribe, for hvis Skyld jeg er her i den vilde Skov."

Den unge Svend fattede Tillid til Bikke og fortalte, hvad der var skeet hiin Nat i Haraldskjær. Præsten hørte til med Forfærdelse og sagde, da Olaf havde endt:

„Det maa være selve Christenhedens Fjende der har besat Kong Erik, evigt vil han blive piint i Skjærsildens værste Luer. Skjøndt jeg i dette Øjeblik er en fredløs Mand, skal jeg hjælpe Dig Olaf, hvad jeg formaaer. Du maa beholde Kvindedragten paa, og saa skal jeg inat tænke over, hvor vi fra denne Egn skulle drage hen."

Da de kom tilbage til de Andre, sagde Bikke til dem, at han nu havde faaet at vide, hvor den unge Svend hørte hjemme, og at det forholdt sig rigtigt, at hans Fader var bleven myrdet af sin Broder.

„Det er jo næsten som i gamle Sagn fra Hedenold," sagde Lodmund, „har Morderen maaskee ved Mordet villet vinde sin Broders Enke?"

„Nej, nej," svarede Bikke, „Mordet skete blot for Fordelens Skyld."

„Vee, vee over Morderen!" raabte Thorkil.

„Ungersvenden bliver altsaa hos os," sagde Gauthild, „blot han vil kunne hjælpe os til at faae Noget i Gryden."

„Bryd Dig ikke derom," svarede Bikke. „Nu ville vi lægge os til at sove, mens To skiftevis holde Vagt og kaste Brænde paa Baalet."

„Hvor skal Svenden sove, og hvad hedder han?" spurgte Gauthild.

„Han hedder Esbern," sagde Bikke, „og han skal ligge i vor Hytte. Jeg vil i den første Deel af Natten holde Vagt ved Baalet sammen med Ketil." Bikke pegede paa en af Bønderne.

De Andre begave sig ind i deres smaa Hytter, kun Bikke og Ketil bleve tilbage ved Baalet.

„Frosten tager til," sagde Ketil.

„Den gjør saa," svarede Bikke.

De vandrede en Stund i Taushed hver paa sin Side af Baalet, da spurgte Ketil:

„Hvor skal vi faae Mad fra imorgen?"

„Det er tidsnok at tænke derpaa imorgen," svarede Bikke gnaven.

Ketil spurgte ikke mere, og begge Mændene vandrede fremdeles i Taushed ved Baalet. Imidlertid havde Ketils Spørgsmaal: „Hvor skal vi faae Mad fra imorgen?" hos Bikke fremkaldt Tanker, som han bestræbte sig for at ordne. Det Liv, som han og hans Bande nu havde begyndt at føre,

havde sine Behageligheder; thi de behøvede ikke at tage Hensyn til Lov og Ret, deres egen Villie var deres øverste Lov, men Alles Haand var løftet imod dem, og bleve de engang grebne, var Døden dem vis. Den Tanke opstod hos Bikke: „Hvad om Du solgte Harald Kesias Søn til Kong Erik, solgte ham for fuldstændig Tilgivelse for, hvad Du selv har gjort?" Bikke tvivlede ikke om, at Kongen ikke alene vilde benaade ham selv, men endogsaa skænke ham en Sum Penge.

Vel hadede Bikke Kong Erik, men det var intet personligt Had, det var, fordi Bikke følte sig som Jyde, og Kongen havde ikke viist sig som Jydernes Ven.

Ungersvenden havde rigtignok betroet sig til Bikke, og der var blevet lovet ham Hjælp, men det kunde jo ikke føre til Andet end ny Fortræd for Banden, hvis det blev oplyst, at den havde havt ham i sin Midte. Ja, var man endda vis paa, at Olaf engang blev Konge, saa kunde det maaskee være værd at hjælpe ham, men han var saa ung, og Kong Erik havde nu Magten.

Bikke var meget tilbøjelig til næste Dag at bryde op fra Skoven og vandre ad Jellinge til, hvor Olaf havde fortalt ham, at Kongen opholdt sig. Han kastede et Blik hen til Hytten, hvor Olaf sov, da studsede han; thi han syntes at see Kong Haralds blodige Gjenfærd svæve over Hytten. Det hævede truende Haanden mod den fordums Præst.

Bikke standsede sin Gang og spurgte Ketil:

„Seer Du Noget i den Retning, Ketil?"

„Hvad skulde det være?" spurgte Ketil.

„Aa, jeg syntes, det var en Ulv," svarede Bikke.

„Jeg seer Intet," sagde Ketil.

„Kast mere Ved paa Baalet," bød Bikke.

Ketil kunde altsaa ikke see Gjenfærdet, men selv saae han det helt tydeligt. Det trak sig mere og mere ind mellem Træstammerne og forsvandt.

Bikke holdt ikke af det Syn, han havde seet, han ansaae det for at være et daarligt Varsel, og nu opstod der en Kamp hos ham, hvori Synet paa den ene Side kæmpede mod hans Beslutning og hans egen store Fordel paa den anden Side for den. Han glemte derved Alt omkring sig, til han vækkedes af Ketils Raab, der kaldte de to Andre ud, som skulde afløse dem.

Bikke nærmede sig med en vis Sky sin Hytte, hvorover han havde seet Harald Kesias Gjenfærd, og i Hytten sov Kongens Søn, som Bikke vilde forraade.

„Aa," mumlede han ved selv, „jeg har endnu ikke taget nogen Beslutning, jeg vil sove paa, hvad jeg vil gjøre."

Da Bikke vaagnede næste Morgen, var han fast bestemt paa at ville sælge Olaf til Kong Erik for en saa høj Priis som muligt. I den Anledning gav han Befaling til Opbrud, og at der skulde drages mod Øst. De tiltraadte deres Vandring, Alle ivrigt spejdende efter, om der ikke var et Stykke Vildt, som kunde blive jaget og nedlagt. Da kom der en

stor Vildsvineorne farende dem forbi, og Bikke og de andre Mænd begyndte strax at jage den.

Men Ornen var bleven jaget op af Andre, de kom nu ilende og i Spidsen for dem Sten, Syssel-mandens Søn.

„Der er sorte Ploug," raabte Gauthild til Kvinderne.

Da Sten saae Kvinderne, gjorde han Holdt og spurgte dem om, hvem de vare.

„Vi ere paa Vejen til vore Mænd," sagde Gauthild.

„Kjender I disse Kvinder?" spurgte Sten de to Svende, der fulgte ham.

„Hende, der talte nys," sagde den ene af Svendene, „kjender jeg, hun er gift med Bikke, den krigerske Præst, der gjorde Oprør mod Bispen."

„Saa er vel Bikke ikke langt borte," sagde Sten. „Her seer jeg Fodspor i Sneen, der er andre Jægere efter Vildsvinet."

„De have nu faaet saa stort Forspring, at vi ikke kunne indhente dem," sagde en Svend, „men naar vi tage Kvinderne med os, komme de vel og hente dem, det var for deres Skyld, at de gjorde Oprøret."

„Du kan have Ret," sagde Sten, „vi ere tilfods og kunne ikke komme hurtigt afsted i den dybe Snee, derfor ville vi vende hjem til Plougstrup med Kvinderne."

Disse opløftede et højt Skrig imod den tagne Beslutning, men der var ikke Andet for dem at gjøre end at følge Sten og hans Svende.

Da Bikke og de Andre en Time efter vendte tilbage, fornøjede over at have fældet Vildsvinet efter en haard Kamp, fandt de ikke Kvinderne; de bleve meget urolige, opdagede i Sneen Spor af Mænd og gik efter disse Spor og Kvindesporene. De opdagede tilsidst, at Sporene førte til Plougstrup. Bikke blev rasende, nu blev der Intet af hans hemmelige Forsæt, nu maatte han opgive Haabet om Roes og Belønning af Kong Erik.

Efterretningen om Kong Haralds Mord var for faa Dage siden kommen til Plougstrup og havde gjort et stærkt Indtryk paa Torgils og hans Børn. Gudborg græd og sørgede især over de stakkels Kongesønner, som vare komne i Kongens Magt; at Olaf var undkommen, vidste hun ikke.

„Kong Erik," sagde Torgils, „førte Krig med Niels og Magnus, fordi den Sidste havde myrdet hans Broder. Han tog Hertug Knuds blodige Kjortel og viste den frem paa Herredsthingene i Sjælland. Men det Mord, Erik har begaaet paa Harald, er mere himmelraabende end det, Magnus begik paa Knud; thi det er et Brodermord. Lad hver af dem have havt sin Moder, saa har Erik Ejegod været Begges Fader. Dersom han fra Himlen kan see herned til vor syndige Jord, hvor maa han da ikke forbande sin yngste Søn!"

„Han er nu vor Konge," sagde Sten, „Du er hans Sysselmand, og jeg hans Hirdmand."

„Bedre Folk end vi tjene ham," svarede Torgils, „thi Lov og Ret skal haandhæves i Riget.

Men hvad han har forbrudt, vil undergrave hans Throne, skjøndt han troer, at den er bygget paa en Klippe."

„Mon der ikke vil blive rejst et Oprør imod ham?" mente Sten.

„Nej; thi der er Ingen, hvorom vi mere kunne skare os. Han staaer uden Medbejlere. Maaske kan det paa andre Maader været godt for Landet," sagde Torgils, „vi trænge til Fred efter Krigen. Der er intet saa Ondt, uden det er godt for Noget."

„Jeg hader Kong Erik," sagde Gudborg, „jeg vilde gyse ved Synet af ham."

„Haard og stolt seer han ud," sagde Sten, „men hans Udseende vilde dog neppe forskrække Dig."

„Før Slaget ved Fodevig hørte man ikke, at han havde begaaet saadanne onde Gjerninger," sagde Gudborg.

„Magten har berust ham," svarede Torgils, „han farer frem som en Stormvind, han ødelægger Alt, hvad der stiller sig imod ham."

„Naar min Orlov er udløben, og jeg kommer tilbage til Kongens Gaard," sagde Sten, „vil jeg forsøge paa, om jeg kan blive fri for at tjene ved Hove. Jeg kan jo ikke vide, om han en Dag vil befale mig at myrde hans Brodersønner."

„Troer Du, at Ulf vil vedblive at tjene i Kongens Gaard?" spurgte Gudborg.

„Jeg veed det ikke."

„Mon han var med at dræbe Kong Harald?" spurgte Gudborg.

„Det er muligt.“

„Hvad,“ udbrød Gudborg, „troer Du, at Ulf har deeltaget i en saa gruelig Gjerning?“

„Naar Kongen byder, maa en Hirmand adlyde, saaledes har det været Skik fra gammel Tid. Men Kongen har Ansvaret.“

Dagen efter var det, at Sten traf Kvinderne i Skoven og toge dem med hjem til Plougstrup, hvor de bleve førte frem for Sysselmanden. Torgils sendte strax beredne Svende ud for om muligt at fange Mændene, men havde ikke stort Haab, at det vilde skee, paa Grund af Vanskeligheden for Rytterne ved at komme frem gjennem den høje Snee. En for en bleve Kvinderne førte frem for Sysselmanden, der tog dem i skarpt Forhør. Den kjephøje Gauthild skælvede overfor den mægtige Sysselmand, hun gjorde et Par Forsøg paa at lyve, men blev greben deri og fik af en Svend et Slag paa hver Kind. Hun begyndte at græde, og da de andre Kvinder saae hende græde, gjorde de det Samme. Kun den kvindeklædte Olaf græd ikke. Herved blev Sysselmandens Opmærksomhed henledt paa ham.

„Hvad hedder Du?“ spurgte han.

„Jeg hedder Signe.“

„Dit Maal røber, at Du er fra Sjælland. Hvorledes er Du kommen herover? Velsagtens i Følge med en Bande Landstrygere og andet Pak.“

„Deri fejler Du, Sysselmand. Jeg kom til Jylland i min Faders Selskab, og han var en anseet Mand.“

„Hvorfor har Du forladt din Fader?“ spurgte Torgils. „Er Du løben bort med en ung Svend? Og har Svenden siden forladt Dig?“ Da begyndte Kvinderne at fnise.

„Hvad lee I ad?“ spurgte Sysselmanden vred.

„Kan Du da ikke see, strenge Sysselmand?“ spurgte Gauthild, „at det ikke er en Kvinde, men en formummet Ungersvend?“

Torgils studsede. Ja, Kvinden havde Ret, men hvorfor havde Ungersvenden iført sig denne Mummedragt?

„Jeg skal beredvilligt give Dig Svar paa, hvad Du vil vide,“ sagde Olaf, „naar Du vil forhøre mig i Enrum.“

„Saadanne Landstrygere som Du forhører man ikke i Enrum,“ sagde Sysselmanden, „men man faaer dem til at bekjende ved at give dem en god Dragt Prygl.“

„Du vil slaae mig!“ udbrød Olaf bestyrtet.

„Ja, jeg vil slaae Dig, til Du her for Alle bekjender den hele Sandhed.“

„Ak, da er jeg fortabt!“ raabte Olaf. „Tag da hellere strax mit Liv.“

Sten begyndte at ynkes over Ungersvenden, i hvis Ansigt der kunde læses sorgblandet Skræk. Han sagde til sin Fader:

„Det forekommer mig, at denne Ungersvend ikke ligner en almindelig Landstryger, maa jeg tage ham til en Side og tale med ham?“

„Siden Du beder mig derom, skal det skee.“

Torgils gav et Par Svende Befaling til strax at sætte Kvinderne i Fængslet, Sysselmanden vilde ikke tage nogen Beslutning i deres Sag, før han vidste, om ikke ogsaa deres Mænd kom tilstede.

Sten og den formummede Olaf talte længe sammen, da gik Sten til sin Fader og sagde:

„Den unge Mand er af god Slægt, han har Intet forbrudt, men en Anden har forbrudt sig haardt mod ham. Jeg siger god for Esbern. Og jeg vil tillige udbede mig den Gunst af Dig, at jeg ikke behøver at meddele Dig, hvad han har fortalt mig, før han har forladt Gaarden."

„Du maa have vægtige Grunde til at forlange Alt dette," sagde Torgils. „Gjør med den unge Mand, hvad Du bagefter kan forsvare for mig."

„Det lover jeg Dig," svarede Sten, „og Du vil komme til at vide mig Tak for, hvad jeg gjør."

Henad Aften kom Svendene tilbage, der havde været udsendte for at finde Bikke og hans Bande, men de havde ikke truffet den. Da Sten hørte dette, spurgte han sin Fader:

„Hvad vil Du gjøre ved Kvinderne?"

„Jeg vil lade dem piske."

„De have fortjent det," svarede Sten, „dog beder jeg Dig om at lade Naade gaae for Ret og lade dem løbe, for at Du bagefter kan svare, hvis Du adspørges: „Jeg lod dem Alle løbe."

„Du er en underlig Mand," sagde Torgils.

„Naturligviis underforstaaes her, at Du ogsaa lader den formummede Ungersvend løbe. Du faaer

maaske lettere fat paa Mændene, naar Du bruger Kvinderne som Lokkeduer."

„Er denne Esbern endnu paa Plougstrup?"

„Han er der, hvor han bør være," svarede Sten.

„Jeg mener," sagde Sysselmanden, „at der stikker en Hemmelighed under Alt dette. Det var maaske ikke rigtigt, at jeg overgav den unge Mand til Dig, men det er nu engang skeet, og da Du kjender Hemmeligheden, maa Du ogsaa kunne give de bedste Raad."

Kvinderne bleve da løsladte, Sten var nærværende, da det skete, og han fortalte dem, at den unge Mand var gaaet i Forvejen ad Jernved til.

„Har han sagt Dig, hvem han var?" spurgte Gauthild.

„Nej, han fortalte mig en lang Historie om en ond Stedmoder, men snarere har han, saa ung han er, forsyndet sig mod en anseet Mands Datter," sagde Sten.

„Jeg tænkte nok, det hang saaledes sammen," udbrød Gauthild. „Ja, han har i Skoven iaftes skriftet for Bikke."

Sten blev meget urolig ved at høre dette. Da Kvinderne vare gaaede, gav han to Svende Befaling til hemmeligt at liste sig efter dem og om muligt at opdage, hvor deres Mænd opholdt sig; han lovede Svenden en anseelig Belønning, hvis de paa fyldestgjørende Maade tilendebragte deres Hverv.

Den følgende Dag kom en Rytterskare ridende til Plougstrup, den anførtes af Ulf, der nu i Hirden

gik under Navnet Riber Ulf. Han lod Gaarden omringe, steg selv af Hesten, gik ind i Huset og spurgte efter Sysselmanden. Da mødte han Sten, der forundret spurgte:

„Du her? Har Du taget Orlov?"

„Nej, jeg rider i Kongens Ærende, jeg maa tale med din Fader."

„Du træffer ham i Hallen," svarede Sten og førte ham derind, selv gik han hurtigt bort; thi der var kommet stor Uro over ham, da han saae, at Gaarden var omringet af Kongens Mænd.

Da Ulf stod foran Sysselmanden, sagde han:

„Jeg har ladet din Gaard omringe; thi der er blevet mig fortalt, at Kong Haralds Son Olaf opholder sig her."

„Da har Den, der har fortalt Dig det, sagt Usandhed," sagde Torgils. „Ikke veed jeg engang, at Olaf Haraldsen er paa Flugt."

„Han er flygtet, og jeg er udsendt af Kongen for at paagribe ham. Mindst havde jeg ventet at finde ham hos Dig, Kongens Sysselmand."

„Du finder ham ikke hos mig; thi han har ikke været her."

„Det er blevet mig fortalt af en Præst, der hedder Bikke. Han kom til mig igaar i Jernvedskoven og sagde mig, at Prinds Olaf, forklædt som Kvinde, opholdt sig paa Plougstrup."

„En saadan Oprørers og Landstrygers Udsagn troer Du! Den højeste Galge er ham vis, naar jeg

faaer fat paa ham. Hvorfor tog Du ham ikke med til Plougstrup. Det havde været din Pligt."

„Han var Præst og sagde, at han boede i Jernved."

„Han var Præst i Jernved, før han stillede sig i Spidsen for Oprøret. Nu er han udstødt af Kirken og berøvet Ret til at bære dens Dragt. Hvis Du drager herfra til Ribe, vil Bispen bekræfte Sandheden af mine Ord. Du kan forstaae, at den Mand hader mig og gjerne vil gjøre mig Skade. Det var urigtigt, at Du ikke tog ham med hertil, al din Mistanke mod mig, vilde da hurtigt være forsvundet."

„Han fortalte, at Du igaar i Skoven havde ladet dine Svende anholde nogle Kvinder og mellem disse var Olaf."

„Han har Ret, nogle Landstrygersker bleve igaar førte hertil, men da jeg, ved at forhøre dem, erfoer, at de Intet havde gjort, lod jeg dem løbe. Men Bikke fortalte Dig vel ikke, at mellem disse Kvinder var hans Hustru."

„Det gjorde han ikke."

„Thi da vilde Du have fattet Mistanke til hans Udsagn."

„Saae Du ikke, om der mellem Kvinderne var en forklædt Ungersvend?"

„Bikkes Hustru fortalte mig, at der var en saadan iblandt dem, jeg truede ham med Prygl, hvis han ikke sagde hvem han var."

„Hvem var han da?"

„Han fortalte til min Søn, at han var løben hjemmefra, fordi en ond Stedmoder forfulgte ham."

„Lod Du ogsaa ham løbe?"

„Ja, jeg gjorde. Jeg havde forresten den Tanke derved, at Kvinderne vilde søge tilbage til Bikke og hans Bande, og da vilde vi ved Lejlighed lettere kunne faae fat paa dem Allesammen."

„Troer Du, at den formummede Ungersvend ogsaa vil søge tilbage til Banden?"

„Det troer jeg; thi hvor skulde han ellers søge hen?"

„Saa maae vi see, at faae fat paa Bikke og hans Bande."

„For at al Tvivl kan blive hævet om, at Olaf Haraldsen er paa Gaarden," sagde Torgils, „skal hvert Rum blive Dig viist. Min Søn skal ledsage Dig."

„Jeg troer Dig paa dit Ord," sagde Ulf.

„Jeg forlanger, at Du afsøger Gaarden," sagde Torgils, „for at onde Tunger ikke bagefter skulle udsprede skammelige Rygter."

„Jeg skal afsøge Gaarden, naar Du forlanger det."

Sysselmanden lod sin Søn kalde og bad ham føre Ulf om paa Gaarden. Sten spurgte forundret om Grunden til denne sælsomme Husundersøgelse. Torgils fortalte det i al Korthed. Da sagde Sten:

„Vil Kongen ikke nøjes med at have myrdet Faderen, vil han nu ogsaa myrde Børnene?"

„Det veed jeg ikke," svarede Ulf, „men Du veed, at jeg maa lystre Kongens Befaling."

„Det veed jeg. Var Du mellem de Hirdmænd, der hug til Kong Harald?"

„Nej, jeg var i Kongens Ærende hos Christiern Svendsen, jeg kom først Dagen efter til Haraldskjær."

De fulgtes nu ad ud af Hallen, og Sten viste Ulf omkring i Huset. Tilsidst aabnede Sten en Dør og sagde:

„Her er Fruerstuen, her finder Du min Søster og hendes Terner."

Gudborg rejste sig og gik Ulf imøde, de fire Terner bleve roligt siddende ved Deres Arbejde.

„Ulf, er Du kommen til Plougstrup?" spurgte Gudborg. „Og Du besøger mig her i Fruerstuen."

„Det var Sten," svarede Ulf noget forvirret, „som viste mig herind." Han havde kun Øje for Gudborg.

„Der gives dog bedre Sted at tale sammen paa end her," mente Gudborg. „Har man frembaaret Mad og Drikke til Dig og dine Svende?"

„Nej, men . . ."

„Da maa jeg gjøre den Fejl god igjen," sagde Gudborg og gik ud af Stuen, ledsaget af Ulf og Sten. Den Sidste sagde:

„Nu har jeg ladet Dig see hele Huset, nu kunne vi sætte os til at drikke i Hallen; thi Du og dine Svende blive vel her Natten over?"

„Nej," svarede Ulf, „vi maae videre, vi maae til Ribe. Men ikke vil jeg nægte, at baade mine Svende og jeg trænge til Mad og Drikke."

„Siig mig engang," spurgte Gudborg, „hvorfor har Du, Sten, viist Ulf om i vort Huus?"

Nu fortalte Sten sin Søster Aarsagen til Ulfs Nærværelse. Da sagde hun:

„Saa der er blevet fortalt, at den stakkels Olaf skal være paa Plougstrup. Det siger jeg Dig Ulf, at var han her, vilde jeg gjøre Alt, for at Du ikke skulde finde ham."

„Det vilde neppe være tilraadeligt," svarede Ulf leende; „thi fik Kongen det bagefter at vide, kunde det komme Dig dyrt til at staae."

„Holder Du af det Hverv, Kongen har givet Dig?" spurgte Gudborg.

„Det vil jeg ikke sige," svarede Ulf.

De traadte nu ind i den store Hal, hvor de fandt Sysselmanden. Sten sagde:

„Jeg har nu viist Ulf om i hele Huset, og han har ikke fundet Olaf Haraldsen."

„Nej, for Olaf har aldrig været her," svarede Torgils.

„Jeg gaaer nu at sætte Mad og Drikke frem for Ulf og hans Svende," sagde Gudborg.

Der var ikke Lejlighed til, at Ulf og Gudborg kunde komme til at tale meget sammen. Alle hans Tanker vare hos hende, og da han efter en Times Forløb red bort med sine Svende, mente han, at han maaske paa Tilbagevejen fra Ribe vilde kunne besøge Plougstrup.

Neppe var Ulf kommen et Stykke Vej fra Gaarden, før Torgils sagde til sin Søn:

„Du har altsaa ladet Olaf rejse igaar. Jeg frygtede for, at det ikke var skeet."

„Han er endnu paa Plougstrup," svarede Sten.

„Hvad! Er han her!"

„Ja, han sad i Fruerstuen som en af Gudborgs Terner, dengang Ulf var her."

„Du er snild," sagde Torgils, „men Sagen kan endnu faae et uheldigt Udfald, saafremt det rygtes, at Olaf har været her idag. Kong Erik vil da hævne sig paa mig."

„Det maa blive paa mig; thi Du har jo til nu Intet vidst om det Hele."

„Nu veed jeg Alt, og jeg overtræder min Pligt baade som Sysselmand og som Hirdmand ved ikke at lade Olaf fængsle. Veed Andre end Du og jeg, hvem han er?"

„Her paa Gaarden har jeg maattet indvie Gudborg i Sagen. Folkene troe, at Olaf er en ung Mand, der har havt en uheldig Kjærlighedshistorie med en anseet Herres Datter."

„Efterat Ulf har været her idag, og hans Svende have talt med mine om, at de ere paa Jagt efter Olaf Haraldsen, vil inden Aften selv Trællene have gjættet, hvem den unge Flygtning er. Derfor maa han bort snarest muligt."

„Han skal komme bort endnu idag," sagde Sten. „Han skal ikke mere volde Dig Ulejlighed. Men saalænge Frosten har lukket alle Sunde, maa han blive her i Landet. Foruden Gudborg og os, veed Ikke, hvem han er."

„Det var taabeligt af Olaf at betroe sig til den Landstryger," sagde Torgils. „Faaer jeg ham fat, skal han blive hængt."

Imidlertid fik Torgils ham ikke fat; de Svende, som Sten havde ladet iagttage Kvinderne, vendte tilbage og meddelte, at Gauthild og de Andre havde søgt til Slægt og Venner og erklæret, at de vare kjede af det omflakkende Liv i Skoven. Paa Egnen hørte Ingen i lang Tid noget til Bikke og hans Bande.

Den Dags Aften, da Ulf havde besøgt Plougstrup, red Sten, ledsaget af en gammel, paalidelig Svend til Spandetgaard. Undervejs stødte en ung Mand til dem. Det var Olaf, hvem Sten førte til et nyt Skjul. Imidlertid rygtedes det Landet over, at Kong Erik foer grusomt frem imod de Mænd, der havde hjulpet Kong Harald, han lod dem uden Barmhjertighed dræbe.

Nogle Dage efter kom Ulf og hans Svende til Plougstrup fra Ribe, hvis Omegn de havde besøgt for at finde Olaf Haraldsen. Ulf havde erfaret af sin Fader, at Bisp Nothold i høj Grad misbilligede, at Kong Erik havde ladet sin Broder dræbe, og selv den mod Kongen saa trofaste Befalingsmand paa Riberhuus mente, at Kongen ved denne Lejlighed var gaaet for hidsigt tilværks. Ulfs Moder var af samme Mening som sin Husbond.

„Det er intet behageligt Hverv, Kongen har overdraget Dig," sagde hun til sin Søn, „jeg vil ønske, at Du ikke maa finde den stakkels Olaf."

„Ej hvad," sagde Broder, „Kongen lader ikke Børnene ihjelslaae, han holder dem i Fængsel. Du vil indrømme Bodild, at de mange Kongesønner forvolde stor Uro i Landet, og hvo veed, hvilke Ulykker Olaf kan afstedkomme, naar han bliver voxen?" *)

„Ja," svarede Ulf, „Børnene ville ikke blive slaaet ihjel, jeg har selv hørt Kongen sige til Fru Ragnhild, at, vilde han have gjort det, vare de blevne ihjelslagne samme Nat som deres Fader."

Paa Vejen til Plougstrup tænkte Ulf paa, at Gudborg havde sagt, at hun ønskede, at Olaf maatte undkomme. Og hvis Olaf nu virkeligt havde været paa Plougstrup, og Ulf havde maattet føre ham med sig, hvor vilde Gudborg da ikke have græd og tryglet ham om at lade Kongesønnen slippe bort? Hvor var han ikke lykkelig over, at den forløbne Præst havde fortalt ham en Usandhed, og at han ikke havde behøvet at bedrove den Jomfru, han elskede.

Da Ulf kom til Plougstrup, traf han Gudborg alene hjemme. Torgils var rejst til Varde og Sten til Spandetgaard. Ulf meddelte Gudborg, at han med sine Svende ønskede at blive den Nat paa Plougstrup. Hun svarede, at de vare velkomne. Da Ulf havde aflagt sin Brynje, saae Gudborg, at

---

*) Som bekjendt, rejste Olaf under Erik Lam et blodigt Oprør i Skaane. Det kostede mange Menneskeliv, blandt andre Bisp Riccos, inden det blev dæmpet.

han bar en grøn Sløjfe paa sin mørkeblaa Vams. Hun rødmede; thi det viste jo, at han bestandigt bar hendes Farve, men hurtigt besindede hun sig og sagde:

„Saalænge Du rider i det Ærende, hvori Du var her sidst, ønsker jeg ikke, at Du bærer mine Farver."

„Det er jo ikke mit eget Ærende, men Kongens," svarede Ulf, „og jeg er paa Vejen til Skaane for at melde Kong Erik, at Olaf ikke er til at finde paa denne Kant af Riget."

„Du anseer dit Hverv for at være endt?" spurgte hun.

„Ja, medmindre jeg undervejs skulde faae Efterretninger om Olaf. Derfor beder jeg Dig om at maatte vedblive at bære din Farve."

„Da Du fortæller mig, at Du ikke mere rider i et daarligt Ærende, bær da min Farve. Men skulde Kongen atter sende Dig ud i et lignende, da maa Du aflægge min Farve."

„Jeg skal gjøre som Du byder mig; det er din Skyld, at jeg er kommen her tilbage til Plougstrup. Ja, Gudborg, Du er altid i mine Tanker. Nu vil jeg spørge Dig, om jeg maa bejle til Dig hos din Fader? Du har besøgt mine Forældre paa Riberhuus, min Moder har fundet stort Behag i Dig, og min Fader omtaler Dig med Venlighed. Gudborg, tør jeg troe, at Du engang imellem tænker paa mig?"

„Det er vel muligt, at jeg i den triste Vinter

har tænkt paa Dig, som bærer min Vaars Farver, men Du maa vide, Ulf, at jeg afskyer den blodtørstige Konge, Du tjener, og jeg tænker, at han kan befale Dig til at ride i et saa daarligt Ærende, at jeg ogsaa kan komme til at afskye Dig."

„Din Broder tjener som jeg i Kongens Gaard."

„Det gjør han, men han vil bede om at maatte vorde fritaget derfor. Du veed, at min Fader tjener Kongen tro som hans Sysselmand, at i intet Syssel bliver Lov og Ret plejet som i vort, men jeg har kunnet mærke, at han misbilliger, at Kongen farer saa blodigt frem mod sin Slægt. Jeg mener, at Du opsætter at bejle, saalænge Du tjener i Kongens Gaard."

„Vil Du, at jeg skal rejse hjem til Hundsbæk og tjene min Fader som hans Bryde? Bedre havde det da været, om jeg var bleven Klerk."

„Hvad Du bør gjøre, maa Du selv bestemme."

„Gudborg, Du elsker mig ikke!"

„Jeg elsker Dig maaske højere end Du efter denne Samtale troer."

„O, tør jeg haabe, at Du gjør dette! Nuvel, idag kan jeg Intet afgjøre, men hvo veed, vi leve i Tider, hvor meget kan pludseligt forandre sig, hvem skulde for et Aar siden have troet, at Kong Erik idag vilde have været Konge over hele Riget? Gudborg, jeg holder fast ved min Kjærlighed til Dig, jeg vil til min Død leve i den yndige Vaar."

„Og jeg vil give Dig Tilladelse til at leve i den Vaar."

Ulf knælede, greb hendes Haand og kyssede den.

Forundret drog Gudborg Haanden til sig og udbrød:

„Hvad betyder dette? Du knæler jo for mig som var jeg et Helgenbillede?"

„Saaledes knæler Ridderen i Frankrig for sin Dame."

„Du har lært sælsomme Skikke i Frankrig, ej skal Du saaledes ydmyge Dig for mig."

„Maa jeg heller ikke kysse Dig paa Haanden?"

„I Danmark er det Sæd at kysse Kvinden paa Munden."

„Saa vil jeg følge dansk Sæd," svarede Ulf dristig og kyssede Gudborg paa Munden.

„Det har jeg ikke givet Dig Lov til," svarede hun.

Saaledes taltes de ved, og inden de skiltes næste Morgen, havde de lovet hinanden trofast Kjærlighed til Døden.

Da Ulf med sine Svende var kommen en Milsvej fra Plougstrup, og alle hans Tanker vare hos Gudborg, red en af Svendene op ved hans Side og sagde:

„Jeg vil ikke skjule for Dig, at jeg hørte iaftes en Terne synge en halvkvædet Vise om, at Du blev narret, sidste Gang Du var paa Plougstrup, at Olaf var paa Gaarden i Kvindedragt. Nu er han forlængst langt borte og i Sikkerhed."

„Palle, den Terne har villet gjække Dig; thi jeg siger Dig, at Gaarden blev undersøgt overalt.

Troer Du, at Ploug har villet skjule Nogen, hvem Kongen forfølger?"

„Nej," svarede Palle, „saavidt jeg forstod Ternen, vidste Ploug Intet af, at Olaf var skjult paa Gaarden."

„Du veed, at han er en streng Mand, og at Ingen tør gjøre ham imod."

„Det er sandt nok, men hans Søn, som de kalde sorte Ploug, har nok alligevel taget sig af en ung Mand, der var formummet i Kvindeklæder."

„Jeg vil ikke benægte, at Sten kan have gjort dette," svarede Ulf, „men vær forvisset om, at det har været en anden ung Mand end Olaf; Du maa vogte vel paa, hvad Du siger, Palle; thi Sten tjener jo sammen med os i Kongens Gaard."

„Jaja," sagde Palle, „jeg havde nok en Anelse om, at Ternen vilde gjække mig."

„Dersom Olaf virkeligt var undsluppet os, og dette kom til Kongens Kundskab, vilde hans Vrede ikke alene gaae ud over mig, men ogsaa over mine Svende."

„Det har jeg rigtignok ikke tænkt paa."

„Du gjør derfor bedst i at tie med, hvad Ternen har fortalt idag, især da det er usandt. Har Du talt med de andre Svende derom?"

„Ja, jeg har."

„Det har været uklogt af Dig. Rid da tilbage og siig dem, at jeg kan forsikkre for vist, at Ternen har løjet. Havde Olaf virkeligt skjult sig for os paa Plougstrup, troer Du da, at Ternen vilde have mælet et Ord derom?"

„Det vilde hun maaske ikke."

Da Ulf atter var bleven alene, vilde det, Palle havde fortalt ham, ikke ud af hans Tanker. Hvis nu alligevel Olaf havde været skjult paa Plougstrup? Hvis Gudborg havde havt en Finger med Spillet? Hans Hjerte tog til at banke heftigt. Men det var umuligt, Sten havde jo viist ham om overalt, ja, men Ulf havde ikke saa nøje seet paa Gaardens Terner, og Olaf skulde have været formummet i Kvindedragt. Og selv om Ulf havde seet ham, vilde han dog ikke have kjendt ham; thi han havde aldrig seet nogen af Kong Haralds yngre Sønner. Tilsidst vandt han dog den Overbeviisning, at Ternen havde talt Usandhed, og atter dvælede alle hans Tanker ved den skjønne Jomfru Gudborg.

Andet Kapitel.

Dronning Malmfred.

Midt i Februar 1135 var Kong Erik kommen tilbage til Lund, han havde ført med sig Harald Kesias Sønner og ladet dem indespærre i et Fængsel. Dronning Malmfred var bleven meget syg og fortalte Kongen, at hun vilde døe af Sorg over, at han havde ladet sin Broder dræbe. Kongen fortalte

hende, at det var Statssager, som ikke angik hende, at hun derfor skulde kaste sin Sorg bort og kun tænke paa at blive karsk.

„I Nattens stille Timer," sagde hun, „ligger jeg paa mit Leje og beder saa inderligt til Guds Moder, at han vil blødgjøre dit Sind. Erik, bedre havde det været, om Du aldrig var bleven Konge; thi det har gjort dit Sind haardt og grusomt."

„Jeg vredes ikke, Malmfred, fordi Du kalder mig haard og grusom; thi Du skal vide, at jeg er nødt til at være det; grusomt farer i dette Rige Stormand frem mod Stormand, og Stormand frem mod Almuen. Derfor maa jeg indjage Frygt, jeg maa udgyde Blod for, at Folket igjen kan lære at leve under Lov og Ret, hvilket det har glemt under Kong Niels."

„Et saadant Folk vil gjøre Oprør imod Dig."

„Jeg skal da vide at dæmpe det. Naar Danmark endeligt er blevet et fredeligt Land, naar Nattehimlen ikke oplyses af brændende Gaarde, og Bonden ikke græder over sit røvede Kvæg, da, Malmfred, vil jeg blive som min Fader Erik Ejegod."

„Erik, ak, jeg frygter for, Du bliver som de vilde Rovdyr, jo mere Blod de see, desto mere ønske de at udgyde. Ak, Erik, var Du aldrig bleven Konge!"

„Malmfred, paa din Tale kan jeg mærke, at Du er meget syg."

„Og Du har ikke en Ottar Birting til at dæmpe din Vrede og bringe Dig til Fornuft."

„Hvad mener Du dermed?"

„Tidt blev min første Mand Kong Sigurd greben af Vanvid, og da gjorde han i sit Raseri mange onde Ting, som han senere bittert angrede. Engang, vi sade tilbords, begyndte han at stirre vildt paa os; hverken jeg eller hans Mænd turde tale til ham. Da sagde han: To Ting havde jeg kjær, dengang jeg kom til Landet, to Ting, som jeg ejede; den ene Ting var denne, med forgyldte Bogstaver skrevne hellige Bog, som jeg her holder i Haanden, den anden var min Dronning. Nu ere ingen Ting mig saa vederstyggelige som de; thi Dronningen synes mig at have Bukkehorn i Hovedet, og denne Bog duer til Intet. Nu slog Sigurd mig i Ansigtet og kastede den hellige Bog paa Ilden. Men en ung, klodset Bordsvend, der hed Ottar Birting, snappede Bogen ud af Ilden og sagde til Kongen: „Herre, denne Dag er meget ulig den, da I sejlede her til Landet med stor Pragt og Herlighed, og da alle Folk løb imod Eder og vilde have Eder til Konge. Mange af Eders Venner ere nu her samlede, og de kunne ikke være glade for Eders Skyld; thi I er syg. Maatte I atter kunne være glad med Eders Venner og aftørre Dronningens Taarer." Da raabte Kongen: „Hvor tør Du, Bondeunge af allersimpleste Herkomst, give mig Raad?" Han drog sit Sværd og lod som han vilde hugge Ottar Birting ned. Men Ottar stod stille og frygtede ham ikke. Kongen slog ham paa Skuldren med Fladen af sit Sværd, men Ingen turde mæle et Ord. Siden takkede Kongen Ottar for, hvad han havde

gjort, og som Ingen af hans Hirdmænd havde turdet gjøre, og Ottar fik en anseelig Plads i Hirden. — Naar Du bliver hidsig, ønsker jeg Dig en dansk Ottar Birting."

„Sigurd betoges undertiden af Vanvid, derfor blev han hidsig uden Grund, men jeg bliver aldrig hidsig uden Grund."

Malmfred taug en Stund, træt af at have talt saa længe. Kongen gik frem og tilbage i Sengekamret. Dronningen var den Eneste, der turde tale ret frimodigt til ham; thi ellers taalte Erik ingen Modsigelse. Da saae Malmfred paa ham med stor Uro og spurgte:

„Hvad vil Du gjøre ved dine Brodersønner?"

„Du veed, at de ere i Fængsel," svarede Erik undvigende.

„Vil Du ikke frigive dem?"

„Gjorde jeg det, vilde Svend aldrig blive Konge i Danmark."

„Der er jo Andre end Haraldsønnerne, som kunne gjøre Svend Thronen stridig, saaledes Kong Magnus' Søn Knud, som er hos sin Moder i Polen."

„Han er yngre end Svend."

„Der er Valdemar, Knud Lavards Søn."

„Han er ogsaa yngre end Svend, og Valdemar og Svend ville blive saa gode Venner, at de aldrig ville gjøre hinanden Fortræd og see en fælles Fjende i Knud Magnussen. Det er alene Haraldsønnerne, som Svend behøver at frygte, men jeg skal befri ham for denne Frygt."

„Du vil da ikke lade Drengene dræbe? Erik, den Dag det skeer, dræber Du mig med det Samme."

„Saalænge Du lever, skulle de ogsaa faae Lov til at leve," svarede Erik.

„O, gid jeg da maa leve længe! Men jeg føler, at det gjør jeg ikke. Erik, Du maa ikke lade dem dræbe, naar jeg er død, o, da kan jeg ikke hvile roligt i min Grav, da vil jeg maaske i Nattens stille Timer komme og bebrejde Dig din gruelige Gjerning."

„Du vilde ikke have talt om denne Sag, som Du nu gjør, dersom Du havde været Svends Moder. Det vilde Dyr beskytter sine Unger mod Angreb, skulde Menneskene ikke gjøre det Samme?"

„Erik, Du veed, at jeg elsker Svend som en Moder, og var jeg hans virkelige Moder, vilde jeg frygte som nu, at Gud i sin Vrede over det udgydte Blod engang vil lade Straffen komme over din Søn. Ja, maaske vil Gud straffe Dig først."

„Har jeg ikke selv været et Redskab i Guds Haand? Har han ikke benyttet mig til at hævne det gruelige Mord paa Knud Lavard?"

„Jo, men det var i aaben og ærlig Kamp. Vogt Dig, Erik, at Gud ikke bortkaster den Konge, som har viist sig uværdig til at være hans Redskab."

„Malmfred, den Tale ophidser Dig, Du skjælver. Jeg skal for at glæde Dig, stifte et Munkekloster i Ringsted, hvor min Broder ligger begraven i Mariekirken, og jeg skal give det meget Gods. Naar vi engang ere døde, ville de fromme Munke bede for vore Sjæle."

„Bedre vilde det være, om Du gav Haraldsønnerne fri," sagde Malmfred.

Kongen svarede ikke herpaa, tog en venlig Afsted med Malmfred og forlod Sengekamret.

Nogle Dage efter sagde hun igjen til Kongen:

„Der er blevet mig fortalt, at Olaf er undkommen til Sverrig og vel modtagen af Kong Sverker. Nu forekommer det mig, at, er en af Haralds Sønner undsluppen, kan Du lige saa godt lade de Andre løbe."

„Det vilde være det Samme som jeg vilde sige: Nu har Svend faaet en Fjende, saa kan Du ligesaa godt lade ham faae otte til. Nej, Olafs Brødre lader jeg ikke undslippe. Det er en daarlig Tjeneste, Kong Sverker har viist mig; før have vi været Venner. Men han er bleven uenig med mig om Kong Inges Arv. Kjære Hustru, bland Dig ej mere ind i denne Sag, vi have faaet en lystigere at tænke paa; thi snart skal Ingerid rejse til Norge for at holde Bryllup med Kong Harald."

„Maa jeg ej mere bede om Naade for Kong Haralds Børn," svarede Malmfred, „vil jeg bede desto inderligere for dem hos Gud og hans hellige Mænd."

„Du har vel hørt," spurgte Erik, „at Harald Gille ved Juletid har besejret Kong Magnus, der opholdt sig i Bergen? Han fik sin Brodersøn i sin Magt, som jeg kort efter fik min Broder, og han overgav Magnus til sine Trælle, der stak hans

Øjne ud og hug hans ene Fod af, og siden blev han gildet og sat i Holm Kloster ved Trondhjem."

„Det var grusomt gjort."

„Ja, han burde hellere have dræbt ham. Men nu er Harald Enekonge i Norge."

„Min stakkels Stedsøn," sagde Malmfred med Taarer i Øjnene, „er altsaa grueligt lemlæstet. Ikke havde jeg drømt om, at det skulde blive hans Ende."

„Han har ikke fortjent bedre," svarede Erik haardt; „thi det var ham, der for lumpent Sølv vilde af Niels og Magnus lade sig kjøbe til at myrde mig, da jeg som Flygtning var i Norge."

„Ikke har jeg glemt det, frygteligt har Gjengjældelsen ramt ham. Erik, frygt altid for Gjengjældelsen."

„Jeg skal vide at tage mig iagt for mine Fjender," sagde Erik. „Ikke vil jeg nogensinde blive overrasket som Magnus Sigurdsen blev det i Bergen. — Ej drømte vel Ingerid ifjor om, at hun saa snart skulde blive Dronning."

Da Christiern Svendsen i Marts var kommen til Lund for at tale med sin Broder Erkebisp Asker om nogle Anliggender, som angik Slægtens Jordegods, spurgte han Kongen, hvorfor han ikke allerede havde ladet Haraldsønnerne dræbe. Kongen svarede ham da, at han havde givet Dronningen det Løfte, at deres Liv skulde skaanes, saalænge hun levede.

„Hvis hun nu overlever Dig," sagde Christiern, „ville de ikke blive dræbte. Du veed, Erik, at det i sin Tid har voldt Dig megen Fortræd, at Du har

tøvet med at handle. Havde Du ladet Haraldsønnerne dræbe sammen med deres Fader, havde den Sag været afgjort, og Haralds Venner havde ikke opløftet højere Raab imod Dig end de allerede gjøre. Naar Du siden lader Drengene dræbe, begynde dine Fjender Raabet imod Dig paany."

„Du kan have Ret, Christiern, men mit Løfte vil jeg holde."

Imidlertid vare Mange af Christierns Mening, at Kongen gjorde bedst i at lade Haraldsønnerne dræbe, og dette kom til Dronningens Kundskab. Hun sagde da til Kongen, at det vilde være sikkrest for Børnene, om de bleve sendte et andet Sted hen; thi deres Nærværelse i Lund tirrede de vilde Hirdmænd, der søgte at vise deres Kongetroskab ved at tørste efter Blod. Kongen havde Intet imod, at Børnene bleve sendte til et afsides Sted, og en Dag fik Ulf Befaling til i al Stilhed at sejle med dem til Sejerø.

I April drog Kongen til Jylland for at holde Thing, han vilde begynde oppe i Vendsyssel. Han havde en stor Skare Hirdmænd hos sig; thi han frygtede for Uroligheder. Christiern forlod paa samme Tid Lund og lovede Kongen, at han hurtigt skulde være rede med sine Mænd, saafremt der paa et eller andet Sted i Jylland skulde udbryde Oprør. Kongen havde paa Rejsen taget sin lille Søn med sig, for at vise ham frem for Almuen.

Sten eller, som han nu almindeligt kaldtes i Hirden, sorte Ploug var ikke i Kongens Følge; thi

han og andre Hirdmænd skulde denne Sommer krydse i Sundet og holde Vagt mod Venderne, for at forhindre, at de ikke gjorde Landgang i Skaane og foruroligede Dronningen og Erkebispen. Ulf, der i Hirden kaldtes Riber Ulf, havde, som fortalt, ledsaget Haraldsønnerne til Sejerø, hvor der dengang var megen Skov, sammen med Ulf vare fulgte Børnenes fremtidige Bevogtere, nogle ældre, vilde Gjønger. Med Veemod havde Ulf, efter Ankomsten til Øen, taget Afsked med Børnene og sejlet til Kongen i Jylland, der ivrigt spurgte, om Børnene frygtede for deres Liv.

„Det troer jeg ikke," svarede Ulf, „de tale kun om et langt Fængsel."

„Det er bedst saaledes," mente Kongen.

Nogle Dage efter fik Ulf Befaling til at ride til Ribe og melde Kongens Ankomst til Riberhuus med det Første. Det var et Ærende, som Ulf gjerne paatog sig; thi der var noget kjedsommeligt ved at ride saadan fra Thing og til Thing og høre paa Bøndernes Retstrætter. Desuden forekom det ham, at Kongens Domme tidt vare mere haarde end retfærdige.

Kongen opholdt sig, da Ulf rejste til Ribe, i den gamle By Hjørring, Vendsyssels Hovedstad. Jyderne havde deres Landsthing i Viborg, men Vendsyssel havde sit eget Landsthing, Bøjgde-Thinget. Kongen boede hos Bisp Sylvester i den store Bispegaard, som fandtes i Byens østlige Udkant. Stemningen hos Almuen fandt Koug Erik bedre end han

havde ventet; disse halvvilde Folk havde ikke taget nogen Forargelse af Kong Haralds Mord, de betragtede den nye Konge med Nysgjerrighed og beklagede sig ikke over hans Strenghed, derimod brøde de ud i truende Raab, naar de mente, at den af ham afsagte Dom ikke var retfærdig.

Stemningen var derimod ikke saa god hos Adelsbønderne; thi disse havde holdt med Kong Niels, der lod dem gjøre, hvad de vilde, og de vidste, at Kongen foretrak Svend Trundsens Slægt fremfor andre, store Slægter. Heri saae de en Tilsidesættelse; thi mange af de store Slægter mente at nedstamme fra Oldtidens Smaakonger og derfor at høre til de Første i Riget næst Kongeslægten. Kong Erik havde besluttet at sætte Haardt mod Haardt og lade et Par af disse Stormænd, som havde gjort sig skyldige i store Voldshandlinger, nedhugge af sine Hirdmænd. Dette havde fremkaldt megen Forbittrelse hos Adelsbønderne, medens Almuen syntes godt om, at Kongen ikke gjorde Forskjel paa Høj og Lav.

Da gik en Morgen Kongen til Bisp Sylvester og fortalte, at han havde havt en sælsom Drøm. Han syntes, at han stod ved en bølgende Kornmark, da kom der, han kunde ikke see hvorfra, en stor Plog og nedpløjede de frodige Ax, men i Furene laae mange Lig baade Mænd og Børn, tilsidst greb Plogen ham selv og pløjede ham ned i den sorte Jord. Denne Drøm havde Kongen drømt tre Gange. Han spurgte nu Bispen, om han kunde tyde den Drøm.

„Nej," svarede Sylvester, „det var i Hedenskabets Dage, at Folk lagde Vind paa Drømme og søgte til kloge Kvinder for at faae dem udtydede. Jeg vil imidlertid ikke nægte, at vor Skytshelgen kan advare os i en Drøm, hvis Betydning vi ville lære at forstaae ved Bøn og Faste."

„I kan ikke nægte, at det var en sælsom Drøm."

„Jeg finder ikke noget Forunderligt i den, og den vil kunne udtydes paa flere Maader."

„Jeg kan ingen Udtydning finde."

„Plougen kan betyde Eders Kongegjerning, I lader dræbe baade Mænd og Børn, tilsidst gjør Eders Gjerning Eder træt, og I døer."

„Saaledes kan Drømmen udtydes," sagde Kongen, „og da er der intet Ondt i den. Men det forekom mig, at Plougen var min Fjende, og min Kongegjerning kan ikke være min Fjende."

„Har Drømmen nogen Betydning," mente Bispen, „vil I maaske faae det at vide i en ny Drøm."

Kongen mente det Samme, han talte ikke mere om Drømmen, men i flere Dage derefter kom den i hans Tanker. Han forlod nu Vendsyssel og drog ad Ribe til. Den 4de Juni, Aarsdagen for Slaget ved Fodevig, var han i Viborg, hvor han lod læse en højtidelig Messe for de Faldnes Sjæle. Her modtog han Bud fra Lund, at Dronningen blev svagere Dag for Dag; vel var Faren for hendes Liv ikke overhængende, men det kunde dog siges med Sikkerhed, at hendes Dage vare talte. Kongen blev meget bekymret over dette Budskab, men da der

ingen Dødsfare var tilstede, besluttede han at fortsætte sin Rejse sydpaa, først til Aarhuus og derfra tvers igjennem Landet til Varde og Ribe.

Da skete der Noget, som helt lod ham glemme Dronning Malmfreds Sygdom. En Dag var Kongens Søn ikke til at finde paa Kongsgaarden. Kong Erik blev meget urolig, han lod lede allevegne, men til ingen Nytte, da bragte en Kjertesvend ham et Brev, som en fremmed Træl havde bedt ham om at give til Kongen, der aabnede det smudsige Pergamentblad og læste:

„Vi beholde din Søn i Forvaring, saalænge Du beholder Haraldsønnerne. Den Skjæbne, Du lader dem vederfares, skal vederfares din Søn."

Brevet havde ingen Underskrift.

Aarerne svulmede i Kongens Pande, da han læste dette Brev, han saae vildt omkring sig, med frygtelige Raab kaldte han paa sine Hirdmænd, han læste Brevet op for dem og befoel dem at stige til Hest og afsøge hver en Vraa. Han lod sin Kapellan Ricco kalde og befalede ham at skrive Breve til alle høje og lave Ombudsmænd og paalægge dem at søge efter Svend i Skov og Mark, i Gaard og Hytte, og han lovede en anseelig Belønning til Den, som bragte Kongesønnen tilbage.

„Det man søger langt borte, finder man tidt nær ved os," sagde Kongen. Han steg til Hest og ledede selv i flere Dage Afsøgningen af Viborg og dens nærmeste Omegn.

Tredie Kapitel.

Kongesønnens Bortførelse.

Kong Eriks Løfte til Dronning Malmfred: at ville skaane Haraldsønnernes Liv, saalænge hun levede, rygtedes viden om, og paa samme Tid erfoer man, at Dronningen var meget syg og ikke kunde leve længe. Der paakom Mange en Frygt for, at Drengenes Dage vare talte, og der var dem, som tænkte paa muligviis at frelse deres Liv, til disses Tal hørte den Mogens, som ved Juletid havde havt til Hensigt at overrumple Riberhuus. Han havde med en lille Snekke været ved Sejerø, og fundet Kong Haralds Sønner saa godt bevogtede, at han maatte opgive enhver Plan om at befrie dem.

Mogens boede oppe i Horne Land paa sin Gaard Lindberg; han var en klog Mand, der havde vidst at unddrage sig Kong Eriks Forfølgelser, især da det paatænkte Overfald paa Riberhuus kun var kjendt af Faa. Nu havde Mogens fattet den dristige Plan at ville bortføre den otteaarige Svend Eriksen, og derved tvinge Kongen til at frigive Haralds Sønner, men vanskeligt vilde det blive at faae Planen udført. Jo Færre der bleve indviede i den, desto bedre. Mogens havde været i Viborg og nøje erkyndiget sig om Kongens og hans Søns Leveviis,

Kongsgaarden Borgvold kjendte han fra Kong Niels's Dage.

Da han, ledsaget af sin Svend Grim, red over Heden Syd for Viborg, var han bleven omringet af en Skare Landstrygere med deres Kvinder, der paa en truende Maade bade ham om en Skjerv, Mogens sporede sin Hest og red Nogle af dem under deres høje Forbandelser overende, men Andre grebe fat i Grims Tøjle. Mogens vendte da om og drog Sværdet for at befrie sin Svend. Men nu raabte Bandens Anfører:

„Slip Hesten, jeg gjenkjender Herren, det er Manden fra Lindberg, han har i Vinter forundt mig Skjul, dengang jeg Intet havde."

„Er det Dig, Bikke?" spurgte Mogens og stak Sværdet i Skeden. „Det forekommer mig, at Du, dengang Du forlod mig, lovede at ville være til min Tjeneste hvor og naar, jeg forlangte det. Det er en egen Maade, Du opfylder dit Løfte paa."

„Jeg kjendte Dig ikke," svarede Bikke, „jeg siger Dig, at mit Løfte staaer jeg ved."

„Saa vil jeg tage Dig paa Ordet," sagde Mogens. „Vil Du gaae lidt afsides med mig?"

Solen sendte sine brændende Straaler ned over den brune Hede, hvor senere den lille Kongesøn, hvorom Talen nu vilde blive ført, skulde kæmpe sin sidste Kamp. Det var nemlig faldet Mogens ind, at han kunde benytte Bikke til at hjælpe med til Kongesønnens Bortførelse. En Mand som den forløbne Præst kjendte en Mængde Skjulesteder, som

det neppe vilde kunne lykkes Kongens Mænd at finde, til et saadant, helst langt bortliggende, maatte Svend Eriksen føres.

Mogens og Bikke talte længe sammen, da sagde den Sidste:

„Det er en stor Belønning, Du lover mig, og den frister mig. Men faaer Kongen fat paa mig, lader han mig strax hænge."

„Vil Du ikke blive hængt, dersom den Ribe Bisp eller Ploug faaer Dig fat? Jeg synes ikke, at Du udsætter dit Liv for større Fare end den, hvori det allerede er."

„Det kan være sandt nok; jeg skal heller ikke være uvillig til at vove Forsøget; men saa maa Du fra imorgen lade tre rappe Heste holde paa Heden en halv Miil Syd for Viborg."

„Tre saadanne Heste skulle imorgen være dine. Men har Du nok af tre Heste?"

„Ja, en til Gauthild, en til mig og en til Svend Eriksen."

„Er Gauthild Navnet paa din Kvinde?"

„Ja, det er hende, som Ribe Bispen vilde have, jeg skulde skille mig fra, der staaer hun henne mellem de andre Kvinder."

„Hvorledes vil Du faae Kongesønnen i din Magt?"

„Jeg veed det endnu ikke. — Men vil I møde mig om fire Dage paa Fru Mettes Bjerg i Malt Herred, da skal I faae det at vide."

„Det skal jeg. Behøver Du ellers ikke min Hjælp?"

„Nej, rid Du kun roligt hjem med din Svend og hent de ti Mark Sølv, som Du har lovet mig, og Du maa gjerne lade din Svend tage Sul med for nogle Dage."

„Det lover jeg Dig. Siig mig, skal din Bande hjælpe Dig med at bortføre Svend?"

„Nej, saa maatte jeg dele Fortjenesten med den."

„Og saa bleve Mange vidende om Anslaget," mente Mogens.

„Ja, og det vilde udsætte mig for at blive røbet. Altsaa idag om fire Dage paa Fru Mettes Bjerg."

Mogens sagde Farvel til Bikke og red i dybe Tanker ad Lindberg til. Vilde Forsøget lykkes? Og selv om det mislykkedes, vilde Intet være tabt derved, thi hvem vilde antage, at en forløben Præst, hvis han da ikke undkom, for Alvor havde tænkt paa at bortføre Kongesønnen i anden Hensigt end at ville benytte ham til at presse Penge ud af Kongen. Bikke havde lovet, hvordan det end gik, at ville fortie Mogens' Navn.

Der var Ingen og mindst Kongen selv, som anede, at Nogen kunde tænke paa, at ville bemægtige sig Svend som Gidsel. Han fik derfor af sin Læremester Tilladelse til at tumle sig frit paa Borgen og i Abildgaarden. Den raske Dreng

løb tidt fra Læremestren og strøjfede om paa egen Haand, Læremestren havde sagt det til Kongen, der havde leet og ment, at Sønnen slægtede Faderen paa.

Da Svend en Eftermiddag havde tumlet sig nede ved Søens Bredder paa det Sted, hvor en Bro førte over til Asmild og Overlund, var en fattig Kvinde kommen til ham og havde fortalt ham, at en Flok Agerhøns laa ovre paa Marken paa den anden Side. Hun havde et Net i Haanden og spurgte Drengen, om han havde Lyst til at lære at fange Hønsene i Nettet, det var en gammel Kunst, som nu næsten var glemt. Svends Nysgjerrighed vaktes, han fulgte Kvinden, der begav sig hurtigt afsted, idet hun vedblev at tale om Agerhøns og andet Fuglevildt.

„Du fører mig langt bort," sagde Drengen tilsidst, „jeg tør ikke gaae saa langt fra Borgen."

„Nu ere vi der strax. Derhenne er en Lavning, der sidde Hønsene."

Dette forekom Svend rimeligt.

De kom til Lavningen, Svend saae sig forgjæves om efter Hønsene og spurgte:

„Hvor ere de?"

„De maae være flojne bort," svarede Kvinden.

Da rejste sig en hoi, smekker og rødhaaret Skikkelse af Lyngen, Svend blev forskrækket ved at see ham og vilde løbe tilbage, men Gauthild holdt ham fast og sagde:

„Nu bliver Du hos os, min bitte Søn."

Svend skreg og slog om sig. Da tog Gauthild Nettet, som hun endnu bar, kastede det over ham og sagde:

„Det er en stor Agerhøne, jeg her har fanget."

Nogle truende Ord af Bikke, der var bevæbnet med Spyd og Øxe, gjorde Svend forskrækket, og han fulgte med det besynderlige Par, som vandrede afsted langt fra Marker og Huse; endelig fandt de tre Heste, som stode tøjrede ved en lille Bæk. Bikke satte sig paa den ene, Svend blev sat paa den anden, og Gauthild satte sig ligesom en Mand paa den tredie Hest, og nu rede de hurtigt afsted sydpaa. —

Dengang Aftensolen fire Dage efter kastede sine Straaler paa Fru Mettes Bjerg, kom Mogens ridende derop alene. Da rejste sig en Skikkelse, som havde siddet ved Alfarvejen, og gik Herremanden imøde.

„Bikke!" raabte Herremanden. „Hvilket Budskab har Du til mig?"

„Vildtet er fanget!"

„Hvad! Er Svend i din Magt?"

„Ja, jeg har vel fortjent mine ti Mark?"

„Det har Du, Bikke, men hvorledes gik det til?"

Bikke fortalte nu, hvorledes hans Kvinde havde lokket Svend med sig.

„Det er den anden Kongesøn, som iaar har været i min Magt," sagde Bikke. „Den Første bragte mig kun Ulykke, maatte den Anden ikke gjøre det Samme!"

Mogens forhørte sig om Skjulestedet var godt, Bikke pegede op ad Stenbjerg til og fortalte, at Skjulestedet ikke kunde være bedre, men det vilde blive farligt at benytte det længe; thi Gauthild maatte jo ud i Egnen for at skaffe Fødemidler, og saa vilde hun tilsidst blive kjendt, og man vilde spørge hende om, hvor hun hørte hjemme.

„Hvad vil Du da gjøre?“ spurgte Mogens.

„Aa, jeg har flere Smuthuller sydpaa.“

„De ville ikke i Længden være sikkre. Jeg maa see at faae Drengen gjemt paa en Gaard. Der er Mange, som ville redde Haraldsønnerne.“

„Ja, jeg vil helst være fri for at tage vare paa Svend Eriksen.“

„Der boer en Adelsbonde her nærved paa Estrup, hos ham vil jeg overnatte. Jeg kommer op til Dig imorgen tidligt, for at vi yderligere kunne pleje Raad sammen. Min Svend holder nede paa Vejen med Fødemidler til Dig, jeg skal lade ham ride herop.“

Mogens tog nu en vægtig Pung frem og gav Bikke den.

„See, her er din Løn; dersom Du vedbliver at opfylde dit Hverv vel, da skal Du faae Mere. Jeg haaber, at Du ved din Daad har reddet otte Kongesønners Liv, og dersom Du lever, indtil En af dem bliver Konge i Danmark, da kan Du saamæn endnu opnaae at blive Bisp i Ribe.“

„Seer Du, Mogens, det er otte Fugle paa

Taget, men den ene Fugl har jeg i Haanden, derfor tænker jeg kun paa den."

„Det er klogt af Dig; frygter Du ikke for, at din Bande vil finde Dig, kjender den ikke dit Smuthul her?"

„Den kjender det maaske, men Banden har jeg sendt nordpaa, jeg sagde, at jeg vilde støde til den i Salling."

„Naar den nu mærker, at Du ikke holder dit Ord?"

„Saa tænker den vel, at jeg er bleven greben og hængt, saaledes ende de Fleste af os."

Mogens forlod nu Bikke og red med et glad Ansigt forbi Hundsbæk til Estrup.

Gram Ovesen havde siden Fodevigslaget holdt sig stille paa sin Gaard og ikke skjult for Borghild, at han var meget missornøjet med den nye Konges Regering. Han havde ikke været nogen Ven af den ryggesløse Harald Kesia, men fandt det at være en Niddingsdaad, at Kongen havde overrumplet sin Broder og ladet ham dræbe. Da det rygtedes, at Haraldsønnernes Liv heller ikke var sikkert, havde han sagt til Borghild:

„Dersom vi kjendte en Jarl, vi kunde opstille som Eriks Modkonge, vilde vi Jyder drage Sværdet mod Skaaningernes Konge."

Borghild syslede i Huset, Regnalds Minde var blegnet, derimod holdt Mindet om det korte Samliv med Ulf sig endnu frisk. Hun tænkte ofte paa den smukke Ungersvend og havde Længsel efter at gjensee ham. Undertiden kunde hun endogsaa gribe sig i

Ønsket om, at han vilde bejle til hende. Broder havde af og til været paa Hundsbæk, og da aflagt et flygtigt Besøg hos Gram. Denne Sommer havde Fru Bodild opholdt sig i nogen Tid paa Hundsbæk; Borghild havde oftere besøgt hende; thi Bodild holdt meget af at lede Talen hen paa sin Søn, der i høj Grad syntes at have Kongens Gunst.

„Jeg frygtede for, at han havde mistet den," sagde Borghild, „thi der er blevet fortalt paa Estrup, at han var bleven narret af en Jomfru paa Ploug-strup, da han red i Kongens Ærende for at søge efter Olaf Haraldsen."

„Har Du ogsaa hørt den taabelige Snak?" spurgte Bodild vred. „Jeg kjender Jomfru Gudborg, det er en høvisk Jomfru, og hun vilde aldrig have dristet sig til Sligt."

„Siig ikke det." udbrød Borghild, „thi hvilken jydsk Pige vilde ikke have hjulpet den stakkels Kongesøn paa Flugt, efterat Kongen havde ladet hans Fader dræbe."

„Ja, Du vilde maaske have gjort det, og jeg vilde ikke have fordømt Dig derfor, men en anden Sag havde det været, hvis Gram havde tjent Kong Erik som hans Hirdmand og som hans Sysselmand. Du kunde da let have faaet den Mistanke til at opstaae, at din Fader havde svigtet sin Troskab mod Kongen."

„Man fortæller dog, at det var sorte Ploug,

som tjener i Kongens Gaard, ja, at det var ham, der fik Søsteren overtalt til at lade Olaf, forklædt som Terne, sidde i Fruerstuen, dengang Ulf var derinde."

„Det Hele er Opspind," sagde Bodild.

Hun vilde ikke tale mere om den Sag. Nu havde hun forladt Hundsbæk for at rejse til Riberhuus, hvortil Kong Erik ventedes.

Mogens var kommen til Estrup. Han havde i mange Aar kjendt Gram, og de havde kæmpet Side om Side baade ved Rønbjerg, Onsild Bro og Fodevig. Deres Anskuelser vare de samme, kun vare de noget uenige om Midlerne; Gram var forsigtig og vilde ikke slaae til, før Alt var vel forberedt i Forvejen, men Mogens var hidsig, han handlede hurtigt, men udsatte sig derved for større Fare.

De to Adelsbønder havde talt Mangt og Meget sammen om Landets Tilstand, tilsidst spurgte Mogens:

„Skal Borghild ikke snart have sig en Mand?"

„Du veed, at hun var trolovet med Regnald Brodersen, der faldt ifjor i Slaget, og det er vanskeligt at finde en Anden til hende."

„Aa, det vil maaske ikke blive saa vanskeligt. Hun er dit eneste Barn og skal have den gode Gaard efter Dig."

„Hun kan vel vente lidt endnu."

„Det kan hun. Hvis Du ikke kjender nogen Bedre, saa vil jeg tilbyde mig at ægte Borghild. Jeg har i tre Aar været Enkemand og har to smaa Sønner, der trænge til en Moder."

„Det er et Tilbud, som jeg vil tænke over," svarede Gram.

„Lad det ikke vare for længe."

„Du har altid været hidsig, Mogens; ved Rønberg var Du kommen helt ind mellem Christierns Folk, og var jeg ikke løbet til, havde de slaaet Dig ihjel. Hun er min eneste Datter, og derfor maa jeg nøje overveje den Sag, jeg maa ogsaa tale med hende selv."

„Jeg bliver ved denne Lejlighed nødt til at rette mig efter din Villie."

„Det bliver Du nok," mente Gram og lo.

Henad Aften kom et Par Bønder forbi, de fortalte, at de havde været i Andst, og der havde de hørt, at Kongens lille Søn var bleven bortført, og at der var udgaaet Bud hele Landet over om at lede efter ham. Borghild, hvem denne Efterretning var bleven fortalt, ilede ind i Hallen, for at meddele den til sin Fader og hans Gjæst.

„Hvis Bønderne have talt Sandhed," svarede Gjæsten, „vil jeg sige, at de, som have bortført Svend, have gjort en god Gjerning mod de stakkels Haraldsønner."

„Ja, ja," svarede Gram, „før Kong Erik har sat dem paa fri Fod, haaber jeg ikke, at han faaer sin Søn tilbage."

Alle vare enige om at berømme Den, som havde bortført Svend, og Gram talte om, hvor forbittret Kongen vel nu monne være.

Henad Aften vandrede Gram og Mogens ud

for at see til Kvæget paa Marken. Da de vare komne et Stykke fra Gaarden, stod Mogens stille, saae sig om og sagde:

„Her ere vi alene. Jeg vil derfor fortælle Dig, paa hvilket Viis Kongens Søn er bleven bortført fra Viborg; thi jeg trænger til Raad og Hjælp i denne Sag."

Mogens betroede sig nu til Gram, der med stor Opmærksomhed lyttede efter. Da Mogens havde endt, rystede Gram betænkeligt paa Hovedet og sagde:

„Her har Du igjen handlet i Hidsighed. Du har havt Lykken med Dig, saalænge det varer. Hvem borger Dig for, at Bikke ikke bliver saa klog, at han gaaer til Kongen og mod Tilgivelse af Alt, ogsaa af Præsteoprøret, giver ham Sønnen tilbage?"

„Vover Bikke at gaae til Kong Erik," svarede Mogens, „vil det ikke gaae saaledes til; thi Kongen vil lade ham pine, til han gaaer til Bekjendelse. Jeg har imidlertid fuldt vel indseet, at Svend maa bort fra den forløbne Præst, der maaske en Dag kan blive funden af sin Bande. Det er min Begjæring til Dig, at Du hjælper mig at finde et Skjulested."

„Jeg skal heller ikke undslaae mig derfor. Drengen maa længere sydpaa, jeg kjender Bønder nede i Marsken, de ville ikke i den første Tid forstaae Drengens Sprog, de tale Frisisk."

„Din Plan er god," mente Mogens.

„Saa ville vi drøfte den nærmere imorgen.

Bikke kan vel endnu skjule Svend en otte Dagstid for os?"

„Han venter at kunne gjøre det længer, men vil blive glad, hvis Fristen bliver kortere."

Da Mogens næste Dag var reden til et nyt Møde med Bikke, kaldte Gram sin Datter for sig og sagde:

„Der er nu forløbet et Aar, siden Regnar faldt, og derfor tænker jeg, at vi kunne begynde at tale om at finde en ny Bejler til Dig."

„Det har ingen Hast," svarede Borghild mut.

„Aa nej, men nu har det skikket sig saaledes, at der er kommet en Bejler til Dig."

Borghild saae ned paa sit Forklæde.

„Det er vor Gjæst, Mogens. Ja, jeg har tidt talt om ham, Du kjender hans Kaar, og Du veed, at han er Enkemand og har to smaa Sønner."

„Det er da underligt, at han har bejlet til mig," mente Borghild.

„Aa, det mener Du ikke, en Jomfru finder det aldrig underligt, at hun faaer en Bejler, ja, maaske flere."

„Jeg troer ikke engang, at Mogens har seet rigtigt paa mig. Jeg synes, at han altid har travlt med at tale om Konger og om Oprør, og nu er han idag vist reden ud i et saadant Ærende. Du har vel ikke endnu givet ham dit Svar?"

„Det har jeg ikke."

„Det var heldigt. Forhast Dig ikke; thi det

kunde jo godt være, at baade Du og jeg kom til at fortryde det Ægteskab."

„Det mener jeg nu ikke."

„Min Trolovede blev slaaet ihjel ved Fodevig, Mogens sidder aldrig stille, hvem kan vide, om Kongen ikke en Dag lader ham dræbe."

„Du skulde vel aldrig have gjættet Dig til Noget!" udbrød Gram.

„Hvad skulde det være?" spurgte Borghild.

„Aa, det var blot et Spørgsmaal."

„Pønse I paa et nyt Oprør?"

„Aa nej," lo Gram beroliget. „Mit Sværd skal faae Lov til at ruste i sin Skede."

For at undgaae flere Spørgsmaal, sagde han:

„Jeg har nu fortalt Dig, at Mogens bejler til Dig. Jeg vil bede Dig om at tænke nøje over Sagen, at jeg kan give Mogens mit Svar, inden han forlader Estrup."

„Aa, det har vel ikke saa stor Hast? Naar rider han fra Estrup?"

„Det veed jeg ikke," svarede Faderen og gik.

Borghild vilde ikke troloves med Mogens, hun havde ikke Noget imod ham, „men" tænkte hun, „hvis Broder paa Riberhuus kom en Dag og bejlede for sin Søn, vilde det være et langt bedre Giftermaal." — Ja, hvorfor skulde ikke Borghøvedsmanden komme? Det vilde jo være rimeligt, at hans yngste Søn giftede sig med den Jomfru, der var bestemt for den ældste. Hundsbæk og Estrup laae nær ved

hinanden, men Lindberg langt borte. Modsætte sig sin Fader, turde hun dog ikke.

Ternerne syntes, at Borghild den Dag fortjente Tilnavnet den Tvære. Sagen var, at hun grundede over, hvad Faderen havde sagt hende, og da faldt det hende blandt Andet ind, at Gram havde spurgt hende, om hun havde gjættet sig til Noget. Mogens og maaske hendes Fader pønsede altsaa paa Noget, hvad kunde det være? Hun besluttede at have sine Øjne og Øren med sig.

Det blev hende den følgende Dag paafaldende, at de talte saa meget om Kong Erik og hans Søn, der var bleven bortført, og om de Betingelser, der maatte stilles, hvis Drengen skulde gjengives til Faderen. Saa kom der samme Aften en høj, rødhaaret Mand til Gaarden og talte længe med Gram og Mogens og gik først, efterat det var blevet mørkt; Borghild lod i al Hemmelighed en af Trællene følge ham, for at faae at vide, hvor han gik hen, og hun erfoer, at han var gaaet i Retning af Fru Mettes Bjerg.

Næste Dag sagde Gram til sin Datter:

„Mogens og jeg ride bort et Par Dage, naar vi vende tilbage, tænker jeg at kunne fejre din Trolovelse med vor Gjæst.“

Fjerde Kapitel.

Svend findes.

Ulf var kommen til Ribe for at melde sin Fader Kongens forestaaende Ankomst. Han besøgte ved denne Lejlighed ogsaa sin Farbroder Sybrand, der modtog ham med stor Hjertelighed og satte et Horn med Viin frem paa Bordet. „Du har givet mig Smag for Moselviin," sagde han, „og jeg har faaet en Skipper, der farer paa Flandern, til at tage et Anker med hjem til mig." De talte om Rigets og Kirkens Anliggender, og Ulf mærkede, at hans Farbroder ikke som tidligere var en varm Ven af Kong Erik.

„Du havde gjort bedre i at tjene Kirken end at tjene ham," mente Sybrand.

Heri var Ulf ikke enig med sin Farbroder.

„Nu ja," sagde Præsten, „vi ville ikke mere disputere om den Sag. Smag paa Moselvinen. Det er ellers, skal Du vide, en stor og vanskelig Opgave, Bispen og vi Præster have i denne Egn, hvis Beboere endnu ere halve Hedninger; den er blevet endnu vanskeligere derved, at en Mængde af vore Præster, hvem der ikke har været Lejlighed til at give megen Kundskab i Christendom, er løben bort fra Sognene, fordi Bispen har forbudt dem at

være gifte. Han tog fra Begyndelsen maaske vel haardt paa dem, men Pavens Bud maa Enhver adlyde. Den Værste af dem var Bikke, ja, Du har vel hørt Tale om ham, det var ham, der en Tid skjulte Olaf Haraldsen, til han kom til Plougstrup."

„Troer Du ogsaa paa det Rygte!" udbrød Ulf.

„Drik, min Søn, drik. Jaja, Du er en ung Mand, Du saae dengang mere paa skjøn Gudborg end paa hendes Terner, jeg vil ikke fortænke Dig heri, Plougs Datter er smuk, og kan Du blive trolovet med hende, vil jeg takke den hellige Guds Moder derfor."

„Jeg siger Dig, at det Hele er løs Tale, at Olaf ikke har været paa Plougstrup."

„Du kan jo spørge Dig for," svarede Sybrand, „det skulde ikke undre mig, om Gudborg, hvis Du spurgte hende selv, vilde sige Dig Sandheden, nu Olaf er udenfor al Fare."

„Jeg vil spørge hende derom, ved St. Knud, jeg vil spørge hende derom, og dersom hun har drevet Gjæk med mig, da . . . ."

„Da vil Du vel ikke klage til Kongen og maaske bringe hende selv og hendes Frænder i Ulykke?"

„Hvad jeg vil gjøre, kan jeg endnu ikke bestemme men jeg haaber, at det Altsammen er taabelige Rygter, og at Jomfru Gudborg vil være meget forbittret paa disse Rygtesmede."

„Drik min Søn. Jeg vil sige Dig, at var Olaf Haraldsen kommen til mig, jeg havde skjult

ham, og jeg havde ikke udleveret ham, selv om de havde truet mig nok saa meget."

„Farbroder, før har Du ikke holdt til med Kongens Fjender."

„Det gjør jeg heller ikke nu. Jeg kan ikke see, at den unge Olaf kan være Kongens Fjende."

„Han kan blive det."

„Hvad angaaer det mig, at en Mand om nogle Aar vil blive Kongens Fjende? Kristenkjærlighed havde paabudt mig at hjælpe Olaf, var han kommen til mig. Jeg er Jomfru Gudborg taknemlig for, at hun har hjulpet ham paa Flugt; thi derved har hun frelst hans Liv."

„Kongen vilde ikke have dræbt, men blot fængslet ham."

„Tro mig, han vilde have dræbt ham, og Du skal see, han skaaner ikke de andre Haraldsønners Liv; naar Dronningen er død, vil deres Tid være omme. Men hvis Gudborg indrømmer, som hun vist gjør, at hun har hjulpet Olaf paa Flugt, er det min Mening, at Du ikke bør foretage Dig Noget i den Sag."

„Husker Du, at jeg dengang red i Kongens Ærende?"

„Drik, drik min Søn, det vil, som jeg før sagde, glæde mig at see Dig trolovet med Gudborg, hun bringer Dig en stor Medgift. Din Moder synes ogsaa om hende. Men maaske vil Du hellere have Borghild, din salig Broders Trolovede?"

„Aldrig er hun i mine Tanker," sagde Ulf,

der var bleven varm af Vinen, „derimod vil jeg ikke nægte, at jeg gjerne ønsker at hjemføre Gudborg som min Brud."

„Saa spørg hende ikke om Olaf Haraldsen naar Du seer hende."

„Jeg vil netop spørge hende derom, og har hun hjulpet Olaf paa Flugt, da kan hun aldrig blive min Hustru."

„Saa sagte, min Søn. Før hun er bleven din Hustru, kan Du ikke raade for hendes Handlinger, da staaer hun kun sin Fader til Regnskab for dem."

Saaledes taltes de to Frænder ved, men Ulf fik ikke taget anden Beslutning i Sagen end at han, saa snart skee kunde, vilde drage til Plougstrup og adspørge Gudborg. Men nu kom der Bud til Riberhuus fra Kongen om at lade søge efter hans Søn. Alle fik meget at tale om, og de Fleste vare af den Mening, at Svend var bleven bortført, for at kunne benyttes som Gidsel af dem, der vilde forhindre Haraldsønnernes Drab, naar Dronningen var død.

„Midlet kan være godt nok," sagde Broder til sin Søn, „men kommer Svend tilbage til sin Fader, vil Kongen kun derved desto mere tilskyndes til at at tage deres Liv."

Der var kommet Bud til Riberhuus, at Kongens Ankomst til Vardesyssel var bleven opsat, indtil Svend var funden. Ulf besluttede derfor at ride tilbage til Kongens Gaard. Han vilde lægge

Vejen om ad Plougstrup og derefter gjæste Hundsbæk, som engang skulde tilhøre ham selv.

I et koldt og sludfuldt Augustvejr red Ulf til Plougstrup. Jomfru Gudborg var hele Vejen i hans Tanker, og han raadslog med sig selv om, hvad han skulde sige til hende, hvis hun virkeligt havde hjulpet Olaf paa Flugt. Havde Ulf fanget Olaf, vilde han have faaet stor Roes derfor, men nu vilde Kongen blive meget fortørnet, hvis han erfoer, paa hvilken Maade Olaf var undkommen. Svendene havde ikke kunnet tie med, hvad de havde hørt Ternen fortælle dem, da de vare med Ulf paa Plougstrup, men de havde dog tilføjet, at de selv ligesom Ulf havde ment, at hun havde villet gjække dem, og der var ikke kommet Kongen Noget for Øre om den Sag.

Ulf traf ligesom forrige Gang Gudborg alene hjemme; thi hendes Fader red rundt i Syslet for at indhente Efterretninger om den forsvundne Kongeson. Efterat Ulf havde fortalt, at han var paa Vejen til Hove, sagde han:

„Gudborg, jeg har længtes meget efter Dig, saare meget, men i de sidste Dage har jeg været i stor Bekymring; thi det er blevet mig fortalt, at Du har været med til at befordre Olaf Haraldsens Flugt."

Han fortalte nu, hvorledes Alt var blevet ham berettet, og Gudborg hørte opmærksomt til. Da svarede hun:

„Hvad man har fortalt Dig, er Sandhed. Jeg

kunde ikke Andet. Kan jeg redde en liden Due, der bliver forfulgt af Høgen, gjør jeg det altid. Olaf forekom mig at være en saadan liden Due, og Kong Erik den graadige Høg."

„Det er altsaa Sandhed!" raabte Ulf. „Gudborg, ej kan jeg herefter tro Dig."

„Hvor tør Du sige Sligt?" spurgte hun blussende rød.

„Du burde, Du burde ikke have drevet Sligt fordømmeligt Mummespil!"

„Aa, jeg burde vel have hjulpet Dig til at fange Olaf, for at Du kunde have overgivet ham til Kong Erik, der kort forinden havde ladet hans Fader dræbe."

„Det havde været din Pligt."

„Alle Helgene skee Tak, ej er Kvindens Pligt den samme som Hirdmandens. Det var min Pligt at gjøre, hvad jeg gjorde."

„Jeg er trofast til Døden mod Kong Erik."

„Det bør enhver Hirdmand være, men Ingen kan forbyde Dig at sige din Tjeneste op, hvis Du ikke synes om den, saalidt som en Kvinde er lænket til en Bejler, før den hellige Kirke har forenet dem."

„Gudborg, Du har handlet ilde imod mig."

„Ej vil jeg taale Bebrejdelser af Dig, de vise mig, at, hvad Du har fortalt mig om din Kjærlighed, har været Mundsvejr."

„Ved den hellige Christ, ved Guds velsignede Moder, det har det ikke, jeg elsker Dig, Gudborg. Men mine Pligter mod Kongen . . ."

„Du har Ret, naar Du bærer Kongens Farve, kan Du ikke bære min, jeg forbyder Dig at bære den."

„Gudborg!"

„Du mener, at din Troskab mod Kongen kan komme i Modstrid med din Kjærlighed til mig. Jeg vil ikke bringe Dig i denne Vaande."

„Jeg skulde fange Olaf, Du hjalp ham paa Flugt."

„Du seer, jeg har Ret, Du bør ikke bære min Farve. Jeg sætter en Duefjer i min Hat, sæt Du en Høgefjer i din."

„Jeg begynder at tro, at Du og jeg ikke kunne trække Læs sammen."

„Jeg begynder selv at tro det. Derfor skal Du ikke mere tale til mig om Kjærlighed, Ulf. Nej, bliv borte fra Plougstrup, bliv hos Kong Erik, han skjønner bedre paa Dig end jeg."

„Du viser mig Døren!" foer Ulf op.

„Tyd min Tale som Du vil," svarede Gudborg, knejste med Nakken og gik ud af Hallen.

Ulf stod alene, vred og harmfnysende. Det var kommet anderledes end han havde ventet. Gudborg havde virkeligt hjulpet Olaf paa Flugt, hun havde rost sig deraf, og da han gorde hende Bebrejdelser, havde hun svaret stolt og afvisende og endt med at berøve ham Retten til at bære hendes Farver, ja, paa en Maade viist ham Døren. Han styrtede ud af Hallen og lod sin Hest sadle. I fuldt Fiirspring red han til Hundsbæk.

Ogsaa Gudborg var bleven hidsig, hun gjorde Ulf hundrede Bebrejdelser, da hun var bleven alene, hun havde havt Ret, fuldstændig Ret til at hjælpe Olaf, og Ulf havde stor Uret i at bebrejde hende det. Hun hørte ham ride bort, hun sagde: „Ja, rid Du kun, Dig vil jeg aldrig mere see!“ Henad Aften blev hun roligere, hun begyndte at bebrejde sig, at hun dog ikke paa den Maade burde have taget Afsked med Ulf. Næste Dag fældte hun Taarer i Stilhed; thi hun følte, at hun elskede ham, at hun aldrig vilde kunne glemme ham, og det, skjøndt hun havde havt Ret og han stor Uret.

Alt som Ulf red, fulgt af sine to Svende, klarede Vejret op, og Augustsolen gjennemhedede hans Brynje. Han lod sin Hest gaae i Skridt og begyndte at tænke roligere over Sagen. Var Gudborg virkeligt tabt for ham? Ja, hun havde krænket ham saaledes, at han ikke kunde tilgive hende det. Desuden var han Kongens Hirdmand, og han havde nu seet, at han, ved at ride i Kongens Ærende, kunde komme til at fornærme skjøn Gudborg. Han sukkede: „Gud give, at den Tid maa komme, da enhver Jomfru vil yde den Hirdmand sit Bifald, der rider i Kong Eriks Ærende!“ Ulf begyndte at blive misfornøjet med Kong Erik, at indrømme, at Meget af, hvad sorte Ploug havde sagt om ham, var Sandhed. Sorte Ploug, ja, hvor var han nu? Kunde Ulf ikke betroe sig til ham og faae ham til at mægle mellem Gudborg og sig? Men sorte Ploug havde jo været med til at hjælpe Olaf paa

Flugt. Hvis Kongen fik det at vide, vilde han lade Ploug dræbe. Ulf holdt af sin Staldbroder, som altid havde været en trofast Kammerat, og heldigviis havde Kongen Intet hørt om denne Sag. Maaske vilde han høre Noget om den, naar han engang kom til Varde Syssel, nu var han helt optagen af at søge efter sin Søn.

Sent ud paa Aftnen kom Ulf til Hundsbæk og kastede sig træt paa sit Leje. Da han vaagnede næste Morgen, havde Søvnen ikke vederkvæget ham. Han spiste sin Davre og gik ud paa Markerne.

„See her," sagde han, „boer nu Bryden, han pløjer, saaer og høster, han bliver boende paa samme Jord, han kommer neppe over Herredsskjellet. Saaledes vilde dit Liv blive, hvis Du forlod Kongens Tjeneste, men hertil er Du endnu for ung og tørster efter Bedrifter."

Han saae sig omkring, han kjendte enhver Plet.

„Din Barndom her var alligevel lykkelig," tænkte han, og han mindedes sine Barndomsdage og sine Barndomsvenner.

Da faldt hans Tanker paa Borghild, han fik Lyst til at besøge hende, lod sin Hest sadle og red over til Estrup.

Borghild havde i Frastand seet ham komme, hun havde befalet Ternerne at frembære det Bedste, Huset formaaede, og stod selv i Døren og tog imod Ulf.

„Du har ikke glemt mig, kan jeg see," sagde hun.

„Det har jeg ikke," svarede Ulf. „Jeg kom igaar til Hundsbæk og fik Lyst til at besøge Dig og Gram."

„Min Fader er rejst bort og kommer først hjem om nogle Dage. Træd nu indenfor og smag paa vor Mjød."

Ulf fulgte med hende ind i Huset, og hun sagde, at hun kunde nok have Lyst til at høre, hvorledes han havde havt det, siden de saaes sidst. Han fortalte hende da det Vigtigste, af hvad han havde oplevet, og Borghild sagde, da han havde endt:

„Jeg hører, at Du har havt Lykken med Dig, gid det maatte vare længe! Men Du har ikke fortalt mig, hvorledes Jomfruen ovre paa Plougstrup narrede Dig, dengang Du søgte efter Olaf Haraldsen."

„Veed Du ogsaa det!" udbrød Ulf misfornøjet.

„Aa, vi have længe talt derom her paa Egnen, og der er lagt en Vise derom."

„Hvad fortæller Du mig der!" udbrød Ulf, blussende af Harme.

„Der bliver lagt Viser om saa mange Ting," mente Borghild, „det er ikke de daarligste Mænd, om hvem Almuen synger."

„Kan Du synge Visen for mig?"

„Jeg har ikke lært den endnu, men jeg skal lære den, til Du kommer her næste Gang."

„Det kan maaske vare længe."

„Det er en daarlig Vise, som Almuen snart vil blive kjed af at synge, der staar i den, at Du glemte at see paa Jomfruens Terner for at see paa

hende selv. Jeg har ladet mig sige, at hun skal være meget kjøn, Du tænker vel aldrig paa at frie til hende?"

„Nej," svarede Ulf mut.

„Det var vel," sagde Borghild glad. „Ja, hun maa ikke holde af Dig, siden hun forhindrede Dig fra at indlægge Dig Berømmelse i Kongens Tjeneste."

„Havde Du, Borghild, røbet Olafs Skjul, hvis han havde været her paa Estrup?"

„Jeg havde ikke røbet det til Enhver, men maaske havde jeg røbet det til Dig."

„Det har Du let ved at sige."

„Vil Du da ikke troe mig?"

„Aa jo, hvorfor skulde jeg ikke troe Dig?"

„Du tænker altsaa ikke paa at frie til Plougs Datter?" gjentog hun.

„Nej, jeg har jo engang sagt Dig det; jeg tilføjer, at selv om jeg engang har havt den Tanke, er den nu for bestandigt opgiven."

De sade en Stund tause, og Ulf langede til Sulcfadet. Da sagde Borghild:

„Min Fader vil gifte mig bort til Mogens fra Lindberg, men jeg vil ikke have ham."

„Jeg kjender ham ikke," sagde Ulf.

„Han er en stor Fjende af Kongen, han pønser paa onde Anslag imod ham. Jeg vil ikke have ham," gjentog Borghild.

„Vil din Fader tvinge Dig til at tage ham?"

„Ja, naar han kommer tilbage fra Rejsen, skal Jaordet fejres. Mogens er med ham paa Rejsen."

„Hvad er der at gjøre ved den Sag?"

„Jeg kan maaske vise Dig, at jeg er ærligere imod Dig end Jomfruen paa Plougstrup."

„Det var om dit Giftermaal, Du nys talte og ikke om Gudborg."

„Hvad jeg sagde, staaer ogsaa i Forbindelse med mit Giftermaal; thi kan jeg enten faae Mogens til at rømme ud af Landet eller lader Kongen ham dræbe, er jeg fri for dette Giftermaal. Jomfru Gudborg skjulte Olaf for Dig, hvad om jeg nu siger Dig, hvem der har bortført Kongens Søn?"

„I Sandhed," sagde Ulf og sprang op fra Bænken, „kan Du det, vil Kongen aldrig glemme den Tjeneste, Du derved viser ham."

„Jeg bryder mig ikke om at vise Kongen, men Dig Tjenester," sagde Borghild.

„Ja, ja, det vil blive en stor, en meget stor Tjeneste, Du viser mig. Fortæl mig, hvad Du veed."

Borghild fortalte nu, hvad hun mente at have sluttet sig til. Ulf gjorde hende mange Spørgsmaal, da stod han op, trykkede hjerteligt hendes Haand og sagde:

„Hvis jeg finder Svends Skjulested, skal jeg hele mit Liv være Dig taknemlig derfor."

„Det venter jeg," sagde Borghild, „og skulde Du finde Svend, lader Du mig det vel vide?"

„Det gjør jeg, Borghild."

„Nu troer jeg at have viist Dig, at Du kan stole anderledes paa mig end paa Jomfru Gudborg."

„Du har viist det."

Da Ulf red bort, stod Borghild og saae længe efter ham, men Ulf tænkte ikke paa hende, han var helt opfyldt af Tanken om at finde den lille Svend Eriksen. Det var aabenbart, at han maatte gaae højst forsigtigt tilværks. Da han kom til Hundsbæk, lod han den gamle Æsk kalde og sagde til ham:

„Du kjender jo enhver Rævehule, enhver Grævlingehule i hele Egnen, baade nordpaa og sydpaa. Jeg vil nu betroe Dig, at jeg mener, at nogle Landstrygere have skjult et ædelbaarent Barn oppe ad Fru Mettes Bjerg til. Kan Du tænke Dig, hvor Skjulestedet kan være?"

„Aa, der er flere," svarede den Gamle og betegnede dem.

„Har Du i de sidste Dage seet en fremmed Mand her paa Egnen, han er lang og rødhaaret og ligner en Landstryger?"

„Jeg saae en saadan Knægt forleden Aften gaae her forbi ad Fru Mettes Bjerg til."

„Jeg antager, at det er ham og maaske Andre, som have Barnet hos sig."

„Vi skulle vel finde ham, hvis han endnu opholder sig paa Egnen."

Det blæste koldt fra Nordvest, paa Himlen var der drivende Skyer, som med uregelmæssige Mellemrum formørkede Solen og kastede deres hurtigt løbende Skygger paa Jorden. En Høg fløj over

Landskabet, spejdende efter Bytte, og højt oppe i Luften øvede de unge Storke sig til den lange Flugt sydpaa.

Ulf og Æsk vandrede gjennem Landskabet, hver med en Bue i Haanden. Enhver vilde antage, at de vare paa Jagt. Men Ulf bar en Brynje under sin Kofte og var bevæbnet med Sværd og Dolk. De stode tidt stille og saae sig om som de spejdede efter Vildt. Da saae de en Kvinde pludseligt dukke op bag en Bakke, de skjulte sig bag nogle Buske, hun vilde ikke komme dem forbi, hun gik østpaa

„Jeg skulde ikke tage meget fejl," mente Æsk, „om Kvinden ikke kommer fra Hulen bag næste Bakke. Hun gaaer ad Bekke til."

De vandrede hurtigt hen til det af Æsk betegnede Sted, og Ulf gjorde sig rede til Kamp. Forsigtigt listede de sig ind i noget Kratskov og nærmede sig en stor Steen.

„Under den Steen er en Hule," sagde Æsk. „Stenen er væltet til Side, det har Kvinden gjort, da hun forlod Hulen."

De styrtede nu Begge hurtigt afsted til Hulen, ud af hvilken Bikke just stak sit Hovede op. Han saae dem komme, trak sig ikke tilbage, men styrtede ind i Krattet.

„Det var den Rødhaarede!" sagde Æsk.

„Skulde Borghild have taget Fejl, skulde han blot være en almindelig Tyv?" sagde Ulf.

„Skal jeg sende en Piil efter ham?" spurgte Æsk.

„Nej, spar din Piil, maaske er der Flere i Hulen."

Ulf drog sit Sværd og beredte sig til at krybe ned i Hulen. Først raabte han:

„Er der Nogen hernede, maa han strax komme ud, hvis han har sit Liv kjært."

Da lød et Barneskrig fra Hulen.

„Er det Dig, Svend, da kom herud, Ingen vil gjøre Dig Fortræd," sagde Ulf.

„Kan jeg stole derpaa?"

„Jeg er Ulf, din Faders Hirdmand, Ingen skal krumme et Haar paa dit Hovede, naar jeg er tilstede."

„Er Bikke borte?"

„Ja."

„Og Gauthild?"

„Javist. Skynd Dig, Svend, at komme ud til os; thi de kunne vende tilbage med mange Andre af deres Slags."

Denne Udsigt bestemte Svend til at krybe ud af Hulen, han var fuld af Snavs og neppe til at gjenkjende. Han saae halvt sky paa Ulf og Æsk.

„Har Du aldrig seet mig før i din Faders Gaard?" spurgte Ulf.

„Jo, jo, nu synes jeg, at jeg kan huske Dig."

„Du maa følge med os, saa skal Du faae rene Klæder paa og godt at spise."

„Ja, jeg er sulten. Lad mig faae Noget at spise."

Da Ulf var kommen til Hundsbæk, glemte han

ikke at lade gaae Bud til Borghild og fortælle hende, at Svend Eriksen var funden, han bad hende undskylde, at han ikke kunde komme selv; thi han turde ikke forlade Kongesønnen. Dernæst befalede han, at Bryden med seks Karle i Forening med hans egne to Svende skulde næste Morgen ride med ham og Svend til Kongen, hvor han nu opholdt sig. Den lille Kongesøn kom i Bad, fik andre Klæder paa og godt at spise og drikke. Han gav Ulf en Beskrivelse af sin Flugt, men til Ulfs Forundring nævnede han ikke Mogens' Navn.

Da kom Ulf i Tanker om, at det var bedst at sende Folk ud for at fange Bikke eller hans Kvinde, der var seet at gaae ad Bekke til, maaske var hun endnu ikke engang vendt tilbage til Hulen. Æsk og en af Ulfs Svende rede da ud for om muligt at fange Kvinden, og Andre for at finde Bikke. Ulf mente dog, at de Sidste neppe vilde have Held med sig. Det havde de heller ikke, men Bikke blev dog fanget paa en anden Maade.

Med Glæde modtog Borghild Budskabet om, at Ulf havde befriet Kongesønnen, hun forstod, at han for den lille Svends Skyld maatte blive paa Hundsbæk og besluttede derfor selv at tage derover. Da hun vilde forlade Huset for at stige tilhest, stod pludseligt den rødhaarede Mand for hende, om hvem hun havde talt til Ulf.

„Hvem er Du?" spurgte hun.

„Bryd Dig ikke om mit Navn," sagde han, „men siig til Mogens og din Fader, naar de komme,

at jeg har ikke kunnet, forhindre, at Fuglen er fløjen ud af Buret."

„Hvilken Fugl?"

„Herom vide de Besked."

„Mener Du Svend Eriksen?"

„Jeg mærker, at de ikke have hemmeligholdt Sagen for Dig. Ja, Andre have opdaget Hulen, de vare mig for stærke, og jeg maatte see at redde mig selv."

Borghild vinkede ad to af Gaardens Karle og sagde til dem:

„Griber den Mand og binder ham."

„Hvad vover Du, Borghild Gramsdatter?"

Uden at svare ham, vedblev Borghild at henvende sig til Karlene; naar Manden var bunden, skulde de tage ham imellem sig og føre ham til Hundsbæk. Hun vilde selv ledsage dem. Dette skete da, og Bikke overdængede Borghild med Trusler og Skjældsord.

Ulf blev ikke lidt overrasket, dengang han saae Borghild komme ridende til Hundsbæk med den Mand i sit Følge, han havde seet løbe bort fra Hulen. Da Svend saae Bikke komme, sagde han frygtsomt til Ulf:

„Du maa forsvare mig imod ham."

„Han skal snart for bestandigt blive gjort uskadelig," lovede Ulf.

Han modtog Borghild med stor Venlighed og takkede hende, fordi hun havde ledet ham paa rette

Spor. Svend gav hende Haanden, og hun bøjede sig ned og kyssede ham.

„Det undrer mig," sagde Ulf, „at Svend ikke har hørt Mogens nævne, han taler kun om Bikke og om hans Kvinde Gauthild."

„Da vil Bikke vist selv skyde Skylden paa Den, der have forledet ham til Gjerningen," mente Borghild. „Vil Du lade ham føre herind?"

„Ja, jeg vil."

Bikke blev forhørt af Ulf, der ikke lagde Skjul paa, at han vidste, at Mogens var Ophavsmanden til det Hele; Bikke indrømmede dette og skod saa megen Skyld paa ham som det vel lod sig gøre. Men Bikke fortalte ogsaa med et ondt Sideblik til Borghild, at Gram paa Estrup i de sidste Dage havde været vidende om Sagen.

„Det veed jeg," svarede Ulf.

Han bød nu, at Bikke skulde føres ud og holdes i Fangenskab, dernæst vendte han sig til Borghild og sagde:

„Jeg tænker nu, at der ikke bliver Noget af dit Bryllup med Mogens."

„Det haaber jeg med," svarede Borghild, „men ilde vilde det være, om Kongen erfoer, at min Fader har havt noget Ærende i denne Sag."

„Selv om han fik det at vide," sagde Ulf, „vilde han tilgive ham for din Skyld. — Men han skal ikke faae det at vide."

„Hvorledes vil Du forhindre dette?"

„Det bliver min Sag."

Han gik ud af Hallen, kom et Øjeblik efter tilbage og spurgte:

„Du spiser vel Nadvere med Svend og mig?"

„Tak Den, som byder," sagde hun. „Ved at være her paa Hundsbæk, kommer jeg til at tænke paa de gamle Dage, da din Broder endnu levede, og da jeg engang skulde være Husmoder paa denne Gaard. Saa var det, Du kom en Aften . . ."

„Javel," afbrød Ulf hende, „det er knapt et Aar siden, og hvormeget er der ikke skeet siden da?"

„Du har været paa Plougstrup," sagde Borghild spottende.

„Forstyr ikke min Glæde over, at lille Svend er bleven funden."

„Det skal jeg ikke."

„Især da Du er Skyld heri. Naar jeg herefter seer Kongesønnen, vil jeg komme til at tænke paa Dig."

„Vil Du virkeligt?"

„Ja, det maa Du kunne forstaae."

„Og skulde Du see Olaf Haraldsen, vil Du komme til at tænke paa Gudborg."

„Du kan have Ret. Men Olaf faaer jeg neppe at see, han skal vel vogte sig for at komme til Danmark."

De traadte nu ind i den store Hal, hvor Bryden, Svendene og Hustyendet vare bænkede om Bordene. Ulf lod Svend sætte sig i Højsædet, og Maaltidet begyndte. I Anledning af Kongesønnens Nærværelse lod Ulf skænke rigeligt med godt Øl, og

Alle bleve lystige. Ikke alene Ulfs, men ogsaa Borghilds Øre opfangede under Maaltidet mere end een Yttring om, at den Tid kunde komme, da Borghild Gramsdatter blev Huusfrue paa Hundsbæk. Det bragte Borghilds Hjerte til at banke hurtigere, medens det fik Ulf til at tænke paa Gudborg.

Da Borghild efter endt Maaltid steg tilhest for at ride hjem, studsede hun ved det Syn, hun saae. Udenfor Gaarden dinglede Bikkes afsjælede Legeme under et Asketræes Grene og ved Siden af ham hans Kvinde Gauthild.

„Du seer Borghild," sagde Ulf til hende, „at jeg for bestandigt har lukket Munden paa Bikke og hans Kvinde. Det vil berolige lille Svend, der havde saa stor Frygt for dem."

„Kong Erik har lært Dig at gaae hastigt tilværks."

„Det er ikke det Daarligste, man kan gjøre," mente Ulf. „Havde jeg Mogens her, lod jeg ham dingle, inden Sol stod op."

„Jeg ræddes fast for Mødet med ham og min Fader."

„Lad mig give Dig et godt Raad; Ingen veed uden Svend og jeg, hvor megen Deel Du har taget i Alt dette. Saa ti dermed til en belejligere Tid, lad Mogens troe, at Ingen veed, at han har været Ophavsmanden til Svends Bortførelse."

„Ja, men saa bliver alligevel mit Jaord fejret."

„Aa, det skeer vel ikke i de første Dage. Du

er snild og dristig, gjør, som jeg siger Dig; bedre er det, at det Bryllup forhindres af Kongens Mænd end at Mogens løber ud af Landet; thi da kan han maaske vende tilbage, hvis Tiderne skulde forandre sig."

„Jeg skal tænke over Sagen," sagde Borghild, „og kommer Du igjen til Hundsbæk, maa Du besøge mig."

„Det lover jeg Dig, Borghild. Jeg skal aldrig glemme den Tjeneste, Du har viist Kong Erik."

„Jeg har viist ham den for din Skyld," sagde Borghild med det hende egne Smiil og red bort.

Ulf saae efter hende, da foer den Tanke ham gjennem Hovedet: „Mon Borghild skulde elske mig?"

Femte Kapitel.

Efter Svends Hjemkomst til hans Fader.

Kong Erik var rejst fra Viborg og opholdt sig paa den ikke langt derfra liggende Klejstrupgaard. Endnu havde Ingen kunnet give ham Efterretning om hans forsvundne Søn.

Stor Forskjel var der paa Kong Erik mellem før og nu, mellem dengang han kæmpede for at komme til Magten og nu, han besad den. Naar han blev hidsig, naar Aarerne svulmede paa hans

Pande, og Øjnene rullede vildt, tabte han Herredømmet over sig selv, og Gud naade da Den, der traadte i Vejen for ham. Stormændene følte, at Kong Niels's Tid var forbi, at der nu var kommet en Konge, som var stærkere end de, de harmede sig derover i Stilhed og pønsede paa Oprør, men der havde ikke viist sig nogen Lejlighed dertil. Og hertil kom, at Stormændene ikke vare enige, at de største Slægter paa begge Sider af Store Belt holdt med Kongen: Svend Trundsens Slægt i Jylland og Skjalm Hvides Slægt paa Sjælland. Ligeledes var hele Gejstligheden Kongen venligt sindet; thi han støttede Erkebisp Asker mod Erkebispen af Bremens Fordringer paa Overherredømmet i Norden.

Kong Erik følte sig mere og mere som Selvhersker, og han havde blandt sine andre Maal sat sig dette, at skabe en Tilstand, som vilde fremme hans Søns Valg til hans Eftermand fremfor de andre Kongesønners. Nu var denne Søn forsvunden, og var han bleven dræbt, vilde meget, af hvad Erik havde foretaget sig, have været til ingen Nytte. Kongen sad i dybe Tanker paa Kongsgaardens Vold og saae mod Jorden. Han spurgte sig selv: „Hvad har en barnløs Konge at arbejde for?“ Svaret lød: „Danmarks Lykke.“ Men hvem borgede for, at Efterfølgeren ikke vilde omstyrte meget af det, Formanden havde opbygget? Vilde de Mænd, som stode om Eriks Throne, ogsaa skare sig om hans Efterfølgers? Da traadte Kongens Kapellan Ricco op til ham paa den grønne Vold og sagde:

„Der er nys kommet Budskab om, at Bisp Adalbert i Slesvig endelig er død af de store Saar, han modtog i Fodevigslaget."

„Saa kommer jeg til at miste Dig, min tro Ricco; thi jeg har lovet Dig Slesvigs Bispestol. Men Du bliver vel hos mig i de tunge Dage, til jeg faaer at vide, om Svend er død eller han lever? Jeg er plaget af mørke Anelser, jeg har onde Drømme, jeg frygter for, at Døden er i min Nærhed."

„I frygter da ikke for Anslag mod Eders Liv?"

„Nej, og jeg venter at leve et langt Liv, jeg er saa rask endnu som dengang jeg var tyve Aar. Men de kunne have dræbt min Søn."

„Gud forbyde dette!"

„Skulde det være skeet, da vee Enhver, som har havt med den Mørkets Gjerning at gjøre. Min Hævn skal blive frygtelig og erindret, saalænge Danmark staaer."

„I har før troet, at man har bortført Svend, for at benytte ham som Gidsel for Haraldsønnerne."

„Var dette Tilfældet, maatte de, som have stjaalet ham fra mig, have underrettet mig om, at Svend var i Live, og de vilde have stillet Betingelser for at udlevere ham. Jeg har Intet hørt."

„Maaske have de endnu ikke naaet et sikkert Skjul."

„O, vidste jeg blot, hvor jeg skulde finde dem! Jeg har ladet lede i Øst og Vest, i Syd og Nord, men Ingen har fundet min Søn."

„Herre Konge, vilde det ikke adsprede Eders

Sind at beskjæftige Eder med Statssager? Der er flere, som vente paa deres Afgjørelse."

Kongen fandt, at Raadet var godt, og snart vare han og Ricco i Lønkamret fordybede i Læsningen af Breve saavel fra Indlandet som fra Udlandet. Da bleve de forstyrrede af høje Raab, der løde i Kongsgaarden, en Kjertesvend aabnede Døren og meldte, at Svend var kommen til Klejstrup.

„Hvad siger Du!" raabte Kongen og kastede Brevskaberne fra sig. Han ilede ud og traf Svend, der, ledsaget af Ulf, var paa Vejen til ham. Kongen sluttede sin Søn i sine Arme og kyssede ham, dernæst spurgte han:

„Hvorledes er det Hele gaaet til?"

Svend afgav først sin Beretning og dernæst Ulf, da sagde Kong Erik:

„Jeg takker Dig Ulf, og Du skal blive kongeligt belønnet. Da Gud ved denne Lejlighed har kaaret Dig til et Redskab til at frelse min Søn, seer jeg heri et Vink fra Himlen om, at Du ogsaa i Fremtiden vil være en Mand, hvis Tjeneste vil være Svend til Nytte, og derfor maa Du sværge mig til at være ham tro til din Død."

„Det sværger jeg," sagde Ulf, greben af noget vist Højtideligt ved Kongens Væsen.

„Ulf og jeg ere blevne Venner," sagde Svend.

„Det maae I vedblive at være," svarede Kongen.

Ulf glemte ikke at fremhæve Borghilds Fortjenester og hendes Frygt for, hvis Mogens vendte tilbage til Estrup, da at skulle skifte Jaord med ham.

Kong Erik kaldte paa en af sine fornemste Hirdmænd og sagde til ham, idet han overgav ham en stor og vægtig Guldkjæde:

„Du skal skynde Dig til Estrup! Der skal Du give Jomfru Borghild denne Kjæde og takke hende fra mig, tak hende med de bedste Ord, Du kan finde. Du kan tage tyve Svende med Dig, og skulde Du træffe Mogens fra Lindberg, da dræber Du ham."

„Det skal skee," svarede Hirdmanden og gik.

Der var den Aften stor Glæde paa Klejstrup, og Hirdmændene gik i Seng med en god Ruus. Næste Dag tænkte Kongen paa at bryde op til Ribe, men havde Gaarsdagen bragt Glæde, bragte den nye Dag Sorg; thi der kom Bud fra Erkebispen i Lund, at Dronning Malmfred var stille hensovet.

Kongen lukkede sig inde i sit Lønkammer og vilde ikke see Nogen. Han havde ikke været gift i mange Aar med Malmfred, og hans Giftermaal var mest skeet af Statshensyn. Malmfred var ikke Svends Moder, det var Frillen Thunna, der ogsaa var død. Med Dronningen havde Kong Erik ingen Børn, han og hun havde levet et smukt Liv sammen, og hun havde i Ulykkens Dage fattet et sandt Venskab for sin Husbond. Nu var hun død, han skulde ikke mere høre hendes rolige og tidt advarende Stemme, en Taare kom i hans Øje, han sandede, at hun havde været ham en god Raadgiver. Jo mere han tænkte paa hende, desto stærkere blev hans Sorg, han begyndte at græde højt; ligesaa lidt i sin Vrede som i sin Sorg forstod han at holde Maade.

Endelig betvang han sig og befalede, at man skulde lade Svend komme. Et stolt Smiil saaes paa hans Ansigt, og han sagde: „Det Bedste har jeg dog beholdt.“ Han tog Drengen paa sit Skjød og kælede for ham, Ingen skulde i dette Øjeblik have anet, at det var den haarde Kong Erik. Det var det Gode, det Milde fra tidligere Dage, og som han havde arvet efter Faderen, der endnu kunde komme op i ham, men det skete sjeldnere og sjeldnere, hans Raadgivere, deriblandt Svend Trundsens Sønner, paavirkede ham i en helt anden Retning, og det blev tilsidst hverken til Landets eller til Kongens Gavn.

Næste Dags Aften sejlede Kongen med en lille Flaade fra Aarhus til Skaane, hvor han vilde være tilstede ved Dronningens højtidelige Bisættelse. Det var i August Maaneds Slutning, Vejret var varmt, de lyse Nætter vare forbi, og Stjernerne funklede paany paa Himlen i al deres Pragt. Kongen sov paa sit Skibs Lyfting under aaben Himmel. For sagte Bør gled Flaaden fremad, mens Udkigsmændene stirrede ud i Natten; thi vendiske Sørøvere sværmede i stort Antal om i Farvandene. Da det gryede ad Dag, vaagnede Kongen; forude saaes Sejerø, her var det, at han engang laa med sin Flaade for at opsøge Kong Niels i Jylland, og da modtog det Glædesbudskab, at Niels var bleven dræbt i Slesvig. Nu opholdt Harald Kesias Sønner sig som Fanger paa Øen.

En Snekke styrede bort fra Flaaden og hen

imod den skovbevoxede Ø. Før Flaaden forlod Aarhus havde hiin Snekkes Høvidsmand faaet Kongens Befaling dertil. Han saae efter den og sagde: „Svend sover trygt, herefter skal han komme til at sove endnu tryggere. Jeg lovede Malmfred at skaane deres Liv, saalænge hun levede. Jeg har holdt mit Ord.“ Snart havde Kongen tabt Snekken af Syne. Men nogen Tid efter sang man i Danmark:

De Kongesønner til Kristus bad,
Om Livet de maatte beholde,
I Maaneder syv de paa Øen sad
Med Skove og grønne Volde.
De finge saa krank en Skjæbne.

De stirred en Morgen ud over Sø,
Da saae de en Snekke komme,
Den stevnede ind mod den grønne Ø,
Nu Ventetiden var omme.
De finge saa krank en Skæbne.

De vilde Hirdmænd stege i Land,
De kaldte paa Kesias Sønner,
De vilde Hirdmænd ej røres kan
Af Suk og ydmyge Bønner.

„Hør Sigvard, Du est den ældste Søn,
Den Første, hvis Liv skal slukkes,
Du skal faae Lov til at bede en Bøn,
Før Hovedet af Dig skal hugges.“

Ung Sigvard blegned', de Andre græd,
Han foldede fromt sine Hænder,

Men Hirdmanden mente: „Den onde Sæd
Itide man klogt opbrænder."

Og Sigvard døde, og nu stod frem
Ung Erik til blodigt Stevne,
Han raabte: „Engang der komme dem,
Som Niddingsdaaden vil hævne.

Forbandet være Kong Erik og
Forbandet hans Søn, hiin unge,
Engang jeg venter, der kommer dog
De Tider, som blive dem tunge."

„Du Hanekylling med høje Ord,
Min Øxe Dig snart skal tæmme,
Din Krop jeg idag under sorten Jord
Til Ormeføde vil gjemme."

I Græsset randt det unge Blod,
Nu Niels og Harald maae bløde,
De grædende Smaa hos Bødlen stod,
Snart ogsaa de vare døde.

Og dengang Sol over Skoven stod,
Og Lærken sang over Agre,
Da laae de Alle i deres Blod,
De Kongesønner saa fagre.

De kastedes ned i en fælles Grav,
Og Ingen den mere kan finde,
Derude bruser det vilde Hav
Og suse de vilde Vinde.
De finge saa krank en Skæbne.

Mens Alt dette foregik, vare Gram og Mogens vendte tilbage til Estrup, hvor Borghild ikke tøvede med at fortælle, hvad der var hændet i deres Fraværelse. De bleve meget forbausede og nedslaaede og udspurgte ivrigt Borghild om de nærmere Omstændigheder. Det lykkedes hende at berolige sin Fader, og han blev tilsidst af den Mening, at Ulf Intet havde erfaret af Bikke og Gauthild, og at ingen Mistanke var kommen til at hvile paa ham selv og Mogens. Den Sidste var i Begyndelsen ikke saa tryg, men efterat have forhørt sig paa Hundsbæk, hvis Bryde og fleste Svende vare redne bort med Ulf, blev ogsaa han beroliget.

Gram meddelte nu Borghild, at hendes Jaord skulde fejres med Mogens, og at hun maatte skynde sig med at træffe Forberedelserne dertil. Hun spurgte, om hun ikke kunde blive fri for dette Giftermaal, men Gram svarede, at han havde givet Mogens sit Løfte, og det vilde han holde.

Borghild begyndte da med liden Glæde at lade brygge og bage og haabede i sit stille Sind, at Ulf i rette Tid vilde sende hende Frelse. Men Kongen opholdt sig langt borte, helt oppe i Viborg, og det kunde vare mange Dage at tilbagelægge Vejen frem og tilbage derfra. Mogens nærmede sig hende ofte og talte kjælne Elskovsord, som hun ikke besvarede. Han tog hende det ikke ilde op, han tilskrev det en naturlig Tilbageholdenhed. For hver Dag, der gik, fik hun mere og mere imod Mogens.

Der var saaledes forløbet nogle Dage, da en

Terne kort før Middag styrtede ind i Stuen og fortalte, at der saaes Krigsfolk ride ned ad Fru Mettes Bjerg.

„Det er vel Hundsbæk Bryde og hans Karle, der vende hjem," mente Gram.

Ja, det havde Ternen ikke tænkt paa.

Mogens kom nogen Tid efter hjem fra Jagt. Gram fortalte ham, at Bryden var kommen tilbage til Hundsbæk, og Mogens mente da, at det vilde være klogt, om Gram om Eftermiddagen vilde tage over til ham for at faae noget Nærmere at vide om Kongesønnen, og om hvad Bikke havde sagt før sin Død. De satte sig tilbords og begyndte at spise.

Da kom en Hyrde fra Marken løbende ind i Hallen og raabte, at brynjeklædte Mænd fra alle Sider rede frem mod Gaarden. Mogens blegnede, og han og Gram sprang op og ilede ud for at see, hvorledes Sagerne stode. Gaarden var nu helt omringet, og Ingen kunde undkomme. Men Borghild havde ondt ved skjule sin Glæde.

Gram gav Befaling til, at Karlene skulde hente deres Øxer og Spyd, Mogens var allerede løben bort for at iføre sig sin Rustning. Da sagde Borghild findigt til sin Fader:

„Ulf er Dig og mig god, jeg tænker ikke, at disse Folk ville os noget Ondt. Ville de det, ere vi dog for Faa til at kunne modstaae dem, det er derfor mit Raad, at vi Intet foretage os, før vi høre, hvad Ærende de have til os."

Gram blev forundret over sin Datters Ro og

spurgte: „Veed Du Noget om, hvad disse Folk ville os?"

„Nej," svarede hun. „Men lyd mit Raad."

„De har Magten," sagde Gram.

„Gaa ud til dem og spørg dem om, hvad de ville."

Gram fandt, at han ligesaa godt kunde gjøre Dette som noget Andet, han gik da ud til Skarens Anfører og spurgte ham:

„Hvorfor have I omringet mit Huus?"

„Det er ikke for at gjøre Dig noget Ondt," svarede Hirdmanden, „men vi søge Mogens fra Lindberg. Er han hos Dig, saa lad ham komme ud, vi ville tale med ham."

„Ja, han er derinde."

„Saa bed ham om at komme ud til os."

Gram fulgte Opfordringen, gik ind og fortalte Mogens, hvad der var blevet sagt. Da svarede denne:

„Borghild maa kun have vidst halv Besked. Neppe kommer hun og jeg til at holde Bryllup. Jeg vil gaae ud til dem og høre, hvad de ville mig."

Mogens havde iført sig sin fulde Rustning, med Øxen i Haanden gik han ud til Hirdmanden og hans Folk.

„Er Du Mogens fra Lindberg?" spurgte Hirdmanden.

„Ja."

„Da skal Du dræbes," raabte Hirdmanden og drog sit Sværd.

Der opstod nu en kort, men hidsig Kamp, Mogens slog tappert fra sig, men Overmagten var altfor stor, snart maatte han bide i Græsset. Gram og Borghild havde været Vidne til Kampen.

„Var mit Raad ej godt?“ spurgte Borghild.

„Jeg fik Lyst til at gaae hen og hjælpe Mogens.“

„Hvad Fordeel havde Du havt deraf? Og hvad Fordeel har han nu havt af, at han lod Kongesønnen bortføre?“

„Dette veed Du og har tiet dermed; Du har været Skyld i Mogens' Drab.“

„Jeg seer ham hellere hvile i Graven end i min Brudeseng,“ svarede Borghild. „Jeg har jo sagt Dig, at jeg ikke kunde lide ham.“

Gram saae spørgende paa sin Datter, han begyndte at forstaae, at hun maatte have havt en Finger med i Spillet. Dette blev snart til Vished, da Hirdmanden, efterat Mogens var bleven dræbt, red hen til Gaarden, steg af Hesten og høfligt spurgte, om Jomfru Borghild var hjemme.

„Hun staaer her,“ svarede Gram og pegede paa sin Datter.

„Ædle Jomfru,“ sagde Hirdmanden, „jeg bringer Dig Kong Eriks varmeste Tak, fordi dine Raad have hjulpet Ulf til at finde Kongens Søn, og jeg bringer Dig en Hilsen fra Svend. Kongen sender Dig denne Guldkjæde som en ringe Belønning for den Glæde, Du har beredt ham.“

Borghild tog med Glæde og Stolthed mod

Kjæden og viste den til sin Fader. Gram tog den i Haanden og sagde:

„Kjæden er stor og tung, man vil kunne kjøbe en stor Gaard derfor."

„Kong Erik straffer strengt," sagde Hirdmanden, „men belønner han Nogen, gjør han det kongeligt."

Kongens store Gave til Borghild havde viist Gram, at Hirmanden og hans Svende ikke vilde gjøre ham noget Ondt, han blev derfor rolig i sit Sind og bød Kongens Udsendinge ind i Huset, for at de kunde gjøre sig tilgode med Mad og Drikke. I sit stille Sind tænkte han: „Det er maaske godt, at det har taget den Vending. Det er altid bedre at have en saa streng Konge som Erik til Ven end til Fjende."

Sjette Kapitel.

Kong Erik og Torgils.

Der blev paa mange Steder i Landet stor Forbittrelse mod Kong Erik, dengang det rygtedes, at han havde ladet Harald Kesias Sønner dræbe, Nogle af dem vare tilmed ganske smaa. Mangen skjøn Jomfru fældte Taarer, og Kongens Fjender

udstødte Forbandelser, men de forholdt sig rolige; de manglede et Kongsemne, hvorom de kunde skare sig.

Gudborg havde grædt og forbandet Kong Erik, hun havde opfordret sin Fader til ikke at see roligt paa Alt dette, men at rejse et Oprør mod Kongen. Hertil havde Torgils svaret:

„I dette Tilfælde maae vi overlade Straffen til Gud, og jeg tvivler ikke om, at han vil ramme Kong Erik, naar han mindst venter det. Desuden bæres det mig for, at mine Dage snart ere talte; thi jeg har havt Besøg af min Fylgje, og hun har vinket mig til sig."

„Fader, Du maa leve, hvad skal der blive af mig, naar Du døer?"

„Sten vil da komme hjem, og han vil skaffe Dig en Mand."

„Nej Fader; jeg ønsker ikke at blive gift, langt hellere vil jeg gaae i Kloster."

„Hvilken taabelig Snak! Du er ikke skabt til at lukkes ude fra Verdens Glæder og at spæge dit Kjød."

„Fader, Verden er saa ond, jeg flygter gjerne fra den."

„Har Kongesønnernes Drab paavirket Dig saa stærkt? Min Datter, Du maa lære, at lyse Tider skifte med mørke, at det gjælder for os om at holde ud til vor Død og at finde os i Guds Tilskikkelser. Jeg vil gjerne indrømme, at her er noget kjedeligt paa Plougstrup, og da jeg en af Dagene tager til Ribe, kan Du følge mig og besøge Fru Bodild."

Gudborg tog med Tak imod det Tilbud.

Imidlertid var Torgils i de sidste Dage usædvanligt stille og tankefuld; thi det var hans Overbeviisning, at hans Endeligt var nær. Han bad meget i Løn til Christus og den hellige Jomfru og uddelte mange Gaver til de Fattige. Med Gudborg talte han kun om Rejsen til Ribe, og Udsigten til at skulle foretage den havde i ikke ringe Grad oplivet hende.

Nogle Dage efter finde vi Torgils i Ribe Bispegaard, hvor han havde en Samtale med Bispen Nothold; de vare blevne Venner efter Præsteoprøret, og hver Gang Torgils var i Ribe, besøgte han Bispen, der havde stillet et Gjenbesøg i Udsigt.

„I siger mig," sagde Torgils, „at Kongens Halvbroder Peder Bodildsen er misfornøjet med den Maade, hvorpaa Kongen er gaaet frem mod hans Broder Harald og dennes Børn. I maa jo vide det, siden I saa længe har været hans Kapellan. Hvad mener I selv om denne Sag?"

„Jeg mener det Samme som Hr. Peder. Kongen er gaaet frem med ufornøden Grumhed ikke blot mod sin Slægt, men ogsaa mod mange Andre."

„Det er ogsaa min og mange gode Mænds Mening."

„Jeg maa sige, at Kong Eriks voldsomme Adfærd forundrer mig; thi før han blev Konge, kunde han være venlig i Omgang, skjøndt han rigtignok aldrig har tilgivet nogen Fornærmelse, han

lod saaledes Ubbe Jarl hænge, da han fik ham i sin Magt."

„Det forekommer mig, at Kong Erik er grummere end Kong Magnus, der dræbte sit Sødskendebarn Knud Lavard; Erik har ladet sin Broder og hans Børn dræbe. Der er faret en Djævel i ham, siden han er bleven Konge."

„Hvem kjender Forsynets Veje? Vi have tidt seet det Onde vende sig til det Gode. Hvo veed, om Gud har fundet Harald Kesias Slægt værdig til at regere i Danmark. Faderen var jo hele sit Liv en Mand, der øvede Voldtægt, Mord, Ran og alle mulige andre Laster."

„I veed bedre Besked om Guds Veje end jeg. Men det synes mig, at Kong Erik ikke mere er værdig til at regere Landet, og det synes mig, at det er fribaarne danske Mænds Pligt at sige ham deres Mening. Jeg er kommen her til Ribe idag, fordi, som I veed, vi kunne vente Kongen til Byen en af de første Dage. Han var jo alt paa Vejen hertil, da han fik Budskab om Dronningens Død. Nu er det min Mening, at I, naar han kommer her, formaner ham til at vende om fra sit ugudelige Levnet og at fare skaansomt frem paa Thinge. I er Bisp, og I har Magt og Myndighed til at sige ham det."

„Hertil vil jeg svare, at jeg ikke vil formane og advare Kong Erik, naar han kommer; thi det er ham, der har givet mig mit Bispedømme."

„Har I det ikke fra Kapitlet og Erkebispen?"

„Kapitlet her i Ribe har for Tiden ikke meget at sige. Jeg vil haabe, at den Tid vil komme, da Kongen ikke tør blande sig i Bispevalg. Endnu er det ikke saaledes. — See, derfor maa jeg optræde anderledes end jeg maaske ellers vilde."

„Det forekommer mig, at naar I sidder i Embedet, er I Bisp og behøver ikke at tage Hensyn til hvem, der har sat Eder i dette Embede, og at I opfylder en hellig Pligt, naar I staaer frem og formaner Kongen."

„Nej, nej, mine Pligter som Bisp ere mig de vigtigste, jeg blander mig ikke i Statens Sager. Desuden har Kongen Ricco . . ."

„Han skal være bleven Bisp i Slesvig."

„Det er han. Er der Nogen, som er kaldet til at advare og formane Kongen, maa det være Ricco."

„I vil altsaa ikke," sagde Torgils, „jeg mener, at det er nødvendigt, at Kongen faaer Sandheden at høre, og derfor vil jeg sige ham den paa Thinge."

„Raser I, Torgils! Det kunde koste Eders Liv. I veed, at Kongen ikke taaler Modsigelse, at han da mister Herredømmet over sig selv."

„Jeg veed det," svarede Torgils. „Men jeg sætter gjerne mit Liv i Vove, kan jeg derved frelse Andres."

„Jeg beder Eder indstændigt om at afstaae fra Eders Forsæt. Desuden veed I jo ikke, om Kongen har erfaret, at Olaf sidste Vinter i Kvindeklæde har været skjult paa Plougstrup."

„I veed, jeg var uvidende om den Sag, men jeg billiger, hvad mine Børn dengang gjorde. De skulle ikke bøde for, hvad de have gjort, jeg paatager mig al Skylden."

„Ja, det kan jeg vel forstaae."

„Skulde Kongen tale til Eder om den Sag, da bør I ikke nævne mine Børn, lover I mig det, Bisp?"

„Det Løfte kan jeg sagtens give Eder."

„Tak Bisp. Det aner mig, at Kongen og jeg, naar vi mødes her, ikke ville skilles som Venner fra hinanden. I veed, at jeg før Juul drog til Urnehoved Thing og talte Kong Eriks Sag overfor hans Broder Harald, jeg skal nu ikke rædde's for at tale Folkets Sag overfor Kong Erik selv. Jeg har hidtil tjent ham tro og redebon, det maa I kunne bevidne."

„Det har I, Torgils, Kongen har ingen dygtigere Sysselmand end I, jeg har jo selv seet, hvorledes I foer frem uden Skaansel, da Præsterne gjorde Oprør imod mig. Jeg seer nødigt, at I mister Kongens Gunst. Gid Eders Tunge maatte vorde lam, saalænge han er i Varde Syssel."

„Det er just ikke noget kristeligt Ønske. Jeg vil nu sige Eder Farvel; den Byrde, I ikke vil tage paa Eder, maa jeg tage paa mig."

Torgils forlod Bispen og tænkte: „Min Fylaje har varslet, at jeg snart skal døe. Det bæres mig nu for, at jeg vil miste mit Liv, naar jeg møder Kong Erik paa Varde Sysselthing."

Dagen efter forlod Torgils Ribe, for at begive

sig ud i sit Syssel. Han havde givet Gudborg Tilladelse til at opholde sig hos Fru Bodild under Kongens Ophold paa Riberhuus; thi han mente, at det vilde adsprede hende. Ulf var ofte i Gudborgs Tanker, vel havde de forladt hinanden i Uvenskab, men hun mente, at Ulfs Kjærlighed ligesaa lidt var udslukt som hendes egen, derfor længtes hun efter at see ham, og maaske kom han med Kongen til Riberhuus. Hun var ogsaa nysgjerrig efter at see Kong Erik, efter at see den Mand, der havde været saa grusom mod sin nærmeste Slægt. Inden Kongen kom, hjalp hun Fru Bodild i Kjøkken og Fadebuur, og Bodild kom til at faae den unge Pige meget kjær. Til Broder saae Gudborg ikke meget; thi han havde Nok at gjøre med at faae Borgen pyntet op paa bedste Maade til Kongens Ankomst.

Midt i September kom Kongen til Riberhuus med et stort Følge, og der blev Liv paa den før saa stille Borg. Da Ulf besøgte sine Forældre, traf han Gudborg hos dem, hans Hjerte tog til at banke, men han bevarede sin Fatning.

„Det har været mig kjært," sagde Broder til sin Søn, „at høre Kongen rose Dig meget. Han har fortalt mig, at det var Dig, som fandt Svend og bragt ham tilbage. Du har jo faaet meget Guld til Belønning, og Kongen har sagt mig, at han vil skænke Dig en stor Gaard, naar Du har tjent ham i nogle Aar. Jeg fortryder ikke, at jeg gav Dig Tilladelse til at ombytte Præstekjortlen med Brynjen."

Moderen saae med Stolthed paa Sønnen og sagde:

„Du er bleven smukkere og mandigere, siden jeg saae Dig sidst. Jeg er stolt af at have en Søn, hvem Kongen roser saa meget, og jeg har hørt, at han særligt har udvalgt Dig til at vogte paa hans Søn. — Her seer Du Jomfru Gudborg, som Du kjender, og som besøger mig i denne Tid, hun har været mig en god Hjælp."

„Det glæder mig," svarede Ulf, „at min Fader er tilfreds med mig, og at min Moder føler sig stolt af at have en saadan Søn, og Jomfru Gudborg skal være mig velkommen ved mine Forældres Arne."

Ulf maatte nu give en Fremstilling af, hvorledes han havde fundet Svend; da han havde endt, sagde Moderen:

„Ej, ej, Borghild hjalp Dig, og saavidt jeg kan forstaae, var det, for at Du til Gjengjæld skulde hjælpe hende til at blive fri for Bryllupet med Mogens. Det er hun da ogsaa bleven; thi Kongens Hirdmænd kom til Estrup og slog Mogens ihjel. Jeg har ofte bedt Borghild om at komme til Ribe og besøge os, hun har lovet mig det, men har endnu ikke været her."

„Aa, hun kommer vel nok," mente Broder.

Gudborg holdt ikke af den megen Tale om Borghild, og hun maatte bestandigt tænke paa, at Borghild havde hjulpet Ulf til at indlægge sig Berømmelse ved at finde Kongesønnen. Hun spurgte sig

selv: „Hvorledes seer Borghild ud? Er hun smuk?" I Dagens Løb talte hun med Fru Bodild derom, og Bodild kunde ikke Andet end rose den Jomfru, der havde været bestemt til at blive hendes Svigerdatter. Der var i de første Dage ikke Lejlighed for Ulf til at tale med Borghild; da mødtes de tilfældigt en Dag ved en af Borgens Forraadskamre, hvor Gudborg skulde hente Et og Andet til Fru Bodild. Gudborg rødmede og vilde smutte ind i Kamret.

„Du har travlt, Gudborg," sagde Ulf.

„Ligesaa travlt som den Dag, Du sidst forlod Plougstrup."

„Har Du Intet at sige mig?"

„Nej."

„Du fortryder ikke, at Du viste mig Porten?"

„Aldrig har jeg gjort dette; vilde jeg da have været her?"

„Men hvorfor blev Du saa hidsig? Hvorfor forlod Du Hallen?"

„Fordi jeg harmedes over, at alle dine Ord til mig havde været Mundsvejr."

„Gudborg, heri tager Du Fejl. Jeg elsker Dig endnu."

„Jeg kan ikke troe Dig."

„Ved alle Helgene, jeg elsker Dig, men maaske har Du glemt din Kjærlighed til mig."

„Gid jeg kunde det," svarede hun.

Gjort dristig ved dette Svar, slyngede Ulf Armene om hendes Liv og kyssede hende. Hun vilde rive sig løs, men han holdt hende fast.

„Ulf lad mig gaae," sagde hun, „din Moder venter paa mig."

„Lad hende vente."

Der var atter tilvejebragt Forsoning mellem de to Elskende, og glade skiltes de fra hinanden, Ingen af dem tvivlede om, at deres Forældre med Glæde vilde give deres Samtykke til deres Ægteskab. Men endnu samme Dag skulde Ulfs Lykke blive formørket af Skyer. Kongen saae ikke mere saa venligt til ham som før. Hvad kunde være Grunden dertil? Henad Aften vinkede Kongen sin Hirdmand hen til sig og sagde:

„Jeg har først idag erfaret, at Du kunde have fanget Olaf Haraldsen paa Plougstrup, hvis Du havde brugt dine Øjne bedre."

„Det er muligt, Herre Konge," svarede Ulf, „men vide skal I dog, at jeg aldrig i mit Liv havde seet Olaf, dengang I sendte mig afsted for at finde ham. Ingen af mine Svende kjendte ham."

„Nu ja, det tjener til din Undskyldning. Min Vrede skal ikke ramme Dig, men Sysselmanden skal ikke undgaae sin fortjente Straf."

Med et Vink bød Kongen sin Hirdmand at bortfjerne sig, og snart saae Ulf ham i ivrig Samtale med Bisp Nothold. Ulf opsøgte sin Moder og Gudborg og fortalte dem, hvad Kongen havde sagt, Fru Bodild ræddedes meget, men Gudborg sagde:

„Nu kommer der onde Tider for dem, de kalde for Ploug. For ikke at bringe Nogen i Forlegenhed,

er det vel bedst, at jeg forlader Riberhuus, og at Ingen bagefter taler om, at jeg har været her."

„Ikke vil jeg nægte," sagde Ulf, „at det vil være tilraadeligt, at Du i al Stilhed forlader Riberhuus, til Kongen har talt med din Fader. Men før Du drager bort, vil jeg betro Dig, Moder, at Gudborg skal være min Fæstemø, saasnart Du og Fader og Torgils ville give Eders Samtykke dertil."

„Hvad Du sidst fortalte mig, glæder mig," sagde Bodild og kyssede Gudborg, „men hvad Du fortalte mig, at Kongen har sagt til Dig, ængster mig svarligen. Derfor finder jeg ikke bedre Raad end at Gudborg forlader os."

„Frygter Du ikke for en Sønnedatter, som har paadraget sig Kongens Vrede?" spurgte Gudborg.

„Hvorfor skulde jeg frygte for det?" svarede Bodild. „Jeg tænker vel, at din Fader, som er saa mægtig en Mand, bliver forligt med Kongen, om han end maa betale store Bøder. Saaledes gik det altid til under salig Kong Niels."

„Jeg takker Dig, Moder, fordi Gudborg behager Dig, men hvad jeg har betroet Dig, maa blive mellem os Tre, først naar Kongen er borte, kan Du tale til Fader derom," sagde Ulf.

„Det lover jeg Dig," svarede Moderen og lod Ulf og Gudborg være alene.

De vare unge og saae Alt i Haabets lyse Skjær; de Skyer, som for Tiden vare paa deres Himmel, forekom dem ikke at være større end at de i den nærmeste Tid vilde kunne drive bort. Kongen vilde

desuden snart faae Andet at tænke paa end sit Riges indre Anliggender; thi han havde besluttet det følgende Aar at gjøre et stort Tog til Venden. De skiltes med Løfte om at gjensees, saasnart det kunde lade sig gjøre, og Gudborg lovede at følge Ulfs Raad og rejse til Spandetgaard i Stedet for til Plougstrup, for at hun ikke kunde være let at finde, hvis Kongen vilde forhøre hende. De maatte jo antage, at Kongen vidste, hvorledes Gudborg havde hjulpet med til Olafs Flugt, de vidste ikke, at han havde faaet Sagen fremstillet saaledes af Bisp Nothold, at det var Torgils, som bar Hovedskylden.

Ubemærket forlod Jomfru Gudborg Riberhuus. Ulf tænkte, hvor mærkeligt det var, at han, som var en af Kongens mest trofaste Hirdmænd, ogsaa havde faaet en Sag at fortie for sin Konge, og at han hjalp med til at skjule en Jomfru, som havde modarbejdet Kongens Planer. Hvis Kong Erik erfoer dette, vilde Ulf vistnok for bestandigt miste den store Gunst, han havde vundet ved at finde hans Søn.

Da blev Fru Bodild overrasket ved, at Gram og Borghild kom i Besøg paa Riberhuus. Hun modtog dem med stor Venlighed som længe ventede Gjæster. Borghild fortalte hende, at hun havde bevæget sin Fader til at gjøre Rejsen; thi hun vilde takke Kongen for den smukke Guldkjæde, han havde givet hende, og nu fremtog hun Kjæden og rakte den til Bodild, der beundrede den højligt.

Ulf modtog Borghild meget venligt, og hun

fortalte ham, hvorledes Hirdmanden var kommen i rette Tid og havde nedhugget Mogens. Dette interesserede Ulf, som gjorde hende flere Spørgsmaal og lovede hende at underrette Kongen om, at hun var kommen til Riberhuus for at takke ham for Kjæden.

Det var disse Tiders Skik, at Folk bleve stedte for Kongen, naar han sad i Højsædet og spiste, medens hans fornemste Mænd samtidigt nøde deres Maaltid i Hallen. Dagen efter Ankomsten traadte Gram med sin Datter frem for Kongens Højsæde, og Faderen takkede Kongen for den smukke Kjæde, som Borghild havde smykket sig med. Kongen saae venligt paa hende og sagde:

„Du har beredt mig en stor Glæde, Borghild, og derfor er det min Pligt, at jeg ogsaa gjør Dig glad. Ilde var det af Dig, Gram, at Du vilde have din Datter til at ægte den Nidding, Mogens, men jeg tænker, at Du kjendte ham ikke. Jeg befriede din Datter fra den Brudeseng. See, nu har jeg givet din Datter den gyldne Kjæde, som hun idag bærer om Halsen, men jeg har Lyst til at give hende endnu mere. Du seer nysgjerrigt paa mig, Borghild, saa viid da, at jeg har faaet Lyst til at give Dig en Husbond."

Borghild rødmede og slog Øjnene ned.

„Du mener, at det er min Skjemt. Nej, det er ramme Alvor. Jeg giver Dig Tilladelse til at vælge til Husbond, hvem Du vil af mine Hirdmænd."

Borghild rødmede endnu mere end før.

„See paa dem og vælg. See ikke derhen til

Højre, der sidde de gamle og graa, og de Fleste af dem ere gifte, nej, see didhen, der sidder mangen rask Ungersvend, som Du kan være tjent med. Du kan sige ham, at jeg endnu idag gjør Eders Bryllup paa Riberhuus, og at din Husbond, for at kunne nyde sine Hvedebrødsdage, skal faae Orlov en Maaned."

Borghild nejede dybt og sagde:

„Herre Konge, det er vist Eders Spøg. Ej sømmer det sig for en ærbar Jomfru selv at vælge sig en Mand."

„Jovel sømmer det sig, naar din Konge byder det. Slaa dine Øjne op, see Dig om i Kredsen."

„Nej, nej, Herre Konge, I maa have mig undskyldt."

Hirdmændene fulgte dette Optrin med stor Spænding, de havde først holdt det Hele for at være Spøg, men nu saae de, at det vilde blive Alvor. Kongen havde i den sidste Tid faaet nogle mærkelige Luner.

„Du skal gjøre, hvad jeg byder Dig," sagde Kongen til Borghild, „jeg vil det."

Borghild begyndte at skjælve.

„Herre Konge," sagde Gram, „undskyld min Datter, hendes Blufærdighed tillader hende ikke at opfylde Eders Bud."

„Jeg taaler ingen Modsigelse," sagde Kongen haardt. „Borghild, hvem vælger Du af mine Hirdmænd til din Husbond?"

Borghild foer sammen ved Kongens haarde Tiltale, hendes Knæ rystede, hun kastede et hurtigt

Blik omkring i Kredsen, da fik hun Øje paa Ulf og fik Mod; thi hun elskede i Løn sin Barndoms Legebroder.

„Maa jeg ikke betænke mig?“ spurgte Borghild.

„Jeg fordrer strax at blive adlydt, vælg!“

„Herre Konge!“ udbrød Borghild med Taarer i Øjnene.

„Vil Du trodse mig!“ raabte Kongen vred. „Jeg taaler ingen Ulydighed. Hvem af disse Hirdmænd vil Du have til din Husbond, siig det strax!“

„Du maa adlyde Kongen,“ formanede Erik Hagensen, som næsten altid opholdt sig hos Kong Erik.

„Ja, ja, Borghild maa gjøre, hvad Kongen byder,“ sagde Gram.

„Nuvel,“ sagde Borghild, „siden jeg skal gjøre Noget, som er mig saa meget imod, vil jeg anraabe den hellige Jomfru om at lade mig træffe det rette Valg. Herre Kong Erik, jeg vælger til Husbond Ulf Brodersen.“

„Tu kunde ikke have truffet bedre Valg; Ulf, idag fejre vi dit og Borghilds Bryllup,“ sagde Kongen.

„Kong Erik, det kan ikke være Eders Mening,“ svarede Ulf, „jeg elsker ikke denne Jomfru.“

„Hvad angaaer det mig, at Du ikke elsker hende?“ spurgte Kongen. „Du er min Hirdmand og maa uvægerligt lyde mit Bud.“

„Jeg har heller aldrig undslaaet mig derfor.

Kongen raader over min Arm og mit Hovede, men han raader ikke over mit Hjerte."

„Det er Oprør," tordnede Kong Erik vildt, „Du stykker dit Legeme ud og giver mig kun nogle Parter deraf. Jeg siger Dig, at hele dit Legeme tilhører mig. Tog jeg dit Hovede, fik jeg vel Hjertet med."

„Herre Konge, jeg vil hellere forlade Eders Tjeneste end ægte Borghild."

„Du skal ikke forlade min Tjeneste, og Du skal ægte hende!" raabte Kongen. „Du skal ægte hende, selv om Eders Hænder skulle sammenføjes med Magt."

Da blegnede Ulf, han vidste, at al Modstand vilde være unyttig. Han havde troet sig saa nær sin Lykkes Maal, og nu? Hans Tanker vare hos Gudborg, og han sukkede:

„Stakkels Gudborg:"

Da Kongen havde brudt al Modstand mod sin Villie, blev han atter naadig mod Ulf, og han sagde til ham:

„Din Faders Gaard ligger i Malt Herred; af det Gods, Kronen ejer i dette Herred, skal der blive lagt flere Boel til Hundsbæk. Og lad der nu gaae Bud til Bisp Nothold, at Bryllupet kan blive fejret. Jeg lader din Moder bede, Ulf, at hun pynter din Brud."

Saaledes fandt da dette Bryllup Sted, tilsyneladende mod begge Parters Villie, men Bruden var i sit stille Sind sjæleglad. Ulf blev nu hendes Husbond, Ulf, hvem hun i den sidste Tid Dag og Nat havde tænkt paa. Overfor ham turde hun ikke

lade sig mærke dermed, han havde jo erklæret, at han ikke elskede hende. Imidlertid haabede hun, at hun skulde vinde hans Kjærlighed. Hun fik ham til at troe, at hun kun af Rædsel for Kongens vrede Aasyn havde valgt ham; thi han var jo den Eneste, hun kjendte af Hirdmændene. Ulf troede hende, han fandt hendes Opførsel saa naturlig, hun maatte jo ligesom han bøje sig for Kongens Villie, denne Konge, som Ulf ikke mere kunde see op til som før, nej, Sten havde havt Ret i sin Dom over Kong Erik.

Ulf bad sin Moder i al Hemmelighed give Gudborg Underretning om det Hele. Fru Bodild græd ved at tænke paa Gudborg og lovede maaske selv at tage til hende, naar Kongen var rejst i en af de nærmest paafølgende Dage. Ulf havde, som vi vide, faaet en Maaneds Orlov, han var led og kjed af at være ved Hove og skyndte sig at drage bort med sin Hustru og hendes Fader til Estrup og Hundsbæk. Gram, som før havde været en Modstander af Kong Erik, var nu bleven hans Tilhænger; thi Kongen havde været meget naadig imod ham; ja, skænket ham en forgyldt Øxe.

Det var heldigt, at Ulf ikke fulgte Kong Erik til Varde Sysselthing; thi herved undgik han at blive Vidne til et Optrin, som vilde have berørt ham højst pinligt.

Det var i September Maaneds Slutning, at Kongen holdt Sysselthing paa Marken Syd for Varde, nærved den gamle Kongsgaard. En Mængde Bønder fra det store Syssel vare mødte for at faae

deres Retstrætter afgjorte af Kongen selv. Vejret var ublidt, det stormede og regnede, men herom brød man sig ikke i de Tider, hvor man plejede at tilbringe sin Dag i fri Luft. Kongens Aasyn var usædvanligt strengt, og han havde kun talt faa Ord med Sysselmanden. Natten før den første Thingdag havde Kongen atter den mærkelige Drøm om Plougen, der pløjede Lig op af Furerne og tilsidst nedpløjede ham selv. Da han om Morgenen tænkte derover, sagde han: „Nu troer jeg at kunne tyde Drømmen, de kalde jo Sysselmanden for Ploug, min Drøm advarer mig imod ham. Han er en mægtig Mand i dette Syssel, men Almuen skal faae at mærke, at jeg er endnu mægtigere."

Thinget blev sat, og Kongen begyndte at fælde sine Domme. Men mange af dem stiede mod de gamle Love og Vedtægter og forekom Almuen at være i høj Grad uretfærdige. Herover begyndte der at lyde høje Raab paa Thinget. Da sagde Kongen til Sysselmanden:

„Du maa bringe Almuen til Taushed. Dens Raab forstyrrer Thingets Fred."

Da svarede Torgils:

„Kong Erik, det synes mig, at Almuen har Grund til at være utilfreds med dine Domme; thi de holde sig ikke til vore gamle Love og Sædvaner. Du har dømt, som Du selv bedst har syntes om, og det ere vi ikke vante til i Varde Syssel."

Bifaldsraab fra Almuen modtog denne Tale. Kongens Ansigt blev mørkt, Torgils vedblev:

„Vi ræddes ikke for, at Du rynker dine Bryn, Herre Konge, vi kjender ikke til Frygt i dette Syssel, og derfor skal Du høre Sandheden, som Andre ikke tør sige Dig. Du skal høre, at vi afskye den Maade, hvorpaa Du er faret frem mod din Broder og hans Sønner, selv ikke i Hedenskabets Tid har Danmark havt en saa grusom Konge som Du. Da Sejren blev din efter Slaget ved Fodevig, vare vi enige om, heri at see en Guds Dom, og vi besluttede, at tjene Dig troe, saa meget mere, som Ingen dengang kunde sige Dig noget Ondt paa, og Du var en Søn af Erik Ejegod og en Broder til Knud Lavard. Men nu har Du viist Dig at være ligesaa blodtørstig som Kong Magnus, der slog din Broder ihjel, og bliver Du ved dermed, vil Du snart faae at mærke, at vi Jyder ikke lide Dig, hvad saa end Sjællænderne og Skaaningerne gjøre."

Denne dristige Tale forbausede Mange, men vandt Almuens Bifald. Kongens Ansigt blev blodrødt, hans Øjne lynede vildt, de, som stode ham nær, ræddedes for, hvad der vilde komme.

„Nu skal jeg sige Dig Sandheden," raabte Kongen, og Fraaden stod ham ud af Munden. „Du har paa din Gaard Plougstrup skjult Olaf Haraldsen for min Hirdmand, Du har hjulpet ham til Flugt."

„Det har jeg," svarede Torgils, „og havde jeg kunnet hjælpe alle Kong Haralds Sønner fra at lide en forsmædelig Død, havde jeg gjort det."

„I høre det, han tilstaaer!" brølede Kongen „Og han er min Sysselmand her i dette Syssel!

Nu skal Du ikke undgaae din retfærdige Straf, jeg dømmer Dig til Døden. Hirdmænd, fuldbring strax min Dom!"

„Mit Blod skal komme over Dig, Kong Erik!" raabte Torgils. „Vee, vee, over Dig, Du skammelige Brodermorder!"

Han fik ikke talt mere, Hirdmændene hug ham ned. Thinget blev grebet af stor Rædsel og hørte i Taushed paa de Domme, som Kongen fældede, og som vare i høj Grad vilkaarlige og stridende med de gamle Love og Vedtægter.

Syvende Kapitel.

Toget til Arkona.

I den første Deel af Middelalderen var Danmark bestandigt udsat for Røvertog af Venderne, det var derfor Kongernes Opgave at bekæmpe dette slaviske Folkeværd, som fra Wagrien i Holsten boede langs Østersøens sydlige Kyster. Frugterne af de Sejre, som Magnus den Gode, Knud den Hellige, Erik Ejegod og Knud Lavard havde vundet over dem, vare gaaede tilspilde under Kong Niels's lange og daadløse Regjering, Venderne spillede Herrer i de danske

Farvande, ja, sejlede dristigt gjennem Sundet og Belterne ind i Kattegat.

De skjønne danske Kyster henlaae øde og ubebode, Ingen turde boe i Nærheden af dem af Frygt for de vendiske Sørøvere, som gjorde Landgang og medførte de Danske for at sælge dem som Trælle. Aar efter Aar gjorde Venderne Tog nordpaa, og Elendigheden var stor. Almuen begyndte at betragte dem som en uundgaaelig Landeplage, og de bosatte sig efterhaanden paa Lolland og Falster og i det sydlige Fyen. De derboende Vender skyndte sig med at underrette deres Frænder paa den anden Side af Østersøen om ethvert Foretagende, som man i Danmark agtede at iværksætte imod dem.

Vendernes Dristighed gik endog saa vidt, at de i Aaret 1135 gjorde et Tog helt op til Norge og afbrændte Byen Kongshelle. Toget anførtes af den pommerske Fyrst Ratibor, han havde 250 Snekker med sig, og paa hver Snekke var der 2 Heste og 44 Mand. Kong Erik og Erkebisp Asker sendte Bud til Kongshelle og bad Byen tage sig iagt for den store Hær, men Indbyggerne agtede ikke paa Advarslen.

Dette Tog havde vakt megen Opmærksomhed i Danmark, og Kong Erik havde besluttet at gjøre et stort Tog til Rygen for at knække Vendernes Overmod. Siden Knud den Helliges mislykkede Englandstog havde hele den danske Ledingsflaade ikke været samlet, nu opbød Kong Erik den, og der mødte henved 1100 Skibe. Paa hvert Skib var der 4 Heste; det var

første Gang, at Flaaden var paa Tog med Heste ombord. Toget gik til Rygen, hvor de værste Sørøvere fandtes.

Kong Erik lagde sig med en stor Deel af sin Krigshær foran den stærke Fæstning Arkona, medens den øvrige Deel drog plyndrende om paa Øen. Rygens nordligste Deel er en Halvø, nu kaldet Wittow, der ved en smal Landstrimmel er forbunden med den Deel af Landet, som kaldes Jasmund. Paa nævnte Halvø laa paa den høje Kridtklint Byen Arkona. Paa den nordlige, østlige og sydlige Side var Byen befæstet af Naturen, denne Befæstning saae ud som stejle Volde, der vare saa høje, at man ikke kunde naae derop med en Pil, udkastet af en Blide. Paa de tre Sider gik Havet rundt om Byen, men imod Vest var den omgiven af en Vold, der var 50 Alen høj. Dens nederste Deel bestod af Jord, men oventil var den bygget dels af Tømmer og dels af Jord. Paa den nordre Side var en Sø, til hvilken der førte en forskandset og befæstet Vej. Midt i Byen var en vid, aaben Plads, paa hvilken Trætemplet stod med Svantevits Billede.*)

Arkona udgjorde ikke nogen stor og anselig By, der var heller ikke Plads til den paa det Sted, hvor det laa, det var en Fæstning med Templet og Tempelskatten, og tætved laa en lille Flekke. Saxo siger, at i Krigstid toge Indbyggerne deres

*) Dette og Følgende efter N. M. Petersens „De Danskes Toge til Venden“.

Tilflugt til Fæstningen, hvis Porte vare lukkede, men hvis Volde ikke vare besatte med Vagt; thi man ansaae Guden Svantevits Nærværelse for Beskyttelse nok.

I Nærheden af Fæstningen og Borgen laa en stor Egeskov.

Kong Erik havde indseet, at denne Borg ikke kunde tages med Storm, den maatte udhungres. Han lod derfor opføre en høj og bred Vold af Træ og Jord for at forhindre, at Byen fik Hjælp udefra, og han erobrede den befæstede Vej, der førte til Søen, hvorved de Belejrede kom til at lide af Vandmangel.

Her, ved Søen, laa Peder Bodilsen med Hallandsfarerne. Kongen selv havde, ligesom senere engang Valdemar den Store, opslaaet sit Telt i Egeskoven. Mellem ham og Fæstningen laa Skaaningerne. Sjællænderne og Fyenboerne droge hærjende gjennem Øen. En Deel af Jyderne vare hos Kongen, den større Deel laa nede i Vigen for at bevogte Flaaden. Alt var hidtil gaaet heldigt, og i hele Hæren saaes ikke et misfornøjet Ansigt. Dog jo, i det nordligste Skovbryn, hvorfra der var en vid Udsigt over Østersøen, laa en Mand i Græsset i dybe Tanker. Det var Sten, ogsaa kaldet sorte Ploug, der efter Faderens Drab ikke mere tjente i Kongens Gaard, men vel som saa mange andre Herremænd var hans Hirdmand. Han havde Befaling over Mandskabet fra sit Herred og var selv mødt med en Skare be-

væbnede Svende. Han blev vakt af sine Betragtninger ved en Stemme, som sagde:

„Ej, ej, skal jeg finde Dig her, Sten!"

„Jeg holder mest af Ensomhed."

„Det er ikke Noget for en Mand i din Alder at være ene."

Den, som havde tiltalt Sten, var Præsten Sybrand fra Ribe. Han havde faaet Tilladelse af Bisp Nothold, som selv blev hjemme, til at drage med Hæren, med hvilken der var fulgt mange Præster og Bisperne Eskil af Roeskilde og Ricco af Slesvig.

„Hvad Nyt i Lejren, Præst?" spurgte Sten, for at vende Talen bort fra sig selv.

„Jeg har idag talt med Bisp Eskils Kapellan Herman, der er en meget lærd Mand. Og jeg fik da Underretning om, hvad det egentlig er for en Afgud, de tilbede deroppe."

„Jeg selv veed ikke meget derom," svarede Sten, „han maa være en Djævlens Udsending her paa Jorden."

„Kan gjerne være," sagde Sybrand, „Venderne tilbede mange Djævle. Den Største kalde de Zernebock, der nok paa vort Maal betyder den sorte Gud, men saa have de ogsaa en Gud, som de kalde den lyse, han hedder Belbog. Men Rygerne kalde den lyse Gud for Svantevit, og de kalde ham nok ogsaa den hellige Fører. Det er en rar Hellighed! Derinde i Arkona staaer hans Tempel af Træ, omgivet af to Indhegninger. Svantevits Billede har fire

Halse og ligesaa mange Hoveder, som vende til hver sin Side. I den højre Haand har Billedet et Horn, som Præsten paa en af Aarets Hovedfester fylder med Viin, for deraf at forudsige det kommende Aars Frugtbarhed, om Lænderne har Svantevit et Belte, hvori der hænger et Sværd."

„Mærkværdigt, at Mænd kunne tilbede en saadan Gud. Fortalte Kapellanen Dig Mere om Svantevit?"

„Ved Høstfesten gaaer Præsten, Dagen før den egentlige Festdag, ind i Templet, hvor ingen Anden maa komme, for at feje og rense Alt; endog Præsten tør ikke drage sin Aande i Templet selv, men maa, hver Gang han gjør det, begive sig til Døren. Paa Festdagen samles Folk udenfor Templet, Præsten betragter Vinen i Hornet, og naar han ikke finder den formindsket, bebuder han et frugtbart Aar. Derefter hælder han Vinen ud som Offer for Guden og fylder Hornet paany. Nu drikker han selv Vinen under Bønner om Sejr og Velsignelse. Tilsidst gives Gudsbilledet atter et fyldt Viinbæger i Haanden. Dernæst offres paa Høstfesten en Honningkage, saa stor og bred som et Menneske. Præsten stiller den imellem sig og Folket og spørger, om det kan see ham. Svares ja, saa ønsker han, at de ikke maa see ham om et Aar, dermed ønsker han hverken sin eller Folkets Død, men en tilkommende rig Høst. Resten af Dagen tilbringes ved Gjæstebud. Til Templet betales en Næseskat og tredie Delen af det Bytte, der erhvervves ved at paakalde Guden. Desuden har han tre hundrede Ryttere i sin Tjeneste."

„De ville ikke kunne besejre os," mente Sten, „skjøndt selve Svantevit er deres Fører."

„Ja, han har selv en hvid Hest, som kun Præsten maa føre eller ride. Naar man om Morgenen finder den bedækket med Skum, saa hedder det, at Svantevit om Natten har redet den."

„Højst mærkeligt. Gid Christendommen snart vil lyse op i det vendiske Hedenskabs Mørke."

„Bisp Eskil skal være nærved at mene, at Svantevit er den hellige Vitus, at hans Dyrkelse i Tidernes Løb er bleven forvansket, og at det maaske derfor ikke vil blive saa vanskeligt at faae Rygerne til at vende tilbage til at dyrke den sande Gud. — Herom kan jeg dog ikke have nogen Mening."

Saaledes sade eller rettere laae Sybrand og Sten og talte sammen om den Afgud, der dyrkedes inde i den Fæstning, som Hæren belejrede. Da hørtes der Skridt i Græsset. de vendte sig om og saae Ulf komme hen imod dem.

„Ved St. Vitus, hvorom vi talte nys," sagde Sybrand, „det er min Brodersøn Ulf!"

Han sprang op af Græsset, Sten gjorde det Samme. Ulf hilste hjerteligt paa Sybrand, noget forlegen paa Sten og sagde:

„Først idag har jeg erfaret, at Du var her, Farbroder, jeg skyndte mig derfor at opsøge Dig."

„Jeg sad hjemme, da mange andre Præster kæmpede ved Fodevig, derfor havde jeg ingen Ro, før jeg kom hertil for at kæmpe med Hedningerne."

„Hvorledes stod det til, da Du drog hjemmefra?"

„Baade din Fader og din Moder ere raske, men der er engang imellem en ung, skjøn Jomfru i Besøg hos din Moder, og den Jomfru er bleven meget bleg i det sidste Aar."

„Ogsaa jeg har i det sidste Aar glemt at være glad, jeg befinder mig bedst i Vaabenlarmen, og ej skulde det bedrøve mig, om jeg ramtes af en af Fjendens Pile."

„Kong Erik forstaaer at tage Solen fra sine Mænd," sagde Sten. „Men engang maa vel Solen komme igjen til os Allesammen."

„Du har ikke saa ganske Uret," sagde Ulf.

„Kong Erik er bleven en mørk Sky, der ruger over Danmark," sagde Sten.

„Vi skulle dog være retfærdige," mente Sybrand, „han maa roses for dette Tog til Venden, det vil forhaabentligt indjage Venderne Skræk, saa de ikke mere hærje paa vore Kyster."

„Lader os først see, hvorledes Udfaldet bliver," mente Sten.

„Hidtil er Alt gaaet godt," svarede Sybrand.

„Du talte," sagde Ulf, „om en ung Jomfru, der af og til besøgte min Moder, jeg vil gjerne høre Noget om den Jomfru."

„Herom kan jeg bedst føre Tale," svarede Sten. „Engang elskede hun en Hirdmand, men saa lod Kongen hendes Fader slaae ihjel, og derfor kan den Jomfru ikke mere elske en Mand, der tjener i Kong Eriks Gaard."

„Selv om hun kunde dette," svarede Ulf mørk,

„ere hun og han jo blevne skilte for bestandigt. Det er ellers ikke Hirdmandens Skyld, at han endnu tjener i Kongens Gaard, han har sagt sin Tjeneste op, men Kongen vil ikke modtage Opsigelsen."

„Det skal han gjøre," mente Sten.

„Ja, men jeg har engang ved en Ed forpligtet mig til altid at vaage over hans Søn, der er med her i Lejren, og derfor siger han, at Eden binder mig til at blive ved Hove."

„Det er Ordkløveri," sagde Sybrand, „Svend behøver endnu ingen Hirdmænd."

„Kan være, at Du engang, Ulf, vil blive en mægtig Mand, naar Svend engang vokser op og bliver Konge, hvis han nogensinde bliver det," sagde Sten.

„Hvorledes lever Fru Borghild paa Hundsbæk?" spurgte Sybrand.

„Hun lever vel," svarede Ulf, „og inden jeg vender tilbage fra dette Tog, venter hun at have skænket mig en Søn. Kongens Tjeneste tillader mig kun sjeldent at være hos hende."

„Vilde Du sørge, Ulf," spurgte Sten, „om Kongens Fjender sloge ham ihjel?"

„Hvilket sælsomt Spørgsmaal!" udbrød Præsten.

„Jeg spurgte ikke Dig, men Ulf."

„Hvorfor skulde jeg sørge," svarede Ulf, „han har ikke gjort mig til sin Ven."

„Saaledes talte Du ikke for et Par Aar siden," sagde Sten. „Jeg er Kongens Fjende, Ingen vilde kunne fordømme mig, hvis jeg øvede Blodhævn,

men saalænge vi ligge her mod Danmarks Fjender, skal han ikke finde en mere ivrig Stridsmand end mig; thi overfor Danmarks Fjender maa alt Nag glemmes til andre Tider."

„Du sagde," yttrede Sybrand, „at Ingen vilde fordømme Dig, hvis Du øvede Blodhævn. Heri tager Du Fejl, den hellige Kirke fordømmer al Slags Blodhævn og straffer den med Ban."

„Den hellige Kirke, og herfor fortjener den Tak, har altid taget Hensyn til, hvad der var Folkets Sæd og Skik, og jeg mener, at Kirken aldrig vil see strengt til den Søn, der hævner sin Faders Død."

„Du ønser vel ikke paa at dræbe Kong Erik!" udbrød Ulf.

„Jeg har sagt, at han er sikker for min Hævn, saalænge han fører sit Folk i Leding. — Hvad nu min Søster Gudborg angaaer, da tænker hun paa at gaae i Kloster, men jeg vil ikke tillade hende det; thi mangen ung Jomfru, som er gaaet i Kloster, har fortrudt det siden. Vil hun leve i Eensomhed, have vi Gaarde nok, hvorhen hun kan trække sig tilbage."

„Vil Du ikke snart gifte Dig, Sten?" spurgte Sybrand.

„Endnu har jeg ikke Tid dertil, endnu vil jeg fuldføre en eller anden stor Daad, før jeg af en Hustru fængsles til Hjemmets stille Arne. Den Jomfru, som engang skal blive min Hustru, er ikke funden endnu," sagde Sten tankefuld.

Da det var blevet Nadvertid, maatte Ulf sige

Farvel; thi Hirdmændene maatte møde bestemt til Maaltiderne, herpaa holdt Kongen strengt.

Under Peder Bodildsens Anførsel laae Hallandsfarerne, som vi vide, ved den Sø, som var bleven erobret fra de Belejrede. I al Hemmelighed samlede Rygerne sig for at komme deres betrængte Landsmænd til Hjælp, de vadede om Natten over Søen paa et Sted, hvor den ej var meget dyb, og overfaldt uformodet Hallandsfarerne. En voldsom Kamp begyndte, mange Hallandsfarere bleve nedhuggede, og Rygerne mente allerede, at Sejren var deres. Men nu kom Kongen til Hjælp med den øvrige Hær. En ny og voldsom Kamp tog sin Begyndelse.

Morgensolen begyndte at skinne paa de hvide Kalkklipper, da Sten fik Øje paa en gejstlig Mand, der trængtes haardt af to stærke Vender og rimeligviis snart vilde blive fældet af dem; med sin vældige Stridsøxe banede han sig Vej til den Gejstlige og nedhug den ene Vender; den anden tog Flugten, da han samtidigt angrebes af baade Sten og den Gejstlige. Uden at afvente nogen Tak, styrtede Sten videre og havde snart glemt den lille Kamp med de to Vender.

Rygerne bleve fuldstændigt slaaede og flygtede den Vej, hvorfra de vare komne. Da Beboerne af Arkona saae dette og desuden lede svært af Vandmangel, begyndte de at underhandle med Kong Erik om Overgivelse. Det var Kongen fremfor Alt om at gjøre at komme i Besiddelse af det mægtige Arkona; det vilde være en Vaabendaad, som vilde

rygtes over hele Norden og Venden. Han blev da enig med Arkonenserne om, at de skulde underkaste sig den danske Krone, betale en aarlig Skat, lade sig døbe og tage mod en Bisp. Derimod skulde de have Tilladelse til at beholde Afguden Svantevits Billede og for Fremtiden tilbede det som Sanct Vitus.

Nu droge de Danske sejrrigt ind i Arkona. Men de to Bisper og Præsterne bleve udenfor ved Søen, ved hvis Bredder Hedningerne skulde døbes. Indbyggerne kom løbende ud i Hobetal og skyndte sig ned til Søen; thi de vansmægtede af Tørst. Præsterne fik nu travlt med at døbe.

„Vare de ej saa tørstige, lode de sig neppe døbe," sagde Sten, der stod og saae paa Daaben.

„Det er det Samme, hvad Aarsagen er," svarede Sybrand, hvem Sveddraaberne løbe ned ad Panden. „Den hellige Daab vil gjøre dem til nye og bedre Mennesker. Den driver Djævlen ud af dem."

„Kan han ikke vende tilbage?" spurgte Sten.

„Aa, det kan skee; men vi ville bede til Sanct Vitus, at han tager disse Døbte i sin Varetægt."

„Jeg kjender en Mand," sagde Sten, „hvem Djævlen er faret i, efterat han er kommen til Skjælsaar og Alder."

„Er det En af disse Hedninger?" spurgte Sybrand. „Lad ham komme til mig, jeg skal døbe ham og drive Djævlen ud."

„Nej, det er en Mand, som blev døbt, dengang han var lille, og som besøger den hellige Messe."

Nu forstod Sybrand, at Sten sigtede til Kong Erik og sagde:

„Du skal vogte paa, hvad Du siger; thi der er Flere end jeg, der forstaae en halvkvædet Vise."

Sten taug og saae sig om, da opdagede han i nogle Skridts Frastand en Bisp, der betragtede ham nøje; det var den Gejstlige, han havde hjulpet mod Venderne. Bispen ilede hastigt hen til Sten og sagde:

„Jeg tager ikke Fejl, Du er den Høvding, som frelste mit Liv."

„I har Ret, højærværdige Fader, det var mig."

„Maa jeg takke Dig. Hvad er dit Navn?"

„Jeg hedder Sten og er en Søn af Torgils, hvem Kongen lod dræbe, man kalder mig ogsaa sorte Ploug."

„Det gjør mig ondt, at Kongen har ladet din Fader dræbe. — O, nu erindrer jeg det, paa Varde Thing skete det ifjor. Men er Du Kong Erik ublid, vil Du derfor godt kunne være Bisp Eskils Ven."

„Det mener jeg ogsaa, hvis jeg synes om Eder, og det troer jeg næsten, at jeg kan komme til at gjøre."

Eskil lo og sagde: „Du er en besynderlig Mand, dit Svar behager mig. Enhver kan trænge til Venner."

„Og ikke mindst jeg," svarede Sten, „og de bedste Venner finder man tidt paa Kampladsen."

Saaledes stiftede sorte Ploug Bekjendtskab og senere Venskab med den Prælat, der i de følgende Tider skulde komme til at gribe saa dybt ind i Danmarks hele Udvikling, og som senere atter skulde komme til at ligge foran Arkona ved en Belejringshær, men da var Danmarks Stjerne i Opgang.

Mandskabet paa den danske Ledingsflaade maatte underholde sig selv og var kun forpligtet til at tjene en vis bestemt Tid; naar den var udløben, sejlede Mandskabet hjem. Da dette snart vilde blive Tilfældet for dette Togs Vedkommende, var der ikke lang Tid tilbage for Kongen til at dvæle ved Arkona. Forgjæves havde han anmodet, om Nogle frivilligt vilde blive tilbage som Besætning i Arkona, men Ingen havde Lyst til at boe mellem tidligere Fjender, til hvem man ikke kunde have ret Tiltro.

Kongen sejlede da hjem, dengang Jevndøgnsstormene begyndte, men neppe vare de Danske ude af Syne, før Arkonenserne forlode den christne Tro, joge Bispen ud og bleve ligesaa vilde og grumme Hedninger som før. Dette Tog endte saaledes med ikke at blive Kongen til Berømmelse; det forøgede de Misfornøjedes Tal, men Kongen selv roste sig af Toget og ansaae det for at være en stor og berømmelig Vaabendaad. Han blev endnu mere hovmodig og selvraadig end nogensinde før.

Tredie Bog.

Gjengjældelsen.

Første Kapitel.

Erkebispevalget.

En Dag i Begyndelsen af Maj i det Herrens Aar 1137 sad Eskil i sin Bispegaard i Roeskilde og grundede paa, hvorledes han kunde finde Midler til at stifte et Kloster paa en Ø, der laa i Isefjorden og hørte til Roeskilde Bispestol. Eskil var nogle og fyrretyve Aar gammel og Søn af den mægtige og rige Christiern Svendsen. Hans Ydre lignede noget Faderens, han var høj og velvoksen, men hans Ansigtstræk vare ikke saa strenge, ja, Øjnene kunde tidt være fromme og milde.

Det var Eskils Opgave at fremme den danske Kirkes Magt og at udrydde de Rester af Hedenskabet, som endnu fandtes rundt omkring i Befolkningen. Det var hans Overbeviisning, at Danmarks Fordeel og Kirkens Fordeel faldt sammen, og dersom Kongen ikke fremmede den Sidste, kunde han selvfølgeligt

heller ikke fremme den Første. I sit stille Sind nærede han et brændende Ønske om at blive sin Farbroder Askers Efterfølger som Danmarks Erkebisp og Nordens Primas, og hans Udsigter hertil vare gode; thi han hørte til Rigets mægtigste Slægt.

Hans Fader havde Intet sparet paa Sønnens Underviisning. I sit tolvte Aar blev Eskil sendt til Hildeshejm, hvor der dengang var en berømt Skole; der søgtes af Klerker fra mange Lande. Imens han var i Hildeshejm, faldt han i en haard Sygdom, og da havde han engang en mærkelig Drøm. Han drømte, at han pintes svarligt i Skjærsildens Luer, men Jomfru Maria udfriede ham deraf, og han lovede derfor, at ville give hende fem Tønder af fem forskjellige Slags Sæd. Da han var bleven rask, spurgte han en Munk, hvad denne Drøm vel monne betyde, og Munken udlagde den for ham og sagde, at Eskil vilde opnaae en meget høj Værdighed i Kirken. Han vilde da stifte fem Klostre af fem forskjellige Ordener, Jomfru Maria til Ære, og i hvert Kloster skulde der mindst være tolv Munke. Da Eskil kom hjem, blev han først Kannik og siden Domprovst i Lund og efter Slaget ved Fodevig Bisp i Roeskilde.

En af Bispens Tjenere afbrød Eskil i hans Selvbetragtninger ved at melde, at en Herremand fra Jylland ønskede at tale med Bispen. „Velsagtens en af mine Frænder," sagde Bispen, „lad ham komme ind."

„Hvad er det Dig, Aage!“ raabte Bispen den Indtrædende imøde og rejste sig.

Aage var Eskils ældste Broder, han boede ovre paa Faarup i Jylland og havde ikke som Faderen og Broderen nogen Lyst til at blande sig i Landets Anliggender som Kongens Raadgiver. Han var en vældig Krigsmand og baade agtet og frygtet paa sin Egn.

„Jeg kommer over til Dig, Eskil, fordi jeg derved opfylder et Løfte, jeg gav din Hustru i hendes Dødsstund,“ sagde Aage.

„Er Inger død!“ udbrød Bispen, og stor Sorg stod at læse paa hans Ansigt.

„Hun døde den 15. April med dit Navn paa sine Læber. Forinden lovede jeg hende, selv at rejse herover for at tale med Dig om Gjertrud.“

„Javist, javist,“ svarede Bispen, „men lad mig bede en Bøn for min Hustrus Sjæl.“

Med Taarer i Øjnene kastede han sig paa Knæ og bad, Aage blev greben deraf, ogsaa han knælede, men rejste sig før Broderen. Da Eskil havde endt sin Bøn, sagde han til Aage:

„Nu vil jeg med større Ro kunne høre din Beretning om min fromme Hustrus Død. Ak, mod min Villie kom jeg til at tilføje hende megen Sorg.“

„Jeg forstaaer helt vel, hvad Du mener,“ svarede Aage, „Du maatte forlade hende, dengang det strenge Pavebud udgik, at ingen Bisp eller Præst maatte være gift.“

„Det var en haard Tid for hende og mig.“

„Du burde maaske have gjort som mange Andre og ikke opfyldt Pavens Bud, der er saa stridende mod vore Sædvaner."

„Den, som ikke adlyder Pavens Bud, er ikke værdig til at beklæde Kirkens højeste Værdigheder," sagde Eskil. „Hvorledes kan en Bisp, der selv er gift, paatale, at hans Præster ere gifte? — Jeg maatte skilles fra min Inger, skjøndt det gjorde mig bitterligt ondt, men jeg takker Dig Broder, fordi Du gav hende og min Datter Ophold hos Dig. Fortæl mig nu, hvorledes min Hustru døde."

Aage gav sin Broder Beretning om den ulykkelige Ingers sidste, langvarige Sygdom og Død og om hendes Begravelse.

„Tak for din og din Hustrus Omsorg for hende til det Sidste," sagde Bispen, „jeg skal mindes denne Tjeneste. Du skal faae Penge af mig og lad for dem læse Messer for hendes Sjæl i Ribe Kirke, Faarup ligger vel under Ribe Bispestol?"

„Hvorfor lader Du ikke Messerne læse her?"

„Fordi de Fleste her have glemt, at jeg engang har været gift, og det er godt saaledes. — Du er altsaa kommen hertil for at tale om Gjertrud, tager hun sig Moderens Død nær?"

„Ja, hun græder og beder den ganske Dag. Hun lader mig sige Dig, at hun ønsker at blive hos mig. Mine to Døttre betragte hende som en Søster."

„Gjerne maa hun blive hos Dig, Aage, maaske finder enten Du eller jeg en Mand til hende."

„Det vil jeg haabe, men endnu har det ingen

Hast. Jeg venter, at det vil gaae din Gjertrud vel her paa Jorden, og at hun engang som sin Moder vinder et saligt Liv i Himlen."

„Amen," svarede Bispen.

„Jeg vil imidlertid ikke skjule for Dig, Broder," vedblev Aage, „at jeg er bekymret for din Datter Grethe."

„Margrethe," afbrød Eskil ham, „nu, hvad hun?"

„Ja, vi kalde hende nu Grethe, see, hende fik Du jo med en Frille, før Du blev gift."

„Desværre, o, jeg var ung og lod mig smitte af Andres Exempel, og hendes Moder var saa smuk, Du kjendte hende jo, Ane fra Thyrsted."

„Nu, nu Broder, det er ikke herom, vi ville tale, men om Grethe, der er ligesaa smuk som sin Moder. Du har ladet hende opdrage hos den rige Esbern Bonde i Nørup, og jeg har efter mit Løfte til Dig vaaget over hende. Men jeg vil sige Dig, at Grethe er en besynderlig Pige; thi vel er hun ligesaa ferm som Bondens egne Døttre til at kjærne Smør og malke, og hun syer og væver omkap med den flittigste Pige, men hun har faaet en sær Lyst til at vandre i Skoven og at synge alle Slags gamle Viser, som ikke anstaae en høvisk Pige."

„Du gjør mig urolig. Christendommen har endnu ikke faaet helt fordrevet det gamle Hedenskab. Endnu huse Trolde, Ellefolk og Nisser rundt omkring i Landet. Ja, Nogle fortælle endog at have seet den eenøjede Odin."

„Du mener, at Grethe har seet Ellekongen?"

spurgte Aage. „Aa, det vil jeg ikke haabe. Jeg troer nu snarere, at hun som mange unge Piger gaaer og drømmer om en Mand og om de store Eventyr, han skal bestaae for at vinde hende. Du skulde lade hende komme herover til Nonnerne i Ringsted."

„Nej, nej, det gaaer ikke an. Aage, har Du Noget imod at tage hende en Tid hjem til Dig i dit Hus?"

„Jeg troer ikke, at min Kone vil have Noget derimod. Maaske vil Opholdet hos mig lade hende glemme de gamle, sære Viser."

Tjeneren kom nu ind og meldte, at to gejstlige Herrer vare komne over fra Lund i et Ærende, hvormed det havde stor Hast.

„Kirkens Tjeneste fremfor min egen," sagde Bispen. „Og nu Broder Aage, Tak, fordi Du rejste herover og overbragte mig det sørgelige Budskab. Du bliver nu nogle Dage hos mig, vi have Mangt og Meget at tale med hinanden om."

Straks efter at Aage var gaaet, traadte de gejstlige Herrer ind. Det var Provsterne Johan fra Lund og Findor fra Dalby.

„Vi have hastet herover til Dig," sagde Johan, „thi vi have at meddele Dig det sørgelige Budskab, at Erkebisp Asker er død inat."

„Erkebispen død!" udbrød Eskil. „Det er i Sandhed et sørgeligt Budskab."

„Vi have længe ventet det," sagde Findor, „han

var jo gammel og svagelig. Han blev sidste Paaske de 74 Aar gammel."

„Idag skriver vi den 5. Maj," sagde Johan, „han har beklædt sit høje Embede i 34 Aar."

„Jeg takker Eder Begge, fordi I have hastet herover til mig; han var ikke alene min højeste Foresatte, men ogsaa min kjære Farbroder. Ikke alene Danmarks Kirke, men ogsaa den Trundsenske Slægt har idag faaet stor Sorg."

„Vi ere komne herover for endvidere at meddele Eder, at Kapitlet ønsker ingen Anden end Eder til den Højsaliges Efterfølger."

Eskil blev ikke forundret ved at høre dette. Han svarede dem:

„Kapitlet har længst ladet sig forstaae med, at det ønskede mig til Erkebisp, naar Asker var død. Jeg har lovet at modtage Valget, hvis det faldt paa mig, men jeg vil ikke skjule for Eder, at Kongen ønsker Ricco til Erkebisp."

„Det er ikke Kongen, men Paven, der skal bekræftige Kapitlets Valg," sagde Findor.

„Kongen vover vel neppe en Kamp med Paven om Investituren," mente Findor.

„Vi maae fare lempeligt og forsigtigt frem ved Valget af den nye Erkebisp," mente Eskil. „Hvem borger os for, at Erkebispen i Hamborg ikke mener Lejligheden gunstig til paany at gjøre et Forsøg paa at berøve os vor Erkebispestol? Vi vide, at han havde Kongerne Niels og Magnus paa sin Side. Det var Slaget ved Fodevig, der frelste den

danske Kirke fra at komme under Hamborg paany. Saa godt som alle vore Bisper skylde Kong Erik deres Udnævnelse, de kunne ikke vel sætte sig op imod ham."

„Jeg kan dog sige Eder, at de danske Bisper ønsker Eder til Erkebisp," sagde Johan.

„Det mener jeg selv," svarede Eskil. „Men jeg frygter alligevel for, at Kong Erik ikke lader sig omstemme, Ricco har tidligere været hans Kapellan og gjort ham store Tjenester."

„Kongens Villie er ikke vor Lov," sagde Johan stolt, „og Kapitlet vælger Eder."

„Jeg vil takke Kapitlet derfor," svarede Eskil.

„Jeg haaber, at Kapitlet vil skynde sig, før det hører Noget fra Kongen, der er i Jylland," sagde Findor.

„Det gjør sikkert Kapitlet," mente Eskil. „Imens vil jeg tage ned til Hr. Peder Bodildsen og tale med ham om Sagen. Han er en Mand, der er Kirken meget hengiven, og jeg maa antage, at han vil tale min Sag hos sin Halvbroder Kongen."

„Vi ville ogsaa paavirke Lægfolk," sagde Johan. „Før vi drage herfra, ville vi meddele Roeskilde Domkapitel, at vi agte at berøve det sin Bisp."

Eskil nikkede bifaldende, og de to skaanske Præster forlode ham. Da han var ene, faldt han paany i dybe Tanker, de gjaldt dog hverken Anlæggelsen af Klostre eller hans Hustrus Død, nej, de drejede sig om Erhvervelsen af Danmarks Erkebispestol og om hvilke Midler, der burde anvendes for at naae Maalet.

Da han siden traf sammen med sin Broder, sagde denne til ham:

„Hele Roeskilde taler om, at Kapitlet i Lund vil vælge Dig til Farbroder Askers Efterfølger."

Ved at drøfte de Hindringer, som fra Kongens Side vilde blive rejste imod Valget, fortalte Aage, at flere af de jydske Stormænd pønsede paa Oprør, og at de havde anmodet ham om at slutte sig til dem. Han havde udbedt sig nogen Betænkningstid; thi vel var han ligesom saa Mange utilfreds med Kong Erik, men skulde Oprøret udbryde, vilde Aage komme til at kæmpe mod sin Fader, som endnu bestandigt holdt til med Kongen.

„Jeg forstaaer godt vor Faders Opførsel," sagde Bispen, „det er desværre ikke noget Godt, der knytter ham til Kong Erik, nej, det er de onde Raad, han har givet ham, det er Kong Haralds og hans Sønners Blod."

„Du har Ret, jeg har tidt hørt vor Fader rose Kongen for det udgydte Blod, han mener, at det i kommende Tider vil forskaane Landet for mange Kampe."

„Selv om saa var, vide vi, at Kongen har taget mange andre Stormænds Liv, ja, Ingen, der modsiger ham, er sit Liv sikkert," sagde Bispen.

„Det er for at sikkre sig Livet, at de jydske Bønder pønse paa Oprør," sagde Aage. „De ville i hvert Fald hellere miste det i aaben Kamp end blive nedhuggede af hans grumme Hirdmænd, hvis Antal han bestandigt forøger. Hertil kommer nu,

at Almuen er misfornøjet med det store Tog ifjor til Rygen, der intet Udbytte bragte."

„Jeg kan forstaae," sagde Bispen, „at Jyderne ere misfornøjede, især da Sjællænderne, som før have været Kongens Venner, nu ogsaa vende sig fra ham, de sige, at han maa have forskrevet sin Sjæl til Djævlen for at blive Konge."

„Ogsaa ovre i Jylland," sagde Aage, „troer man, at Kongen har sluttet en Pagt med onde Magter, og da især med en Djævel, der hedder Rufin og skal være kommen herop fra Venden."

Efter nogen Raadslagning besluttede Brødrene endnu samme Dag at rejse til den fromme og gudsfrygtige Mand Peder Bodilsen for at tale med ham om Valget af den nye Erkebisp. Skulde der handles, maatte det skee hurtigt, inden Kongen lagde sig imellem.

Den mægtige Peder Bodilsen opholdt sig i de Dage paa sin Gaard i Landsbyen Ravnstorp, der tilhørte ham. Han nedstammede, som der antages, fra den store Jarl Thorkil den Høje. For et Par Aar siden havde han og hans Brødre Henning og Georg og deres Moder Fru Bodild skænket meget Jordegods paa Sjælland, Møen og Falster til et St. Benediktiner Munkekloster i Næstved. Peder Bodildsen var henved tredsindstyve Aar gammel, men endnu rask og rørig. Han havde, som vi vide, været med paa Toget til Rygen, siden havde han bebrejdet sin Halvbroder Kongen, at dette Tog var blevet foretaget; thi det havde kun bidraget til, at

Venderne, endnu mere hævngjerrige end før, hærjede paa de danske Kyster. Forholdet mellem de to Brødre var derefter blevet spændt. Fru Bodild, der kunde have mæglet Forlig mellem sine Sønner, var kort forinden død.

Da de to Brødre havde meddelt Peder Bodilsen Aarsagen til deres Komme, svarede han, at han ansaae det for at være en Selvfølge, at Den blev Erkebisp, som valgtes af Domkapitlet i Lund, og at det stred mod al kanonisk Ret, at Kongen modsatte sig det.

„Hvis han nu gjør det alligevel?" spurgte Eskil.

„Maae vi sørge for at skaffe Kirkens Love adlydte og ikke Kongens Villie," svarede den mægtige Herre. „Erik skal vogte sig for, at der ikke her paa Sjælland udbryder Oprør imod ham. Det vil skee, dersom han vil tiltage sig Ret til at udnævne Danmarks Erkebisp."

„Hvem vil stille sig i Spidsen for Oprøret?" spurgte Aage.

„Det vil jeg selv, dersom Bisp Eskil vil være med," svarede Hr. Peder.

„Ja jeg vil," svarede Eskil, „hvis Kongen bliver en Oprører mod den hellige Kirke."

„Da det nu kan forudsees," sagde Aage, „at min Broder vil blive valgt til Erkebisp, og at Kongen desuagtet vil indsætte Bisp Ricco som saadan, og da Oprøret nu har en Anfører, mener jeg, at det er paatide at forberede det."

„Der kræves ikke mange Forberedelser; thi Misfornøjelsen med Erik er almindelig, dog mener jeg, at der vil behøves Overtalelse til at faae Hvidesønnerne med," sagde Eskil.

„Ville de ikke med, faae de blive hjemme," svarede Peder Bodilsen.

„Da Erik rimeligviis vil komme herover med en jydsk Hær, vilde det kunne være gavnligt, om der samtidigt kunde rejses et Oprør imod ham i Jylland," mente Eskil.

„Jeg skal tale med de Misfornøjede herom," sagde Aage, „men I maae vide, at vi Jyder ikke alene lade os nøje med at faae Eskil til Erkebisp, vi ville forjage Erik af Landet."

„Nej, nej, saavidt bør det ikke komme," svarede Peder Bodilsen. „Min Broder skal lære at tage Hensyn til Kirken og til Landets Stormænd, og har han lært dette, vil jeg som før trofast støtte ham."

„Det lærer han aldrig," mente Aage.

„Vi ville faae at see," sagde Peder Bodilsen.

Dagen efter forlode Brødrene Hr. Peder, Aage rejste hjem til Jylland og Eskil til Roeskilde. Herfra begav han sig over til Lund til Erkebisp Askers Begravelse, og i de samme Dage valgte Domkapitlet ham til Askers Efterfølger. Da kom der Efterretning om, at Kongen var hastet fra Jylland og befandt sig i Roeskilde. Med et Følge af tre Kanniker fra Lund begav Eskil sig strax over til ham.

Kong Erik følte sig paa den Tid paa Højdepunktet af sin Magt, og den Roeskildske Anonymus

skriver om ham: „at han viste sig stolt, opblæst, forfærdelig ligesom en Lynild, fra de Grædende tog han, hvad de ejede, hvorimod han gav til de Onde og dem, der besade Noget!“ Knytlinga Saga skriver: „Eriks grumme og haarde Regimente voksede saaledes i Danmark, at de Fornemme syntes ej at kunne taale det længer. Ingen turde sige ham imod; han truede med den haardeste Straf Alle dem, der ej samtykkede i at gjøre, hvad han vilde.“

Forbittret gik Kong Erik frem og tilbage i Hallen i Roeskilde Kongsgaard, han havde nyligt modtaget Budskabet om Eskils Valg til Erkebisp. Erik Hagensen var tilstede, men sagde ikke Noget, han vilde give Kongens Vrede Tid til at rase ud. Da henvendte Kongen det Spørgsmaal til ham:

„Er der gaaet Bud til Slesvig, at Bisp Ricco saa hurtigt som muligt skal møde mig her i Roeskilde; thi jeg vil udnævne ham til Erkebisp?“

„Ja, det er forlængst skeet.“

„Ved St. Knud, jeg skal vise de Klerke, hvem der er Herre i Danmark! Har jeg ikke hidtil stadfæstet Bispernes, ja, Kannikernes Valg? Og saaledes skal det vedblive at være. Dersom Eskil gjør Modstand, dersom han ikke giver Afkald paa Erkebispedømmet, lader jeg ham fængsle.“

„Betænk, at hans Fader har gjort Dig store Tjenester, at han er Jyllands mægtigste Mand.“

„Jeg er Danmarks mægtigste Mand. For at glæde Christiern, gav jeg Eskil Roeskilde Bispestol, men jeg kan fratage ham den igjen. Før jeg rejste

fra Jylland, talte jeg med Christiern, og han mente, at Eskil ikke burde stræbe efter Erkebispestolen, naar jeg modsatte mig det."

„Christiern har altid ligesom jeg været Dig en tro Mand."

„Nu ja, lad ham beholde den Roes. Men med hans Søn er det en anden Sag. — Saalænge jeg lever, skulle Klerkene ikke komme til at herske."

Kongen begyndte igjen at rase og at udstøde Trusler mod Gejstligheden. Tilsidst standsede han og sagde:

„Jeg vil til Lund, jeg vil tale med Domkapitlet, det skal bede mig om Forladelse, for hvad det har gjort, og det skal erklære Eskils Valg for ugyldigt. Hundrede brynjeklædte Ryttere skulle ledsage mig."

Erik Hagensen gik ud for at bringe Kongens Befaling til Hirdmændene, men vendte strax efter tilbage med den Efterretning, at Bisp Eskil, ledsaget af flere Kanniker fra Lund, var kommen til Roeskilde og ønskede at tale med Kongen.

„Lad dem Alle komme herind!" raabte Kongen.

Eskil traadte ind i Hallen. Han var ledsaget af Provsten, Dekanen (Degnen) og Kantoren fra Kirken i Lund; de tre Nævnte og Erkedegnen udøvede den provstlige, dømmende Myndighed, Hver paa sit Omraade, men kun i mindre Sager, de vigtigere hørte under Bispen.

Da Kongen saae Eskil og de tre Domherrer foer han truende imod dem, overøste dem med

Bebrejdelser og endte med at erklære Eskils Valg til Erkebisp for at være ugyldigt. Bispen og Præsterne hørte roligt paa den rasende Konge. Da han taug, sagde Provst Johan:

„Saaledes tiltalte I os ikke, Herre Konge, før Slaget ved Fodevig, dengang vare vi Eders Venner, og vi støttede Eder af al Magt. Tiderne have forandret sig, og I har forandret Eder med dem. Kapitlets Medlemmer vilde meget beklage, hvis der skulde opstaae Strid mellem Eder og os om Erkebispevalget, men det kan heller ikke skee; thi det er efter Kirkens Love, som kun kunne forandres ved et helligt Concilium, at de ved Domkirken tjenende Præster vælge deres Bisp."

„Kirkens Valg maa staae tilbage for Kongens Valg," svarede Kongen, „I have valgt Eskil, jeg Ricco, og han er nu dette Riges rette Erkebisp."

„Den, som ikke er valgt af Domkapitlet, kan aldrig blive Erkebisp," sagde Eskil.

„Hvad, trodser I mig, Bisp!" tordnede Kongen.

„Man skal adlyde Gud mere end Mennesker, staaer der i den hellige Skrift. Jeg trodser Eder ikke, Herre Konge, jeg adlyder kun Kirkens Love."

„Jeg skal tvinge Eder til at adlyde mine Love!" raabte Kongen. „I skulle Allesammen komme til at føle min Magt."

„Hvad er en Konges Magt mod Kirkens Magt?" vedblev Bispen. „Husk paa, hvorledes det gik Kong Olaf Hunger. Vor Herre sendte sin glødende Sommersol og sine tunge Regnskyer i Høst imod ham, og

Danmark blev lagt øde. — Det kan komme til at gaae Eder paa samme Maade."

„Hvad veed I om det, Bisp? Troer I, at Gud vil blive vred paa mig, fordi jeg foretrækker en Anden til Erkebisp i Stedet for Dig?"

„Det er ikke mere mig, hvorom der er Tale," svarede Eskil, „men om Kongen skal respektere Kirkens Love og heri foregaae sine Undersaatter med et godt Exempel."

„Saa I er kommen hertil for at formane mig!" raabte Kongen. „Jeg skal dog vise Eder, hvem der har Magten."

Mens dette skete, var et svært Tordenvejr trukket op over Roeskilde, og da Kongen havde talt, slog Lynet ned i et Træ ved Kongsgaarden, Tordenen buldrede over deres Hoveder.

„Den, der har Magten, talte nys," svarede Eskil og pegede højtideligt opad.

Kongen var som Alle dengang meget overtroisk. Han fortsatte ikke Samtalen, men afskedigede de fire gejstlige Herrer.

Neppe var Uvejret forbi, før Bispen satte sig tilhest og red til Peder Bodilsen, de tre Kanniker vendte tilbage til Lund.

Nogle Dage efter var Sjælland i fuldt Oprør, Peder Bodilsen drog med en stor Skare Bønder mod Roeskilde. Kong Erik blev fuldstændigt overrasket af Begivenhederne og flygtede over Hals og Hovede til Jylland.

Andet Kapitel.

Borghild.

Da Borghild var bleven gift og var flyttet til Hundsbæk, tog hendes Fader Gram sig kort efter en ny Hustru. Det var en Bondedatter fra Andst, og hun hed Hergerd. Det skete paa gammel Maade derved, at et Brudekjøb fandt Sted, og at Faderen borgede for, at Bruden ikke havde hemmelige Fejl, dernæst fandt et stort Bryllup Sted i Brudens Huus, og tilsidst besteg Brudeparret i Alles Nærværelse Brudesengen. Dette betragtedes som et fuldkomment lovgyldigt Bryllup.

Hergerd var en ung, herskesyg Kvinde, og ti Maaneder efter Brylluppet fødte hun Gram en Søn, der blev kaldt Kjeld. Borghild græmmede sig derover; thi hun havde ventet at komme til at arve alt sin Faders Jordgods. Hun havde selv født en Søn, der var bleven kaldt Broder efter sin Bedstefader paa Riberhuus.

Det kom snart til aabenlyst Fjendskab mellem Borghild og Hergerd, og naar de mødtes i Bekke Kirke, tilkastede de hinanden forbittrede Blikke; var Gudstjenesten forbi, blev det ikke ved Blikke alene; thi udenfor Kirken overøste de hinanden med Skældsord. Ulf var bestandigt i Kongens Tjeneste,

Borghild kunde derfor kun udgyde sin Galde for Bryden og sine Terner. Naar hun kjærtegnede sin Søn, kunde hun ofte komme til at tænke paa, hvorledes Hergerds Søn havde tilvendt sig den største Deel af hans Mødrenearv.

Da begyndte Borghild at overveje, hvorledes hun kunde komme til at skade Hergerd. Men intet Middel vilde falde hende ind. Hergerd paa sin Side pønsede paa at drille Borghild, og hun lod undertiden i al Hemmelighed nogle af Hundsbæks Køer og Faar drive langt bort, saa Hyrderne havde stor Vanskelighed ved at finde dem igjen. Hun udspredte da, at det havde Ellefolkene gjort. Ligeledes lod hun Hundsbæks Koer malke om Natten, og Mælken løbe bort i Græsset. Fru Borghild lod holde Vagt ved Koerne, men opdagede ikke noget. Nede ved Bækken mødtes en Dag de to Fruer helt uformodet, det kom strax til et stort Skænderi, der endte med, at den stærke Hergerd kastede Borghild i Vandet og gik skoggerleende bort.

Borghilds Vrede kjendte nu ingen Grændser, vaad, som hun var, løb hun til Estrup og klagede til sin Feder over Hergerd. Men den gamle Mand holdt med sin unge Hustru, og Borghild maatte gaae hjem med uforrettet Sag. Da svor hun, at Hergerd skulde døe, ja, hun havde fortjent Døden; thi hun havde faaet Gram til at forbyde sin Datter mere at komme i hans Gaard. Hvorledes skulde der blive Lejlighed til at tage Hergerd af Dage? Herpaa grundede nu Borghild.

Mens Alt gik tilbage paa Hundsbæk, trivedes Alting vel paa Estrup under Hergerds dygtige Ledelse. Hun var paafærde baade tidligt og sildigt, passede Karle og Piger ikke deres Arbejde, pryglede hun dem med en Kjep. Derfor blev hun snart ilde lidt, og den Mening kom ud, at hun stod i Forbindelse med Dvergene oppe paa Højderne ved Fru Mettes Bjerg, ja, der fortaltes, at hun kunde gjøre sig usynlig og ofte besøgte Ellekongen.

Da kom en Dag en lille, ung, pukkelrygget Mand og tiggede ved Gaarden; da Borghild saae ham, sagde hun: „Du er maaske en af Hergerds Dverge, som kommer for at udforske Lejligheden," hun hidsede Hundene paa ham, og de bede ham i Læggen. Den Pukkelryggede flygtede; da han kom ned til Bækken, badede han sine Saar og lovede med de frygteligste Eder, at Fruen paa Hundsbæk skulde komme til at føle hans Magt. Han truede ad Gaarden og vandrede til Estrup, Borghild havde jo røbet, at Fruen der vilde hende Ondt.

Det var virkelig Borghilds Mening, at den pukkelryggede Dverg var sendt hende fra Hergerd, og at han hørte til Dvergslægten. Den Tid troede fast paa, at den Slags Væsner vare til og færdedes mellem Menneskene, for hvem de af og til lode sig tilsyne. Da hun saae Dvergen sidde nede ved Bækken, blev hun urolig, der var jo en Mulighed for, at han kunde forgjøre Kvæget for at hævne sig, der var jo allerede Meget, som tydede paa, at Ellefolk og Dverge malkede det om Natten. Sligt var ikke

hændet paa Hundsbæk før den Tid, Hergerd kom til Egnen. Fru Borghild saae Dvergen rejse sig fra Bækken og gaae ad Estrup til, hun var nu sikker i sin Sag.

Da kom Æsk hjem til Gaarden med sit Jagtbytte, ved at see ham foer en Tanke Fru Borghild gjennem Hovedet. Hun sagde:

„Jeg veed Æsk, at Du er en dygtig Skytte, som aldrig fejler Vildtet. Jeg kjender et Stykke Vildt, som jeg gjerne vil have fældet."

„Siig mig, hvor det er at finde, og jeg skal fælde det."

„Det er Hergerd."

„Din Stedmoder!" udbrød Æsk og rystede paa Hovedet.

„Ja, det er hende. Nu vil jeg, at Du sender hende en Piil."

„Det vilde hverken gavne Dig eller mig," svarede Æsk, „jeg vilde blive hængt, hvis jeg ikke fandt Lejlighed til at flygte til de Fredløse i Skovene. Og hvis man fattede Mistanke til Dig, vilde det gaae Dig ilde."

„Skal Hergerd ved sin Trolddom ødelægge vort Kvæg?"

„Hvis hun staaer i Forbindelse med Djævlen, maa Du vide, Fru Borghild, at selv min bedste Piil ikke vil kunne trænge gjennem hendes Skind. Hun har et fortryllet Liv."

Det maatte Borghild indrømme. Hun fortalte

Æsk om Dvergen, paa hvem hun havde hidset Hundene.

„Det skulde Du ikke have gjort," mente Æsk, „Du har kun ophidset ham imod Dig."

„Han var rimeligviis sendt hertil af Hergerd for at skade mig. Jeg saae ham gaae til Estrup."

„Hvis Du alligevel har taget Fejl?" spurgte Æsk.

Borghild vedblev at paastaae, at Dvergen maatte være kommen i et ondt Ærende fra Hergerd, og Æsk, der vedblev at yttre Tvivl derom, sagde tilsidst, at han vilde forsøge paa at komme til at møde Dvergen, naar denne forlod Estrup. Herimod havde Borghild Intet at indvende. Hun talte ikke mere om, at Æsk skulde sende Hergerd en Piil; thi hun indsaae, at det, som han havde sagt, vilde være unyttigt, saafremt Hergerd stod i Forbindelse med de onde Magter.

Dvergen var ganske rigtigt gaaet til Estrup, hvor Trællene modtoge ham med Spot; han gik dem roligt forbi og dristigt ind i Kjøkkenet; Pigerne skrege af Skræk, da de saae den lille Mand med Puklen paa Ryggen. Hergerd blev tilkaldt af Skrigene og selv noget underligt tilmode; Dvergen tiltalte hende og sagde:

„Du er Hergerd, Du jager ikke Hundene paa mig som Fruen paa Hundsbæk nylig gjorde. Jeg takker Dig derfor, og jeg troer, at kunne gjøre Dig en Tjeneste."

„Du er vistnok for lille dertil," mente Hergerd. „Har Borghild mishandlet Dig, skal Du her blive

vel modtagen. Du skal faae Mad og Øl. Hvor kommer Du fra, og hvad hedder Du?"

„Jeg kommer alle Steder fra og gaaer ingen Steder hen," svarede Dvergen, „mit Navn er Durin, mine Forældre vare Bønder. Ikke er jeg for lille til at gjøre Venner Tjenester; jeg er god at have til Ven, jeg er farlig at have til Fjende; det skal Berghild paa Hundsbæk faae at mærke."

„Har Du Magt til at hævne Dig paa hende?"

„Ja, og til at hævne Dig, hvis Du ønsker det."

„Sætter god Mad og godt Øl frem for Durin," bød Hergerd sine Piger, „mens jeg taler med ham."

Hun tog Dvergen afsides, og de talte meget med hinanden. Tilsidst sagde hun leende:

„Hvis Du kan gjøre dette, skal Du blive rigeligt belønnet derfor."

„Du skal see, hvad mine Runer formaae," svarede Durin.

Efter at Durin havde spiist og drukket, bød han Farvel, men Tyendet hviskede til hinanden, at der maatte være noget Sandt i, at Hergerd stod i Forbindelse med Dvergene, og at Durin havde været en Afsending til hende fra Ellekongen eller en lignende mægtig Mand. Fra den Dag røgtede Tyendet paa Gaarden sin Gjerning bedre end tidligere; thi det havde faaet stor Frygt for sin Madmoder.

Da Durin forlod Estrup, brækkede han en tyk Green af et Træ, for at benytte den som Værn mod Hundene, derefter vandrede han ad Hundsbæk til.

Det var en Dag sent i Høsten 1136. Vejret

var klart, og Solen stod straalende paa den vestlige Himmel. En Flok Agerhøns fløj forbi Dvergen, der saae efter dem. Da blev han tiltalt af en gammel Mand med en Bue, kastet over Ryggen, og nogle Pile i Beltet.

„Kunde Du flyve, kunde Du fange Agerhøns," sagde Manden.

„Det kunde jeg vel," svarede Dvergen.

„Du kommer fra Estrup," sagde Æsk, „Du kjender maaske Hergerd, hun er en Ven af Dvergene, siger man."

„Du skal vide, at af mig er hun ingen Ven, ilde har Borghild paa Hundsbæk behandlet mig idag, men endnu værre har Hergerd paa Estrup behandlet mig. Hun lo mig ud og vilde have sine Piger til at kaste mig i Bryggerkjedlen, hvor der var kogende Vand. Jeg bed Pigernes Arme tilblods og løb min Vej."

„Ja ja, Hergerd er en ond Kvinde, bedre var her paa Egnen, før Gram tog hende i Gaarde."

„Dersom jeg idag var bleven bedre modtagen paa Hundsbæk, vilde jeg være vendt tilbage dertil, for ikke formaaer jeg alene at tage Hævn over Hergerd, men vel, hvis Borghild vil hjælpe mig."

„Du er en sær Skabning, din Krop er lille, men din Ondskab er stor. Nu, jeg kunde maaske skaffe Dig Fruen paa Hundsbæk i Tale, hvis det forholder sig som Du siger, at Hergerd har villet kaste Dig i Bryggerkjedlen."

„Ved Nidhugger, jeg har talt Sandhed."

„Det var ingen Helgen, Du paakaldte," sagde Æsk og korsede sig, „det var en ond Aand."

„Det kan jo være Dig det Samme," mente Dvergen.

Gamle Æsk begyndte at føle sig noget uhyggeligt tilmode i Dvergens Selskab, han lod sig dog ikke mærke dermed. Da de kom til Hundsbæk, foer Hundene rasende ind mod Durin, men Æsk gjennede dem væk, Borghild kom i Døren for at see, hvad der var paafærde, og da hun fik Øje paa Æsk med Dvergen, kaldte hun selv Hundene tilbage, hun mente at skulle spørge Nyt, naar Æsk havde fundet det rigtigt at tage Dvergen med til Hundsbæk.

Durin fik da Tilladelse til at fortælle, hvad der var hændet ham paa Estrup, og at han var bleven ilde behandlet af Hergerd, hvem han derfor havde svoret Hævn, men denne Hævn maatte forberedes, og det var nødvendigt, at han i Eenrum lagde Raad op med Borghild.

Hun var ikke meget tilbøjelig til at opfylde hans Forlangende, men modtog ham ellers vel, og da han anmodede derom, fik han Lov til at blive Natten over paa Hundsbæk. Baade Karle og Piger betragtede Dvergen med Mistro, men han forstod at forjage den ved at fortælle Sagn om de gamle, hedenske Helte og ved at synge Viser om Elskov. Borghild iagttog ham med Opmærksomhed, hans Ansigt var ikke stygt, det var fuldt af spillende Liv, men et Udtryk af List beherskede det. Da Sengetid var kommen, var der Ingen paa Gaarden, som mere

frygtede Durin, man fandt, at han var en lystig, lille Dverg.

Næste Morgen kom, og Durin sagde til Borghild:

„Du lader mig drage bort, Du ønsker altsaa ikke, at jeg skal hjælpe Dig til Hævn over Hergerd?"

„Jo, det ønsker jeg gjerne," svarede Borghild, „og da jeg har lært Dig bedre at kjende, skal jeg skænke Dig en Samtale i Eenrum."

Hun førte ham ind i et halvmørkt Kammer og spurgte:

„Hvad har Du at sige mig?"

„Jeg maa først see, om Aanderne ville hjælpe os," sagde Durin, han steg op paa en Bænk, der fandtes i Kamret og gjorde nogle Strøg i Luften mod Borghilds Ansigt.

„Hvad betyder dette?" spurgte hun forundret.

„Kom nærmere, Fru Borghild, dersom Aanderne ere os gode, ville de Bevægelser, jeg gjør imod Dig, lade dem vise sig for Dig og mig."

Han vedblev at gjøre Fagter foran hendes Ansigt og nedover hendes Bryst.

„Jeg bliver søvnig," sagde Borghild.

„Det er et heldigt Varsel," svarede Durin, „om et Øjeblik have vi Aanderne."

Kort efter faldt Borghild i en, hvad vi nu vilde kalde, magnetisk Søvn. Da lo Durin og sagde:

„Ved Vafthrudner, nu er Du i min Magt, Borghild, og ilde skal det gaae Dig. Ej er jeg kommen her alene for at hævne de elendige Hundebid. Min Moder hedder Gerde, hun siger, at Mogens

var min Fader, men Bønderne sige, at jeg er en Skiftning. Mogens blev dræbt af Kongens Hirdmand, hvem var Skyld deri? Det var Borghild, fordi hun vilde ægte Ulf. Nu har jeg Magten til at hævne Alt dette."

Han befalede Borghild at gjøre flere Bevægelser med Arme og Been, og hun gjorde det, han befalede hende at give sig et Kys, og hun gjorde det. Han befalede hende i vaagen Tilstand at elske sig og blindt at adlyde hans Bud, og naar han vækkede hende, skulde hun strax fortælle ham, at han havde vundet hendes Hjerte.

Nu vækkede Dvergen hende, Borghild saa sig forundret om og sagde dernæst til Durin, at han havde vundet hendes Hjerte.

Vinteren over blev Dvergen paa Hundsbæk, hvor der førtes et lystigt Liv. Dvergen spillede paa Harpe og sang, han kjendte en Mængde gamle Eventyr, og han fortalte om, hvor stærkt Folket i Norden havde været, dengang det dyrkede de gamle Guder. Efterhaanden begyndte Alle paa Hundsbæk at blive mere Hedninger end Kristne. Kun den gamle Æsk holdt sig borte fra Alt dette og afskyede Dvergen.

Foraaret kom, og Dvergen var endnu paa Hundsbæk; da mærkede Borghild, at hendes Belte blev hende for trangt, og hun blegnede. Hun sagde det i Eenrum til Dvergen, men han lo saare lystigt ved at høre det. Borghild syntes, at hun maatte blive forbittret paa ham, men hun kunde ikke, hun følte, at han nu som altid havde hende helt i sin

Magt. I Stilhed græd hun ofte, hun forsøgte paa at bede, men i Stedet for de hellige Navne hørtes de hedenske Guders og Jetters i hendes Mund.

Maj Maaned kom med Blomster og Fuglesang, og en Middagsstund kom Ulf ridende i Spidsen for nogle Svende. Borghild blegnede, da hun saae ham, men Dvergen mente, at hun burde gaae ham glad imøde. Da hun altid gjorde, hvad Dvergen bød hende, mærkede Ulf ikke, at hans Hustrus Hjerte under Linet bankede af Skræk. Han hilste hende venligt, bød hende sætte Mad og Drikke frem for sig og sine Mænd og fortalte, at han endnu samme Dag maatte ride videre i Kongens Ærende; thi Sjællænderne havde gjort Oprør. Men paa Tilbagevejen til Jellinge, hvor Kongen opholdt sig, vilde han blive et Par Dage i sit Hjem.

Borghild førte deres lille Søn til Faderen, og Ulf glædede sig ved at see ham trives. Om Gaardens Drift blev der ikke talt meget; thi hertil var der ikke Tid, men dengang Ulf spurgte til Gram, og om hvorledes han levede med sin unge Hustru, fik Borghild nok at fortælle om Hergerd og ophidsede sin Mand saaledes, at han sagde:

„Ved St. Knud, naar jeg kommer tilbage, skal jeg ride over til din Stedmoder, og det skal ikke gaae hende vel.“

Efter et Par Timers Ophold forlod Ulf med sine Ryttere Hundsbæk, Dvergen havde ikke viist sig og var ikke bleven omtalt med et Ord. Ulf skulde til Ribe og til Varde Syssel for at lade opbyde

Leding; efter Torgils Drab var Broder bleven Syssælmand, men vedblev at være Befalingsmand paa Riberhuus. Det var dog kun en midlertidig Ordning; thi Kongen havde betroet Ulf, at han om et Par Aar vilde overgive Syslet til ham. Ulf overnattede med sine Mænd i Landsbyen Jernved og red tidligt næste Morgen til Ribe, hvor Ingen havde ventet at see ham.

Da han traadte ind i Stuen, traf han sin Moder og Gudborg, der var i Besøg hos hende. Faderen var reden ud. Moderen blev glad overrasket ved at see sin Søn, men Gudborg blegnede, og Taarer stode hende i Øjnene.

„Sidste Gang vi mødtes, var vort Møde glædeligere," sagde Ulf.

„Ak ja," sagde Fru Bodild, Taarer traadte ogsaa hende i Øjnene. „Gudborg og jeg have fældet mange Taarer med hinanden."

„I Lejren og ved Hove har jeg mangen Nat bedet den hellige Jomfru om at trøste Gudborg selv har jeg ikke fundet Trøst," sagde Ulf.

„Ulykkelige Ulf," sagde Moderen, „Gudborg gaaer det ikke bedre."

„Aldrig have vi havt grummere Konge," sagde Gudborg.

„Mit Sind er blevet vendt fra Kong Erik, hvem jeg før elskede saa højt," sagde Moderen. „Han lod Gudborgs Fader dræbe, og han berøvede hende hendes Bejler. Aldrig er vel nogen Jomfru bleven

prøvet saaledes. En saadan Konge vil faae en bedrøvelig Ende."

„Nu have Sjællænderne gjort Oprør imod ham," sagde Ulf, „og jeg er sendt hertil for at lade Leding opbyde mod dem."

„Have Sjællænderne gjort Oprør!" udbrød Fru Bodild. „De have ellers altid holdt til med ham. Hvem leder Oprøret?"

„Det gjør Peder Bodildsen og Bisp Eskil."

„Peder er Kongens Halvbroder og Bispen Christierns Søn," sagde Bodild, „nu maae Jyderne slutte sig til Sjællænderne."

Ulf rystede paa Hovedet og mente, at Jyderne snarere nu vilde see at hævne Nederlaget ved Fodevig.

„Jeg veed fra din Fader og fra Sybrand, at her er mange Ildesindede," sagde Bodild.

„Hvorledes lever Fru Borghild?" spurgte Gudborg.

„Jeg tænker vel," svarede Ulf, og en Sky gled over hans Ansigt. „Jeg aflagde hende et kort Besøg paa Ridtet hertil."

„Der har i Vinter været megen Lystighed paa Hundsbæk," sagde Bodild, „der er kommet en Dverg dertil, jeg veed ikke, om han er der endnu, og han har fordrevet Tiden for Borghild og hendes Terner."

„Herom fortalte hun mig Intet," svarede Ulf, „men vel om, at hun lever i Uvenskab med sin Fader og sin Stedmoder."

„Ogsaa herom have vi hørt," sagde Bodild. „Men det er ikke saa forunderligt."

Ulf opholdt sig et Par Dage paa Riberhuus, han og Gudborg talte meget sammen, Moderen mente, at det kun forøgede deres Sorg, men det vilde Ulf ikke erkjende, han sagde, at han i Gudborgs Selskab følte sig som i Himlen. De lærte at tale med Rolighed om deres Ulykke, og de fandt Trøst i hinandens Selskab. —

Da den Dag nærmede sig, Borghild kunde vente Ulf hjem, blev hun i høj Grad ulykkelig, hun græd, men Dvergen lo, han strøg hende med Haanden over Ansigtet, saa hun faldt i Tvale, og nu bød han hende at hade sig, naar hun vaagnede, og at gjøre sig selv frygtelige Selvbebrejdelser for sit Fejltrin. Han pustede paa hende og kaldte hende tilbage til sig selv, men paa samme Tid løb han ud af Gaarden og ad Estrup til.

Fru Hergerd raabte, da hun saae ham:

„Længe har jeg ventet Dig, og jeg har spurgt meget om Dig, mens Du har været borte."

„Nu har jeg holdt, hvad jeg lovede Dig sidst," svarede Dvergen, „Borghild maa anlægge sig et videre Belte."

Han fortalte Hergerd, at han havde kastet Runer paa Borghild og faaet hende i sin Magt, og hvad der saa videre var skeet Hergerd gyste og sagde:

„Nu mærker jeg, at Du maa være i Besiddelse af overjordisk Magt. Jeg har lovet Dig en stor Belønning, den skal Du faae, men Du maa strax forlade Egnen og ikke fortælle Nogen, at det var

paa min Tilskyndelse, at Du kastede Runer paa min Steddatter."

„Giv mig min Løn, og Du skal aldrig faae mig at see mere," sagde Dvergen.

Hergerd gav ham en Sum Penge, lod ham beværte rigeligt, og derpaa tog han Afsked med hende. Siden den Dag saae Ingen ham mere paa Egnen, men Hergerd og Andre troede forvist, at han hørte til Troldfolket i Højene mod Nord.

Dengang Æsk ved Daggry den følgende Morgen begav sig paa Jagt, ledsaget af Hunden Hvasse, og han kom ned til Bækken, stod Hunden stille og begyndte at hyle ynkeligt. Æsk nærmede sig og saae en Kvinde ligge i Bækken. Til sin Forfærdelse opdagede han, at det var Fru Borghild. Han drog hendes Lig op af Vandet og skyndte sig til Gaarden for at vække Folkene.

Nu erindrede de Alle, at Borghild den foregaaende Dag havde skældt Dvergen ud og forbandet ham, og at Dvergen forinden var løben af Gaarde. Det var maaske ham, der over disse Forbandelser havde hævnet sig paa Borghild. Der kom stor Rædsel over Alle, og der blev sendt Bud til Estrup, at Borghild var død. Baade Gram og Hergerd kom strax til Hundsbæk og lode sig Alt omstændeligt fortælle, især lod Hergerd ikke af med at spørge ud. Hun sagde, at hun selv vilde klæde Liget og tilkaldte to ældre Kvinder fra Egnen for at hjælpe sig. Da de vare beskæftigede dermed, holdt Hergerd pludselig inde og sagde:

„Ej har Ulf været hjemme Aar og Dag, og dog er Borghild død frugtsommelig.“

Hergerd bad de to Kvinder ikke at tale derom, men de kunde ikke tie dermed, og snart fortalte Alle paa Hundsbæk, at Borghild havde taget sig selv af Dage, fordi hun havde bolet med Dvergen og frygtede sin Mands nære Hjemkomst. Men naar Mørket faldt paa, vare Alle højst uhyggeligt tilmode, især de Kvinder, som vaagede over Liget; thi de frygtede for, at Dvergen vilde komme og hente det.

Da kom Ulf en Dag ridende til Hundsbæk, hvor han modtoges af det sørgelige Budskab. Der var dog Ingen, som turde fortælle ham den hele Sandhed, før Gram og Hergerd kom fra Estrup. Da blev Ulf rasende og raabte:

„En saadan Skjøge kastede Kong Erik i mine Arme!“

Han tillod ikke, at hun blev begraven i indviet Jord; thi hun var jo en Selvmorderske. Sin Søn vilde han ikke see, han havde jo havt en saadan Moder. Da randt Gudborg ham i Hu, der var nu Intet, som stillede sig imellem dem, han glemte Alt omkring sig, han maatte næsten juble. Han var glad ved, at han havde lært at skrive. I Hast nedskrev han en Beretning om det Skete og stilede den til sin Moder. Glæden havde mildnet hans Sind, han skrev tilsidst: „Kjære Moder, tag Du min Søn i din Varetægt. For hans Moders Skyld kommer jeg aldrig til at lide ham, men derfor skal han dog

ikke døje Ondt." En Svend fik Befaling til at ride med Brevet til Ribe, saa hurtigt han kunde.

Da Ulf meddelte Gram og Hergerd det Onde, som Borghild havde fortalt om sin Stedmoder, havde Hergerd let ved at kaste al Skylden paa Borghild, Ulf troede hende, og der opstod intet Uvenskab mellem Ulf og hans afdøde Hustrus Slægt. Han vilde ikke være tilstede ved Borghilds Begravelse, han følte sig uhyggeligt tilmode paa Hundsbæk og skyndte sig bort derfra med sine Svende.

Tredie Kapitel.

Sorte Ploug og Grethe.

Efterat Kongen havde ladet Torgils dræbe paa Varde Sysselthing, tænkte Sten kun paa at hævne sin Fader. Han forstod, at det ikke vilde være let; thi vel hørte han til en stor Slægt, men havde ikke et Navn, hvorom Folket kunde skare sig. Den eneste Mand, der med Udsigt til Held vilde kunne have rejst et Oprør mod Kong Erik, var Erik Hagensen, hans Fader var Hagen, dennes Fader Ubbe, hvis Fader var Svend Estridsen. Men Erik Hagensen var Kongens gode Ven, en stilfærdig Mand

undtagen i Strid, han vilde aldrig skille sin Sag fra Kongens.

Imidlertid kunde Sten arbejde hen til en nærmere Forbindelse mellem de Misfornøjede ved at rejse fra den ene Gaard til den anden, og det havde han gjort. Han fik snart at vide, at Forbittrelsen mod Kong Erik paa de fleste Steder var meget stor, men den kom ikke til Udbrud, fordi der manglede en Høvding.

Paa sine Rejser havde Sten mødt Aage, Christierns Søn, og erfaret, at han ikke var Kongen god. Sten havde forundret sig herover, men mærkede snart, at Aage var paavirket af Broderen i Roeskilde. For Faderens Skyld var Aage nødt til at udtale sig med et vist Maadehold, imidlertid havde han paa sin Gaard Besøg af mange Misfornøjede. Der var Flere, som havde talt til Sten om, at det Rigtigste vilde være, at man paa en eller anden Kongsgaard uformodet overfaldt Kongen og dræbte ham, men hertil svarede Sten, at dette vanskeligt lod sig gjøre, fordi den Skare Hirdmænd, der altid omgav Kong Erik, var saare stor og bestod af dygtige og prøvede Krigere.

Imidlertid var Sten eller, som han nu oftere kaldtes sorte Ploug bleven et Slags Bindeled mellem de Misfornøjede, og, skulde Øjeblikket blive gunstigt, vilde han være Den, der lettest vilde kunne faae dem samlede. Han havde faaet at vide, at Oprøret var udbrudt paa Sjælland, og at Peder Bodilsen og Eskil stode i Spidsen derfor, han lod derfor sin Hest

sadle og red, saa hurtigt han kunde, til Faarup for at tale med Bisp Eskils Broder. Sjællænderne havde fundet to ansete Mænd, hvorom de kunde skare sig, men hvor fandt Jyderne deres Førere?

Det var imidlertid altid en Begyndelse, at Sjællænderne havde vovet at gjøre Oprør, det var et Exempel, som Jyderne ikke maatte tøve med at følge. Men sorte Ploug kunde ikke see klart i Sagen, før han havde talt med Aage.

En smuk Aften i Slutningen af Maj red sorte Ploug gjennem de Skove, som dengang omgave Landsbyen Nørup. Paa hans venstre Haand laa der en lille Sø, i hvis blanke Flade de hvide Skyer spejlede sig. Egen var endnu ikke sprungen ud, alligevel var der et muntert Fuglelid i Skoven, og al Slags Fuglesang forlystede Øret. Da fik han Øje paa en ung Bondepige, som bandt Krandse af Skovbundens Blomster. Han red i Skridt; thi Hesten trængte til at puste, og med Velbehag dvælede hans Øjne ved den lette og slanke Skikkelse, der bøjede sig ned over Blomsterne. Endnu havde han ikke seet hendes Ansigt, han fik Lyst dertil og holdt Hesten an. Pigen rejste sig i det Samme, saae halvt forskrækket paa Rytteren og gjorde Mine til at ville flygte. Ploug syntes aldrig at have seet smukkere Ansigt, et askeblondt, krøllet Haar rullede ned omkring Kinderne, Huden var lys og skær, og der saaes i den nogle brune Fregner, der langtfra misklædte. Øjnene vare blaa og store og Næsen

smukt formet. Skjøndt Ploug meget godt kjendte Vejen til Faarup, spurgte han dog:

„Kan Du sige mig, om jeg er paa den rette Vej til Faarup?"

„Ja, Faarup ligger en Miilsvej herfra. Skal Du besøge Manden paa Faarupgaard?"

„Det skal jeg."

„Saa kan Du vende om; thi han er ikke hjemme."

„Veed Du det for vist?"

„Ja; thi han vil tale med mig, naar han kommer hjem."

„Ej, ej, Du kjender Hr. Aage!"

„Skulde jeg ikke kjende ham? Han er min Farbroder."

„Hvad siger Du mig der? Skulde Du være en Datter af den Roeskilde Bisp?"

„Du har gjættet rigtigt."

„Hvorfor er Du da ikke hos din Frænde?"

„Han har talt om, at jeg skulde til ham."

„Hvem er Du nu hos?"

„Hos Esbern Bonde i Nørup."

„Du har fortalt mig, at din Farbroder ikke er hjemme, jeg vil derfor see, om jeg inat kan nyde Gjæstfrihed hos en Bonde. Troer Du, at der er en saadan Bonde i Nørup?"

Dengang var Herregaardene aldrig større end en Gaard i vore Dage paa 12 Tønder Hartkorn. Men de rige Herremænd ejede flere Gaarde, saavel større som mindre, og deres Jordegods laa tidt meget spredt. De Gaarde, hvorpaa de ikke

boede, bleve drevne af Bryder. Sorte Ploug havde flere Gaarde, der laae spredte rundt om i Varde Syssel. Bøndergaardene vare af høist forskjellig Størrelse, og der var ingen Forskjel paa Herremandens og Bondens Leveviis, med mindre den Første ikke var meget rig og ved Ophold i Udlandet eller ved Hoffet havde lært at sætte Pris paa en noget mere kultiveret Tilværelse. Esbern var den rigeste Bonde i Nørup, og hans Gaard stor og vel vedligeholdt, der var jo Skov nok i Omegnen, hvorfra Tømmeret kunde tages.

Paa Plougs Spørgsmaal svarede den unge Pige uden at betænke sig:

„Esbern vil blive glad ved at have Dig til Gjæst."

„Viis mig da den Tjeneste at føre mig til Esberns Gaard. Hvad er dit Navn?"

„Grethe. Og dit?"

„Sten, men man kalder mig sorte Ploug."

„Det er vel, fordi Du er saa mørk i Huden."

„Det er det vistnok."

„Hvorfra kommer Du?"

„Helt nede fra Ribekanten."

„Det er langt herfra. Jeg kan see paa din Hest, at Du har redet skrapt til idag, den er træt. Blis, der skal blive sørget godt for Dig," sagde Grethe og klappede Hesten.

Paa Vejen gjennem Skoven vedbleve de To at tale sammen, og Ploug fandt mere og mere Behag i den unge Pige. Da Solen var ved at gaae ned,

ankom de til den lille Landsby Nørup, Grethe pegede paa et stort Bjælkehuus og sagde:

„Der boer Esbern."

Gjæstfriheden var dengang stor i hele Norden, og Ploug blev modtaget med Glæde af Bonden, hans Hustru, to Sønner og tre Døttre. Alt tydede paa, at Esbern var en velhavende Mand, og at han satte sin Stolthed i at vise, at han var det. Til Gjengjæld for Gjæstfriheden forlangtes, at Gjæsten meddelte hvad Nyt, han vidste. Ploug kunde fortælle om Oprøret paa Sjælland, hvorom Bonden Intet havde hørt.

„Det er store Nyheder, Du der har bragt mig," sagde Esbern, „nu kan jeg forstaae, hvorfor Kongen igaar er kommen til Jellinge."

„Er Kongen i Jellinge?" spurgte Ploug.

„Ja, han kom dertil igaar. Jeg hørte det idag paa Faarupgaard."

„Du har idag været paa Faarupgaard?"

„Ja, jeg var der for at høre, om Aage skulde være kommen hjem."

Bonden begyndte nu at fortælle om Margrethe, om hendes Søster Gjertrud og om Eskils Hustru, der nyligt var død. Alt dette var Nyt for Ploug, han havde aldrig vidst, at Bispen havde været gift. Han saae sig om efter Grethe, men hun var ikke i Stuen.

„Er Grethe allerede gaaet i Seng," spurgte Ploug, „jeg seer hende ikke mere i Stuen?"

„Nej," svarede Bonden, „i Seng er hun ikke, men hun er vel løben ud i Skoven igjen."

„Nu ligger Duggen paa Græs og Blomster, og Fuglene tie."

„Hun finder stort Behag i at vandre i Skumringen i Skoven, man skulde næsten troe, at hun har mødt Ellefolk, og at de have draget hende ind i deres Tryllekreds. Mine Døttre maae hver Sommeraften hente hende hjem, og de finde hende ofte siddende paa en Vindfælle eller en Tue, hun seer hen for sig, som hun saae Noget i Luften, eller ogsaa høre de hende synge."

„Det kan være farligt at vandre i Skoven, naar Mørket falder paa."

„Ja, ja, Du har Ret," sagde Esbern. „Naar min Kone brygger Øl eller Mjød, offrer hun gjerne de Usynlige nogen Honning for at faae Held med Brygningen. Viser man dem Venlighed, skade de os ikke. Der er Andre, som endnu fra gammel Tid bringe dem en ligefrem Alfeblot, de de hedde nok i Grunden Alfer og ikke Ellefolk."

„De have mange Navne," svarede Ploug, „men bedst er det ikke at have Noget med dem at gjøre. Jeg ønsker dog at vide, om Grethe skulde besøge Ellefolket."

„Saa kan Hilde følge Dig ud til hende," sagde Esbern, „thi Hilde veed at finde hende. Naar Du kommer tilbage, skal Mjødkruset være fyldt."

Ploug tog mod Tilbudet, og sammen med Hilde vandrede han ud i den nærliggende Skov. Det var

en stille Vaarnat, mod Nord lyste Himlen i de lyse Nætters Glands, og Fuldmaanen stod blank og rund. Ploug og Hilde kom først gjennem en lille, fuldt udsprungen Birkelund; da de naaede Egeskoven, hæmmedesderes Gang af Tjørn, Christorn, Enebær og andre Buske, der dannede Underskoven. Tilsidst kom de til en lille Bæk og hørte Sang.

„Det er Grethe, der synger," sagde Hilde, „gaae vi stille, kan Du faae at høre, hvad hun synger."

Den kraftigt byggede, ikke uskjønne Bondepige pegede hen paa nogle gamle Egestammer, bag hvilke de kunde staae, uden at Grethe lagde Mærke til dem.

Ploug saae Grethe sidde ved Bækken paa en stor Sten. Hænderne holdt hun foldede i sit Skjød, og Hovedet var fremadbøjet som om hun saae efter Noget i den lette Taage, der laa over Engen i den Lysning, som Skoven paa dette Sted dannede paa Bækkens modsatte Bred. Det var det sidste Vers af en Vise, som Ploug havde hørt, nu taug hun, men begyndte kort efter paa en ny Vise, der lød saaledes:

Hvad skjuler Du, Taage, paa Engen hist?
Henover Smaablomster Du svæver,
Snart højt Du i Luften Dig hæver,
Snart daler Du ned over grønne Kvist?

Du lysende Taage mig kommer nær,
I Fuldmaanens Lyshav Du bølger,
O, siig mig, om Alfen Dig følger
Og kommer herind under Skovens Træer!

Mig drager en Længsel i Taagen ind,
Der gjemmes maaske, hvad jeg søger;
Min Længsel sig dagligt forøger,
Den tynger helt ofte mit unge Sind.

Er Nætterne lyse og Dagen lang,
Da har jeg saa ondt ved at sove,
Jeg gaaer til de drømmende Skove
Og synger ved Bækken min Længselssang.

Jeg øjner saa tidt i den hvide Sky
De luftige Alfer, som dandse,
Da løber jeg uden at standse,
Jeg løber imod dem, og strax de flye.

Jeg drømmer og drømmer den Sommernat,
Og Hjertet det haver stor Trængsel,
Det har efter Noget en Længsel,
Men aldrig jeg faaer det i Taagen fat.

Grethe skiftede Stilling, satte Albuen mod Knæ og støttede Hovedet paa sin Haand.

„Det er vel bedst, jeg nu gaaer til hende," sagde Hilde til Ploug, „Du skal ikke strax komme med, hun vilde kunne blive forskrækket ved at see Dig."

Ploug nikkede samstemmende. Hilde gik da ned til den drømmende Pige, der saae sig tilbage, da hun hørte Nogen nærme sig.

„Skal jeg igjen træffe Dig her?" spurgte Hilde. „Jeg maa jo næsten troe, at Du har sat Ellekongen Stevne."

„Jeg har aldrig seet Ellekongen," svarede Grethe.

„Gid Du aldrig maa see ham! — Kom nu med hjem, det er sildigt."

„Jeg skal følge Dig, Aftenen er ellers saa smuk, der er bedre ude i Skoven end inde i de kvalme Stuer."

„Hver har sin Lyst. Stirrer Du nu igjen ud i Taagen?"

„See engang hvor besynderligt! Taagen bølger hen over Engen, jeg synes at kunne skimte luftige Skikkelser i den."

„Lader os da skynde os afsted, inden de komme nærmere, de ere ikke gode at møde. Naar vi vende hjemad, ville vi møde en Menneskeskikkelse, og et saadant Møde holder jeg mere af end . . ."

„Hvem ville vi møde?" spurgte Grethe og stod stille.

„Det er mig, Grethe," sagde Ploug og traadte frem. „Jeg er fulgt herud med Hilde og har hørt din smukke Sang."

„Du har beluret mig?" spurgte Grethe forfærdet.

„Vredes ikke paa mig derfor. Du sang din Sang ud i Natten, andre Væsner kunne have beluret Dig end Hilde og jeg. De ere Dig ikke saa gode som vi To. Du sang om din Længsel, jeg vil sige Dig, at aldrig vil Du faae den tilfredsstillet ved at stirre ud i Taagen, Du maa bevæge

Dig mellem Menneskene, maaske dine Drømme da engang ville blive til Virkelighed."

„Det er rigtigt sagt," sagde Hilde,

„Lov mig ikke mere," sagde Ploug, „at gaae herud, naar Mørket falder paa, i det Mindste ikke alene."

„Hvem giver Dig Ret til at tage Løfter af mig?" spurgte Grethe. „Du er jo fremmed paa Gaarde og fremmed for mig."

„Men dog ikke saa fremmed som de Væsner, Du aldrig har seet," svarede Ploug. „Du kom mig idag venligt imøde, Du viste mig Vej til dit Hjem, og derved fandt jeg Behag i Dig. See, derfor gik jeg herud for at tale med Dig og at advare Dig imod, at Du udsætter Dig for et farligt Møde i den mørke Skov."

„Skoven er ikke saa mørk, see, Maanen skinner herned paa Græsset."

„En anden Aften kan den være mørkere. Gid Du engang kunde komme til at see Dig om i Verden, Du vilde da blive bortdraget fra disse farlige Drømme. Vil Du endelig drømme, da drøm om Guds Moder, om de milde Engle og de kjære Helgene, der have lidt for Kristi Skyld."

„Om dem drømmer jeg ogsaa," svarede Grethe, „jeg beder ofte til dem, det er, naar Morgensolen skinner paa Skove og Agre, og Fuglene synge i Skoven. Men naar saa Mørket kommer, synes jeg, at de ere gaaede til Hvile i Aftenrødens gyldne Skyer, og at

andre Væsner komme frem med Mørket, Væsner, der staae mellem Englene og os."

„Nej, nej," svarede Ploug, „de høre Helvede til."

„Saaledes er det," sagde Hilde og korsede sig.

„Skjøndt jeg er vred paa Dig, fordi Du har beluret mig," sagde Grethe, „vil jeg dog sige Dig, at det glæder mig at kunne tale med Dig om Ting, hvorom jeg ikke kan tale med Andre."

„Jeg vilde ønske, at jeg blev her længere," sagde Ploug, „thi da vilde Du faae et andet Syn paa alle disse Ting. Men maaske bliver det ikke sidste Gang, at vi To tales ved."

„Maaske ikke," svarede Grethe tankefuld.

De vare komne til Gaarden, og Grethe og Hilde bøde Ploug Godnat; thi de gik nu hen at sove. Men Ploug maatte i nogen Tid sidde sammen ved Mjødhornet med Esbern, der havde været med i Fodevigslaget. Da Ploug ogsaa havde deeltaget i dette Slag, var det et Foreningspunkt mellem Begge.

Ploug kunde ikke den Aften strax falde i Søvn. Mod Sædvane var det en Kvinde, der holdt ham vaagen. Engang imellem havde han tænkt paa at gifte sig, men det var aldrig blevet til Alvor; thi han havde ikke fundet en Kvinde, som dels kunde fængsle ham og dels kunde bringe ham en antagelig Medgift. Det Sidste fordrede han vel strengt taget ikke, og det betød mere, at han ønskede sig en Hustru, som hørte til en stor Slægt; en Saadan bragte altid sin Husbond en god Medgift.

Grethe hørte til en stor Slægt; at hun var uægte født, havde dengang Intet at sige, og hendes Fader var nu i fuldt Oprør mod Kongen. En saadan Mand ønskede Ploug at træde i nærmere Forbindelse med, maaske kunde da den Tid komme, at et vældigt Oprør styrtede Erik fra Thronen. Grethe selv havde gjort et dybt Indtryk paa Ploug, hendes Drømmerier ude i Skoven havde bidraget dertil, hendes Tanker var ikke alene ved den daglige Dont, de søgte videre ud i Verden, og blev hun hans Hustru, vilde hun da ikke forlade sin Ellekonge for at tænke paa den virkelige Konge? Ja, vilde hun ikke kunne give Ploug et kløgtigt Raad, der vilde hjælpe ham til at naae det Maal, at hævne Torgils Drab?

Han besluttede at tale med Aage, om hans Broder vilde optage gunstigt, at Sven, Torgils Søn, bejlede til Grethes Haand. Det bares ham for, at Aage vilde love at fremme dette Ægteskab, men hvad vilde Grethe sige? Skulde Ploug forinden lade Grethe mærke, at han agtede at anholde Frænderne om hendes Haand. Dette Spørgsmaal kunde Ploug ikke besvare sig selv, og mens han laa og grundede derpaa, sov han ind.

Næste Morgen hastede han ikke med at komme bort; thi han ønskede at finde Lejlighed til en Samtale med Grethe. Den tilbød sig; thi Bonden og hans Folk vare paa Markarbejde, og Kvinderne beskjæftigede i Huset, kun Grethe gik udenfor og gravede i Urtegaarden. Da han nærmede sig, saae han,

hvor smuk den Fod var, hvormed hun satte Spaden i Jorden. Hun opdagede ikke hans Komme, hvorfor Ploug havde Tid til ret at kunne iagttage den smukke Pige. Tilsidst tiltalte han hende og sagde:

„Godmorgen Grethe, allerede saa flittig ved dit Arbejde."

„Er Du staaet op Ploug? Klokken er vel fem, og Esbern og de Andre have for over en Time siden været i Marken. Jeg skal løbe ud og hente Bonden, han vil spise Davre med Dig, før Du rider din Vej."

„Vent lidt Grethe, jeg har et Par Ord at sige Dig.

„Aa, det er vel om Ellefolkene?"

„Nej, det er om mig selv."

Ploug fortalte nu om sin Slægt og om dens Rigdom paa Gods. Grethe hørte paa ham og spurgte, da han taug:

„Hvorfor fortæller Du mig dette?"

„Fordi jeg agter at bejle til Dig, Grethe."

Hun støttede sig med den højre Haand paa Spaden og satte den venstre i Siden, saae paa Ploug og sagde:

„Er Du saa rig som Du siger, ville mine Frænder vel neppe have Noget imod at give mig til Dig."

„Men, hvad mener Du selv?"

„Aa ja, engang skal man jo giftes, jeg kan ligesaa godt tage Dig som en Anden."

„Det kan Du, og Du skal faae det godt. Men jeg vil sige Dig, at jeg er meget skinsyg paa Ellekongen."

„Han flytter vel ikke med fra Nørup til Plougstrup."

Hun var bleven noget tankefuld, da satte hun Spaden fra sig og sagde:

„Nu er det bedst, jeg henter Esbern?"

„Som Du vil, men fortæl ikke til Nogen, hvad vi To have talt om, før jeg har bejlet hos Aage."

Hun nikkede og ilede bort. Ploug saae efter hende, han syntes endnu bedre om hende end den foregaaende Dag. Kort efter kom Esbern hjem fra Marken, og snart sade han og Gjæsten ved Davrebordet. Da kom der en Mand ridende ind i Gaarden, stod af Hesten, som Hilde holdt for ham, og traadte ind i Stuen. Det var Aage, som den foregaaende Dag var kommen hjem, og nu, i Følge sit Løfte til Broderen, selv var reden over til Esbern, for at fortælle ham, at Grethe herefter skulde boe paa Faarupgaard. Han blev noget forundret over, at træffe Ploug hos Bonden, og erfoer da, at han vilde have besøgt ham selv, hvis han havde troet, at Aage havde været hjemme. Aage spiste Davre med Ploug og Esbern, og det var naturligt, at Oprøret paa Sjælland kom paa Bane. Ploug mærkede snart, at Aage stod paa Broderens Side, og han undlod ikke at udtale sin fuldkomne Tilfredshed med, hvad Peder Bodilsen og Eskil

havde gjort og udtalte Haabet om, at Jyderne vilde følge deres Exempel.

„Hvis Slaget ved Fodevig ikke havde været mellem dem og os," sagde Esbern, „kunde vi have hjulpet dem, men nu mene vi, Bønder, at vi skylde Sjællænderne en Tak for Sidst, og derfor gaae vi med Kongen mod Sjællænderne, skjøndt vi ikke ere Kongens Venner. Underligt er det kommet; for tre Aar siden var det ham, der førte Sjællænderne og Skaaningerne mod Jyderne, nu fører han os imod dem."

„Kan Du da ikke indsee," spurgte Ploug, „at dette Fjendskab mellem Landsdelene styrker Kong Eriks Magt?"

„Det kan jeg vel," var Svaret, „men Jyderne ville finde sig deri, dersom Kongen kan hjælpe os til Hævn over Sjællænderne."

„Jeg veed," sagde Ploug, „at nogle Jyder mene som Du, men ikke alle."

Aage blandede sig nu i Samtalen og sagde, at han havde hørt, at Kongen havde udbudt Leding, dog uden Landsthingenes Samtykke. Der var derfor maaske Mange, som ikke vilde følge Kongens Bud.

„Aa jo," mente Esbern, „Kong Erik er en streng Mand, han vil paalægge os store Bøder, hvis vi ikke drage i Leding. Derimod troer jeg nok, at nogle af Stormændene blive hjemme; thi de have bedre Raad til at betale end vi Andre."

„Her handles om et lovstridigt Opbud til Leding," sagde Aage.

„Lad Stormændene paatale dette," mente Esbern, „vi, Bønder, gjøre bedst i at holde os derfra; thi Loven vilde ellers let kunne blive vendt imod os."

„Af din Tale kan jeg mærke," sagde Ploug, „at Du ønsker at drage i Leding mod Sjællænderne. Det kan dog være, at Du vil komme til at fortryde det."

Aage førte derefter Talen hen paa Grethe og yttrede Ønske om, at hun endnu samme Dag maatte komme til Faarupgaard. Dette sagde Bonden strax Ja til.

„Endnu iaftes," fortalte han, „var hun ude i Krattet, hvilket Ploug kan bevidne; thi han og Hilde hentede hende hjem."

„Det er denne Føjten ved Nattetid, der ikke har behaget min Broder," sagde Aage. „Kommer hun hjem til mig, ville vi sørge for, at hun efter Mørkets Frembrud bliver paa Gaarden."

„Du bør dog ikke fortørne hende," mente Ploug.

Da Davren var spist, udbad han sig en Samtale med Aage, og de vandrede ud i den nærliggende Egestov. Aage, der havde ventet, at Ploug vilde tale med ham om Oprøret, blev meget forundret ved at høre, at han talte om Grethe og om at ville have hende til sin Hustru. Som Ploug havde ventet, havde Aage Intet mod dette Giftermaal at indvende, han mente dog, at det vilde være bedst, om Ploug selv rejste til Sjælland og talte med Bisp Eskil. Dette mente Ploug ogsaa; han vilde

jo derved komme til at lære en af Høvdingerne for Oprøret at kjende, og han var saa ivrig i denne Sag, at han besluttede endnu samme Dag at begive sig paa Vej.

Han opsøgte derefter Grethe og fortalte hende, at han agtede at rejse over til hendes Fader Hun svarede:

„Jeg seer, det er dit Alvor, og Du skal da vide, at hellere vil jeg tage hjem til Dig end til mine Frænker paa Faarupgaard."

Nogle Dage efter sad Bisp Eskil i sit Lønkammer i Roeskilde Bispegaard. Hans Kapellan Herman havde nylig forladt ham med et Par store Brevskaber, der skulde sendes til Paven i Rom i Anledning af Erkebispevalget. Eskil havde anmodet Paven om at give sig Ring og Stav og klaget lydeligt over, at Kong Erik vilde tiltage sig denne Ret. Da traadte en Kirketjener ind og meldte, at en Mand fra Jylland stod udenfor og havde et Bud at bringe fra Hr. Aage.

„Fra min Broder!" udbrød Bispen. „Lad ham strax komme ind."

Eskil og sorte Ploug havde aldrig seet hinanden før. Ploug betragtede nysgjerrig den Mand, der havde vovet at trodse den mægtige Kong Erik; Bispen saae paa Ploug og spurgte:

„Bringer Du mig Bud fra Aage?"

Ploug fremførte sit Ærende, der ikke mishagede Bispen. Han lyttede opmærksomt til og sagde, da Ploug havde endt:

„Du er altsaa en Søn af Ploug, som sagde Kongen drøje Sandheder paa Varde Thing, og som maatte bøde med sit Liv derfor. Havde Kongen hørt efter disse Sandheder, vilde han have været mere yndet af sit Folk end han nu er.“

„Deri har I Ret, Herre Bisp.“

„Din Fader har havt stort moralsk Mod, og saadanne Mænd ere sjeldne. Jeg venter, at Du har arvet det efter ham. Hvad nu dit Frieri til min Datter angaaer, har jeg Intet derimod, jeg vilde dog hellere have seet, at Du havde bejlet til min Datter Gjertrud, men Forsynet har villet, at Du ikke skulde møde hende paa din Vej. Vi ville nu tale om Medgiften og andre derhen hørende Ting, og naar vi ere blevne enige, som vi vel let ville blive, da skal jeg lade min Kapellan udfærdige et Dokument derom, som Du og jeg og gode Vidner kunne underskrive.“

Alt Fornødent blev nu aftalt mellem Bispen og Ploug. Da de vare tilende dermed, sagde Bispen smilende:

„Jeg hører, at Kongen har udbudt Leding mod, os Sjællændere. Maaske kan jeg finde min Datters tilkommende Mand i Kongens Hær?“

„Det kan I ikke. Aage, jeg og mange Flere blive hjemme.“

„Det er mig behageligt at høre. Ja, her er ogsaa Nogle, men ikke Mange, som blive hjemme. Hvidesønnerne ville ikke kæmpe.“

„Vil det ikke skade Eders Sag?"

„Jo, skade den, vil det; Hvidesønnerne ere mægtige Mænd, men jeg venter, at Skaaningerne ville rejse sig."

„Hvis Kongen overvindes og dræbes, hvem ville I da udraabe til Konge?"

„Vi tragte ikke Kongen efter Livet, men skulde han døe, kan der jo blive Tale om at udraabe Knud Lavards lille Søn Valdemar til Konge under et Formynderskab af Peder Bodilsen, mig og Andre. Da Erik Ejegod drog til det hellige Land, var der en saadan Regering i Danmark."

„Jeg har hørt Tale herom."

„Bisp Asker var den Ledende dengang; thi Harald Kesia, hans Medregent, tænkte kun paa sine egne Sager."

„Værre end det nu gaaer i Landet, vil det ikke kunne gaae," mente Ploug.

„Hæren samler sig ved Ringsted," sagde Bispen, „det Forbund, som Peder, jeg og de Andre have dannet, have vi kaldt „Frihed". Vi ville være fri for Tyrannen Erik."

„Jeg stiller mig til Eders Raadighed, Bisp. har I Brug for min Arm, da byd over den."

„Du vil kunne gjøre mig bedre Tjeneste ved at vende hjem til Jylland og holde Bryllup med Margrethe. Thi Aage skal indbyde til Bryllupet Slægt og Venner langvejs fra, og de kunne maaske blive enige om at hjælpe mig."

Saaledes blev det besluttet, og den følgende Dag rejste Ploug tilbage til Jylland. Han havde et Brev med, der paalagde Aage at fremskynde Bryllupet.

Fjerde Kapitel.

Kong Erik.

Kong Erik opholdt sig paa Jellings gamle, berømte Kongsgaard, han var i ondt Lune, og hans Hirdmænd undgik helst at komme i hans Nærhed. Man kunde see Kongen engang imellem gaae op paa en af de mange Kæmpehøje, at kaste sig ned i Lyngen og ligge og stirre op mod Himlen. Undertiden steg han tilhest og red som besat omkring i Omegnen. Han spurgte hver Dag efter Bisp Ricco fra Slesvig og fik til Svar, at han endnu ikke var kommen. Ved Bordet drak Kongen meget, og hver Aften gik han i Seng med en Ruus. Det var hans Hensigt efter nogle Dages Forløb at drage til Horsens, hvor den jydske til Ledingsflaade skulde samles til Toget mod Sjælland.

Han havde troet at have bragt hele Landet til at skjælve for sin Magt, og nu stod Sjælland i fuldt Opror. Kongen tilstod for sig selv, at dette

Oprør havde gjort ham betænkelig; thi Sjællænderne havde før været hans Venner, og naar de nu faldt fra, hvem borgede da for, at ikke andre Landsdele vilde slutte sig til dem? Kongen, for hvem hans Mænd frygtede, var i disse Dage den, der havde den største Frygt, og hertil kom, at han havde urolige Drømme. Undertiden foer han op af Søvne og mente da snart at see sin Broder Harald, snart Dennes myrdede Sønner staae udenfor sin Seng. Hvad havde deres Død hjulpet ham, naar Folket uden dem kunde gjøre Oprør?

Han bildte sig ind, at hans Liv ikke mere var sikkert selv i Hirdmændenes Kreds. Var Harald Gille ikke i Norge bleven myrdet af to af sine Hirdmænd? De kom en Aften saa listigt til Harald og fortalte ham, at de havde indgaaet et Væddemaal om en Æske Honning, og Kongen kunde alene afgjøre, hvem der havde Ret. De havde væddet, om Kongen den Nat vilde sove hos Dronning Ingerid eller hos sin Frille Thora. Kongen svarede smilende, at han vilde sove hos sin Frille. Ved dette Svar fik de Sammensvorne at vide, hvad de vilde. Thi der stod hver Nat Vagt udenfor Kongens og Dronningens Kammer, men Ingen beskyttede Kongens Liv, naar han sov hos sin Frille. De Sammensvorne brød da Døren op og myrdede ham. — Ventede der ikke den danske Konge en lignende Skæbne? Kunde han stole paa sine Hirdmænd? Han syntes at være allersikkrest paa Kæmpehøjen; thi her kunde han see, hvem der nærmede sig.

Det Haab var bristet, at Folket vilde taale Alt af Kongen, fordi det ikke havde en Mand af Kongehuset, om hvem det kunde skare sig. Men det var jo strengt taget ikke Kongen selv, som Sjællænderne vilde tillivs, Kampen stod om Erkebispeembedet. Der kunde dog ikke være Tale om at give efter; blev Oprøret ikke kuet, vilde det have nye Oprør til Følge, og Ingen kunde sige, hvad Udfaldet vilde blive. Vilde Ricco dog snart komme, den snilde Bisp vidste Raad for Alt, og denne Gang drejede det sig om hans egen Ophøjelse til Erkebisp.

Da kom en Dag nogle Nordmænd ridende til Jelling. Forrest red paa en rolig Hest en stor og kraftigt bygget Mand, hvis Øjne vare udstukne, og hvis højre Fod var afhugget. Ved hans Side red en Anden for at lede hans Hest. Det var den norske Konge Magnus Sigurdsen. Et norsk, uægte Kongeemne Sigurd Slemmedegn havde foranlediget Harald Gilles Mord og sluttet sig til Kong Magnus, som i sin Tid var bleven styrtet fra Thronen af Harald og skrækkeligt lemlæstet. Magnus havde siden da levet i et Kloster i Trondhjem og aflagt Munkeløftet. Sigurd Slemmedegn tog nu Kongen ud af Klostret, og en Kamp begyndte med Formynderen for Haralds umyndige Sønner. Dronning Ingerid viste sig meget virksom, Folket sluttede sig til hende og hendes Mænd, og Kong Magnus flygtede til Danmark for at søge Hjælp hos Kong Erik.

Den blinde Konge blev ledet ind i Kongsgaarden og humpede op i Hallen, idet han højt spurgte efter Kong Erik.

„Du staaer for ham," sagde Kong Erik og betragtede med Gru den norske Konges lemlæstede Legeme.

„Min første Bøn til Dig, Kong Erik," sagde Magnus, „er, at lade Naade gaae for Ret. Du har Aarsag til at hade mig; thi jeg vilde jo sælge dit Liv til Niels og Magnus, sælge det for Sølvpenge som Judas solgte vor Frelsers Liv til Jøderne. Vor Herre har straffet mig haardt siden da, Du seer det jo, Kong Erik."

„Naar Gud har straffet Dig, vilde det være formasteligt af et Menneske at forøge Straffen," sagde Erik, „Du skal derfor blive godt modtaget i min Gaard. Naar jeg seer paa Dig, ynkes jeg over Dig, især da jeg har kjendt Dig i dine Velmagtsdage."

„Ja, ja, jeg har lidt meget, og jeg var ved at opgive Hævnen, men underligt har det føjet sig, atter er jeg fri, og Kong Harald er dræbt. Det er en retfærdig Gjengjældelse. — Du veed vel, hvad der i den sidste Tid er foregaaet i Norge?"

„Jeg er bleven underrettet derom."

„Og dog kjender Du ikke Alt. Jeg vil sige Dig, at Du let kan underkaste Dig Landet, dersom Du vil drage derop med en Hær."

„Du gjør store Løfter."

„Jeg vil holde dem."

„Nu vil jeg først lade Dig og dine Mænd beværte," sagde Kong Erik, „vi kunne da siden tales nærmere ved om de norske Sager."

Kong Magnus Ord havde gjort et dybt Indtryk paa Kong Erik. Det var ikke lykkedes ham at sætte sig fast paa Rygen, kunde han nu erobre Norge, vilde han indlægge sig stor Berømmelse, og de Danske vilde neppe mere pønse paa at gjøre Oprør imod ham. Rigtignok havde Harald været hans Ven, og det var mod hans to Sønner, at Kampen skulde føres, men saadanne Hensyn maatte sættes til Side, naar det gjaldt om med Lethed at kunne gjøre en stor Erobring. Kong Erik havde mange Samtaler med den norske Konge, der lovede Guld og grønne Skove, og Erik blev mere og mere tilbøjelig til at friste Lykken i Norge.

Da kom Bisp Ricco til Jelling og blev højst forundret ved at høre, at Kongen strax begyndte at tale til ham om Toget til Norge, men ikke syntes at skjænke Oprøret paa Sjælland nogen Tanke. Efterat nu Kongen havde talt længe om de norske Forhold, sagde Bispen:

„Det forekommer mig, at vi ikke kunne begynde et fejde paa et fremmed Land, før Sagerne ere ordnede i vort eget."

„Javist," svarede Kongen, „Flaaden vil snart være samlet, og drage vi derpaa over til Sjælland og slaae Peder og Eskil."

„Det forekommer mig," sagde Ricco, „at I ikke altid har været sejrrig. Vi maae derfor tage

i Betragtning, at det sjællandske Oprør vil kunne vare længere end vi vente. Vi maae lade Tanken om Norge fare, til Sjælland atter er underlagt Eders Magt."

Herom vilde den hidsige Konge ikke høre Tale.

„Jeg har ikke stevnet hele den jydske Ledingsflaade til at møde mig i Horsens; thi med 200 Snekker kuer jeg vel Oprøret paa Sjælland. Det er fra Fyen og det sydlige Jylland, at der vil komme Snekker," sagde Kongen. „men nu, det skal gjælde Norge, lader jeg hele Flaaden møde."

„Herre Konge, vil I gjøre et stort Tog, da drag atter til Venden; thi Folket er misfornøjet med, at der intet Udbytte kom fra Toget ifjor."

„Intet Udbytte!" udbrød Kongen. „Erobrede jeg ikke Arkona? Var det ikke en Daad, som søger sin Lige? Derved har jeg i Danmarks Aarbøger indskrevet mit Navn mellem Knud den Stores og min Fader Erik Ejegods."

„Jeg vil ikke modsige Eder," svarede Ricco, der kjendte Kongens store Forfængelighed. „Dersom det sjællandske Oprør ikke bliver kuet, ville Venderne som hidtil benytte sig af vore indre Stridigheder til at fiske i rørt Vande, og hvad nu Erkebispevalget angaaer da . . ."

„Tilstaa Bisp," udbrød Kongen, „at I tænker først og fremmest paa det sjællandske Oprør, fordi I har Fordeel af, at det bliver kuet. I vil helst snarest muligt være Erkebisp. I skal blive det, ved Sct. Laurentius, I skal blive det! Vi gaae først

til Sjælland, siden til Norge; naar Oprøret er kuet, udskrive vi Leding baade paa Sjælland og i Skaane.

„Jeg skylder Eder mangen god Tak, fordi I vil gjøre mig til Erkebisp; dette kan dog ikke gjøre mit Venskab for Eder større end det allerede er. Det er i Kraft af dette Venskab, at jeg fraraader Eder Toget til Norge og tilraader Eder Toget til Venden."

Kongen vilde som sædvanligt ikke høre efter gode Raad, tilsidst blev han hidsig, hans Øjne rullede vildt, og al fornuftig Samtale med ham var for Øjeblikket umulig.

Dengang de to Konger sade om Aftenen i Højsædet og Drikkehornet gik flittigt rundt, faldt Talen paa Venderne. Da sagde Kong Erik:

„Naar jeg bliver Konge af Danmark og Norge, vil jeg med disse Rigers forenede Kræfter gjøre et Tog til Venden."

Dette vandt de Danskes og Nordmændenes Bifald. Bisp Ricco taug og lod Hornet gaae sig forbi. Nordmændene begyndte at tale om Vendernes Tog i Aaret 1135 til Kongshelle og de besynderlige Varsler, der vare gaaede forud. De Danske bleve nysgjerrige efter at høre Noget herom, og Tore, en af Gjæsterne, fortalte da efter Kong Eriks Opfordring, hvorledes det Hele var gaaet til.

Det var Søndagen efter Paaske, at der blev stort Bulder i Kongshelle; det lød som naar Kongerne drage ind med alle deres Mænd. Hundene

begyndte at larme og at tude og at løbe ud af Husene; naar de kom paa Gaden, bleve de rasende og bed Alle, de mødte; og Enhver, de bed tilblods, blev affindig, frugtsommelige Kvinder, der bleve bidte, fødte for tidligt. Disse uhyggelige Ting varede ved hver Nat fra Paaske til Christi Himmelfartsdag. Mange forlode Staden, og de Kloge forudsagde, at der ventede Kongshelle store Ulykker.

En Mand, der var rejst fra Kongshelle til Bergen, sendte Bud hjem, at Venderne vare dragne nordpaa med en stor Flaade, ligeledes advarede Kong Erik og Erkebisp Asker Indbyggerne, men disse brøde sig ikke om disse Advarsler og havde glemt de Jertegn, der vare skete før Pintse.

Da det St. Laurentius Dag ringede til Højmesse, saae Indbyggerne i Kongshelle en stor Flaade sejle ind imod Byen. Der løb da en Mand op til Kirken, hvor de fleste Indbyggere vare samlede, og meldte den store Flaades Ankomst; de mente, at det var Kong Erik, med hvem Norge havde Fred. De Fleste løbe dog fra Kirken ned til Havnen, hvor de saae en utallig Mængde fremmede Folk, som lignede Østerlændere. Det var Kong Ratibor, som havde lagt sig for Kongshelle med sin Flaade. Den bestod af 250 Snekker, paa hver Snekke var 2 Heste og 44 Mand. Ratibor var en vild og grum Hedning.

Venderne bemægtigede sig først de ni Kjøbmandsskibe, der laae i Havnen. Men det kostede en svær Kamp; thi Skibenes Besætning værgede sig mandigt.

Paa Bryggen stode Bymændene og skøde med deres Pile en Mængde Vender ned. Da Kjøbmændenes Skibe vare erobrede, søgte Bymændene med deres bedste Gods Tilflugt paa Borgen, men Kvinderne flygtede op i Landet. Venderne plyndrede Kongshelle, stak den i Brand og lagde sig derefter for Borgen. Venderkongen opfordrede den til at overgive sig. Besætningen skulde ikke alene beholde Livet, men ogsaa deres Vaaben, Klæder og Penge. Nordmændene svarede paa denne Opfordring ved at sende Venderne en Mængde Pile og kaste Sten paa dem.

Mellem de flygtende Kvinder var ogsaa Anders Præsts Hustru Solvig. Hun sørgede for, at der strax gik Krigsbud til Alle. Da Budet kom til Skurdhoug, var der stort Gjæstebud, og mellem Gjæsterne fandtes en stærk og behjertet Bonde, der hed Olver Stormund. Han sprang strax op, satte Staalhuen paa, greb sit Spyd, tog en stor Øxe i Haanden og raabte: „I gode Drenge, lader os hjælpe Bymændene; thi det er mere anstændigt, at vi dræbe Hedningerne og redde vort Fødeland end vi sidde her og fylde os med Øl.“ Da Ingen vilde følge ham, sagde ham: „Skjøndt Ingen af Eder vil følge mig, saa drager jeg dog alene bort og nedlægge en eller to Hedninger, før jeg falder.“ Han gik til Byen, og Nogle af hans Venner fulgte efter for at see, hvorledes det vilde gaae ham. Da han kom i Nærheden af Borgen, og Venderne bleve ham vaer, løbe otte Mænd imod ham og angrebe ham;

han løftede Øxen og skar Struben over paa den Vender, som stod bagved ham, og den, som stod foran ham, hug han strax ihjel. Derefter dræbte han andre To og saarede de Fire. Disse flygtede ud i en Mose, her dræbte han ogsaa dem. Olver var imidlertid selv bleven saaret, hans Venner fik ham med til Skurdhoug, hvor han opholdt sig, til hans Saar vare blevne lægte.

To Omdudsmænd Sigurd Sigurdsen og Philip kom Borgen til Hjælp med 600 Mand. Men da Philip saae Hedningerne, drog han sig tilbage med 400 Mand, dette gjorde, at han blev almindeligt foragtet. Sigurd rykkede frem med sine 200 Mand, men blev slaaet. Venderne stormede nu Borgen. Mellem to Vender stod en Skytte, som de To dækkede med deres Skjolde. For hvert Skud, Skytten gjorde, faldt en Mand paa Muren. Da sagde Sæmund Huspryde, der var gift med Anders Præsts Datter, til sin Søn Asmund: „Jeg vil skyde En af dem, som bære Skjolde, skyd Du saa Skytten.“ Sæmunds Skud blev afbødet med Skjoldet, men Asmund traf Skytten i Panden, saa Spyddet stod ud gjennem Nakken. Da Venderne saae dette, tudede de som Ulve.

Der var blandt Venderne en Troldmand, der gik til Porten og stak med sit Sværd en Nordmand ihjel. Der blev skudt paa ham med Pile og andet Slags Skud, men hverken Jern eller Staal bed paa ham, skjøndt han hverken bar Skjold eller Brynje. Da tog Anders Præst indviet Ild, velsignede den,

lagde Trøske til den og satte den paa Spidsen af en Piil. Han gav Asmund Pilen, og han skød Troldmanden ihjel med den.

Imidlertid begyndte Nordmændene at lide Mangel paa Pile og Stene til Slyngerne, og da Ratibor nu tilbød dem, at de maatte beholde deres Vaaben og saa meget Gods, de kunde bære, hvis de vilde overgive sig, gik de ind derpaa. Men Hedningerne holdt ikke deres Løfte; thi de dræbte de Saarede og Børnene, hvilke de ikke som de Andre kunde føre med sig som Trælle. Da Kongen stod i Kirken hos Anders Præst, sagde han til denne, at det forekom ham, at den Gud, til hvis Ære dette Huus var bygget, maatte være vred paa dem, der havde forsvaret Kongshelle. Han forærede Præsten Kirken, det hellige Kors, Skrinet og Bogen med de forgyldte Bogstaver samt fire Klerke. Men da Kongen havde forladt Kirken, satte Hedningerne Ild paa den og afbrændte den. Anders Præst blev ført til Kongens Skib med det hellige Kors. Men der kom en saa brændende Hede over Hedningerne, at de bleve forfærdede og lode deres Tolk spørge Præsten om Aarsagen hertil. Han svarede, at Gud ikke vilde tilstede, at det hellige Kors, paa hvilket Guds Søn var pint, skulde bortføres af Hedningerne. Da Venderne hørte dette, satte de Præsten i en Baad og skjød den med Baadshager fra det ene Skib til det andet, indtil Præsten naaede Bryggen. Anders Præst undgik saaledes Fangenskabet, men Venderne førte de Andre hjem med sig som Trælle.

Da Thore havde endt sin Beretning, sagde Kong Erik:

„I, Mænd fra Norge, vide vel, at jeg ifjor gjorde et Tog til Venden, hvor jeg hævnede de gjæve Bymænd i Kongshelle. Og hvad nu Olver Stormund angaaer, da maa jeg højligt berømme, at en Bonde har kunnet udføre en saadan Gjerning. Han vog otte Vender; jeg vil dog sige Eder, at jeg foran Arkona engang nedlagde sexten Vender, og jeg havde kun mit Sværd hos mig."

„Det var en stor Daad," sagde Kong Magnus.

Alle Nordmændene stemmede i med, men de Danske taug; thi, hvad Kong Erik havde fortalt, var det rene Hjernespind, han havde foran Arkona ikke nedlagt en eneste Fjende. Det var ikke første Gang, at Kongen havde broutet med Gjerninger, han aldrig havde gjort, og det Mærkelige var, at han troede paa, hvad han fortalte.

Derpaa kom de Varsler paa Tale, som vare gaaede forud for Vendernes Ankomst til Kongshelle, og Nordmændene vare alle enige om, at ingen stor Begivenhed nogensinde skete, uden der gik Varsler forud. Herom vare de Danske enige med dem. Der blev talt om flere saadanne Varsler fra den gamle og den nye Tid. Da sagde Kong Erik:

„Før Toget til Venden ifjor, havde jeg en Drøm, hvori Knud den Store kom til mig. Vi vare ombord i den samme Snekke, foran os laa Vendens Kyster, og paa Strandbredden stode utallige Ulve og Gribbe. Da sagde Knud til mig: „See,

disse Kyster skal Du underlægge Dig, Ulvene og Gribbene skulle flye efter kort Modstand, og naar Du har sejret i Venden, vil Du gaae fra Sejr til Sejr og blive mægtigere end jeg var."

„Hil, hil Kong Erik, gid det maa skee!" raabte Nordmændene.

De danske Hirdmænd raabte dengang med.

Der blev den Aften drukket godt. Da Kongerne skiltes, fik Erik Lyst til at nyde frisk Luft i den smukke Aften. Han gik udenfor, hans Sandser vare noget omtaagede, han lagde ikke Mærke til, hvor han gik hen, og stod tilsidst paa Jelling Kirkegaard. Da rejste sig en Kvindeskikkelse op mellem Gravene og stod truende foran Kong Erik.

„Forbandet være Du, Erik, forbandet til evig Tid!" sagde Skikkelsen og hævede sin Haand truende mod Kongen. „Endelig har jeg truffet Dig, som jeg saalænge har søgt."

Erik traadte et Skridt tilbage og saae halvt ræd paa Skikkelsen.

„Du vader i Blod," vedblev Kvinden, „Blod, Blod seer jeg overalt, selv Blod i dine Øjne. Den der udgyder Andres Blod, hans Blod skal selv blive udgydt."

„Hvem er Du?" fremstammede Kongen.

„Jeg er En af dem, hvis Børn Du har myrdet; jeg er en af din Broder Haralds Friller."

„Fordømte Kvinde!" raabte Kongen, der nu

var bleven ædru. „Jeg skal lade Dig nøgen piske i mine Hirdmænds Paasyn."

„Det er ikke mig, men Dig, der er fordømt," sagde Kvinden. „Du vil lade mig piske, Du, Morderen og Voldsmanden, nej, det er ikke mig, der vil blive pisket, men din Sjæl vil blive pisket med Ildsvøber, naar den engang kommer i Skærsilden, og det vil skee, inden Viben næste Aar ligger paa Æg."

Kongen forsøgte paa at gribe hende, men hun veg tilbage.

„Haha," lo Kvinden, „Du vil ikke kunne fange mig paa denne Kirkegaard; thi Du vil snuble over de hæderlige Folks Grave. Dødninge ville stige op af Gravene og holde Dig fast, men mig ville de staae bi, mig, som Du har gjort barnløs. Tvi Dig for det!"

Kongen blev rasende over denne Tale, han styrtede efter Kvinden, men snublede over en Grav. Da lo hun atter og sagde:

„Der ligger Kong Erik, han, som troer, at Smaa og Store skælve for hans Magt. Men der har aldrig været afmægtigere Konge end han."

„Kvinde!" raabte Kongen, „fanger jeg Dig ikke inat, skulle mine Hirdmænd vel vide at finde Dig imorgen."

„Kong Erik, Du finder mig aldrig, saalidt som Danmarks Rige nogensinde vil finde den Kong Erik igjen, som var til før Slaget ved Fodevig. Thi Konge, Du har ikke kunnet taale Medgang, Du er

bleven saaledes greben af Højhedsvanvid, at Du til sine Tider ikke er ved din Forstand."

Kongen gjorde atter et Forsøg paa at fange Kvinden, men faldt ligesom før over en Grav.

„Gravene drage Dig til sig," sagde hun. „Du seer heraf, at din Tid snart er omme."

Kongen svarede Intet herpaa, men rejste sig hurtigt og forlod Kirkegaarden. Hun vedblev at forfølge ham.

„Forbandet er Du, mens Du lever," sagde hun, „forbandet vil Du blive, naar Du døer. Magt har Du havt til at gjøre Riget lykkeligt, men Du har leget med Magten som et Barn leger med sit Legetøj. Jeg vilde ikke være i dit Sted, Kong Erik, ussel Konge, slet Menneske, Brodermorder, gal Mand, hahaha."

Kongen vendte sig rasende om, Kvinden lo haanligt, hævede truende Armen og gik dernæst tilbage til Kirkegaarden. Kongen gik hurtigt til Kongsgaarden, han var forbittret og udstødte Trusler, da gjorde han sig selv det Spørgsmaal:

„Var det en levende Kvinde eller maaske en Aand?"

Han kom til at tænke paa den megen Talen om Varsler, der havde været ved Drikkelaget. Havde Kvinden ikke været af Kjød og Blod, havde hun været et ondt Varsel. Kongen gyste ved at tænke derpaa.

Ved Morgengry kom Christiern Svendsen til Jelling. Kongen sov, men i Hallen mødte han

Bisp Ricco. Han nærmede sig ham hurtigt og sagde:

„Vel mødt, Bisp, bedre er det maaske, at jeg taler med Eder, før jeg taler med Kongen."

De fulgtes ad udenfor, hvor ingen Hirdmand kunde belure dem. Da sagde Christiern:

„Jeg modsætter mig ikke Kong Eriks Ønske, at I bliver Erkebisp. Min Søn har ikke gjort sig fortjent til denne høje Værdighed; thi han har rejst et Oprør mod Kong Erik. At tænke sig, at Nogen af min Slægt skulde staae i Vaaben mod Erik Ejegods! Eskils Opførsel har harmet mig dybt, og vil han ikke falde til Føje med det Gode, drager jeg mit Sværd imod ham. Men den Slægt, hvor Fader kæmper mod Søn, er viet til Undergang."

„Jeg kan forstaae Eders Sorg over, at Eders fromme og gudsfrygtige Søn har ladet sig paavirke af daarlig Ærgjerrighed. I Sandhed, det er ikke en Tid for danske Bisper til at kives om Erkebispe-Embedet; thi Hamborgkirken ligger paa Lur efter at gjenvinde sin Magt i Norden. Jeg er derfor enig med Eder om, at det vilde være i Landets Interesse, om Peders og Eskils Oprør blev kvalt i Fødslen."

„Det er for at tale med Kong Erik herom, at jeg idag er kommen til Jelling," sagde Christiern. „Som I veed, Bisp, er han bleven haard og ubøjelig; nu har han allerede udbudt Leding, og det vil derfor falde saavel Eder som mig vanskeligt at faae

ham fra at tugte de oprørske Sjællændere med Vaabenmagt."

„Før vi tale herom, maae vi vide, om Eskil lader sig bevæge til uden Sværdslag at nedlægge Vaabnene."

„Har jeg faaet Kongen bevæget til at opsætte Toget til Sjælland, rejser jeg selv til Eskil, og han tør neppe modsætte sig min Villie."

„Vi ville haabe det," sagde Bispen. „Hvad Kongen angaaer, er der hændet Noget, som vil komme os til Hjælp."

Bispen fortalte nu, om Nordmændenes Ankomst til Jelling. Christiern hørte forundret herom og sagde:

„Et Tog til Norge er et mindre Onde, en Kamp mellem Landsmænd et større."

„Saaledes har jeg ikke seet paa Sagen," svarede Bispen, „men I har Ret; kan Toget til Norge bringe ham til at ønske et Forlig med Sjællænderne, maae vi opmuntre ham til at foretage dette Tog. Bedre havde et Tog til Venden dog været."

„Det er først det tredie Aar, at Kong Erik er Enekonge i Danmark, han har ikke hidtil forstaaet at bruge sin Magt som han burde, han har mere seet paa den glimrende Skal end paa Indholdet, men med Tiden vil Erfaringen gjøre ham klogere. Og han har forhaabentligt Tiden for sig."

„Vi ville haabe det," sagde Ricco.

Mens denne Samtale førtes, var Kongen vaagnet. Hans Møde med Haralds Frille eller hvem

det nu var, randt ham ihu. Hendes Ord klang endnu i hans Øren: Ussel Konge! Af hendes Haansord havde dette ærgret ham mest, han troede jo, at han var en af Danmarks største Konger. Han skulde vise Verden, at han efter sin Død vilde være værdig til at faae Tilnavnet den Store, han vilde til Norge og underlægge sig Landet. Da traadte en Kjertesvend ind i Sengekamret og meldte, at Christiern Svendsen var kommen til Kongsgaarden og ønskede at tale med Kongeu.

I Løbet af Dagen blev der forhandlet meget mellem Kongen, Christiern og Ricco, og Kongen lod sig bevæge til at gaae ind paa et Forlig med Oprørerne. Men han satte haarde Betingelser; thi Eskil skulde betale ikke mindre end 10 Mark Guld i Bøde. Da dette var blevet fastsat, var Ingen ivrigere end Kongen til at ønske, at et Forlig maatte komme i Stand.

Før Christiern forlod Kongsgaarden, for at drage til Sjælland, opsøgte han Ulf og sagde til ham:

„Du er jo af min Slægt, derfor er Du bedst skikket til at ride dette Ærende for mig. Min Søn Aage har indbudet mig til et Bryllup, som i disse Dage staaer paa Faarupgaard. Det er Sten Torgilssen, ogsaa kaldet sorte Ploug, som i disse Dage holder Bryllup med Margrethe, en Datter af min Søn, Bisp Eskil. Vil Du ride over til dem og sige, at de ikke maae vente mig til Brylluppet; thi jeg skal til Sjælland og stifte Forlig mellem

Kongen og Oprørerne. Jeg har godt Haab om, at Forliget vil komme i Stand, skeer dette, drager Kongen endnu iaar paa et Tog til Norge. Jeg har faaet Kongens Tilladelse til, at Du maa ride dette Ærende for mig til min Søn."

Ulf blev glad ved at modtage dette Hverv. Han havde Intet hørt om, at Gudborgs Broder skulde giftes, maaske traf han ogsaa hende ved Bryllupet.

Femte Kapitel.

Bryllupet.

Der var stort Bryllup paa Faarupgaard. Gjæster vare komne langvejs fra, Gjæster, som hørte til Brudens og Brudgommens Slægter, og Gjæster, som Fru Sigrid, Aages Hustru, saae for første Gang. Fra tidlig Morgen til sent paa Aftnen herskede stor Lystighed, og mens de Ældre talte sammen, dandsede de Unge og sang en gammel Kæmpevise. Der hørtes mangt truende Ord mod Kong Erik, og der blev truffet Aftaler om, hvorledes man i den kommende Tid vilde sætte en Grændse for, at Kongen ødelagde Landet ved sin Grumhed. Flere end Ploug havde en Faders eller maaske en anden nær

Slægtnings Død at hævne. Dersom Oprøret paa Sjælland havde Fremgang, vilde man forsøge paa, at faae Fyderne til at glemme Nederlaget ved Fodevig og selv rejse et Oprør. Meget afhang af det sjællandske Oprør.

Da rygtedes det en Dag, at Bruden var forsvunden. Man havde kaldt paa hende og søgt hende i Huset, i Abildgaarden, i Mark og Skov, men hun var intet Sted at finde. Ploug var meget utrøstelig, han kom i Tanker om, at Grethe holdt af at vandre alene, han havde hørt hende synge om Ellefolkene, og var der ikke en Mulighed for, at Ellekongen havde lokket hende til sig? Ud paa Eftermiddagen kom Hilde, Esbern Bondes Datter, der ogsaa var med til Bryllupet, hen til Ploug og sagde:

„Sæt Dig tilhest, saa gjør jeg det Samme, jeg er Den, der kjender Grethe bedst. Der er maaske en Mulighed for, at den sære Pige er hjemme i Nørup."

Ploug vilde ikke lade Noget uforsøgt. Han underrettede Fru Sigrid om, hvor han agtede sig hen og red hurtigt afsted med Hilde.

„Troer Du, at Ellefolket har bortført hende?" spurgte Ploug.

„Jeg veed ikke, hvad jeg skal troe," svarede Hilde. „Hun holdt ikke af at komme fra os; thi hun havde Pladsen meget kjær derude ved Bækken i Skoven. Grethe er en meget fornuftig Pige, men engang imellem kunde hun gjøre saa besynderlige

Spørgsmaal, som Ingen kunde svare paa. Jeg har hørt, at hendes Moder har været synsk, at hun har kunnet see de tilkommende Ting, maaske har Datteren arvet Noget deraf efter hende."

„Jeg har kjendt Kvinder," sagde Ploug, „som have havt Ord for at være synske, og dog have været gode Hustruer."

„Jeg tvivler ikke om, at Grethe vil blive en god Hustru, hvis vi finde hende."

„En Anden skulde vel ikke før mig have vundet hendes Kjærlighed?" spurgte Ploug med bankende Hjerte.

„Herfor kan Du være rolig," svarede Hilde. „Den eneste Medbejler, Du har, er Ellekongen."

Solen var gaaet ned, og Mørket begyndt at falde paa, da de rede ind i Esberns Gaard. Ingen havde der seet Noget til Grethe.

„Det havde jeg heller ikke ventet," sagde Hilde.

De begave sig ud i Skoven til det Sted, hvor Grethe plejede at sidde. Egen var nu sprungen ud, og Skoven mørkere end da Ploug var der sidst.

„Tys!" hviskede Hilde, „der sidder hun!"

Ja, der sad hun drømmende ved Bækken og stirrede ud over de lette Taager, som svævede over Engen. De hørte hende synge og stode stille og lyttede.

Farvel I, luftige Alfer smaa!
Farvel I, daarende Drømme!
Farvel Du Bæk med de Bølger blaa,
Hvori de Smaafiske svømme.

Farvel Du bølgende Taageslør,
En Lygtemand hisset jeg skimter;
For Vinden svaje de grønne Rør,
Og lystigt St. Hansormen glimter.

Mit Løfte nylig en Mand jeg gav,
Jeg vil det ikke fordølge,
Og jeg min Husbond til stille Grav
Som trofast Hustru vil følge.

Men engang maatte jeg dog herhen,
Før vi for altid maae skilles;
Thi aldrig mere vi sees igjen,
Og mine Længsler maae stilles.

„Nu forstaae vi Grunden til, at hun listede sig bort fra Dandsen," hviskede Hilde. „Hørte Du, at hun sang, at hun vilde følge Dig som trofast Hustru til Graven?"

Ploug nikkede og gik ned til Bækken, hvor Grethe sad.

„Grethe," sagde han.

Hun foer sammen, saae sig om, og et Øjeblik efter laa hun i hans Arme.

„Kan Du tilgive mig?" spurgte hun med Taarer i Øjnene. „En Længsel drog mig hertil; jeg kunde ikke modstaae den, men nu skal jeg aldrig mere liste mig bort fra Dig."

„Det maae Du love mig, Grethe," sagde Ploug. „Thi ellers kunne vi To ikke blive lykkelige sammen."

„Ja, ja, Du skal vide, at, dengang jeg kom herfra til Faarupgaard, holdt de mig inde, jeg maatte ikke, som jeg var vant til, komme ud i Mark og Skov, jeg trængte til Luft, til Lys, min Længsel derefter blev Dag for Dag større. Men lader os nu vende tilbage, det er blevet sildigt."

Hilde var nu kommen til, hun tilbød sig at ride forud, for at berolige Slægt og Venner paa Faarupgaard med den glædelige Nyhed, at Grethe var funden. Ridtet var ikke langt; thi Gaarden laa kun en Miilsvej borte. Hun vilde tage en af sin Faders Heste, saa kunde Grethe benytte hendes egen. De Nygifte modtoge Tilbudet.

Ploug og Grethe rede da den smukke Foraarsnat ved hinandens Side til Faarupgaard. Hestene gik Skridt for Skridt, og Grethe sagde:

„Du vil da ikke nægte, at der i Mark og Skov, i Hav og Aa boe Væsner, som vi ikke kunne see, men som dog til enkelte Tider kunne aabenbare sig for os?"

„Hvem vil benægte det?" svarede Ploug. „Men vi skulle skye al Omgang med dem, vi skulle tilbede og elske den Herre Christ, den hellige Jomfru og Alle, som have lidt Martyrdøden for Christi Skyld."

„Jeg veed det, jeg beder ofte til dem. Men naar jeg rider forbi et gammelt Egetræ som det, der staaer, da synes jeg, at der maa boe et Væsen i det, et Væsen, som døer med Træet."

„Saaledes have vore hedenske Forfædre troet," sagde Ploug.

„Naar vi fromt bede til Guds Moder og alle Helgene," sagde Grethe, „forekommer det mig, at vore Præster ikke behøve at forarges, fordi vi troe paa disse usynlige Væsner rundt omkring os."

„Det er ikke herover, at de forarges," svarede Ploug, „men de forarges over, at Mennesket sætte sig i Forbindelse med disse Væsner, hvoraf Nogle ere gode og Andre onde, og det er de Sidste, som friste os mest."

„Du kan have Ret, men man behøver da ikke at komme i Forbindelse med dem, fordi man troer paa dem. Hvorledes vilde Livet blive, dersom vi troede, at Luften og Jorden kun vare beboede af de Væsner, vi kunne høre og see? Det vilde for mig være som en Vandring i Ørkenen, nu derimod mener jeg, at andre Væsner altid ere om mig, at ethvert Træ var sin Alf, at Ellepigerne svæve gjennem Skoven og dandse paa Engen, at Dvergene boe i Højen hist, og at Guds Engle svæve oppe under Stjernerne."

„Kjære Grethe, naar dine Tanker komme mere til at beskjæftige sig med Menneskene end de hidtil have gjort, vil Du glemme disse Væsner."

„Maaske har Du Ret Men hvad er dette?"

Der rejste sig pludselig op af Græsset en høj, bleg Kvinde. Hestene bleve urolige, og Ploug spurgte:

„Hvem er Du?"

Svaret lød:

„Hil Dig, Hævner!
Hovmodets Bane!
Snart skal Spydet,
Svunget paa Thinge,
Røveren ramme,
Rigets Beherfker.“

„Du er en Spaakvinde,“ sagde Ploug, „jeg forstaaer ikke din Tale. Gaa til Side, vore Heste ere blevne urolige.“

„Harald, Du hævner,
Ham, som jeg elsked,
Erik ham dræbte,
Dræbte hans Drenge.
Vide i Verden
Om har jeg vandret,
Frillen har fundet
Fremtidens Veje.“

„Saavidt jeg kan mærke, vil Du mig ikke noget Ondt,“ sagde Ploug, „der, tag denne Sølvmønt.“

Da sagde Kvinden:

„Blod, ikke Sølvmønt,
Blod er jo bedre,
Det skal Du skænke
Sørgende Kvinde.“

Da hun havde talt, vendte hun sig om og forvandt i Skovtykningen.

„Hvem var hun?“ spurgte Grethe.

„Jeg har aldrig seet hende før.“

„Forstod Du, hvad hun sagde?“

„Det syntes, som hun fortalte, at hun havde været Harald Kesias Frille, og at jeg vilde komme til at hævne hende. Slige Spaadomme ere altid tvetydige og utydelige. Men lader os ride til; Fru Sigrid venter os vist med Længsel.“

„Stakkels Kvinde,“ sagde Grethe, „det har været hendes Sønner, som Kong Erik lod dræbe paa Sejerø. Jeg kan nu godt forstaae, at hun halvt forstyrret drager Verden rundt og opfordrer Alle og Enhver til at hævne sine Sønners Mord.“

„Hun er ikke den Eneste, der har et Mord at hævne,“ sagde Ploug tankefuld.

Det vakte almindelig Glæde blandt Bryllupsgjæsterne, dengang Hilde bragte Bud, at Bruden var funden, imidlertid rystede Fru Sigrid og andre Fruer paa Hovedet og mente, at det ikke kunde være helt umuligt, at Ellekongen tidligere havde forsøgt paa at faae hende i sin Magt, og at Grethe endnu stod under en vis Fortryllelse. Og da hun selv kom til Gaarden, blev hun meget adspurgt, og da hun talte om sin Længsel efter at sige Farvel til de kjære, kjendte Steder, rystede Mange paa Hovedet og udlagde i deres stille Sind denne Længsel som Fortryllelse. Imidlertid havde den dog ikke skadet hendes Appetit; thi, da der sattes Mad for

hende og Ploug, tog hun dygtigt for sig af Retterne.

Grethes Forsvinden og Tilbagekomst blev dog snart glemt; thi den følgende Dag kom Riber Ulf fra Jelling med Budskabet fra Christiern til Aage. Der blev et almindeligt Røre mellem Bryllupsgjæsterne; thi, dersom Kongen blev forligt med Eskil og Peder, vilde jo alle de Forhaabninger, de Sammensvorne havde sat til dette Oprør, være kuldkastede. De haabede paa, at Forliget ikke vilde komme i Stand, men Aage selv nærede intet saadant Haab; thi han vidste, at Eskil nærede samme sønlige Ærefrygt for Faderen som han selv.

Med Haan omtaltes Kongens Beslutning at ville gjøre et Tog til Norge, men Ploug bemærkede, at, dersom dette Tog løb uheldigt af eller blev saa resultatløst som Toget til Venden, vilde det tjene til endnu mere at ophidse Almuen mod Kongen. De Sammensvorne besluttede, at de vilde gjøre Toget med; thi de vilde derved letteligt komme i Forbindelse med de misfornøjede Høvdinger fra andre Landsdele og sammen med dem kunne lægge Planer for Fremtiden.

Riber Ulf deeltog ikke i disse Forhandlinger, han havde søgt Gudborg og fundet hende. Hun rødmede dybt, da hun saae ham, og sagde, at hun kunde bringe Hilsen fra hans Forældre paa Riberhuus. Ulf førte Samtalen hen paa Borghilds Død og sagde glad, at nu turde han bejle til Den, han altid havde elsket.

„Det tør Du vel," svarede hun. „Og min Broder vil ikke have Noget imod, at jeg bliver din Hustru."

I Løbet af Dagen kaldte Ulf Gudborgs Broder til en Side og anholdt om hans Søsters Haand. Ploug svarede, at han med Glæde gav sit Samtykke dertil, dog kunde der neppe blive Tale om Forlovelse og Bryllup før efter Toget til Norge. Hertil havde Ulf Intet at sige. Ploug talte nu meget med ham om Kongen og fik at vide, at der mellem Hirdmændene var den Mening, at Kong Erik, naar han blev hidsig, ikke vidste af sig selv at sige, og at han tidt forestillede sig at have udrettet Heltegjerninger, som aldrig vare skete.

Da Bryllupsdagene vare tilende, drog Ploug med sin Hustru og sin Søster til Plougstrup, Ulf tilbage til Kongen, der var afrejst til Flaaden, og de andre Bryllupsgjæster til deres Hjem. Alle vare spændte paa at faae at vide, om Kongen og Bisp Eskil vare blevne forligte.

Sjette Kapitel.

Toget til Norge.

Christiern var, som vi vide, rejst til sin Søn for at mægle mellem ham ag Kongen. Han traf

ham og Peder Bodilsen i Ringsted, hvortil en Mængde Bønder vare dragne. Peder havde Bopæl paa Kongsgaarden, og Bispen boede hos Abbeden i Klostret. Christiern opsøgte først sin Søn, før han talte med Peder Bodilsen.

Bispen blev overrasket ved at see sin Fader og spurgte, om han kom for at hjælpe ham imod Kong Erik. Men nu blev Christiern den Gamle vred og bebrejdede Sønnen med drøje Ord, at han havde rejst Oprørsfaren.

„Hidtil har vor Slægt støttet Kong Erik og hans Fader og hans Farfader, tvi Dig Eskil, at Du har rejst Oprøret!"

„Det er ikke i mit, men i den hellige Kirkes Navn, at dette Oprør er rejst," sagde Eskil. „Vil Kongen godkjende, at Kapitlet har valgt mig til Erkebisp, skulle Vaabnene blive nedlagte, og Kongen skal i mig finde en Erkebisp, der paa alle Maader vil fremme hans Interesser."

„Kongen har udnævnt Bisperne," sagde Christiern, „han maa derfor ogsaa kunne udnævne Erkebispen. Jeg siger Dig, at Kongen har udbudt stor Leding imod Dig og Peder, og dette Oprør vil blive knust, og det fortjener det. Jeg selv vil kæmpe imod Dig. Maaske kan der da engang blive at læse i Danmarks Aarbøger: Erkebisp Eskil begyndte sit hellige Kald med et Oprør mod sin Konge og med at dræbe sin Fader."

„Du vil kæmpe imod mig!" udbrød Eskil.

„Ja, jeg vil til min Død være Kongens tro Mand. Lad ham have sine Fejl, jeg er ikke blind derfor, men hans Sag skal altid være min."

„Jeg vil kun forlige mig med Kongen, hvis han godkjender mit Valg til Erkebisp."

„Vogt Dig, driv mig ikke til det Yderste. For at undgaae Borgerkrig har Kongen ladet sin Broder og hans Børn myrde, Eskil, for at undgaae, at Landsmænd atter skulle fejde mod Landsmænd, kan jeg dræbe min egen Søn."

„Hvad vover Du at udtale der!" raabte Eskil.

„Sandhed, kun Sandhed!"

„Din Sjæl vilde for evigt blive pint i Helvedes Ild."

„Hellere maa en Sjæl blive pint end utallige Sjæle sendes uforberedte i Skjærsilden, og Børn blive faderløse. Ved den hellige Benedikt, Du skal forlige Dig med Kongen eller jeg dræber Dig paa Stedet," sagde Christiern hidsig og drog sit Sværd.

Da blegnede Eskil, han kjendte sin Fader og sagde derfor:

„Du veed, jeg frygter ikke Døden, men min Sjæl er fyldt af Rædsel over den Forbrydelse, Du vil begaae. Før mit Blod skal komme over dit Hovede, før slutter jeg Forlig med Kongen."

„Jeg skal nævne Dig Betingelserne."

Christiern nævnede dem, og Eskil udbrød:

„Det er mig umuligt at udrede en Bøde paa 10 Mark Guld."

„Jeg skal gjøre Dig det muligt," svarede Christiern, „jeg selv skal betale de 5 Mark Guld."

Meget nedslaaet fulgte Bispen med sin Fader til Peder Bodilsen, som blev harmfuld, da han hørte, at Eskil havde erklæret sig villig til at slutte Forlig med Kongen. Christiern talte om Kongens store Krigsmagt, og om at Hvidesønnerne ikke vilde deeltage i Oprøret, hvorfor man kunde vente, at Mange vilde følge deres Exempel, naar Kongen først stod paa Sjælland. Da det var Eskil, som havde været Oprørets egentlige Leder, og da Peder Bodilsen ikke var i Stand til alene at rejse et Oprør, maatte han falde tilføje og love at betale de Bøder, som Kongen vilde fastsætte. Men Peder Bodilsen skjulte ikke, hvor forbittret han var paa sin Halvbroder og udtalte Ønsket om, at han snart maatte døe.

Efterat Forliget var blevet sluttet, og Bispen og Peder havde underskrevet et Dokument, hvori de forpligtede sig til at betale de af Kongen fastsatte Bøder for deres Oprør, begyndte Christiern at tale om Toget til Norge. Peder og Eskil hørte forbauset til og erklærede, at det var skammeligt at ødsle med Landets Kraft paa en saa eventyrlig Maade, især da Venderne Dag for Dag bleve mere overmodige. Hertil svarede Christiern, at han havde hørt Kongen tale om, at ville gjøre et nyt Tog til Venden, naar Norge var blevet erobret.

„Norge bliver aldrig erobret!" raabte Peder. „Men vel kan Toget til Norge bringe nye Ulykker over Danmark, ja, over Kongens Hovede."

„Og imens Ledingsflaaden er i Norge," sagde Bispen, „spille Venderne Herre i vore Farvande."

Da Kongen kom med Flaaden til Kallundborg, kunde Christiern melde ham, at Forliget var blevet sluttet. Kongen var meget tilfreds dermed, da der nu ikke mere stod nogen Hindring i Vejen for Toget til Norge. Mens han laa og ventede paa Flaaden fra Sjælland og Smaalandene, den skaanske Flaade skulde støde til ham i Kattegat, sendte han Befaling til Domkapitlet i Lund, at det skulde vælge Ricco til Erkebisp; thi Kongen havde ikke godkjendt Eskils Valg.

I Kallundborg havde Kongen et Møde med Bisp Eskil og Peder Bodilsen, det løb mod al Forventning godt af, maaske fordi alle Kongens Tanker drejede sig om Toget til Norge. Da Flaaden var bleven samlet, den talte, da Skaaningerne stødte til den, 600 Snekker, sejlede den til Vigen. I Begyndelsen gik alt fredeligt til; thi Kongen fandt ingen Modstand, og Bønderne hyldede ham. Da sagde Kong Magnus:

„Du har nu erfaret, at jeg har sagt Sandhed. Nordmændene ville ikke have Smaabørn til Konger, de ville have en saa berømt Helt som Erik Emun."

„Du har Ret, Magnus," svarede Erik, „hidtil have Nordmændene modtaget os godt, maatte det blot vedvare."

Imidlertid satte Flaaden nu Kursen mod Tønsberg. Kongen sad en Aften alene i Lyftingen paa sit Skib og saae over mod Klippekysten. Da syntes

han, at Nogen udenbords kaldte paa ham, han lænede sig ud over Rælingen og fik Øje paa en Havfrue, der saae op til ham og sang:

Kong Erik, Du vugges af Bølgerne blaa,
De skvulpe mod Snekkernes Stavne,
Men højt over Snekkerne flyve Du saae
De sorte, de skrigende Ravne.

Hvad vil Du heroppe blandt Klipper og Skjær?
Her vindes ej Sejr eller Hæder,
Jeg raader Dig, Konge, drag hjem med din Hær,
Her venter Dig daadløse Glæder.

Kong Erik, hvis ikke Du følger mit Raad,
Vil Ulykken over Dig komme,
I Danmark, som venter forgjæves en Daad,
Din Tid vil ret snart være omme.

Paa Havfruen stirrer Du trodsig og vred,
Mit Venneraad ej vil Du følge;
Godnat Herre Konge, nu dukker jeg ned
I Havets urolige Bølge.

„Fordømte Trold!“ mumlede Kongen og gik bort fra Lyftingen. Han kunde ikke lade være med at tænke paa Havfruens Ord, de havde gjort ham urolig, men da det var sildigt, overvældede Søvnen ham. Næste Morgen tænkte han vel paa sit natlige Syn, men det ængstede ham ikke, han var nærved at troe, at det var en af Norges Vætter, som havde

aabenbaret sig for ham for at indjage ham Frygt for at fortsætte Toget.

Da Flaaden den Dag kom til Tønsberg, mødte den her den første Modstand; thi Høvdingerne Gregorius og Orm Dagsen havde samlet en lille Hær, hvormed de modsatte sig de Danskes Landgang. Det kom til Kamp, og mange Danske faldt. Kong Erik sejlede da ind i Opslo (Christiania) Fjord og laa om Natten med Flaaden ved Hovedø.

Dagen efter sejlede Kongen til Opslo. Her anførte Tjostolf Aldsen de Norske, men da han ikke havde Mandskab nok til at tage en Kamp op med de Danske, forlod han Byen og tog den hellige Halvards Skrin med sig til Fors paa Romerige. Det faldt derfor Korgen let at indtage Byen, og han lod en Deel af sine Folk forfølge Tjostolf. De anførtes af Eskil, Kongens Styresmand, han var helt klædt i Jern, hvorfor han var vanskelig at saare, men Tjostolf skjød ham en Piil i Øjet, saa at den gik helt gjennem Hovedet.

Imidlertid vare Indbyggerne før Kongens Ankomst flygtede fra Opslo, han lod sætte Ild paa St. Halvards Kirke og en Deel af Byen. Om Natten samlede Tjostolf en stor Mængde Folk i Romerige og drog med dem om Morgnen til Opslo. Da Kong Erik saae Tjostolf komme, vovede han ikke en Kamp, men gik med sine Mænd ombord paa Flaaden.

Kongen forsøgte nu flere Landgange i Opslofjord, men overalt blev han slaaet tilbage med Tab

af Mandskab, og da han tilsidst fik at vide, at Kong Ingi laa med en Flaade i Hornborg Sund, sejlede han tilbage til Danmark. Og det hed derefter almindelig, at aldrig var der blevet gjort noget skammeligere Tog til et fremmed Rige med flere Folk og mindre Udbytte. Paa Hjemvejen lod Kong Erik sin Vrede gaae ud over Kong Magnus.

„Du har faret ilde med Sandheden," raabte han til ham. „Du fortalt mig, at jeg ingen Modstand vilde finde i Norge, og at jeg uden Sværdslag kunde bemægtige mig Riget."

„Det har ogsaa været min Mening," svarede Magnus, „og den Modstand, Du fandt, var vel ikke større end Du kunde have overvundet den."

„Det kunde jeg," svarede Erik, „men det vilde have taget lang Tid. Dersom jeg havde erobret Norge, dersom jeg ikke med det Gode var bleven dets Konge, vilde jeg kunne have ventet Oprør, hver Gang jeg opholdt mig i Danmark."

„Hvorfor tog Du saa stor en Flaade med Dig, dersom Du ingen Modstand havde ventet?"

„Fordi jeg vilde indgyde Nordmændene Ærefrygt for min Magt," sagde Kong Erik.

Saaledes skiftede Kongerne ofte vrede Ord, men noget virkeligt Uvenskab opstod ikke mellem dem, og Kong Magnus og hans Mænd vedbleve at have Ophold i Danmark.

Efter Norgestoget blev Misfornøjelsen i Danmark større end nogensinde, baade Høje og Lave ønskede en anden Konge.

Syvende Kapitel.

Bryllupet opsættes.

I September Maaned opholdt Kong Erik sig i Ribe. Det var hans Agt, at rejse om og holde Thing i den Deel af Riget. Han havde som sædvanligt mange Hirdmænd med sig, og mellem disse var Ulf. Efterat have talt med sin Fader om Sagen, gik Ulf til Kongen for at bede om Orlov til at rejse bort og holde Bryllup. Da Kongen havde hørt Ulfs Andragende, spurgte han:

„Du siger, at Du vil holde Bryllup med Gudborg Torgilsdatter, er det en Datter af Torgils, som fornærmede mig saa haardt paa Varde Thing, at jeg lod ham dræbe?"

Ulf kunde ikke benægte dette.

„Og en slig Mands Datter vil Du gifte Dig med!" foer Kongen op. „Jeg siger Dig, at Du faaer ingen Orlov."

„Herre Konge, hvad kan Datteren vel gjøre for Faderens Brøde?"

„Hele Slægten er ildesindet, Sønnen med, han har engang tjent i min Hird, jeg kunde ikke lide hans Ansigt. Jeg tillader ikke, at Du gifter Dig ind i den Slægt."

„Sten eller sorte Ploug har, som I mindes, tjent i Eders Gaard, og han har siden giftet sig ind i Svend Trundsens Slægt, som er Eder tro og velsindet."

„Hm ja, dog ikke alle af Slægtens Medlemmer. Med hvem har sorte Ploug giftet sig?"

„Med Margrethe, en Datter af Bisp Eskil."

„Den Mand, der nys var med til at gjøre Oprør mod mig," raabte Kongen. „Jeg siger Dig, Ulf, Du faaer ikke Orlov."

„Erindrer I, Herre Konge, hvorledes I selv paatvang mig den Hustru, der for nogen Tid siden berøvede sig selv Livet, fordi hun havde besmittet sin Ægteseng. Jeg mener nu . . ."

„Jeg bryder mig ikke om at høre din Mening," raabte Kongen, „Du skal adlyde mig, og jeg byder Dig, ikke at ægte Gudborg Torgilsdatter. Men da Du tjener mig tro, ja, har viist mig en stor Tjeneste, dengang Du fandt min Søn, vil jeg give Dig en Hustru, som skal bringe Dig Rigdom."

„Herre Konge, jeg bryder mig ikke om Rigdom; Jomfru Gudborg har vundet mit Hjerte."

„Nævn ikke hendes Navn mere. Lad mig tænke mig om, der findes flere ugiste Jomfruer af Kongeslægten, Jarlers Døttre, en saadan Jomfru skal Du have, Du skal komme i Slægt med mig selv."

„Jeg maa give Afkald paa den Ære; thi kan jeg ikke faae Gudborg, vil jeg aldrig gifte mig."

„Det er maaske ogsaa det Bedste for Dig.

Hirdmænd burde aldrig gifte sig, saalænge de tjener i Kongens Gaard."

„Er det Eders Mening, at jeg skal opsige min Tjeneste?"

„Den Opsigelse tager jeg ikke imod. Min Søn holder af Dig og kan ikke undvære Dig, og jeg mener, at Du ogsaa holder af ham."

„Herre Konge, det er sandt, Eders Søn er mig meget kjær. Men faaer jeg ikke Jomfru Gudborg, vil det volde mig saa stor Græmmelse, at jeg vil gaae i Kloster, og det kan I ikke nægte mig."

„Du i Kloster!" lo Kongen.

„I veed, at min Fader havde bestemt mig til den gejstlige Stand, jeg har studeret i Paris, jeg . . ."

„Ti, Du bliver i min Hird, jeg har Dig nødig, Svend har Dig kjær, Du er hans Læremester i Ridning og Jagt. Nu kjender Du min Villie, Ulf, og Du veed, at jeg taaler ingen Modsigelse."

Hermed vendte Kongen sig og forlod Hallen, men Harmen foer op i Ulf, han følte Lyst til at ile efter Kongen, at sige ham, at han trodsede hans Bud, men Vanen holdt ham tilbage, den Vane, som han i tre Aar havde faaet til blindt at underkaste sig Kongens Magtsprog. Den Hirdmand, som ikke gjorde det, paadrog sig haard Straf og blev kastet i Fængsel, hvori han hensad længe, ja, maaske i flere Aar. Det var den samme ubetingede Lydighed, Kong Erik fordrede af sine Undersaatter.

Ulfs Fader skjulte ikke sin Uvillie, da han hørte, at Kongen havde forbudt Ulf at ægte Jomfru Gudborg, og Fru Bodild græd og beklagede hende. Kongens Venner i Ribe havde i den sidste Tid ikke været ham saa hengivne som før; thi Bisp Nothold havde begyndt at tale om, at Kongen skuffede de Forventninger, man i sin Tid nærede til ham. Bispen havde været Kapellan hos Peder Bodilsen, og da denne var med til at stille sig i Spidsen for det sjællandske Oprør, stod Bispen paa Hr. Peders Side; thi han forsikkrede, at en saa from Herre, der tidligere havde været sin Halvbroder meget hengiven, ikke uden skjellig Grund vilde handle, som han havde gjort. Bispen holdt desuden paa, at Kongen burde have respekteret Domkapitlets Valg af Erkebisp; at Valget nu var gaaet om igjen, og Ricco bleven Erkebisp, holdt Nothold for helt ulovligt.

Ulf drev stundeslos omkring i Ribes Gader, da hørte han en lystig og kraftig Stemme raabe:

„Hvor seer Du ud, Brodersøn! Kom dog ind og lad mig tale med Dig."

Ulf stod udenfor Præsten Sybrands Huus, han hilste paa sin Farbroder og sagde:

„Lad mig gaae, Du kan dog alligevel ikke trøste mig."

„Jovist kan jeg det," sagde Præsten. „Du skal komme ind til mig."

Han drog Ulf med sig ind i Huset, nødte ham

til at sætte sig, satte et Horn med Viin paa Bordet, og sagde:

„Du gav mig i sin Tid Smag for Moselviin. Jeg har faaet en Skipper, der farer paa Flandern, til at tage Moselviin med hjem til mig. Prøv den nu."

„Nej, Farbroder, min Sorg kan ikke druknes i den bedste Viin; thi det er en Hjertesorg."

Ulf fortalte nu sin Samtale med Kongen. Præsten rystede paa Hovedet og sagde:

„Trahit sua quemque voluptas, ja, ja, Enhver drages med af sin Lidenskab. Din Lidenskab er Kjærlighed, Kongens er Magtsyge, og ilde er det, at Kongens Magtsyge ikke tillader Dig at ægte Jomfru Gudborg. Du kan dog trøste Dig med, at strenge Herrer regere sjelden længe, og neppe vil Konge Erik i mange Aar vedblive at være Konge. Han agter ikke paa dansk Sæd og Skik, han optræder som han var romersk Kejser; han har hidtil støttet sig til den Kjærlighed, vi Danske havde til hans Broder Knud Lavard, men nu sige vi om ham: Stat magni nominis umbra. Han staaer som Skyggen af et stort Navn."

„Alt dette kan ikke hjælpe mig."

„Du skal smage paa min Moselviin. Siger Du nej? Vist skal Du saa. Nu, tag Dig en dygtig Slurk."

Sybrand nødede sin Brodersøn til at drikke.

„Der foregaaer underlige Ting her i Landet," vedblev Præsten, „Adelsbønderne holde mange Sam-

menkomster, hvad de tale om, kan jeg ikke fortælle Dig, det er blevet mig betroet i Skriftestolen, og det er godt, at Du som Hirdmand ikke faaer det at vide."

„Jeg bryder mig heller ikke om at faae det at vide."

„Nu vil jeg sige Dig, at jeg tænker, at Gudborg vil vente et Aarstid paa Dig endnu."

„Hun vil vente, saa længe det skal være."

„See vi det. Drik Ulf, jeg siger Dig, inden et Aar er hun din Hustru."

„Lad være med at vække et Haab, som vil vise sig at være falsk," svarede Ulf.

„Ikke vil jeg vække noget falsk Haab hos Dig. Og jeg vil gjøre Dig den Tjeneste imorgen at rejse til Plougstrup og tale med Jomfru Gudborg og forte Ploug. Jeg skal vel ogsaa hilse din Søn fra Dig?"

„Er min Søn hos Gudborg?" spurgte Ulf forbauset.

„Har din Moder ikke fortalt Dig det?"

„Nej, hun har blot sagt mig, at den Travlhed, som Kongens Nærværelse foraarsagede paa Borgen, forhindrede hende i at have et vaagent Øje med Drengen, og at hun derfor havde sendt ham paa Landet til en paalidelig Kvinde. Jeg spurgte hende ikke nærmere ud, jeg var paa en Maade glad ved ikke at skulle møde Broder; thi han vilde minde mig om sin afskyelige Moder."

„Ja, ja, men lad hende nu hvile i Fred i sin Grav. Jeg troer, at hun har været i onde Magters Vold, det komme vi saa let, naar vi lade vore Lidenskaber raade. Jeg drager altsaa imorgen til Plougstrup og venter at faae gode Nyheder med tilbage."

Det lykkedes Præsten at oplive sin Broderson, og da Ulf vendte tilbage til Riberhuus, saae han ikke Fremtiden i et slet saa mørkt Lys som tidligere.

Sorte Ploug havde deeltaget i Toget til Norge, kun faa Dage havde han kunnet opholde sig hos sin unge Hustru, efterat han havde ført hende til Plougstrup. Mens Toget varede, havde Gudborg og Grethe levet sammen paa Gaarden, Grethe havde i Gudborgs Selskab besøgt Skov og Mark, hun havde ingen Plet fundet, der ligesom i hendes Barndomshjem drog hende uimodstaaeligt til sig. Ellefolkene havde ikke fulgt hende til Plougstrup, her fængsledes hun af Livets Virkelighed, og hendes Øje blev aabnet for mangt og meget i Hverdagslivet, som hun før havde overseet.

De unge Kvinder talte om Ploug og Ulf og Toget til Norge, som de længtes efter snart maatte være forbi. Det skete, før de havde venlet, en Dag i Eftersommeren var Ploug atter paa Plougstrup. Grethe var lykkelig, og Ploug levede en Ugestid alene for hende, da begyndte der hyppigt at komme Gjæster til Gaarden, de havde mange lønlige Samtaler med Ploug, der blev mere og mere alvorlig og tankefuld. Da bebrejdede Grethe

ham en Dag, at han tænkte mere paa sine Gjæster end paa hende.

„Du tager Fejl," svarede han, „om kort Tid vil jeg ganske leve for Dig, men jeg kan ikke dette nu, fordi Andre og jeg have lovet at staae hinander bi i et stort Foretagende."

„Have Ellefolkene ogsaa bedaaret Dig?" spurgte hun.

„Som Du vil," svarede Ploug med et Smiil, „men snart skal Ellekongens Magt være brudt. Nu tynger den haardt paa Mange i dette Land."

„Jeg mærker, at Du taler om Kong Erik," sagde Grethe, „kjære Husbond, vær forsigtig, husk paa, at min Fader, som har større Magt end Du, maatte forlige sig med ham."

„Din Fader havde intet Blod at hævne," sagde Ploug mørk. „Vær ved godt Mod, Grethe, jeg staaer ikke alene."

Men Grethe var bleven ængstlig og talte til Gudborg om sin Frygt for, at Ploug havde indladt sig paa et Foretagende, der kunde komme til at koste ham Livet. Gudborg svarede:

„Den, som ikke sætter Livet ind for en Sag, vinder det aldrig. Min Broder bliver ikke ret lykkelig, før vor Fader er hævnet."

Grethe indsaae, at det ikke kunde nytte at tale til Gudborg om sin store Frygt for, at hun maaske snart vilde blive Enke, hver Gang der kom en ny Gjæst til Gaarden, skjalv hun; thi hun vidste, at det var en af de Sammensvorne. Gudborg drog i

Besøg til Ribe, og Grethe blev alene tilbage paa Plougstrup med sin Mand. Da de mod Sædvane en Aften vare uden Gjæster, sagde han:

„Kjære Hustru, vær ved godt Mod, Du kan forstaae, at jeg ligesaa nødigt vil skilles fra Dig som Du fra mig. Hvad vi have besluttet, kan jeg ikke sige Dig; thi en Ed binder min Tunge, men tappre Mænd have lovet at staae hinanden bi."

„Altsaa kommer det til et nyt Oprør?"

„Frygt ikke, dersom Kongen kæmper ligesaa slet mod os som han har kæmpet i Venden og i Norge. vil Sejren vorde let."

„O, vær ikke vis derpaa. Vilde blot en Mand have Mod og Mandshjerte til at dræbe Kongen, saa blev der Intet af Oprøret, og jeg beholdt Dig hos mig."

„Der er Mænd nok, som have Mod og Mandshjerte dertil," svarede Ploug, „men en Lejlighed er vanskelig at finde; thi Kongen ledsages af mange Hirdmænd."

„Jeg kan ikke troe Andet end at Gud vil give Kongen i en saadan Mands Haand; thi Kong Erik har jo forsyndet sig haardt mod Gud og Menneskene. Alle ere opfyldte af Rædsel og Frygt for ham."

„Maaske vil Gud give Erik Eriksen i en saadan Mands Haand," sagde Ploug tankefuld. „Kong Erik har jo sagt, at det er bedre, at en Mand lader sit Liv end at Mange bagefter skulle lade det, derfor dræbte han Kong Harald og hans Sønner.

Nu kunne vi anvende dette paa ham selv, bedre at Kongen døer end at Danmarks Rige lægges øde."

Efter denne Samtale blev Ploug endnu mere tankefuld end før, men Grethe lagde ikke Mærke dertil; thi Gudborg kom tilbage fra Ribe og havde Ulfs lille Søn med sig. Drengen blev et Lyspunkt i de to Kvinders Liv, de kjærtegnede ham, og de legede med ham.

En Dag overraskedes Gaarden ved et Besøg af Præsten Sybrand, der var en god Bekjendt baade af Gudborg og hendes Broder. Gudborg, der vidste, at Kongen var kommen til Ribe, ventede, da hun saae Præsten, at han bragte Bud fra Ulf om, naar deres Bryllup skulde staae. Der var jo blevet aftalt, at det skulde være, naar Toget til Norge var endt, men noget Bestemt kunde ikke fastsættes, før man fik at vide, naar Ulf kunde faae Orlov fra Hirden. Det kom nu ganske anderledes end Ploug og Gudborg havde ventet.

Sybrand var i godt Lune, han tog rigeligt for sig af Maden og det tydske Øl, der blev sat for ham; og mens han spiste, fortalte han Nyt fra Ribe. Gudborg begyndte at troe, at hans Ærende drejede sig om noget helt Andet end hendes Bryllup. Da Præsten var bleven mæt, sagde han:

„Jeg er ellers kommen hertil angaaende en Sag, som jeg beder Jomfru Gudborg ikke tage sig nær; Du kan ikke faae Bryllup med Ulf, mens Kong Erik lever."

Præsten fortalte nu, hvad han havde hørt af Ulf og endte med at sige:

„Efter Slaget ved Fodevig kaldte vi Kong Erik de store Forhaabningers Konge, men han kan nu kaldes de store Skuffelsers; thi han har skuffet ethvert Haab, som Knud Lavards Venner satte til ham. Det synes, at han kun har havt den Mission at være sin Broders Hævner, og da den var opfyldt, har han ikke vidst, at det at være Danmarks Konge er en større og ædlere Mission. Før rasede han grumt mod sin Broders Morderе, nu raser han grumt mod sit hele Folk. — Jeg seer Taarer i dine Øjne, Gudborg, trøst Dig, dit Bryllup kan blive holdt hurtigere end Du venter det."

„Det mener jeg ogsaa," svarede Ploug „Begynd Du kun, Gudborg, at tænke paa dit Bryllup, at holde Alt tilrede, saa vi blot behøve at indbyde Bryllupsgjæsterne."

„Der fortælles, at Kongen har indgaaet en Pagt med en ond Aand," sagde Grethe, „nu troer jeg derpaa."

„Paa Sligt skal man ikke troe," sagde Præsten, „thi den onde Aand er ikke kommen udefra ind i Kong Erik, den har altid boet inde i ham; han har ikke forstaaet at beherske den, efterat han er bleven Konge, og nu behersker den ham."

Da sagde Ploug: „Han har endnu ikke betalt mig min Sold fra den Tid, jeg tjente i hans Gaard. Jeg har afholdt mig fra at afkræve ham den; thi jeg frygtede for, naar jeg saae ham, at

komme i stor Vrede, fordi han havde dræbt min Fader. Jeg vil nu drage til Ribe og fordre min Sold."

„Vil Du til Ribe!" udbrød Grethe bestyrtet.

„Det er min Agt. Jeg vil tale med Kong Erik."

„O, Du kommer aldrig mere tilbage!" sagde Grethe.

„Jeg lover Dig, kjære Hustru, at jeg skal komme tilbage. Jeg skal ikke ophidse Kongen til Vrede imod mig."

„Du skulde ikke rejse til Ribe," mente Gudborg, „Du kan neppe styre dit Sind."

„Jo Gudborg. Vel er Buen spændt, og Pilen lagt til Strengen, men ved St. Knud lover jeg Dig, at Pilen skal vedblive at hvile i sit Leje."

„Jeg har Intet imod, at Sten tager til Ribe," sagde Sybrand, „saa faaer jeg Følgeskab hjem. Men hvorfor vil Du netop nu tale med Kong Erik?"

„Jeg har faaet Lyst dertil," svarede Ploug, „det er maaske en Grille, desuden har jeg flere Sager med Bønder, og de kunne kun afgjøres paa de forskjellige Herredsthing. Nu veed jeg ikke, til hvilket Thing Kongen drager, naar han forlader Ribe, herom vil jeg indhente Efterretning."

Ploug fastholdt sin Beslutning at ville rejse med Sybrand den følgende Dag til Ribe.

„Saa beder jeg Dig," sagde Gudborg, „tage en Hilsen med til Ulf og sige ham, at jeg skal vente paa ham, selv om Ventetiden varer til Graven, og

siig ham, at hans Søn er sund og karsk, og at jeg holder af ham; thi han ligner sin Fader."

Plougs Rejse til Ribe fyldte Gudborgs Sind med Angst, men hun vilde ikke lade sig mærke dermed, og Grethe fældte mangen Taare i Løn. Naar Ploug engang havde fattet en Beslutning, lod han sig ikke rokke fra den, og derfor forsøgte hans Hustru ikke flere Overtalelser for at faae ham til at blive paa Plougstrup.

I et smukt Septembervejr rede Ploug og Sybrand den næste Morgen fra Gaarden. Undervejs talte de meget om Landets Sager, og om hvorledes Kong Erik, paa Grund af sit uheldige Norgestog, var bleven til Spot baade ude og hjemme.

„Mon Christiern den Gamle endnu vil støtte Kong Erik?" spurgte Sybrand og saae paa Ploug med et listigt Øjekast.

„Jeg veed det ikke," var Svaret.

„Du staaer ham nær nok til at kunne vide det; thi Du er gift med hans Sønnedatter."

Ploug svarede ikke herpaa.

„Jeg mener," vedblev Præsten, „at Kongen forlængst vilde have været fordrevet fra Riget, dersom Adelsbønderne havde kunnet enes om hans Efterfølger. Dette om Efterfølgeren er et vanskeligt Spørgsmaal, jeg skal ikke nægte det. Hvad er din Mening, Ploug?"

„Min Mening er, at Tiden ikke er til at sætte et Barn paa Danmarks Throne," svarede Ploug.

„Du kan have Ret. Men er Christiern den Gamle ikke af en anden Mening?“ spurgte Sybrand. „Vil han ikke have Valdemar Knudsen til Konge?“

„Hvad veed Du herom?“ spurgte Ploug og saae skarpt paa Præsten.

„Jeg veed Ingenting,“ svarede Sybrand, „men maaske Bisp Nothold veed noget Mere.“

„Du har maaske hørt en halvkvædet Vise, Præst,“ sagde Ploug. „Men vogt paa din Tunge. Kun Den, der i dette Land forstaaer at tie, kan vente at undgaae Døden.“

„Du bliver hidsig, Ploug. Du veed dog, at jeg ikke mere er Kong Eriks Ven, især fordi han ikke har respekteret Domkapitlets Valg af Eskil til Erkebisp. Du kan derfor have fuld Tillid til mig. Vil Du fortælle mig Et og Andet, skal jeg tie dermed som havde jeg erfaret det i Skriftestolen.“

Præsten fik dog Intet at vide af sin Medrejsende, og ved Middagstid kom de til Ribe.

Blandt dem, som den Dag stedtes for Kongen, da han ved Maaltidet sad i Højsædet, var sorte Ploug. Stille og alvorlig traadte han frem, saae paa Kongen og sagde:

„Jeg er kommen her idag for at kræve den Sold, jeg endnu har til Gode fra den Tid, jeg tjente i Kongens Gaard.“

Kongen saae skarpt paa Ploug, rynkede Brynene og svarede:

„Din Sold skal Du faae. Du har ladet hengaae lang Tid, inden Du har krævet den.“

„Jeg krævede den, da jeg forlod Eders Gaard, men fik dengang det Svar, at jeg maatte vente. Nu har jeg ellers flere Penge til Gode hos Eder end min Sold.“

„Det var nok værd at høre,“ sagde Kongen.

„I skylder mig Mandebod for min Fader, som I uden Lov og Dom lod dræbe paa Varde Syselthing.“

„Jeg lod ham dræbe for hans oprørske Tale; for en Oprører behøver jeg ikke at give Mandebod,“ sagde Kongen.

„Det har været Sæd i Landet, at hverken Kongen eller nogen anden Herre maa tilføje det være sig Adelsbonde, Borde eller Bryde nogen Vold uden at give ham Tid til at forsvare sig.“

„Dette kan ikke komme til Anvendelse paa din Fader, jeg har ikke overtraadt Loven ved at lade ham dræbe uden Dom, og jeg giver i den Sag ingen Mandebod. Din Sold skal Du faae udbetalt, inden Du rejser herfra.“

„Jeg har nu faaet at vide, at I ikke vil give mig Mandebod, nu staaer der for mig kun tilbage at spørge Eder om, hvor I agter at holde Herredsthing, naar I drager herfra; thi jeg har flere Retstrætter med Bønder, som boe paa mit Strøgods, og Bønderne ønske Eders Afgjørelse.“

„Den skulle de faae. Den 18de September kunne Bønderne og Du træffe mig paa Hviding-Thing.“

Ploug forlod Kongen, efterat have modtaget dette Svar. Det var nu aabenbart for Alle, at Kongen ikke vilde give Mandebod for Torgils, men efter de Tiders Begreber havde Ploug da Ret til at tage Blod for Blod. Fra Oldtiden var Blodhævn almindelig i Danmark som i mange andre Lande; Sønnen kunde ikke tiltræde sin Arv, saalænge Faderen endnu var uhævnet, og det vilde være en Skjændsel for ham at tage mod Pengebøder. Drabsmanden var givet den Dræbtes Arvinger til Priis, de kunde dræbe ham, naar og hvor de vilde. Den dræbte Morders Arvinger havde igjen Ret til at øve Blodhævn, og saaledes kunde Samfundet komme i en evig Fejde. Man blev derfor enig om, at et Mord kunde affones med store Bøder, men en saadan Afgjørelse var længe ikke meget anseet, og man kunde høre en Moder bebrejde sin Søn, at han gik med sin dræbte Broder i sin Lomme. Man erindre, hvorledes Knud den Store, dengang han i Hidsighed havde dræbt en af sine Vederlagsmænd, i Stedet for den lovbefalede Mandebod af 40 Mark, idømte sig selv det nidobbelte Bod og som Overbod ni Mark Guld, hvoraf den ene Trediedeel tilfaldt Kongen, der gav den til Kirken og de Fattige, den anden Trediedeel fik Thinglith og den sidste Trediedeel den Dræbtes Arvinger. Fra nu af bestemtes Mandebod for hvert lignende Tilfælde.

Fra Kongen begav Ploug sig til Præsten Sybrand, der blev glad overrasket ved at see ham, og strax fik travlt med at lade Mad og Drikke sætte

frem. Men Ploug afværgede dette ved at bede Præsten give sig det hellige Sakramente. Sybrand studsede ved dette Forlangende og sagde:

„Jeg kan ikke opfylde dit Forlangende; thi Herrens Legeme tør jeg udenfor de bestemte Tider kun give til de Syge, som lade mig kalde."

„Giver Du ikke Herrens Legeme til Stridsmanden, før han drager i Kamp?" spurgte Ploug.

„Jo, det har jeg Lov til."

„Nuvel, jeg vil da sige Dig, at jeg om et Par Dage drager til en Kamp, hvor det vil komme til at gjælde mit Liv."

„Jeg maa vide, hvad det er for en Kamp," sagde Præsten.

„Det kan jeg ikke sige Dig. Bagefter vil Du erfare det, og Du vil da forstaae, at jeg har handlet saaledes som enhver ærekjær Mand vilde have handlet i mit Sted. Tøv ikke Præst; thi jeg har Hast, jeg skal hjem til Plougstrup."

„Det kunde paadrage mig Straf, hvis Bispen fik det at vide," sagde Præsten.

„Nuvel, saa kan Du sige, at jeg har aftvunget Dig det hellige Sakramente ved at true Dig med Døden. Jeg skal ikke sige Dig imod."

„Jeg vilde gjerne hjælpe Dig, men jeg tør ikke."

„Dersom Du vil staae Dig godt med de Mænd, der om kort Tid ville komme til Magten her i Riget, da giver Du mig nu Herrens Legeme."

Præsten saae paa Ploug og sagde:

„Jeg tænkte nok, at det er mod Kongen, Du vil kæmpe. Nu ja, jeg har ikke Noget derimod. Erkebisp Asker uddelte jo førend Slaget ved Fodevig Herrens Legeme til Kong Eriks Stridsmænd, hvorfor kan jeg da ikke gjøre det Samme til de Stridsmænd, som ville kæmpe mod han, der ikke mere er Kirkens Ven? Men lov mig Ploug, at Du ikke vil sige det til Nogen, og skulde det alligevel komme ud blandt Folk, maa Du sige, at Du har truet mig dertil."

Dette lovede Ploug beredvilligt. Han modtog nu af Præsten Altrens Sakramente og viste sig meget andægtig. Ved sin Bortgang drog han en Guldring af sin Finger, gav Sybrand den og sagde:

„Dette skal være din Løn og en Erindring om mig, hvis jeg skulde falde i den Kamp, hvortil jeg gaaer."

Præsten stod i sin Dør og saae efter Ploug.

„Det er aabenbart," sagde Sybrand til sig selv, „at der forestaaer vigtige Begivenheder. Ploug er en af Anførerne. Der er dog Ingen, som veed, hvad de Sammensvorne ville foretage sig. — Nu ja, vi faae det tidsnok at vide."

Ottende Kapitel.

Den 18de September.

Da Ploug kom hjem til sin Gaard, bleve Gudborg og Grethe meget glade ved at see ham og sagde, at de havde lovet Jomfru Marias Alter i Ribe Domkirke to Voxlys, hvis Mødet med den grumme Konge løb heldigt af. De udspurgte Ploug om Kong Erik, om hvorledes han saae ud, og hvad han havde sagt. Da Gudborg hørte, at hendes Broder havde forlangt Mandebod for deres Fader, og Kongen havde nægtet at give ham den, sagde hun:

„Nu kan Ingen sige Dig noget Ondt paa, hvis Du slaaer Kongen ihjel."

Ploug svarede Intet herpaa, men spurgte, om der havde været Gjæster i hans Fraværelse. Der havde ingen været. Men den næste Dag blev Grethe overrasket ved at see sin Farbroder Aage komme til Plougstrup. Ploug modtog ham med stor Hjertelighed; af sin Mands Yttringer kunde Grethe forstaae, at hendes Farbroder længe var bleven ventet. Aage og Ploug trak sig strax tilbage til Lønkamret, hvor den Sidste begyndte Samtalen med at sige:

„Endelig faaer jeg da Bud fra Christiern; længe har han tøvet, inden han tog nogen Beslutning. Mangen Adelsbonde er reden Bud mellem

ham og mig, og selv har jeg været nærved at begive mig paa Vej til ham. Jeg havde gjort det, hvis jeg kunde have været borte fra Plougstrup, men det har jeg ikke kunnet; thi hver Dag have misfornøjede Høvdinger og Bønder opsøgt mig her."

„Min Fader," sagde Aage, „har kæmpet en haard Kamp med sig selv, inden han kunde beslutte sig til at forlade Kong Erik. Den gamle Mand har havt mange søvnløse Nætter for den Sags Skyld. Det er Norgestoget, som har aabnet hans Øjne for Danmarks Jammer; thi Kong Erik har paa dette Tog tydeligt godtgjort, at han er uduelig til at føre danske Mænd til Sejr. Men Danmark behøver en Konge, som kan føre Ledingshæren mod de vendiske Fyrster. Det var efter min Faders Tilskyndelse, at Kong Erik lod Kong Harald og hans Sønner dræbe, for at Landet kunde faae indre Fred og derved Kraft til at bekæmpe sine ydre Fjender. Landet har faaet indre Fred, men Kraften udadtil mangler, og det er, fordi Kong Erik ikke forstaaer at søgte denne Deel af sin Kongegjerning. Vi maae have en Konge, der forstaaer dette, i hvert Fald et kraftigt Formynderskab for en Konge, som endnu er et Barn. Min Fader har nærmet sig meget min Broder, og Eskil har nu paastaaet, at Danmark aldrig vil blive lykkeligt, saalænge det vælger Frillesønner til Konger. Hertug Knud var stor og ædel, fordi han var ægtefødt, hans Brødre Harald og Erik vanslægtede, fordi de vare Frillesønner. Eskil mener, at Erik Emun bør være den sidste

Frillesøn, som beklæder Danmarks Throne. Denne Betragtning er ligesom et Lyn slaaet ned i min Faders Sjæl, og han takker Gud, fordi hans fromme Søn har oplyst ham i denne Sag, hvori han hidtil er vandret i Mørke. Min Fader begynder nu at henføre alle Danmarks Ulykker til Kongernes uægte Fødsel, og Erik Emun er ikke alene en Frillesøn, men han er undfanget i Hor med en gift Kone. Nu har min Fader sendt mig til Dig, Ploug, for at jeg skal sige Dig, som er Høvding for de jydske Sammensvorne, at han billiger, at I ville rejse et Oprør mod Kongen og fordrive ham fra Riget, men han mener fremdeles, at den unge Valdemar, Knud Lavards Søn, maa blive Erik Emuns Efterfølger under et Formynderskab, til han bliver myndig, derved udelukkes strax fra Thronen de tre Kongesønner Knud, Kong Magnus' ægtefødte Søn, Svend, Erik Emuns uægte Søn og Olaf, Harald Kesias uægte Søn. Min Fader veed, at Du og dine Venner ikke ønske nogen Formynderregering, at I tale om at vælge Erik Hagensen til Konge, men han er kun lidet duelig; en tapper Høvding har han altid været, men hans Forstand er kun ringe, hvorfor Almuen kalder ham Erik Lam. Nu har jeg røgtet mit Ærende og spørger Dig, hvad Du dertil har at svare."

„Hils Christiern den Gamle og siig ham, at det glæder mig, at han nu er enig med os. Han har ventet længe dermed, men bedre sent end aldrig. Jeg deler fuldtud hans Mening om, at ingen Frille-

søn bør beklæde Danmarks Throne. Faae vi herefter Frillesønner fuldstændigt udelukkede fra Kongevalg, vil derved meget være vundet; desto færre Kongesønner blive der at vælge imellem. Naar Gejstligheden støtter os i denne vigtige Sag, vil den kunne gjennemføres, skjøndt Frillesønnerne jo kunne paaberaabe sig, at saa ansete Konger som Knud den Hellige og Erik Ejegod have været Frillesønner. Med Hensyn til hvem der skal være Konge efter Erik Emun, da hils din Fader og siig ham, at man ikke skal sælge Huden, før man har fældet Bjørnen, og at det Spørgsmaal maa henstaae uafgjort, til det nye Kongevalg skal finde Sted, og det vil forhaabentlig skee snart. — Og hør nu, hvad jeg vil sige Dig, kjære Frænde, og lov mig ikke at tale til Nogen derom; thi da vil let mit hele Anslag kunne mislykkes. Jeg var igaar hos Kongen i Ribe og fordrede Mandebod af ham, fordi han har ladet min Fader dræbe; havde han givet mig Mandebod, da havde der ikke mere været Blod imellem min Slægt og hans, og jeg havde da kun at kæmpe i mit Fædrelands Navn imod ham, men ikke i mit eget. Han gav mig ikke Mandebod, og derfor maa nu Sten Torgilsen tage Blodhævn."

„Hvad siger Du!" raabte Aage. „Hvorledes vil Du kunne gjøre dette?"

„Idag skrive vi den 17de September, imorgen kommer Kongen til Hviding Thing. Der vil jeg opsøge ham og dræbe ham, hvis der findes en Lejlighed dertil. Rimeligt er det, at ingen saadan

findes, og da maa jeg opsøge ham i Slaget, men hvis der findes en Lejlighed, og jeg forsøger paa at dræbe ham, og det mislykkes, vil han strax lade mig dræbe. De Sammensvorne maae da have en anden Anfører, og Du maa strax rejse til din Fader med en Fortegnelse over de vigtigste Høvdinger; Du skal, inden jeg tager til Hviding, faae Fortegnelsen af mig. Det bliver da Christiern den Gamle, som kommer til at rejse Oprøret, og det vil maaske være bedre end hvis jeg gjør det. Skulde jeg døe, haaber jeg, at Du, Aage vil tage Grethe hjem med Dig, ja, tag ogsaa min stakkels Søster. Skulde jeg mod Forventning finde Lejlighed til at dræbe Kongen og derved hævne min Fader, da venter jeg, at Du og alle Andre ville ansee det for at være en lige saa stor Daad som om jeg havde dræbt ham i et Slag, og at Ingen vil rejse Tiltale mod mig derfor."

„Jeg forbauses over, hvad jeg har hørt Dig meddele," svarede Aage, „og jeg beder Dig afstaae fra dit Forsæt at forsøge paa at dræbe Kongen paa Hviding Thing; thi det vil være et Vovestykke, som ender med din Død. Oprøret er jo godt forberedt og skal udbryde om faa Uger, vent til da med at tage Blodhævn."

„Nej, nej, jeg har overvejet den Sag; jeg vil til Hviding imorgen."

„Det er at styrte Dig i Døden."

„Naar jeg ikke vover Livet, vinder jeg Intet. Min Fader skal ikke hvile som en Forbryder i sin Grav, hans Navn kan kun renses paa to Maander

enten at Kongen giver Mandebod, og det vil han ikke, eller at jeg hævner min Faders Drab. Jeg takker Gud, at han idag har sendt Dig til mig; thi da kan jeg i dine Hænder beskikke mit Huus."

Aage indsaae, at det var ham umuligt at bringe Ploug fra sit blodige Forsæt, han betragtede ham derfor som en allerede Dødsdømt og hørte paa, hvorledes han ønskede, at Alt skulde ordnes, dersom han næste Dag blev nedhugget af Kongens Hirdmænd. Endvidere bad Ploug, om Aage vilde blive paa Gaarden, til der kom Bud fra Hviding Thing med Efterretning om Sejr eller Død. Dette lovede Aage at gjøre.

Den øvrige Tid af Dagen var Ploug stille og rolig som sædvanlig, og hverken Grethe eller Gudborg kunde mærke paa ham, at der forestod noget Usædvanligt. Ploug talte med Ro om sit Møde i Ribe med Kongen, dernæst spøgte han med Gudborg over, at hendes Bryllup atter var blevet forhindret af Erik Emun, og da Gudborg tog fortrydeligt op, at hendes Broder spøgte med en for hende saa vigtig Sag, mente Ploug, at han netop derved viste, at det var hans Mening, at Bryllupet vilde komme til at staae med det Allerførste.

Den 18de September 1137 var en smuk, klar Høstdag. En let Brise kom ude fra det friske Vesterhav og legede med Bølgerne i Løbet mellem Manø og Sønderjyllands Vestkyst. Dengang var Den langt større end i vore Dage, og de hvide Klitter saaes fra Landsbyen Hviding glindsende i

Sollyset. I Hviding, som hørte under Ribe Bispestol, var der den Dag stort Røre; thi Kongen vilde selv holde Thing; der var opstaaet en større Strid mellem nogle af Beboerne om Markskjel. Dette havde ført til Kamp, hvori Enkelte vare blevne saarede, og disse fordrede nu Bod af deres Angribere for de beskadigede Lemmer. I Følge gammel Sædvane var der Takst for Beskadigelse af ethvert Lem, men denne Takst kunde give Anledning til alle Slags Stridigheder.

Thinget holdtes paa en Mark Øst for Byen, hvor Bønderne, som sædvanligt bevæbnede med Spyd og Øxer, havde samlet sig. Kongen stod paa en Plads, der var en Smule ophøjet over Mængden, og omgiven af sine Hirdmænd og Herredets Ombudsmand eller Foged. Han havde allerede dømt i en Deel Retstrætter, da Ploug traadte nærmere. Kongen var ved at dømme i en Sag, hvori en Bonde mente, at hans Nabo havde flyttet Markskjellet. Ploug saae en Stund nøje paa Kongen, han vilde forvisse sig om, hvorvidt han havde et Harnisk under Klæderne, det havde han ikke. Kongen havde kun ganske flygtigt lagt Mærke til Plougs Komme; thi han var helt beskjæftiget med den Sag, han havde for. Ploug var bevæbnet med et Spyd, og Spydbladet sad i en Træskede. Han traadte med Foden Skeden af Spydbladet og hurtigt som Lynet, stak han Spydet gjennem Erik Emun, der strax faldt forover paa sit Ansigt og var død med det Samme.

Der blev nu et stort Bulder paa Thinget, Alle raabte i Munden paa hverandre, og Ingen vidste med Bestemthed, hvem der havde dræbt Kongen. Men strax lød der Stemmer fra Almuen, at Kongens Drab ikke var at beklage; thi Erik Emun havde været grum og uretfærdig, og Alle vare meget misfornøjede med de Domme, han den Dag havde fældet. Da Ploug erfoer den Stemning, svang han det blodige Spyd over sit Hovede og sagde:

„Spørger I efter, hvem der har dræbt Erik Emun, da er det mig, Sten Torgilsen, hvem I kalde sorte Ploug. Kongen lod i Hidsighed min Fader dræbe paa Varde Sysselthing."

„Det vide vi," raabte Bønderne, „det var ilde handlet. Torgils holdt vi af."

„Jeg var forleden hos Kongen i Ribe og krævede Mandebod for min Fader, men han nægtede mig den. Der var altsaa ikke Andet for mig at gjøre end at tage Blodhævn, hvis min Fader ikke som en Forbryder skulde ligge uhævnet i sin Grav."

„Ploug har Ret. Der er Intet at sige til, at han har dræbt Erik Emun, der har dræbt hans Fader," raabte Bønderne.

„Hil sorte Ploug!" raabte Enkelte.

Imidlertid havde Hirdmændene overvundet deres Overraskelse, Nogle droge deres Sværd, medens Andre, deriblandt Ulf, mente, at den Sag maatte paadømmes af Landsthinget. Da Bønderne saae,

at Hirdmændenes Holdning blev truende, skarede de sig om Ploug. Den Fornemste af Hirdmændene var Erik Hagensen, han raabte højt paa, at Ploug maatte dræbes. Da sagde Ploug til ham:

„Vær ikke saa hastig, Erik Lam! Stik dit Sværd i Skeden, fedt Flæsk faldt i din Kjedel, om Du forstaaer at søbe.“

Erik Hagensen studsede over Plougs Ord, de kunde forstaaes saaledes, at der var en Mulighed for, at han, Erik, kunde blive Erik Emuns Efterfølger. Han vendte sig om til Hirdmændene og bød dem ikke at yppe Strid, men derimod at føre Kongens Lig til Ribe.

Aage ventede paa Plougstrup i stor Spænding paa Efterretninger fra Hviding Thing. Først den 19de September kunde han haabe at høre Noget derfra, og han var sørgmodig i Hu; thi han tænkte paa de to Kvinder, som rimeligviis vare blevne berøvede deres Husbond og Broder. Han overvejede, hvorledes han bedst kunde trøste dem og mente, at det var rigtigst snarest muligt at tage dem med til Faarupgaard.

Da Aage om Morgenen tidligt gik udenfor Gaarden og stirrede ud ad den Vej, hvorfra Ploug skulde komme, kom Grethe hen til ham og sagde:

„Du længes efter min Husbonds Tilbagekomst, men det vil jeg sige Dig, at Du ikke kan længes saa meget efter ham som jeg.“

Aage svarede ikke derpaa, da udbrød Grethe:

„See, see, Farbroder, der kommer han henne, hans Hest er træt efter det lange Ridt.“

„Alle Helgene være lovet!“ sagde Aage, „Ja, der er han! Grethe, Du veed ikke, i hvilken Fare han har været stedt.“

Svend Aagesen, som skrev sin lille Danmarks Krønike ikke mange Aar efter, og som levede paa Erik Emuns Tid, siger om Kongens Drab, at han blev ramt af den Almægtiges retfærdige Dom. Og at det var Samtidens Mening, fremgaaer deraf, at Ploug i mange Aar levede som en anseet Mand i Varde Syssel. Først da Svend Grathe, den sidste Frillesøn, der var Konge i Danmark, kom til Magten, sendte han Mænd ud og lod sin Faders Banemand dræbe.

Efter Erik Emuns Død holdt Ulf Bryllup med Gudborg. Han levede nogle Aar et stille Liv paa sin Gaard Hundsbæk, og da Faderen døde, blev han af Kong Erik Lam udnævnt til Høvedsmand paa Riberhuus. Aldrig glemte han dog den Ed, han havde svoret Erik Emun, at være hans Søn en tro Ven, og dengang de store Borgerkrige udbrøde mellem Svend, Knud og Valdemar, indskrev han sit Navn i Danmarks Historie som den tapre og raadsnare Riber Ulf.

Ende.

Indhold:

Første Bog: Erik og Harald. Pag.

Hjemkomsten 7
Paa Hundsbæk 30
Ulf taler med Gudborg 50
Kong Erik i Slesvig 68
Harald Gille 88
Truende Udsigter 101
Kong Harald myrdes 116

Anden Bog: Erik og Haralds Sønner.

Paa Flugten 141
Dronning Malmfred 170
Kongesønnens Bortførelse 182
Svend findes 197
Efter Svends Hjemkomst til hans Fader 217
Kong Erik og Torgils 229
Toget til Arkona 248

Tredie Bog: Gjengjældelsen.

Erkebispevalget 265
Borghild 281
Sorte Ploug og Grethe 297
Kong Erik 317
Bryllupet 335
Toget til Norge 344
Bryllupet opsættes 352
Den 18. September 370

Subskriptions-Indbydelse.

Familie-Bibliothek, redigeret af den bekjendte, folkelige Forfatter Kapitain M. Gjørup, bringer særligt Fortællinger, der hente deres Stof fra vort Folks Historie, Fortællinger fra vor egen Tid skulle dog ikke være helt udelukkede.

Familie-Bibliothek udkommer hver Uge, og Subskriptionen er bindende for 52 Ark eller 26 Dobbelthefter a 26 Øre pr. Hefte. Ved Modtagelsen af det sidste Dobbelthefte modtage Subskribenterne et a to elegante og smukke Olietryksbilleder som Gratispræmie.

Aargangen er dog først ude med 104 Ark eller 52 Dobbelthefter, **til den Tid** vil der atter blive leveret vore Subskribenter et a to Olietryksbilleder.

Da den historiske Fortælling **Erik Emun** var sluttet, paabegyndtes i Familie-Bibliothek et nyt originalt Værk:

Derovre fra,

Fortælling fra den anden slesvigske Krig

af

M. Gjørup.

I denne Fortælling ville Tilstandene i Kjøbenhavn og i Slesvig blive skildrede saaledes som de vare før Krigens Udbrud, derefter vil der blive givet Krigsbilleder og Scener fra et preussisk Krigsfangenskab. Saavel for Enhver, der har levet denne mærkelige Tid med, som for den yngre Slægt vil denne Fortælling forhaabentligt faae megen Interesse.

Dette Emne er ikke blevet behandlet før i Romanform, medens det, bearbejdet for Scenen, som bekjendt har gjort megen Lykke.

Familie-Bibliothek kan foruden hos Agenterne og i Bogladerne bestilles paa alle Kgl. Postkontorer og Brevsamlingssteder og koster 3 Kr. 35 Øre Kvartalet, frit tilbragt.

Gratis-Præmierne ville blive tilsendte Postabonnenterne hvert Halvaar, naar de som Beviis for, at de ere Abonnenter, indsende Postkvitteringen til os.

Ærbødigst

Carl F. Hammer.

Forlagsboghandel for Land og By.

Bianko Lunos Alle 4, Kjøbenhavn. V.

Til Læserne!

Det vil være iøjnefaldende for Enhver, at vore Olietryksbilleder staae langt over de sædvanlige ordinære, og lader man de herfra udgaaede Olietryksbilleder indfatte i en passende Ramme — vi have efter Bestilling leveret en Deel saadanne — komme Billederne først rigtigt til deres Ret og udgjøre en smuk Pynt paa en Væg.

Hefterne ville fremdeles vedblive som sædvanligt at udkomme en Gang ugentlig, og naar Aargangen er ude (med Hefte 104), vil der til den Tid **atter blive leveret vore Abonnenter et a to af vore anerkjendte, smukke Olietryksbilleder som**

Gratispræmier.

Foruden god og interessant underholdende Læsning til en forholdsviis billig Priis, levere vi altsaa desuden vore Abonnenter smukke Billeder til Prydelse for en Stue som **Gratispræmier.** Da vi allerede have modtaget mange velvillige Taksigelser fra tilfredse Abonnenter, har det saaledes viist sig, at dette Foretagende vinder almindeligt Bifald, **vore Abonnenter ville derfor have Fornøjelse af at støtte Sagen ved at anbefale deres Venner og Bekjendte at subskribere paa Familie-Bibliothek.**

Ærbødigst
Carl F. Hammer.
Forlagsboghandel for Land og By.
Bianko Lunos Alle Nr. 4. Kjøbenhavn V.

Naar Fortællingen „Derovre fra" er sluttet, vil den blive efterfulgt af

„Sorte Ploug",

historisk Fortælling fra Erik Emuns Tid.

Denne Fortælling kan betragtes som en Fortsættelse af den tidligere her i „Familie Bibliothek" optagne Fortælling **„Erik Emun"** og skildrer Slutningen af nævnte Konges Regeringstid.